

Afsprakenstelsel DSGVO v0.8	4
Introdctie	6
Aanleiding programma Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving	7
Doel van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving	8
Scope van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving	11
Het BLOFT-raamwerk	13
Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGVO	14
Richtinggevende principes	17
Principe 1: Vertrouwd	18
Principe 2: Breed toepasbaar	19
Principe 3: Toekomstbestendig	20
Principe 4: Inclusief	21
Principe 5: Kostenefficiënt	22
Principe 6: Gebaseerd op open standaarden	23
Principe 7: Schaalbaar	24
Principe 8: Doelmatig	25
Principe 9: Soeverein	26
Beheer	27
Leeswijzer (reading guide)	28
Eisen notatieconventies (requirements notational conventions)	29
Typografie (Typography)	30
Taal (language)	31
Versiebeheer	32
Kern van het afsprakenstelsel DSGVO	35
Wat is een datadienst?	36
Datadienstspecificatie	37
Hoe werkt een datadienst?	38
Het DSGVO rollenmodel	40
Rechten en plichten	44
Datadienstaanbieder	45
Datadienstgebruiker	47
Datarechthebbende	49
Authenticatiedienst	51
Autorisatieregister	53
Datadienstbroker	55
De Beheerorganisatie DSGVO	57
Generiek ondersteunende functionaliteiten	59
Abonnement op een gebeurtenis	60
Datadienst ontdekking	62
Identificatie, Authenticatie en Autorisatie	63
Specifieke functionaliteiten	64
Juridische bepalingen	65
Licenties	66
Governance	67
Gebruikersraad	69

Change Advisory Board	71
Beheerorganisatie DSGO	72
Generieke afspraken	74
Generieke technische standaarden	75
RESTful API's	77
HTTP(s)	80
JSON	83
Timestamps	84
API Specifications	85
Generic API requirements	86
Common endpoints	88
/token	89
POST /token	90
POST /token/revoke	93
/capabilities	96
GET /capabilites	99
Data service provider endpoints	102
API service content	103
Example /resources	104
/subscriptions	105
Lifecycle of a Subscription	107
GET /subscriptions	108
POST /subscriptions	110
GET /subscriptions/{id}	112
DELETE /subscriptions/{id}	114
POST /subscriptions/{id}/test	116
Data service consumer endpoints	118
/notifications	119
POST /notifications	122
Trust framework catalogue endpoints	124
/parties	125
GET /parties	127
/trusted_list	130
GET /trusted_list	131
Identificatie	134
Identificatie van organisaties	136
Identificatie van personen	138
Authenticatie	139
Authenticatie op transport niveau	140
Authenticatie op datadienst niveau	141
Machine to machine authenticatie	142
Human to machine authenticatie	143
Betrouwbaarheidsniveau (Level of Assurance)	144
Autorisatie	145
Autorisatiebeleid opstellen	147

Autorisatie-informatie organiseren	148
Access token	150
Delegaties	153
Autorisatiebesluit nemen	157
Informatiebeveiliging	159
Transport Layer Security	160
JSON Web Tokens (JWT)	162
Ondertekening van JWTs	166
Onweerlegbaarheid	168
Juridische context	169
Mededingingsrecht	170
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	171
Electronic Identification and Trust Services (eIDAS)	173
Europa's data strategie (overkoepelend Europees beleid)	174
Data governance verordening (DGV)	175
Data verordening (DV)	176
Domein specifieke wet-en regelgeving	177
Service level agreements	178
SLAs voor datadienstaanbieders	179
SLAs voor de Beheerorganisatie DSGO	181
Operationele processen	184
Toetreding	185
Rol-gerelateerde validatie datadienstaanbieder	188
Rol-gerelateerde validatie marktvoorziening	189
Toezicht en handhaving	190
Incidentbeheer	191
Classificatie incidenten	195
Handhaving	196
Classificatie overtredingen	199
Change en release management	200
Versie richtlijnen	204
Marktvorzieningen	205
Stelselvoorzieningen	206
Data service specification	208
Specifieke afspraken	210
BIM in datadiensten	211
BIM voor vergunning of melding afhandelen	212
BIM voor vergunning of melding afhandelen voor gebouwen met als gebruiksfunctie woonfunctie	214
Appendix	217
Overzicht van conceptafspraken	218
Begrippenlijst (glossary)	234
FAQ	246

Afsprakenstelsel DSGO v0.8

Dit document bevat een volledig overzicht van het Afsprakenstelsel DSGO v0.8.

Introductie

- In de [Introductie](#) vind je meer informatie over DigiGO, DSGO, en de aanleiding, het doel, scope en Richtinggevende Principes van het Afsprakenstelsel DSGO.
- In [Versiebeheer](#), vind je een overzicht van alle voorgaande en geplande releases.
- In [Kern van het Afsprakenstelsel DSGO](#) worden de relevantste thema en onderwerpen waar het afsprakenstelsel aan bijdraagt beschreven.
- De afspraken die van toepassing zijn op alle mogelijke data deel oplossingen in de gebouwde omgeving, zijn te vinden onder [Generieke afspraken](#).
- Sommige oplossingen vereisen specifieke afspraken boven op de generieke afspraken om te worden mogelijk gemaakt. Deze staan beschreven in de [Specifieke afspraken](#).
- In de [Appendix](#) staan o.a. de begrippenlijst, FAQ, en bronnen.

Het afsprakenstelsel bevat conceptafspraken die onderdeel van het DSGO zullen gaan vormen.

i Merk op, deze conceptafspraken zijn een eerste voorzet ter discussie. Ze zijn voor een deel gebaseerd op best practices, maar leggen hier en daar ook een ambitie neer. Het afsprakenstelsel wordt verder ontwikkeld in nauwe samenwerking met marktpartijen waarin de inhoud wordt behandeld en de afspraken verder aangescherpt en aangevuld. Zie de [Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#) voor meer informatie over het proces.

Inhoudsopgave

Bijlage

Introductie

Deze pagina's bevatten de conceptafspraken die samen het [afsprakenstelsel](#) van het [DSGO](#) zullen gaan vormen.

Merk op, deze conceptafspraken zijn een eerste voorzet ter discussie. Ze zijn voor een deel gebaseerd op best practices, maar leggen hier en daar ook een ambitie neer. Het afsprakenstelsel wordt verder ontwikkeld in nauwe samenwerking met marktpartijen waarin de inhoud wordt behandeld en de afspraken verder aangescherpt en aangevuld. Zie de [Aanpak ontwikkeling afsprakenstelsel DSGO](#) voor meer informatie over het proces.

In dit deel wordt het [DSGO-programma](#) en het afsprakenstelsel geïntroduceerd:

Aanleiding programma Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving

De komende jaren staat de gebouwde omgeving voor een aantal grote maatschappelijke opgaven. Denk daarbij aan de klimaatopgave (verduurzamen woningvoorraad, circulaire-economie, hoogwaterbescherming, hittestress), het oplossen van de woningnood (verdichten, nieuwbouw), de grote onderhouds- en vervangingsoperatie van onze infrastructuur en zeker niet op de laatste plaats de stikstofproblematiek.

Het realiseren van de genoemde opgaven vereist betere samenwerking, nieuwe toepassingen en het daartoe [delen van data](#) tussen ketenpartners in de gebouwde omgeving. Om te werken aan de toegankelijkheid van [data](#) in de gehele keten is het [programma Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving \(DSGO\)](#) gestart. Zie voor meer informatie over het DSGO-programma de [website](#) en het [programmaplans](#).

Visie van het DSGO-programma

Het [DSGO](#) is randvoorwaardelijk voor beter en betrouwbaar data delen in de gebouwde omgeving. Het DSGO biedt een set van uniforme afspraken, die zorgen voor veilige, betrouwbare en gecontroleerde toegang tot data.

Daarmee beoogt het DSGO-programma dat partijen in de gebouwde omgeving makkelijker de juiste data kunnen delen voor verschillende use cases en voldoende vertrouwen en kennis hebben om data delen in te willen zetten. Hierdoor is het mogelijk om bestaande digitaliseringsinitiatieven tussen ketenpartners op te schalen en nieuwe toepassingen mogelijk te maken.

Doelstelling van het DSGO-programma

De strategische doelstelling van het DSGO-programma is: het makkelijker en betrouwbaarder data delen in de gebouwde omgeving tussen ketenpartners op basis van datadiensten mogelijk gemaakt door het DSGO. Om dit te realiseren werkt het programma aan het ontwerpen, realiseren en in beheer (doen) nemen van het DSGO.

:Q

uot **Bron:** Programma Plan DSGO - 1.2 Visie en doelstelling DSGO-programma

es:

Het ontwerpen, realiseren en in beheer (doen) nemen van het DSGO, op basis waarvan ketenpartners datadiensten kunnen (laten) ontwikkelen, waarmee eenvoudig op een veilige, betrouwbare en toegankelijke manier gericht data gedeeld en/of bewerkt kan worden.

Het DSGO bestaat uit een set uniforme afspraken, het [afsprakenstelsel](#), en bijbehorende [voorzieningen](#). Het afsprakenstelsel maakt een [federatief ecosysteem](#) voor [data delen](#) tussen ketenpartners mogelijk. Dit afsprakenstelsel wordt gepresenteerd in deze onlineomgeving.

Naast het DSGO levert het DSGO-programma ook ondersteunende informatie en generieke communicatie over het DSGO.

Gedurende de looptijd van het programma (januari 2022 t/m juni 2024) wordt een eerste operationele versie van het DSGO ontworpen en geïmplementeerd, en overgedragen aan een [beheerorganisatie](#).

Doel van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving

Het doel van het [DSGO-programma](#) is het ontwerpen, realiseren en in beheer (doen) nemen van het [Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving \(DSGO\)](#). Het DSGO faciliteert een netwerk van [datadiensten](#) om in de gebouwde omgeving [data te delen](#) en/of te bewerken in een [federatief ecosysteem](#) o.b.v. afspraken en [voorzieningen](#).

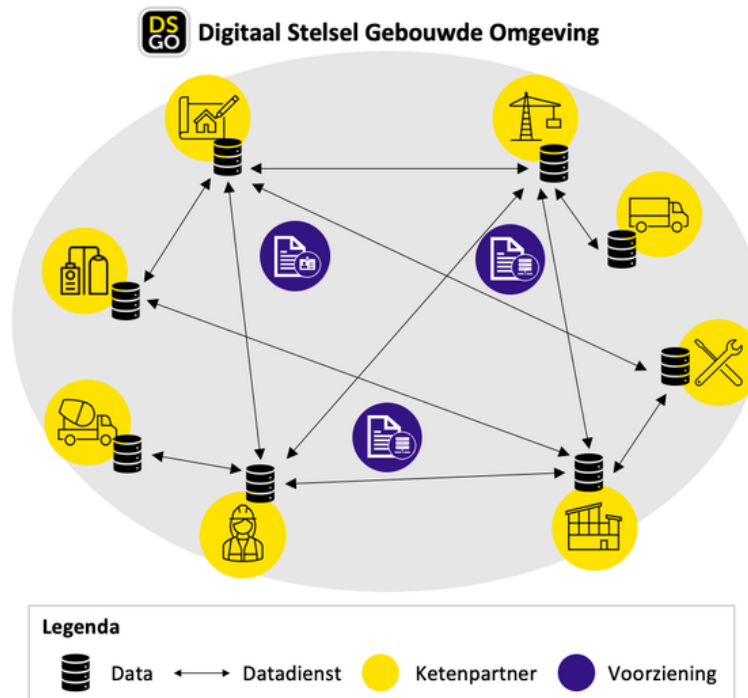
- Het [afsprakenstelsel DSGO](#) biedt afspraken om op gestandaardiseerde wijze datadiensten te implementeren.
- Voorzieningen bieden ondersteunende faciliteiten die nodig zijn voor het functioneren van het DSGO.

i Merk op, het DSGO heeft als doel het faciliteren van datadelen in de gebouwde omgeving. In de gebouwde omgeving zal een grote variëteit aan gevallen ontstaan waar gevens of informatie worden uitgewisseld. Het is het doel van het DSGO om alle mogelijke data-uitwisseling te ondersteunen. Daarmee wordt de term 'data' als overkoepelende term gebruikt voor onder andere ruwe gegevens, informatie en documenten.

Wat is een federatief ecosysteem voor datadelen?

Een federatief ecosysteem voor datadelen stelt [deelnemende partijen](#) en gebruikers in staat om data vanuit de bron beschikbaar te stellen aan andere partijen middels datadiensten. Het federatief ecosysteem van vormt samen met gemeenschappelijke voorzieningen een netwerk waarbinnen ketenpartners in staat zijn om (met de juiste autorisatie) data te delen. Hiermee krijgen ketenpartners verantwoord actueel inzicht in data. Deelnemers aan het federatief ecosysteem hebben inspraak in de governance, georganiseerd via de [Beheerorganisatie van het DSGO](#).

★ Op de [website van digiGO](#), zijn verschillende praktische voorbeelden van use cases die mogelijk zijn met het (toekomstige) DSGO.

DSGO levert afspraken en gemeenschappelijke voorzieningen die dienen als fundament voor een netwerk van datadiensten in de gebouwde omgeving

Een federatief ecosysteem voor datadelen kent een aantal belangrijke aspecten:

- **Juiste partijen krijgen toegang tot relevante data:** Datadelen wordt mogelijk met directe relaties, maar ook met relaties van relaties (met de juiste toestemming) waardoor ook over ketens heen data gedeeld wordt.
- **Degene die rechten heeft over data blijft in controle:** Er ontstaat vertrouwen tussen partijen omdat degene die rechten heeft over de data in controle blijft onder welke voorwaarden wie wat met de data mag doen. Daarmee kan data niet zonder toestemming verder worden gedeeld.
- **Geen onnodige data replicatie:** Doordat verschillende partijen toegang krijgen tot (delen van) dezelfde dataset vanuit de bron, hebben partijen de garantie dat ze het over dezelfde data hebben en niet werken met kopieën met versie verschillen ertussen.
- **Inspraak in de governance van het ecosysteem:** Wanneer een partij aan alle eisen voldoet en kiest om deel te nemen aan het DSGVO, krijgt de partij inspraak in het beheer en de doorontwikkeling van het federatief ecosysteem.

Wat is een afsprakenstelsel?

Het afsprakenstelsel DSGVO vormt het fundament voor een digitaal federatief ecosysteem in de gebouwde omgeving. Door de gemeenschappelijke afspraken ontstaat een gelijk speelveld waarin gebruikers van het DSGVO veilig, vertrouwd en [geautoriseerd](#) data kunnen delen in een federatief ecosysteem.

:Q

uot **Bron:** Logius - [Wat is een Afsprakenstelsel?](#)

es:

Afsprakenstelsels, of kortweg 'stelsels', zijn nauwe samenwerkingsvormen van verschillende partijen uit het bedrijfsleven, de overheid en de wetenschap, die producten of diensten leveren, op basis van vastgelegde eisen. Bijvoorbeeld aan een identiteitssysteem of een online betaalsysteem. In het Engels wordt een afsprakenstelsel *Trust Framework* genoemd.

Op basis van deze definitie is het afsprakenstelsel DSGVO gedefinieerd als: "een set afspraken tussen deelnemers aan het DSGVO en is daarmee het fundament voor harmonisatie en vertrouwen om een federatief ecosysteem voor data delen te realiseren."

i

De [scope van het afsprakenstelsel DSGVO](#) wordt verder gedetailleerd op de onderliggende pagina. Verder vormt het [BLOFT-raamwerk](#) (geformuleerd door de [Data Sharing Coalition](#) in het [Data Sharing Canvas](#)) het startpunt voor het maken van afspraken die binnen het afsprakenstelsel opgenomen worden. Het BLOFT-raamwerk bevat een breed scala aan onderwerpen waarover afspraken nodig zijn voor het creëren van vertrouwen en harmonisatie binnen een ecosysteem.

Wat zijn voorzieningen?

Voorzieningen zijn ondersteunende faciliteiten die nodig zijn voor het functioneren van het DSGVO. Voorzieningen zijn voor gemeenschappelijk gebruik, en ondersteunen partijen bij het uitvoeren van datadiensten en in de voorbereiding daarop.

De minimale vereisten aan alle voorzieningen worden gedefinieerd gedurende de ontwikkeling van het DSGVO. Alle voorzieningen staan onder toezicht van de Beheerorganisatie DSGVO. Voorzieningen die door de Beheerorganisatie DSGVO worden geleverd en beheerd heten [stelselvoorzieningen](#), en voorzieningen die door partijen in de gebouwde omgeving worden geleverd heten [marktvoorzieningen](#). Op dit moment worden de volgende voorzieningen voorzien als onderdeel van het DSGVO, zie het figuur hieronder.

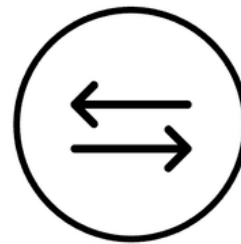

In voorbereiding van datadiensten

Developer portal

DSGO conformiteitstest-tool

Stelselcatalogus

Bij het uitvoeren van datadiensten

Authenticatiediensten

Autorisatieregisters

Datadienstbroker

Stelselcatalogus

Legenda

Geleverd door het DSGO

Geleverd door marktpartijen

Overzicht van de verschillende type voorzieningen en wanneer ze gebruikt worden

i Merk op, deze lijst kan in verloop van tijd aangevuld en/of aangepast worden.

Stelselvoorzieningen

- **Developer portal**: Een online interface waar ontwikkelaars documentatie tools en middelen kunnen vinden om effectief gebruik te maken van de DSGO specificaties, waardoor ze snel en goed softwaretoepassingen kunnen bouwen en integreren
- **Conformiteitstest-tool**: een software hulpmiddel dat is ontworpen om de Beheerorganisatie DSGO te laten verifiëren of de implementatie van een API voldoet aan het afsprakenstelsel
- **Stelselcatalogus**: een overzicht van deelnemers en datadiensten in het DSGO om andere partijen de benodigde informatie te bieden voor het vinden en uitvoeren van datadiensten.

Marktvorzieningen

- **Authenticatiediensten, autorisatieregisters en datadienstbrokers**: Optionele diensten voor gemeenschappelijk gebruik in het DSGO ondersteunen waar relevant en nodig. De noodzaak van het gebruik van marktvorzieningen in een datadienst is afhankelijk van de specifiek use case / toepassing van de datadienst.

i Op dit moment volgt het DSGO het iSHARE (v2.0) afsprakenstelsel voor alle eisen van authenticatiediensten en autorisatie registers. Voor meer informatie over authenticatiediensten (Identity providers) en autorisatieregisters (Authorization registry) zie [iSHARE \(v2.0\)](#).

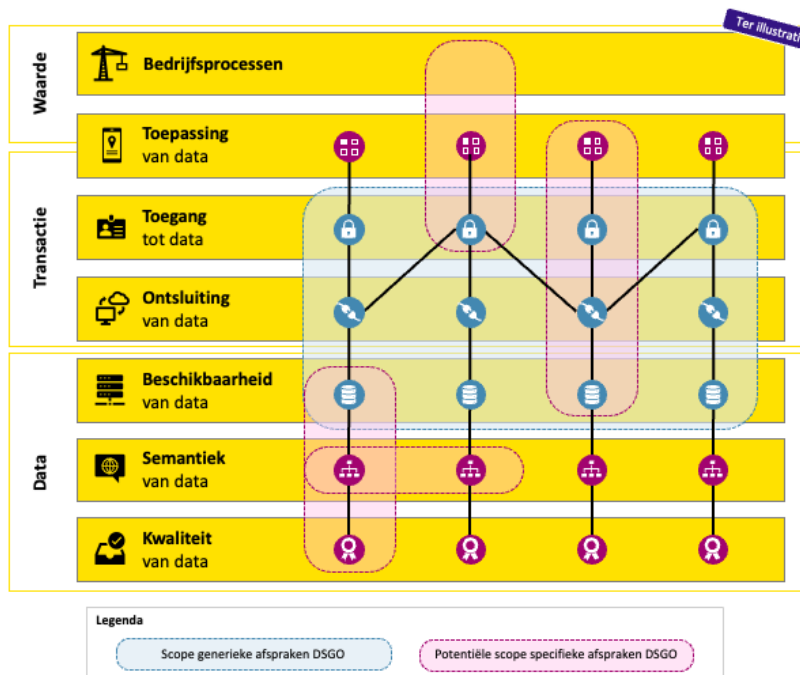
Scope van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving

In de gebouwde omgeving wordt in ketens waarde gecreëerd door en voor diverse partijen. Daartoe voeren (keten)partijen activiteiten uit in bedrijfsprocessen (zowel intern als tussen ketenpartijen), gebruikmakend van bedrijfsspecifieke applicaties. Om het doel van de applicaties te bereiken wordt in deze applicaties **data** toegepast. Mogelijk wordt de toegepaste data weer beschikbaar gesteld voor andere toepassingen. Onderliggend aan deze bedrijfsprocessen (applicaties) vinden transacties plaats waarbij **data wordt gedeeld** naar applicaties.

- ★ Voorbeelden van waardecreatie in de gebouwde omgeving op basis van bedrijfsprocessen, transacties en gebruikte data:
- Tussen partijen zoals opdrachtgever en architect vindt een 'opdrachtverstrekking' transactie plaats waarbij (onder andere) een offerte en een opdrachtbevestiging wordt gedeeld.
 - Tussen partijen zoals ontwikkelaar en woningbouwcorporatie vindt het 'opleveren van een woning' plaats waarbij (onder andere) een bouwwerk dossier wordt gedeeld.
 - Tussen partijen zoals opdrachtgever en aannemer vindt een 'planningsdata' transactie plaats waarbij (onder andere) de actuele leveringstijden wordt gedeeld.

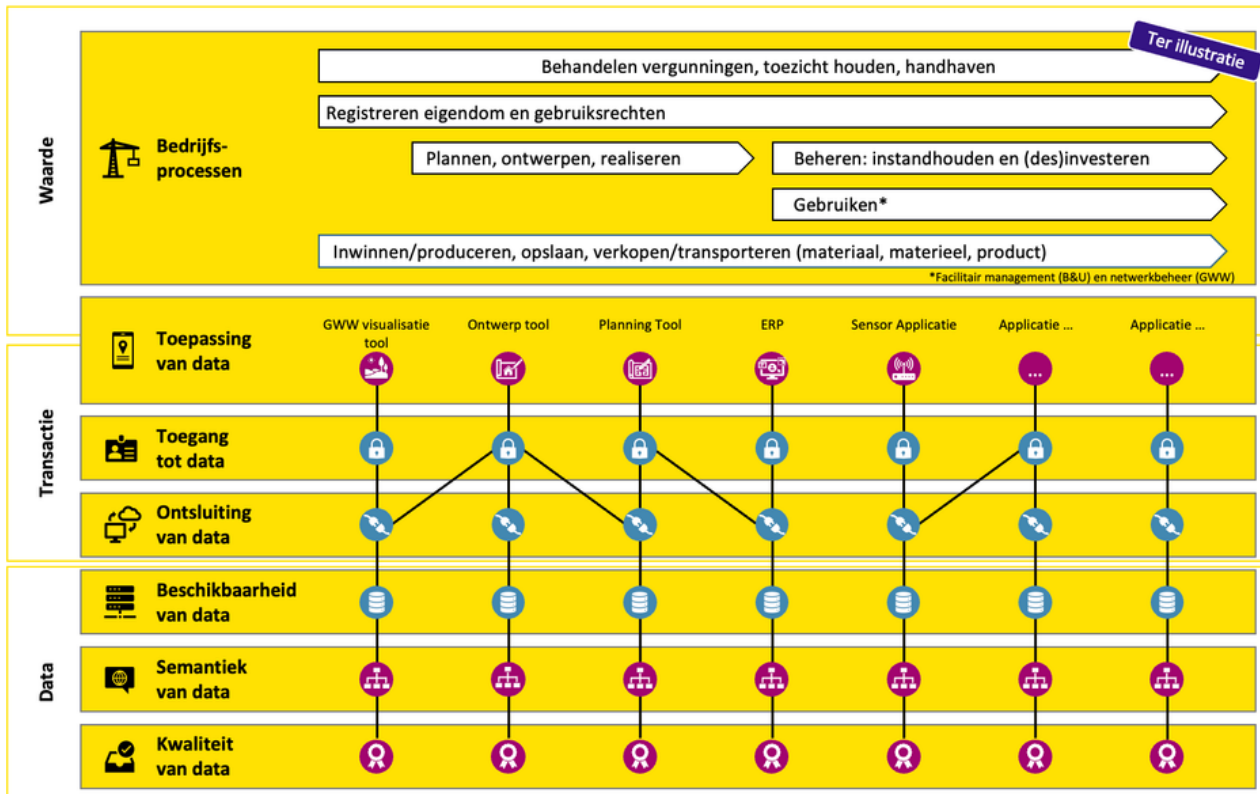
Via het **DSGO** wordt gezorgd voor makkelijkere, toegang, ontsluiting en beschikbaarheid van en tot data die nodig is bij het voeren van bedrijfsprocessen. Het afsprakenstelsel bestaat uit **generieke afspraken** en **specifieke afspraken**. Generieke afspraken gelden voor (de ondersteuning van) alle mogelijke **datadiensten**, en zijn daarmee data agnostisch (niet afhankelijk van de data die wordt gedeeld). Hiermee zijn bedrijfsprocessen, de toepassingen, de semantiek en de kwaliteit van data buiten scope van de generieke afspraken van het afsprakenstelsel.

Naast generieke afspraken kunnen specifieke afspraken worden gemaakt op basis van concrete toepassingen uit de praktijk (zie de **aanpak ontwikkeling afsprakenstelsel DSGO**). Specifieke afspraken gelden voor specifieke data, zijn daarmee niet data agnostisch en relevant voor enkele delen van de gebouwde omgeving. Specifieke afspraken kunnen een bredere scope hebben dan generieke afspraken, en kunnen bijvoorbeeld afspraken bevatten over bedrijfsprocessen, de toepassingen, de semantiek en de kwaliteit van data die gedeeld wordt.

Het afsprakenstelsel legt generieke afspraken en specifieke afspraken vast als fundament voor het delen van data voor toepassingen in bedrijfsprocessen

In het onderstaande voorbeeld worden enkele voorbeeld bedrijfsapplicaties getoond die gebruikt worden in verschillende bedrijfsprocessen.

Het BLOFT-raamwerk

Het BLOFT-raamwerk is door de [Data Sharing Coalition](#) geformuleerd in het [Data Sharing Canvas](#) op basis van ervaringen van het maken van [afsprakenstelsels](#) in het verleden. Het bevat een uitgebreide lijst van onderwerpen die samen een startpunt vormen voor het maken van een blauwdruk voor een afsprakenstelsel voor [data delen](#).

BUSINESS	LEGAL	OPERATIONAL	FUNCTIONAL	TECHNICAL Indicatief
Context & doelen <ul style="list-style-type: none"> • Visie & missie • Business rationale • Tweezijdige markten & Netwerk effecten • Richtinggevende principes • Waardeproposities 	Relevante wet- en regelgeving <ul style="list-style-type: none"> • Relevante wetgeving • Toezichhoudende organen • Gebruik van standaarden • Privacy 	Operationele governance <ul style="list-style-type: none"> • Certificeringsprocessen • Escalaties & beslissingsbevoegdheid • Marketing & adoptie 	Functionele scope <ul style="list-style-type: none"> • Services • Functionele componenten • Authenticatie • Autorisatie • Data delen • Datakwaliteit • Toegangsduur 	Technische specificaties <ul style="list-style-type: none"> • Data uitwisseling protocollen/standaarden • Berichten formats • Data formats • Error afhandeling
Rollen & verantwoordelijkheden <ul style="list-style-type: none"> • Rechthebbende • Datadienstgebruiker • Datadienstaanbieder • Uitbesteding • Routing • Andere rollen 	Contracten <ul style="list-style-type: none"> • Stelseldeelname • Bilaterale deelnameovereenkomsten • Algemene voorwaarden • Deelname criteria & KYC • Aansprakelijkheid 	Risicomanagement <ul style="list-style-type: none"> • Risicobereidheid • Risico analyse/score 	Interactiemodel <ul style="list-style-type: none"> • Dienstontdekking • Customer Journey • Functionele flow • Data flow 	Beveiliging <ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbaarheid • Integriteit • Onweerlegbaarheid • Authenticiteit • Fraude detectie & monitoring • Pen-testing
Vergoedingen <ul style="list-style-type: none"> • Compensatievoorwaarden • Afsprakenstelsel financiering 	Governance <ul style="list-style-type: none"> • Samenstelling & toezicht • Governancestructuur • Certificering • Sancties 	Incidentmanagement <ul style="list-style-type: none"> • Incidentenbeheer • Communicatie 	Gebruikerservaring <ul style="list-style-type: none"> • UX standaardisatie • Scherm vereisten • Kanalen (Internet/mobiel/..) 	Informatiemanagement <ul style="list-style-type: none"> • Auditing • Loggen • Archivering • Verslaggevingvereisten
Branding <ul style="list-style-type: none"> • Branding • Stijlgids • Marketing richtlijnen 		Verandermanagement <ul style="list-style-type: none"> • Verandermanagement procedures & processen • Versiebeheer 	Privacy <ul style="list-style-type: none"> • Regie op gegevens • Data minimalisatie • Herleidbaarheid • Identificatie • Blindness • Domein specifieke privacy 	
		Service levels <ul style="list-style-type: none"> • Beschikbaarheid en prestatie • Onderhoudsvensters • Monitoring & verslaggeving 		
		Tooling <ul style="list-style-type: none"> • Documentmanagement • Notificatie platform • Stelselcatalogus • Test-tooling/scripten • Software bibliotheken • Issue-tracker 		

i Op het eerste gezicht geeft dit model een uitgebreid overzicht. In de praktijk is de scheiding van onderwerpen niet zo duidelijk als aangegeven, omdat er overlap is tussen onderwerpen en onderwerpen vanuit verschillende perspectieven kunnen worden besproken. Daarom wordt dit uitgebreide BLOFT-raamwerk gebruikt als startpunt om ervoor te zorgen dat relevante onderwerpen aan bod komen tijdens de ontwikkeling van het afsprakenstelsel.

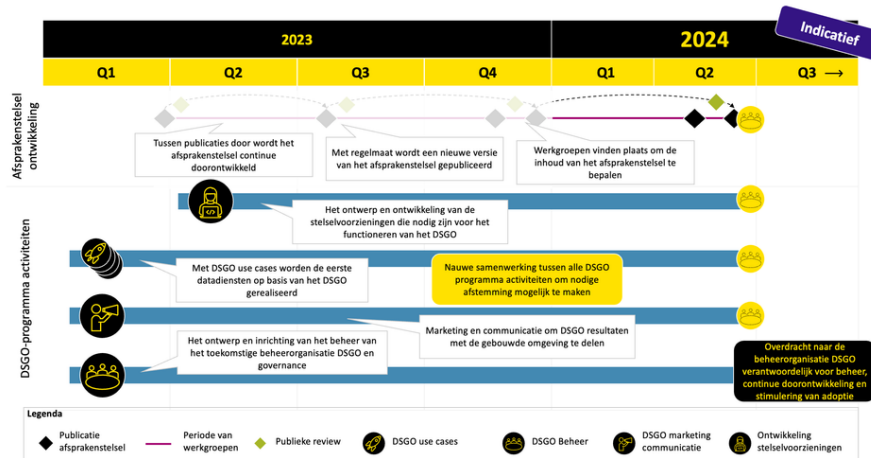
i Merk op dat veel bestaande standaarden/richtlijnen/normen reeds gebruikte technische specificaties hebben. In het afsprakenstelsel zal de relatie met, en het gebruik van bestaande technische standaarden gedetailleerd worden.

Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO

Voor opmerkingen over het afsprakenstelsel DSGO, plaats je opmerking in [deze excel sheet](#) en stuur deze naar afsprakenstelseldsgo@digigo.nl

Het Afsprakenstelsel DSGO wordt ontwikkeld als onderdeel van het DSGO-programma. Voor meer informatie, zie de [digigo website](#). In de ontwikkeling van het afsprakenstelsel wordt nauw samengewerkt met andere DSGO-programma activiteiten. In de figuur hieronder wordt de aanpak voor de ontwikkeling van het afsprakenstelsel gepresenteerd, samen met de belangrijkste DSGO-programma activiteiten, inclusief het ontwerpen en ontwikkelen van [voorzieningen](#), [datadiensten](#) realiseren met use cases, communicatie, en ontwerp en inrichting van de toekomstige [beheerorganisatie](#).

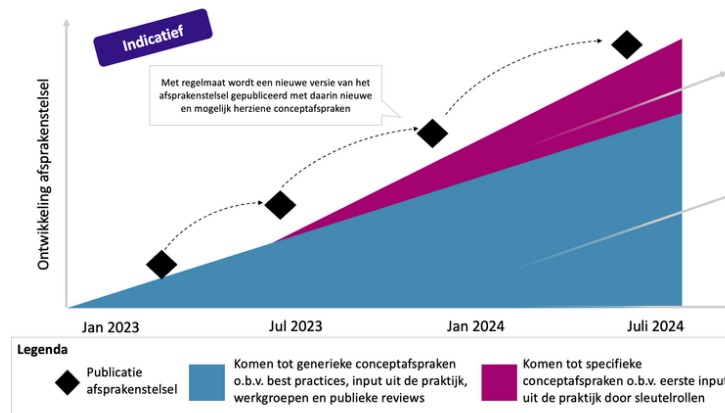
Tussen publicaties van het afsprakenstelsel wordt het afsprakenstelsel voortgebracht door middel van werkgroepen, publieke reviews en inzichten uit andere activiteiten wanneer relevant. In iteraties worden nieuwe versies van het afsprakenstelsel gepubliceerd. Het afsprakenstelsel bestaat uit generieke en specifieke conceptafspraken, zie [scope van het DSGO](#). Het DSGO-programma is samen met partijen uit de gebouwde omgeving conceptafspraken aan het ontwikkelen (in werkgroepen) en deze aan het toetsen in de praktijk.

Roadmap ontwikkeling afsprakenstelsel DSGO de ontwikkeling van het DSGO is een iteratief proces met kruisbestuiving tussen het afsprakenstelsel en andere DSGO programma activiteiten

Vanaf 1 juli 2024 wordt het afsprakenstelsel overgedragen naar de [Beheerorganisatie DSGO](#). Een van de taken van de Beheerorganisatie DSGO is het doorontwikkelen van het afsprakenstelsel.

Gedurende het DSGO-programma wordt het afsprakenstelsel ontwikkeld middels een flexibele aanpak. Dit houdt in dat het nog niet mogelijk is om aan te geven welk onderwerp in welke iteratie van het afsprakenstelsel gepubliceerd zal worden. Dit is afhankelijk van wat (er door de sector) geagendeerd wordt in werkgroepen, publieke reviews en inzichten uit use cases van DSGO use cases of andere praktijksituaties.

Het afsprakenstelsel wordt iteratief ontwikkeld

Multidisciplinaire aanpak

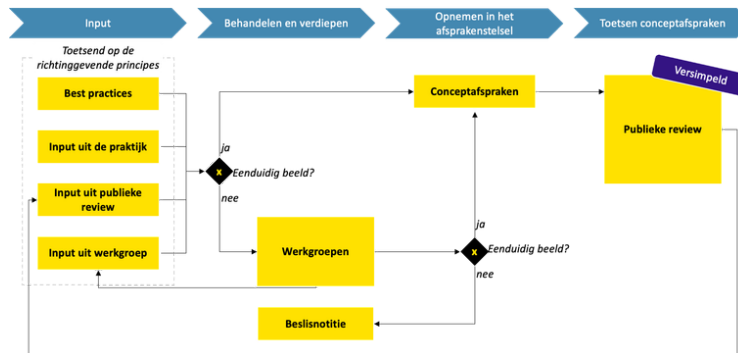
Het afsprakenstelsel wordt ontwikkeld volgens een multidisciplinaire aanpak. Dit houdt in dat over verschillende thema's afspraken worden gemaakt. Deze thema's kunnen van commerciële, juridische, operationele, functionele, en technische aard zijn. Het [BLOFT-raamwerk](#) (geformuleerd door de [Data Sharing Coalition](#) in het [Data Sharing Canvas](#)) geeft een eerste indicatie van relevante onderwerpen die onder de verschillende thema's vallen.

Om vertrouwd en interoperabel data te delen is de samenhang van thema's binnen deze multidisciplinaire aanpak van belang. Zo worden bijvoorbeeld juridische vereisten (e.g. bewijslast) vaak mogelijk gemaakt door een technische oplossing (e.g. onweerlegbaarheid). Of vragen sommige business requirements (e.g. zekerheid van de wederpartij) een technische/functionele oplossing (e.g. veilige authenticatie) en ontstaat er vertrouwen in andere deelnemers door gecoördineerde operationele processen (e.g. toetreding).

Komen tot conceptafspraken

Om tot een overeenstemming te komen over de inhoud van afspraken in het afsprakenstelsel, wordt een standaard proces gefaciliteerd door het [projectteam Afsprakenstelsel](#), zoals geschetst in de onderstaande figuur. Dit standaard proces geldt voor afspraken binnen de scope van het DSGO (zie [scope van het DSGO](#)): Input voor mogelijke afspraken wordt geleverd op basis van best practices, voorbeelden vanuit de praktijk, werkgroepen en de resultaten van publieke review. Alle input wordt getoetst tegen de [scope](#) en de [richtinggevende principes](#) van het DSGO. De input wordt vervolgens gestructureerd in onderwerpen die ter discussie kunnen worden gesteld in werkgroepen.

Voor alle onderwerpen, zowel die mogelijk generieke als specifieke afspraken betreffen, is het noodzakelijk dat de juiste stakeholders en experts uit de sector betrokken zijn. De resultaten van de werkgroepen worden opgenomen in het afsprakenstelsel als conceptafspraken en worden behandeld in de volgende iteratie van een publieke review. Op deze wijze kan de hele sector via de publieke review input leveren op de conceptafspraken. Indien de publieke review daarvoor aanleiding geeft, kan een conceptafpraak opnieuw als input worden ingediend (nadat het publieke review commentaar is verwerkt).

Middels werkgroepen wordt een eenduidig beeld over de input bepaald en worden deze als conceptafpraak opgenomen in het afsprakenstelsel

Input vanuit de praktijk

In de gebouwde omgeving zijn er samenwerkingsverbanden waar partijen actief samen werken om data deel implementaties te realiseren op basis van het DSGO. Dit kan onder begeleiding van het DSGO als een DSGO use case, of vanuit bestaande initiatieven in de sector. Binnen een samenwerkingsverband kunnen afspraken worden gemaakt over gebruik van standaarden, processen of andere elementen die relevant zijn voor data delen binnen die context. Indien betrokken partijen van mening zijn dat deze afspraken de hele sector ten goede zouden komen en zij [sleutelrollen](#) vervullen in de data deel implementatie, dan kunnen deze worden ingediend als input voor het afsprakenstelsel (middels een e-mail naar afsprakenstelsel@digigo.nu). Dit kan leiden tot concept generieke afspraken of tot concept specifieke afspraken.

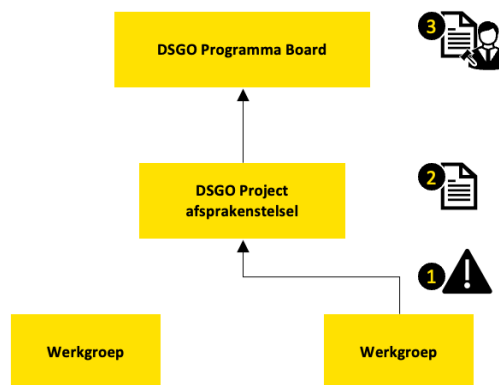
Merk op, eerste input voor specifieke afspraken dient te allen tijde te komen uit voorbeelden uit de praktijk door partijen die sleutelrollen in het DSGO (zullen) vervullen. Hiermee wordt geborgd dat specifieke afspraken daadwerkelijk ondersteund worden door haar gebruikers en voorkomt een product push.

Input vanuit de praktijk wordt vervolgens meegenomen in het proces voor komen tot afspraken zoals geschetst hierboven. De input wordt door het projectteam Afsprakenstelsel getoetst tegen de scope van het DSGO en de richtinggevende principes om te controleren of het in aanmerking komt voor een generiek of specifieke afspraak in het afsprakenstelsel. Indien hier een conceptafpraak uit voortvloeit, wordt deze opgenomen in het afsprakenstelsel in afstemming met de indienende partijen.

Escalatieproces

Als er in een werkgroep punten zijn waar partijen niet met elkaar uit komen, en geen eenduidig beeld ontstaat, dan wordt het escalatieproces gestart wat leidt tot een beslisnotitie, zie onderstaande figuur.

Let op, het doel van de werkgroepen is om het escalatieproces zoveel mogelijk te vermijden.

Escalatieproces

1. Als er in een werkgroep punten zijn waar partijen niet met elkaar uit komen, en geen eenduidig beeld ontstaat, dan wordt het escalatieproces gestart.
2. Het DSGVO afsprakenstelsel projectteam schrijft een beslisnotitie met daarin:
 - Keuzeopties
 - Afwegingen per optie
 - Reden waarom de keuze niet gemaakt kon worden
 - Gevraagde beslissing DSGVO Programma Board
3. Het DSGVO Programma Board ontvangt de beslisnotitie en neemt een besluit. Dit wordt teruggekoppeld naar de deelnemers van de werkgroep en wordt opgenomen in het afsprakenstelsel.

Richtinggevende principes

Bij het maken van het [afsprakenstelsel](#) moeten keuzes worden gemaakt over de inhoud van de afspraken. Om het besluitvormingsproces te ondersteunen, wordt gewerkt met een set vooraf opgestelde [richtinggevende principes](#).

Om juist het besluitvormingsproces van het afsprakenstelsel te ondersteunen, zijn de volgende negen richtinggevende principes opgesteld (in willekeurige volgorde):

- Principe 1: [Vertrouwd](#)
- Principe 2: [Breed toepasbaar](#)
- Principe 3: [Toekomstbestendig](#)
- Principe 4: [Inclusief](#)
- Principe 5: [Kostenefficiënt](#)
- Principe 6: [Gebaseerd op open standaarden](#)
- Principe 7: [Schaalbaar](#)
- Principe 8: [Doelmatig](#)
- Principe 9: [Soeverein](#)

Toepasbaarheid

De richtinggevende principes zijn geen scopebepalingen. De richtinggevende principes geven richting bij het maken van keuzes over de inhoud van het afsprakenstelsel. Tijdens het maken van afspraken binnen het afsprakenstelsel worden er keuzes gemaakt tussen verschillende mogelijke invullingen. Het afwegen van deze keuzes kan lastig zijn omdat het complexe materie betreft, waarbij veel keuzes zowel voor- als nadelen kennen. Daarnaast speelt mee dat bij de ontwikkeling van een afsprakenstelsel een diverse groep van partijen betrokken is, met ieder hun eigen belangen en behoeften. In aanvulling op het inhoudelijke doel en de functionele scope van het afsprakenstelsel, benadrukken de principes een aantal zaken die belangrijk zijn voor het succes van het uiteindelijke afsprakenstelsel. Daardoor kunnen ze steeds worden gebruikt als houvast bij het maken van keuzes tussen verschillende opties voor oplossingen of afspraken.

Deze principes overlappen op sommige onderdelen. Dit betekent dat er meerdere principes van toepassing kunnen zijn op één keuze.

Principes geven ruimte om te experimenteren

De principes zijn op een zodanig abstractieniveau geformuleerd dat ze richting geven en ondertussen voldoende ruimte bieden om verschillende keuzes te maken. Zo fungeren de principes niet als harde eisen, randvoorwaarden of kader, maar meer als kompas. Hiermee wordt de ruimte voor het verkennen van en experimenteren met verschillende opties en uitwerkingen gemaximaliseerd.

Principe 1: Vertrouwd

Het [afsprakenstelsel](#) dient zodanig ontworpen en onderhouden te worden dat er vertrouwen ontstaat in het stelsel en tussen partijen binnen het stelsel.

Rationale

Vertrouwen is van essentieel belang voor de waarde van het afsprakenstelsel. Een primaire functie van het afsprakenstelsel is het vergroten van vertrouwen tussen [deelnemers](#) onderling, waardoor de waarde van data delen makkelijker kan worden gerealiseerd. Daarnaast is het van belang dat deelnemers voldoende vertrouwen hebben in het afsprakenstelsel zelf.

Principe 2: Breed toepasbaar

Het [afsprakenstelsel](#) als geheel dient als generieke bouwsteen om data delen in een federatief ecosysteem mogelijk te maken in zoveel mogelijk verschillende contexten en toepassingen binnen de gebouwde omgeving. Waar mogelijk dient het afsprakenstelsel interoperabel te zijn met aanpalende sectoren, bijvoorbeeld de energie of logistieke sector.

Rationale

Door de ontwikkeling van het afsprakenstelsel te richten op de generieke componenten van federatieve data-uitwisseling, kunnen zoveel mogelijk organisaties gebruikmaken van de afspraken die zijn vastgelegd in het afsprakenstelsel. Hierdoor wordt de totale bijdrage van het afsprakenstelsel aan het wegnemen van obstakels voor het delen van data gemaximaliseerd.

Principe 3: Toekomstbestendig

Het [afsprakenstelsel](#) dient toekomstbestendig te zijn door ruimte te bieden voor aanpassingen en uitbreidingen.

Rationale

De behoeften met betrekking tot het afsprakenstelsel kunnen in de loop der tijd veranderen. Bijvoorbeeld door veranderingen binnen de sector op het gebied van technologie en regelgeving, maar ook door veranderende wensen van de [deelnemers](#). Het afsprakenstelsel moet daarom zijn aan te passen aan deze veranderingen om relevant te blijven.

Principe 4: Inclusief

Het [afsprakenstelsel](#) dient toegankelijk te zijn voor, en te gebruiken te zijn door zoveel mogelijk partijen.

Rationale

Om de potentiële waarde van data delen te verzilveren is het van belang dat zoveel mogelijk partijen deelnemen aan het stelsel. Hierdoor komt er op grotere schaal data beschikbaar en zijn er meer partijen die gebruik kunnen maken van de beschikbare data. Om dit te bereiken moet het afsprakenstelsel open staan voor nieuwe [deelnemers](#) en moeten partijen op een gelijkwaardige manier worden behandeld, zonder dat of onnodig strenge eisen worden opgelegd. Ook partijen die niet direct aan tafel zitten, zoals burgers, kunnen belang hebben bij het afsprakenstelsel. Bij het maken van afspraken dient dan ook met de deze partijen rekening gehouden te worden.

Principe 5: Kostenefficiënt

Het [afsprakenstelsel](#) dient kostenefficiënt te zijn. Het gaat daarbij om de kostenefficiëntie van het gebruik en het beheer van het afsprakenstelsel.

Rationale

Het beheersen van de kosten is essentieel omdat het direct verband houdt met de waarde die wordt gerealiseerd binnen het afsprakenstelsel. Daarnaast verlaagt het de drempel om te participeren en waarborgt het de duurzame participatie op de lange termijn doordat het de (financiële) lasten van deelname minimaliseert.

Principe 6: Gebaseerd op open standaarden

Bij de ontwikkeling van het [afsprakenstelsel](#) wordt, waar mogelijk en passend, gebruik gemaakt van (delen van) bestaande (open) standaarden, normen en afsprakenstelsels die relevant zijn voor de deelnemende partijen.

Rationale

Door gebruik te maken van open en bestaande standaarden, normen en afsprakenstelsels wordt maximaal hergebruikt wat er al is en wordt de drempel om deel te nemen aan het afsprakenstelsel verlaagd door de implementatie voor participanten te vergemakkelijken. Daarbij is het van belang dat er voldoende draagvlak is voor de betreffende standaard. [Deelnemers](#) zijn minder tijd kwijt aan implementatie en hoeven zo min mogelijk aan te passen in hun bestaande manier van werken.

Principe 7: Schaalbaar

Het [afsprakenstelsel](#) dient berekend te zijn op een groeiend aantal [deelnemers](#) en gebruikers.

Rationale

De gebouwde omgeving bestaat uit een groot aantal partijen dat gebruik moeten kunnen maken van het afsprakenstelsel, het stelsel moet daarom voorbereid zijn op een sterke uitbreiding van het aantal deelnemers, gebruikers en bijbehorend aantal transacties. Door te anticiperen op een groeiend aantal deelnemers en gebruikers, wordt de potentiële waarde van het afsprakenstelsel gemaximaliseerd.

Principe 8: Doelmatig

Het [afsprakenstelsel](#) bevat zoveel afspraken als *nodig* en zo weinig afspraken als *mogelijk* om de doelstellingen te behalen.

Rationale

Het afsprakenstelsel is erop gericht om het delen van data te vergemakkelijken. Iedere eis of afspraak die niet noodzakelijk is werkt contraproductief, omdat hieraan voldoen leidt tot extra complexiteit voor de (potentiële) [deelnemers](#), zonder dat dat voordeel oplevert. Om deelnemers aan het afsprakenstelsel niet te belasten met onnodige eisen is het van belang het afsprakenstelsel zo beperkt mogelijk te houden.

Principe 9: Soeverein

De [rechthebbende](#) op de data dient altijd de controle te behouden en te bepalen of de data voor een bepaald doel gebruikt mag worden.

Rationale

Het [afsprakenstelsel](#) is erop gericht om het delen van data te vergemakkelijken, maar niet om op te leggen wie welke data zou moeten delen. Soevereiniteit betekent het recht hebben om te beschikken over iets zonder verantwoording aan een ander te hoeven afleggen. Dit vindt altijd plaats binnen de grenzen van wettelijke verplichtingen om bepaalde data uit de wisselen.

Beheer

Tijdens de looptijd van het [DSGO-programma](#) wordt het [afsprakenstelsel](#) beheerd door het projectteam Afsprakenstelsel. Neem bij vragen of opmerkingen contact op met afsprakenstelsel@digigo.nu of een van de projectteam leden.

Bauke Rietveld
bauke.rietveld@digigo.nu

Vincent Jansen
vincent.jansen@digigo.nu

Denise Hoppenbrouwer
denise.hoppenbrouwer@digigo.nu

Tim van Diepenbeek
tim.vandiepenbeek@digigo.nu

Constantijn Molengraaf
constantijn.molengraaf@digigo.nu

Friso Bergmans
friso.bergmans@digigo.nu

Na het DSGO-programma, wordt het beheer van het [DSGO](#) uitgevoerd door de [Beheerorganisatie DSGO](#) die verantwoordelijk is voor doorontwikkeling, adoptie & beheer van het DSGO. De invulling van de toekomstige beheerorganisatie is verder toegelicht op de [governance pagina](#).

Leeswijzer (reading guide)

In dit deel wordt de leeswijzer van het [afsprakenstelsel](#) beschreven:

Eisen notatieconventies (requirements notational conventions)

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van sleutelwoorden om het niveau van eisen aan te duiden, in overeenstemming met [IETF RFC 2119](#) en [IETF RFC 8174](#). Het afsprakenstelsel volgt de Nederlandse interpretatie van deze specificatie zoals [vastgelegd door Stichting CROW](#). De woorden "MOET", "MAG NIET", "ZOU MOETEN", "ZOU NIET MOETEN", en "MAG" in dit document moeten worden geïnterpreteerd gelijk aan hun Engelstalige equivalenten ("MUST", "MUST NOT / SHALL NOT", "SHOULD", "SHOULD NOT" en "MAY") als beschreven in RFC 2119. Waar deze exacte termen bedoeld zijn worden ze in hoofdletters weergegeven. Wanneer deze woorden niet in hoofdletters worden gebruikt, hebben zij hun normale betekenis. De betekenis van deze sleutelwoorden is:

Sleutel woord	Beschrijving (NL)	Key word (EN)	Description (EN)
MOET	alsook "VEREIST" beschrijven een absolute vereiste van de specificatie.	MUST	This word, or the terms "REQUIRED" or "SHALL", mean that the definition is an absolute requirement of the specification
MAG NIET	en "VERBODEN" beschrijven een absoluut verbod van de specificatie.	MUST NOT	This phrase, or the phrase "SHALL NOT", mean that the definition is an absolute prohibition of the specification.
ZOU MOETEN	en "AANBEVOLEN" geven een sterke wens aan, tenzij er een valide reden is om in een specifiek geval af te wijken. De volledige implicaties daarvan MOETEN zorgvuldig gewogen zijn voordat er afgeweken wordt.	SHOULD	This word, or the adjective "RECOMMENDED", mean that there can be valid reasons in particular circumstances to ignore a particular item, but the full implications must be understood and carefully weighed before choosing a different course.
ZOU NIET MOETEN	en "NIET AANBEVOLEN" geven een ongewenste omstandigheid, waarvan volledige implicaties daarvan zorgvuldig gewogen MOETEN zijn voordat het in een specifiek geval toegestaan is.	SHOULD NOT	This phrase, or the phrase "NOT RECOMMENDED", means that there can be valid reasons in particular circumstances when the particular behaviour is acceptable or even useful, but the full implications should be understood and the case carefully weighed before implementing any behaviour described with this label.
MAG	alsook "MOGEN", "OPTIONEEL" en "NIET VEREIST" geven aan dat dit onderdeel daadwerkelijk optioneel is. De ene aanbieder kan dit onderdeel dan wel implementeren en de ander niet. Een aanbieder die een dergelijke optie niet heeft geïmplementeerd, MOET kunnen omgaan met een aanbieder die dat wel heeft gedaan. En vice-versa.	MAY	This word, or the adjective "OPTIONAL", mean that an item is truly optional. A party may choose to include the item, another party may choose not to.

Aanwijzing voor het Nederlands: Deze woorden MOGEN verboden en vervoegd worden. "NIET" kan met "GEEN" vervangen worden, zoals dat gebruikelijk is het Nederlands.

Typografie (Typography)

De typografie in het afsprakenstelsel volgt de volgende regels:

- Gewone tekst verschijnt zo,
- [Verwijzingen naar andere bronnen](#) verschijnen zo en bevatten een link naar de bron,

:Q

uot Een grijze achtergrond met aanhalingstekens geeft aan dat de tekst rechtstreeks uit een ander document of een andere bron is geciteerd; op de eerste regel van het grijze kader wordt het document of de bron gespecificeerd,

Een gele achtergrond met groene vink geeft aan dat de tekst een eis/requirement bevat (in lijn met de [eisen notatieconventies](#)),

Een blauwe achtergrond met blauwe i geeft aan dat tekst toelichting geeft op het proces of context,

Een paarse achtergrond met gele ster geeft aan dat de tekst een voorbeeld geeft.

Taal (language)

Nederlands

Het afsprakenstelsel DSGVO is in het algemeen in het nederlands geschreven. Waar relevant, zijn specifieke onderdelen in het Engels, of tweetalig geschreven ten behoeve van (mogelijk) internationale softwareontwikkelaars.

English

In general, the DSGVO trust framework is written in Dutch. Where relevant, specific parts have been written in English, or bilingually for the benefit of (possibly) international software developers.

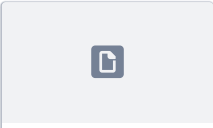
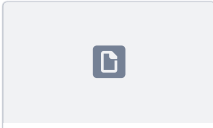
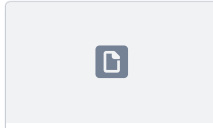
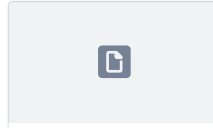
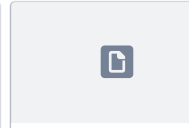
Versiebeheer

Versie	Datum	Beschrijving	Status	Link
0.8	21 december 2023	<p>Versie 0.8 van het afsprakenstelsel DSGO. Deze versie is aangepast op basis van onder andere de resultaten uit de schriftelijke review en werkgroepen.</p> <p>De volgende onderwerpen zijn toegevoegd in deze publicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generieke afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ Service Level Agreements <ul style="list-style-type: none"> ▪ SLAs voor de Beheerorganisatie DSGO ◦ Operationele processen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Toetreding <ul style="list-style-type: none"> • Rol-gerelateerde validatie datadienstaanbieder • Rol-gerelateerde validatie marktvoorziening ◦ Stelselvoorzieningen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Data service specification <p>Deze onderwerpen zijn gewijzigd in deze publicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kern van het afsprakenstelsel DSGO <ul style="list-style-type: none"> ◦ Juridische bepalingen • Generieke afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ Identificatie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificatie van organisaties ◦ Authenticatie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Authenticatie op transport niveau ▪ Authenticatie op datadienst niveau ◦ Informatiebeveiliging <ul style="list-style-type: none"> ▪ JSON Web Tokens (JWTs) ▪ Onweerlegbaarheid • Specifieke afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ BIM in datadiensten <ul style="list-style-type: none"> ▪ BIM voor vergunning of melding afhandelen <p>Deze iteratie op het afsprakenstelsel is gedaan op basis van (onder andere) de input uit de schriftelijke review, publieke review en de volgende werkgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verwerkte schriftelijke review: link • Discussiepunten Tech-Xperiment II: link • Discussiepunten van de functionele publieke review: link • Discussiepunten van de juridische publieke review: link • Discussiepunten van de technische publieke review: link • Operationele beheerprocessen werkgroep 29 november: link 	BESCHI...	<p>Confluence: DSGO v0.8</p> <p>PDF:</p>

27 oktober 2023	<p>Publicatie van het Afsprakenstelsel DSGVO ten behoeve van de publieke review op 16 november 2023. Deze onderwerpen zijn toegevoegd in deze publicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kern van het Afsprakenstelsel DSGVO <ul style="list-style-type: none"> ◦ Het DSGVO rollenmodel <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rechten en plichten <ul style="list-style-type: none"> • Datadienstbroker ◦ Juridische bepalingen ◦ Governance • Generieke afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ API specifications <ul style="list-style-type: none"> ▪ /capabilities ▪ /parties ▪ /trusted_list ◦ Operationele processen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Toezicht en handhaving ▪ Change en releasemanagement ◦ Autorisatie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Autorisatie-informatie organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Delegaties ◦ Informatiebeveiliging <ul style="list-style-type: none"> ▪ Onweerlegbaarheid ◦ Stelselvoorzieningen • Specifieke Afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ BIM in datadiensten <ul style="list-style-type: none"> ▪ BIM voor vergunning of melding afhandelen <ul style="list-style-type: none"> • BIM voor vergunning of melding afhandelen voor gebouwen met als gebruiksfunctie woonfunctie <p>Deze onderwerpen zijn gewijzigd in deze publicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kern van het Afsprakenstelsel DSGVO <ul style="list-style-type: none"> ◦ Het DSGVO rollenmodel ◦ Generiek ondersteunende functionaliteiten <ul style="list-style-type: none"> ▪ Abonnement op een gebeurtenis • Generieke afspraken <ul style="list-style-type: none"> ◦ Autorisatie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Autorisatie-informatie organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Access token <p>Deze iteratie op het afsprakenstelsel is gedaan op basis van (onder andere) de input uit werkgroepen, de verslaglegging hiervan is hier te downloaden: link</p>	BESCHI...	PDF: Afsprakenstelsel DSGVO 27 oktober 2023
04 juli 2023	<p>De schriftelijke review op de vorige versie van het afsprakenstelsel en het resultaat van de publieke review zijn verwerkt, de verslaglegging hiervan is hier te downloaden: link</p>	BESCHI...	PDF: Afsprakenstelsel DSGVO 04 juli 2023
26 mei 2023	<p>Publicatie van het afsprakenstelsel DSGVO ten behoeve van de publieke review op 15 juni 2023. Onderwerpen toegevoegd:</p>	BESCHI...	Afsprakenstelsel DSGVO 26 mei 2023

		<ul style="list-style-type: none"> • Wat is een datadienst? • Authenticatie • Autorisatie • Informatiebeveiliging 		
	31 maart 2023	De schriftelijke review op de vorige versie van het afsprakenstelsel en het resultaat van de publieke review zijn verwerkt, de verslaglegging hiervan is hier te downloaden: link	BESCHI...	Afsprakenstelsel DSGVO 31 maart 2023
	16 februari 2023	Publicatie van het afsprakenstelsel DSGVO ten behoeve van de publieke review van het afsprakenstelsel.	REVIEWED	Afsprakenstelsel DSGVO 16 februari 2023

Bijlage

 <p>Opmerkingen A... 31.xlsx 20 Dec 2023, 01:09 pm</p>	 <p>Failed to load</p>	 <p>Failed to load</p>	 <p>Failed to load</p>	 <p>Failed to load</p>	 <p>Failed to load</p>
--	---	---	--	---	---

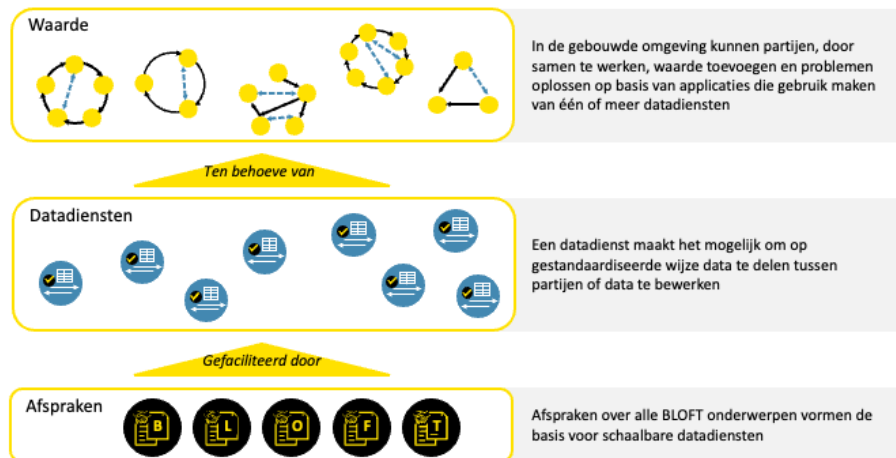
 <p>230615 Resulta... iew.pdf 20 Dec 2023, 01:09 pm</p>
--

Kern van het afsprakenstelsel DSGO

i In de [introdactie](#) zijn de [aanleiding](#) en [doel van het DSGO](#), en de [richtinggevende principes](#) van het afsprakenstelsel gepresenteerd. In dit hoofdstuk wordt hierop voortgeborduurd en wordt de kern van het afsprakenstelsel, [datadiensten](#), [hoe datadiensten werken](#), het [rollenmodel](#) en de [ondersteunende functionaliteiten](#) die deel uitmaken van het afsprakenstelsel geïntroduceerd.

Het [afsprakenstelsel](#) schept de voorwaarde om het aanbieden, vinden en gebruiken van [datadiensten](#) schaalbaar, [interoperabel](#) en betrouwbaar te maken. Zo kan op basis van het afsprakenstelsel, met ondersteuning van [voorzieningen](#) een [federatief ecosysteem](#) voor [data delen](#) in de gebouwde omgeving ontstaan.

Op het afsprakenstelsel gebaseerde datadiensten maken het mogelijk om op gestandaardiseerde wijze [data](#) tussen partijen te delen of data te bewerken (zie [Wat is een datadienst?](#) en [Hoe werkt een datadienst?](#) voor meer informatie). De datadiensten zijn geen doel op zich, maar kunnen worden ingezet door partijen om waarde te creëren of problemen op te lossen in de gebouwde omgeving. In de onderstaande figuur wordt schematisch weergegeven hoe afspraken over alle [BLOFT](#) onderwerpen datadiensten mogelijk maken die kunnen worden gebruikt om waarde te creëren.

Op afspraken gebaseerde datadiensten realiseren waarde in de gebouwde omgeving

Het afsprakenstelsel bevat generieke en specifieke afspraken om een breed scala van datadiensten mogelijk te maken die op hun beurt kunnen worden ingezet voor vele mogelijke oplossingen. [Generieke afspraken](#) zijn afspraken die voor alle datadiensten van toepassing zijn. [Specifieke afspraken](#) zijn afspraken die vastgelegd zijn voor een gekaderde context binnen het DSGO, en zijn enkel van toepassing op datadiensten binnen die gekaderde context. Dit zijn afspraken die bovenop de generieke functionaliteiten zijn gemaakt om sector-, keten-, of oplossings specifieke datadiensten mogelijk te maken.

In de onderliggende pagina's worden de belangrijkste onderwerpen van het afsprakenstelsel geïntroduceerd:

Wat is een datadienst?

Een [datadienst](#) wordt in het [DSGO](#) gedefinieerd als een dienst aangeboden door een [datadienstaanbieder](#) met als doel om [data te delen](#) en/of het bewerken van [data](#). Data wordt enkel gedeeld of bewerkt met toestemming van de [datarechthebbende](#). De pagina [Hoe werkt een datadienst?](#) beschrijft het functioneren van een datadienst en het [rollenmodel](#) geeft een gedetailleerde beschrijving van de rollen die betrokken zijn bij een datadienst.

Als een partij waarde ziet in data delen en/of bewerken, kunnen ze een datadienst aanbieden in de rol van een datadienstaanbieder. Een datadienstaanbieder kan dan zelf haar datadienst bepalen en vormgeven en binnen de voorwaarden van het [afsprakenstelsel](#). Vervolgens kan de datadienstaanbieder haar dienst implementeren en aanbieden via een kanaal naar keuze, waardoor (potentiële) [datadienstgebruikers](#) in staat worden gesteld om de datadienst te gebruiken. Afhankelijk van het doel van de datadienstaanbieder kan de datadienst alle mogelijke data bevatten (het afsprakenstelsel is in de eerste plaats data agnostisch en maakt het mogelijk om met een datadienst alle mogelijke data te delen en/of te bewerken).

- ★ Met een datadienst kan data gedeeld of bewerkt worden. In praktijk kunnen datadiensten in verschillende contexten worden gebruikt. Op de [website van digiGO](#), zijn verschillende praktische voorbeelden van use cases die mogelijk zijn met het (toekomstige) [DSGO](#). Hieronder worden twee additionele voorbeelden toegelicht.

Voorbeeld datadienst 1:

Een aannemer moet voor een vastgoedbeheerder een offerte opstellen. Voor een accurate offerte is gedetailleerde productdata (prijsdata) nodig van een fabrikant.

Datadienst: De fabrikant biedt een datadienst aan waarin de voor de aannemer geldende prijzen van producten kunnen worden aangevraagd.

Voorbeeld datadienst 2:

Een architect werkt in een software pakket waarin een ontwerp wordt gemaakt.

Datadienst: De software leverancier biedt een datadienst waarmee wijzigingen aan het ontwerp direct worden doorgevoerd vanuit een ander software systeem die gebruikt wordt door de architect.

De DSGVO datadienstspecificatie

Het is de verantwoordelijkheid van een datadienstaanbieder om een datadienst in te vullen en implementeren binnen de kaders van het afsprakenstelsel. In het DSGVO is de invulling van een datadienst door een datadienstaanbieder gestandaardiseerd in een [datadienstspecificatie](#). Op de volgende pagina is deze verder beschreven:

Datadienstspecificatie

Datadiensten gebaseerd op het [afsprakenstelsel](#) moeten helder gedefinieerd zijn zodat [datadienstaanbieders](#) weten wat nodig is voor implementatie en (potentiële) [datadienstgebruikers](#) de beschikbare datadiensten kunnen beoordelen en gebruiken. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de elementen die deel uitmaken van een [datadienstspecificatie](#) in het [DSGO](#). Het doel van deze tabel is het expliciet maken van alle elementen die nodig zijn voor een duidelijk gespecificeerde datadienst. Deze elementen worden op de pagina [Data service specification](#) verder gedetailleerd.

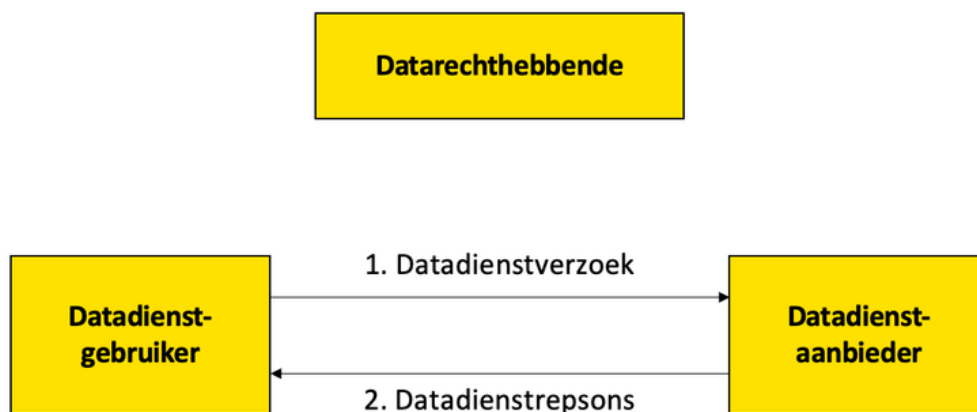
Element	Beschrijving
Datadienst titel	De titel van de datadienst
Datadienst beschrijving	Een korte beschrijving van de datadienst en het doel ervan
Versie	Het versienummer van de datadienst
Datadienstaanbieder naam	De naam van de datadienstaanbieder
Datadienstaanbieder identifier	De Organisatie ID van de datadienstaanbieder (als EORI of KvK nummer) dat kan worden gebruikt om de datadienstaanbieder te identificeren
Datadienstaanbieder contactpunt	Contactinformatie voor de datadienstaanbieder (bv. een e-mailadres of telefoonnummer)
Endpoint beschrijving	Een beschrijving van het API endpoint dat door de datadienst wordt gebruikt, inclusief de resources , operaties en file formats ervan (bv. beschreven in YAML-formaat)
Endpoint URL	De URL die wordt gebruikt om toegang te krijgen tot de datadienst
Semantisch data model	Een (verwijzing naar een) gevestigde standaard die het model, schema, ontologie, view of profiel waaraan de data gebruikt in de datadienst aan voldoet (opmerking: er kunnen meerdere verwijzingen zijn)
Betrouwbaarheidsniveaus	Vereist betrouwbaarheidsniveau van de identificatie van datadienstgebruikers die nodig is voor gebruik van de datadienst
Beveiligingsniveau	Vereist niveau van beveiliging van de datadienst
Toegangscontroleregels	Beleid of richtlijnen waar aan moet worden voldaan voordat er gebruik kan worden gemaakt van de datadienst (bv. de noodzaak van een certificering, of kennis van een ordernummer)
Verplichtingen en advies	Beleid of richtlijnen waar aan moet worden voldaan nadat er gebruik is gemaakt van de datadienst (bv. de gebruiksomvang, het beleid inzake gegevensbewaring en rapportagevereisten). Dit bevat onder andere een licentie
Service level agreements (SLAs)	Alle service level agreements over de dienstverlening of prestatiegaranties gerelateerd aan de datadienst.(bv. garanties inzake uptime of reactietijd)

Op de pagina [Data service specification](#) wordt technisch uitgedrukt hoe een datadienstaanbieder de datadienst kan invullen. Hiermee wordt de bovenstaande datadienstspecificatie gestandaardiseerd voor communicatiedoeleinden binnen het [DSGO](#).

Hoe werkt een datadienst?

Een [datadienst](#) maakt het mogelijk om [data te delen](#) tussen een [datadienstaanbieder](#) en [datadienstgebruiker](#) en/of [data](#) te bewerken bij een datadienstaanbieder door een datadienstgebruiker. Allebei met toestemming van de [datarechthebbende](#). Het [rollenmodel](#) geeft een gedetailleerde beschrijving van de rollen die betrokken zijn bij een datadienst.

In de onderstaande figuur worden de generieke interacties voor het uitvoeren van een datadienst weergegeven en in de tabel worden de acties beschreven.

Generiek patroon van een datadienst

#	Actie	Omschrijving
1	Datadienstverzoek	De datadienstgebruiker initieert de datadienst door middel van een datadienstverzoek naar de datadienstaanbieder.
2	Datadienstrespons	De datadienstaanbieder toetst het datadienstverzoek tegen het autorisatiebeleid van de datadienst en stuurt een geschikte response naar de datadienstgebruiker. In het geval van een positieve toets, inclusief het resultaat van de datadienst.

Volgens het afsprakenstelsel wordt data in een datadienst als [resources](#) beschikbaar gesteld. Een resource is een object met een type, bijbehorende data, relaties met andere resources en enkele operaties om deze te bewerken. Een datadienst krijgt vervolgens voor [machine-to-machine](#) interacties vorm via [API's \(Application Programming Interface\)](#), en voor [human-to-machine](#) interacties vorm via een applicatie, waarmee een operatie op de data resources uitgevoerd wordt. Applicaties voor human-to-machine interacties zijn de verantwoordelijkheid van de desbetreffende partijen, en niet in scope voor het DSGO.

Zie [RESTful API's](#) voor een complete introductie van API's en resources voor machine-to-machine interacties. Er zijn vier basisoperaties mogelijk in een datadienst om data delen en/of data bewerken mogelijk te maken. Deze vier operaties worden samengevat in de afkorting CRUD en gepresenteerd in de volgende tabel.

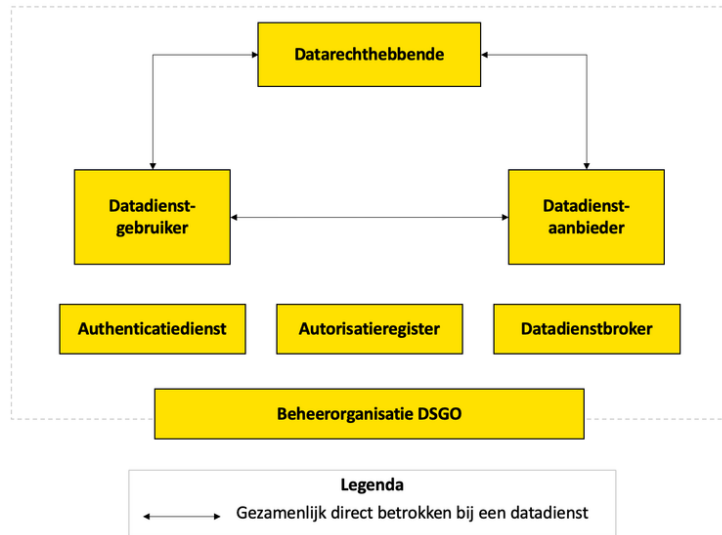
Operatie	Beschrijving
Create	De datadienstgebruiker stuurt data naar de datadienstaanbieder die op basis hiervan een data resource aanmaakt.

Read	De datadienstgebruiker ontvangt de gevraagde data resource van de datadienstaanbieder.
Update	De datadienstgebruiker stuurt data naar de datadienstaanbieder die op basis hiervan een data resource bijwerkt.
Delete	De datadienstgebruiker verzoekt de datadienstaanbieder om een data resource te verwijderen. De datadienstaanbieder verwijdert de data resource.

De [DSGO](#) structuur voor API's die gebruikt kunnen worden in een datadienst worden [hier](#) verder beschreven. Om een datadienst te vinden en conform het DSGO te gebruiken zijn nog een aantal generieke [ondersteunende functionaliteiten](#) nodig.

Het DSGVO rollenmodel

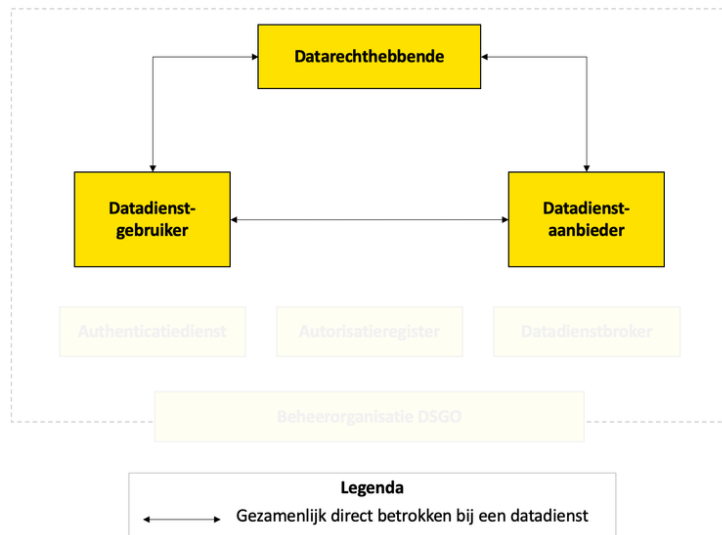
Om het [DSGO](#) correct te laten functioneren zijn er verschillende rollen die vervuld moeten worden. Een overzicht van het rollenmodel met alle gedefinieerde rollen is weergegeven in het figuur hieronder:

Rollenmodel van het DSGVO

Steutelrollen

Bij elke [datadienst](#) zijn de drie [sleutelrollen](#) direct betrokken, de [datadienstaanbieder](#), de [datadienstgebruiker](#) en de [datarechtthebbende](#). Elke partij in de gebouwde omgeving kan deze rollen vervullen volgens het [afsprakenstelsel](#) om datadiensten te leveren, af te nemen, of de rechten over de [data](#) te beheren.

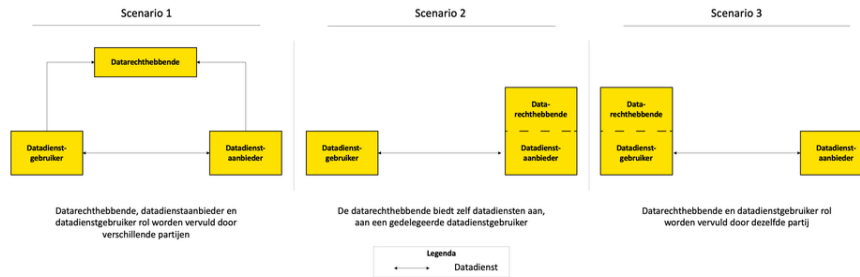

Sleutelrollen van het DSGVO

Rol	Omschrijving	Opmerking
Datadienst-aanbieder	De datadienstaanbieder is verantwoordelijk voor het definiëren van één of meer datadiensten en deze aan te bieden en leveren conform het afsprakenstelsel en haar datadienstspecificatie .	Elke partij in de gebouwde omgeving kan de rol van een datadienstaanbieder innemen in het DSGVO indien ze aan de afspraken voor deze rol voldoen. Datadienstaanbieders moeten deelnemen aan het DSGVO, en sluiten bij het toetreden een deelnameovereenkomst met de Beheerorganisatie DSGVO .
Datadienst-gebruiker	De datadienstgebruiker is bij het afnemen van een datadienst verantwoordelijk voor het voldoen aan de voorwaarden, verplichtingen en mogelijke delegatie voorwaarden van de datadienst conform de datadienstspecificatie.	Elke partij in de gebouwde omgeving kan de rol van een datadienstgebruiker innemen in het DSGVO indien ze aan afspraken voor deze rol afspraken voldoen. Datadienstgebruikers kunnen deelnemen aan het DSGVO, of worden indirect verbonden

		aan het DSGO middels bilaterale contractuele afspraken met datadienstaanbieders.
Datarechtheb- bende	De datarechthebende heeft gebruiksrechten over data en heeft zeggenschap over het gebruikersrecht van derde partijen betreffend die data	De rol van datarechthebende wordt vervuld door de partij die volgens wet- en regelgeving en/of contractuele afspraken gebruiksrechten en zeggenschap heeft over data. De datarechthebende kan ervoor kiezen om gebruik te maken van deze rechten. Wanneer wet- en regelgeving over desbetreffende data ontbreekt en er geen contractuele afspraken zijn is in praktijk vaak de partij waarbij data opgeslagen is datarechthebende. Er kunnen meerdere entiteiten rechttebbend zijn over dezelfde data.

Een partij kan een of meerdere rollen invullen bij het uitvoeren van een datadienst. Bij een andere datadienst kunnen dezelfde entiteiten een andere rol innemen. Een voorbeeld hiervan is gevisualiseerd in het de scenario's hieronder:

Eén partij kan tegelijkertijd meerdere rollen vervullen

★ **Voorbeeld** van mogelijke invullingen van de rollen.

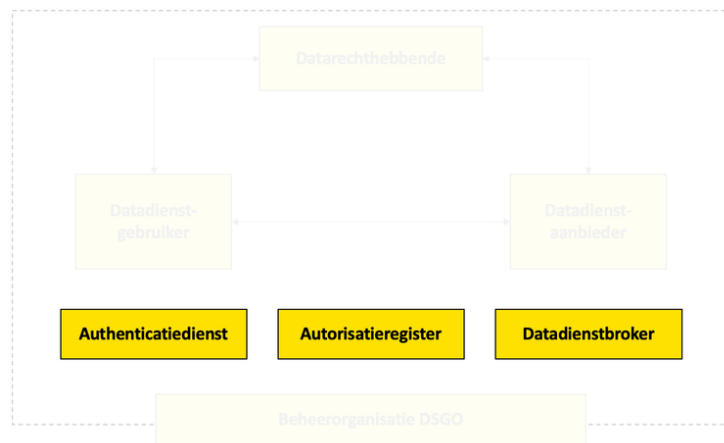
Scenario 1: Wanneer productinformatie bij een leverancier is opgeslagen kan de leverancier als datadienstaanbieder een datadienst met productinformatie (bijvoorbeeld de classificatie gegevens) aanbieden aan een aannemer, de datadienstgebruiker. Dit terwijl de fabrikant datarechthebende is over de productinformatie in die datadienst.

Scenario 2: Wanneer de fabrikant, als datadienstaanbieder, productinformatie direct aanbiedt aan de aannemer, de datadienstgebruiker, is de fabrikant zowel datadienstaanbieder als datarechthebende.

Scenario 3: Het is ook mogelijk dat de leverancier, als datadienstaanbieder, aanvullende productinformatie aanbiedt (bijvoorbeeld de aannemer specifieke verkoopcondities) aan de aannemer, de datadienstgebruiker. De aannemer is dan zowel datadienstgebruiker als datarechthebende.

Marktvorzieningen

De rollen van [authenticatiedienst](#), [autorisatieregister](#) en [datadienstbroker](#) zijn **marktvorzieningen** en zijn optioneel ondersteunend bij het uitvoeren van datadiensten. De rol van een marktvorziening wordt vervuld door marktpartijen in de gebouwde omgeving die voor de desbetreffende rol aan de vereisten voldoen. Marktvorzieningen moeten gecertificeerd zijn en staan onder toezicht van de Beheerorganisatie DSGO.

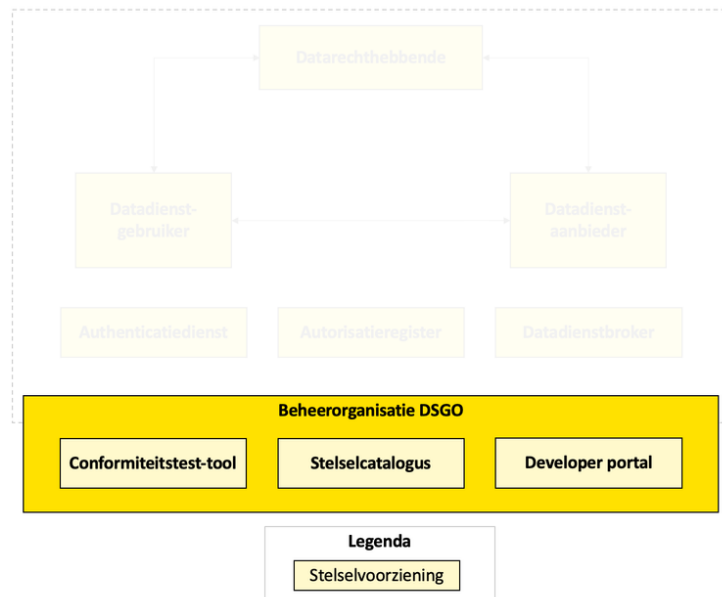
Marktvorzieningen in het DSGO

Rol	Omschrijving	Opmerking
Authenticatie- dienst	Een authenticatiedienst is een onafhankelijke, gecertificeerde partij die diensten aanbiedt voor het creëren, onderhouden, beheren en valideren van	Elke partij in de gebouwde omgeving kan de rol van een authenticatiedienst innemen in het DSGO indien ze aan de afspraken voor deze rol voldoet. Authenticatiediensten worden gecertificeerd en nemen deel aan het DSGO. In een datadienst is het gebruik van een

	identiteiten van natuurlijke personen (mensen) tijdens het gebruik van datadiensten en/of het registreren van autorisaties . Een authenticatiedienst is een optionele rol en is niet bij elke datadienst betrokken.	authenticatiedienst enkel nodig wanneer een datadienst om een natuurlijk persoon gaat en de datadienstaanbieder zelf deze functionaliteit niet biedt.
Autorisatie-register	Een autorisatieregister is een onafhankelijke, gecertificeerde partij die diensten aanbiedt voor het registreren, beheren en ontsluiten van delegaties van datarechthebbenden aan derden, zodat derden toegang kunnen krijgen tot een datadienst. Een autorisatieregister is een optionele rol en is niet bij elke datadienst betrokken.	Elke partij in de gebouwde omgeving kan de rol van een autorisatieregister innemen in het DSGVO indien ze aan afspraken voor deze rol voldoen. Autorisatieregisters moeten worden gecertificeerd en nemen deel aan het DSGVO. In een datadienst is het gebruik van een autorisatieregister enkel nodig wanneer er spraken is van delegatie van rechten voor het registreren van delegaties. Alternatieven voor het registreren delegaties zijn: <ul style="list-style-type: none"> De datarechthebbende die zelf haar delegaties beheert en beschikbaar stelt aan de datadienstaanbieder De datarechthebbende die haar delegaties direct bij de datadienstaanbieder registreert
Datadienst-broker	Een datadienstbroker is een onafhankelijk gecertificeerde partij die bij de uitvoering van een datadienst optreedt als (technisch) dienstverlener namens een datadienstaanbieder of een datadienstgebruiker. Een datadienstbroker is een optionele rol en is niet bij elke datadienst betrokken.	Elke partij in de gebouwde omgeving kan de rol van een datadienstbroker innemen in het DSGVO indien ze aan de afspraken voor deze rol voldoen. Datadienstbrokers moeten worden gecertificeerd en nemen deel aan het DSGVO. Het gebruik van een datadienstbroker is optioneel voor datadienstaanbieders en datadienstgebruikers, datadienstaanbieders en datadienstgebruikers kunnen kiezen om gebruik te maken van een datadienstbroker wanneer ze de technische uitvoering van de datadienst willen laten uitvoeren door een vertrouwde partij. Datadienstbrokers moeten een contractuele overeenkomst hebben met de partijen namens wie de datadienstbroker optreedt.

Beheerorganisatie DSGVO

De rol van de Beheerorganisatie DSGVO is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van diverse activiteiten om continuïteit van het DSGVO te borgen. Als onderdeel van het beheren van het DSGVO valt het leveren en beheren van de [stelselvoorzieningen](#).

De beheerorganisatie van het DSGVO

Rol	Omschrijving
Beheerorganisatie DSGVO	De Beheerorganisatie DSGVO is verantwoordelijk het (laten) uitvoeren van de activiteiten rondom beheer, adoptie en doorontwikkeling van het DSGO .

Stelselvoorzieningen

De Beheerorganisatie DSGO levert de stelselvoorzieningen van het DSGO. Dit zijn de [developer portal](#), [conformiteitstest-tool](#) en [stelselcatalogus](#) welke partijen ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van datadiensten.

Stelselvoorziening	Omschrijving	Opmerking
Developer portal	De developer portal is een online interface waar ontwikkelaars documentatie tools en middelen kunnen vinden om effectief gebruik te maken van de DSGO specificaties, waardoor ze gemakkelijk softwaretoepassingen kunnen bouwen en integreren	De Beheerorganisatie DSGO levert de DSGO developer portal als stelselvoorziening.
Conformiteitstest-tool	De conformiteitstest-tool is een software hulpmiddel dat is ontworpen om de Beheerorganisatie DSGO (i.o.) te laten verifiëren of de implementatie van een API voldoet aan de gestelde DSGO generieke afspraken	De Beheerorganisatie DSGO levert de DSGO conformiteitstest-tool als stelselvoorziening die wordt gebruikt bij het testen en certificeren van datadiensten.
Stelselcatalogus	De stelselcatalogus biedt een overzicht van deelnemers en datadiensten in het DSGO om andere partijen de benodigde informatie te bieden voor het vinden en uitvoeren van datadiensten.	De Beheerorganisatie DSGO levert de DSGO stelselcatalogus als stelselvoorziening die wordt gebruikt voor het registreren en vinden van partijen en datadiensten.

Merk op, in de doorontwikkeling van het afsprakenstelsel kunnen aanvullende rollen die nodig worden geacht worden toegevoegd aan het rollenmodel.

Rechten en plichten

De verschillende rollen binnen het [DSGO](#) hebben rechten en plichten die ze respectievelijk toekomen, en moeten nakomen. Rechten en plichten staan expliciet in het [afsprakenstelsel](#), en zijn aanvullend op eventuele (reeds bestaande) rechten en plichten op basis van geldende (algemene) wetgeving of overeenkomsten. Het staat partijen vrij om onderling additionele rechten en plichten overeen te komen bij het uitvoeren van een datadienst zolang dit niet in strijd is met de rechten en plichten van en voortvloeiend uit het DSGO.

De werking van het DSGO en het opereren van de verschillende rollen worden middels deze rechten en plichten beschreven. De rechten en plichten worden in het afsprakenstelsel gespecificeerd naar praktische en gedetailleerdere afspraken. Partijen zijn vrij om elke rol binnen het DSGO te vervullen en mogen meerdere rollen vervullen indien ze (blijvend) aan de plichten van die rol(len) voldoen.

Rechten: Wat de rol mag doen en verwachten binnen het DSGO

Plichten: Wat de verantwoordelijkheden zijn en wat er van de rol verwacht wordt binnen het DSGO

Rol agnostische rechten en plichten welke gelden voor de [sleutelrollen](#) en [marktvoorzieningen](#) worden hieronder gepresenteerd, rechten en plichten die gelden voor een specifieke rol zijn verder gedetailleerd op onderliggende pagina's:

Rol agnostische rechten en plichten

Rechten

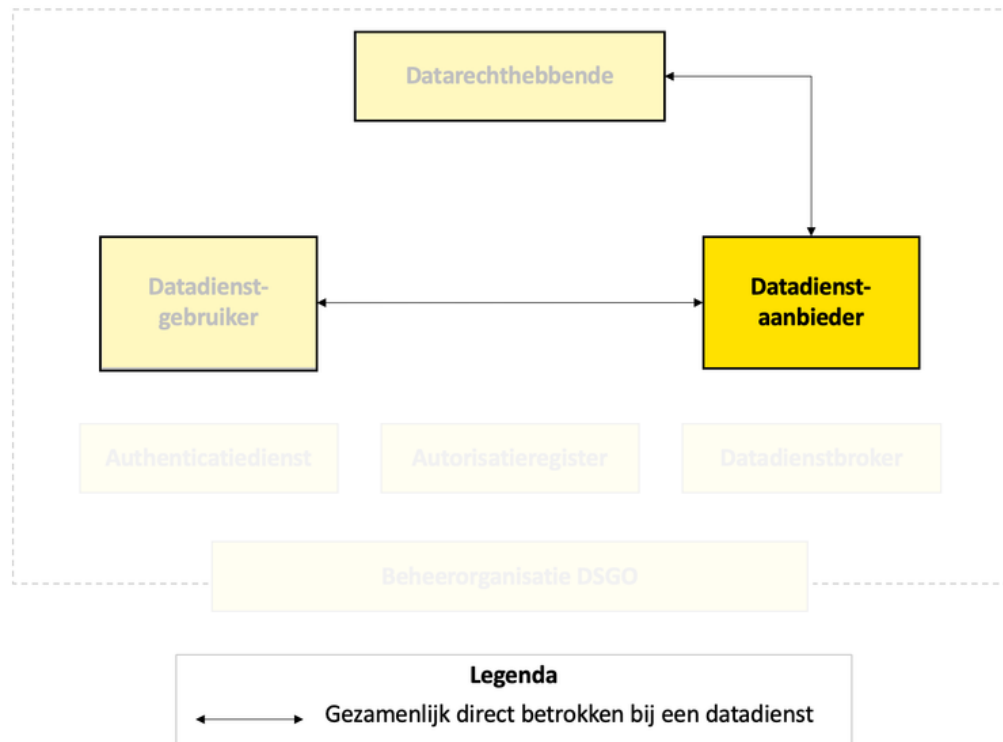
- Een partij is vrij om één of meerdere rollen binnen het DSGO te vervullen indien ze aan de plichten van de desbetreffende rol voldoen (zie [Het DSGO rollenmodel](#))
- Een partij mag een aanvullende overeenkomst sluiten met een wederpartij voor het aangaan van een [datadienst](#) in het DSGO zolang dit geen conflict met het afsprakenstelsel oplevert
- Een partij heeft het recht om compensatie te vragen aan andere partijen voor haar activiteiten in het DSGO
- Een partij mag haar activiteiten uitbesteden onder de volgende voorwaarden:
 - Als een partij haar activiteiten uitbesteed aan een [marktvoorziening](#), dan is de marktvoorziening verantwoordelijk voor het correct functioneren van die activiteiten conform het afsprakenstelsel (zie [Marktvoorzieningen](#))
 - Een partij blijft zelf verantwoordelijk voor het correct functioneren van haar activiteiten conform het afsprakenstelsel, als zij haar activiteiten uitbesteed aan een partij die geen marktvoorziening is.
- Een partij heeft het recht tijdig op de hoogte te worden gebracht van wijzigingen in het afsprakenstelsel (zie [Change en release management](#))

Plichten

- Een partij moet blijvend handelen conform het afsprakenstelsel en zich inspannen aanpassingen in het afsprakenstelsel door te voeren (zie [Generieke afspraken](#), [Specifieke afspraken](#) en [Change en release management](#))
- Een partij dient, bij haar activiteiten binnen het DSGO, te handelen conform geldende wet- en regelgeving (zie [Juridische context](#))
- Een partij dient [voorzieningen](#) te gebruiken conform het afsprakenstelsel en de voorwaarden van de desbetreffende voorziening (zie [Marktvoorzieningen & Stelselvoorzieningen](#))
- Een partij dient een melding te maken bij de [Beheerorganisatie DSGO](#) en betrokken partijen bij incidenten binnen het DSGO (fouten, het vermoeden van het doelbewust onrechtmatig handelen, etc) wanneer zij hiervan kennis heeft genomen (zie [Toezicht en handhaving](#) en [Beheerorganisatie DSGO](#))

Datadienstaanbieder

De [datadienstaanbieder](#) is verantwoordelijk voor het definiëren van één of meer [datadiensten](#) en deze aan te bieden en leveren conform het [afsprakenstelsel](#) en haar [datadienstspecificatie](#) (zie pagina [datadienstspecificatie](#)). Voor de datadienstaanbieder gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de rol specifieke rechten en plichten hieronder.

De datadienstaanbieder in het DSGO rollenmodel

Rechten

- Een datadienstaanbieder mag datadiensten aanbieden onder de voorwaarden van het afsprakenstelsel. De datadienstaanbieder is vrij om binnen deze voorwaarden haar datadienst te definiëren (zie [Wat is een datadienst](#)):
 - Een datadienstaanbieder is vrij de inhoud en functionaliteit van haar datadienst te bepalen
 - Een datadienstaanbieder is vrij voorwaarden aan het gebruik van haar datadienst te stellen en een [licentie](#) aan de datadienstspecificatie toe te voegen (zie [Juridische bepalingen](#) en [Datadienstspecificatie](#))
- Een datadienstaanbieder mag bepalen welke (informatie over) datadienst(en) in de [stelselcatalogus](#) wordt geregistreerd (zie [Stelselvoorzieningen](#))
- Een datadienstaanbieder heeft recht op inspraak bij de (door)ontwikkeling van het afsprakenstelsel (zie [Governance](#))

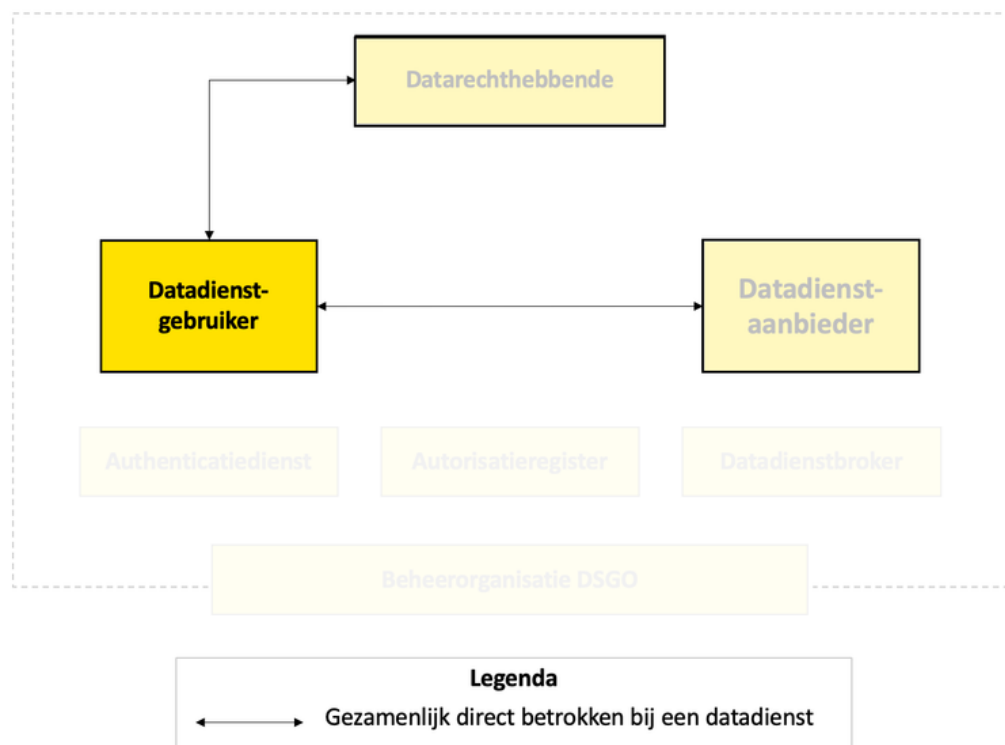
Plichten

- Een datadienstaanbieder is [deelnemer](#) en heeft een [deelnameovereenkomst](#) met de [Beheerorganisatie DSGO](#) (zie [Juridische bepalingen](#), [Governance](#) en [Toetreding](#))
- Een datadienstaanbieder moet de [gebruiksvoorwaarden van het DSGO](#) van toepassing verklaren bij het gebruik van haar datadienst (zie [Juridische bepalingen](#))

- Een datadienstaanbieder is verantwoordelijk voor het aanbieden van de datadienst conform het afsprakenstelsel (zie [Wat is een datadienst](#)). Dit betekent o.a. dat de datadienst:
 - Gebaseerd is op RESTful APIs conform het afsprakenstelsel (zie [Generieke Technische Standaarden](#) en [API specificaties](#))
 - [Identificatie](#), [authenticatie](#) en [autorisatie](#) uitvoert conform het afsprakenstelsel en vereisten van [marktvoorzieningen](#) (zie [Identificatie](#), [Authenticatie](#) en [Autorisatie](#))
 - Toegang geeft tot (bewerking van) data waar de [datarechthebbende datadienstgebruiker](#), of de gedelegeerde datadienstgebruiker, rechten over heeft (zie [Autorisatie](#))
- Een datadienstaanbieder is verantwoordelijk om te handelen conform het afsprakenstelsel in de context van datadiensten. Dit betekent o.a. dat een datadienstaanbieder:
 - Haar organisatie zo heeft ingericht dat processen in de context van datadiensten conform het afsprakenstelsel worden uitgevoerd (zie [Service Level Agreements](#) en [Operationele processen](#))
 - Handelt bewust naar de informatiebeveiligingsrisico's die ze neemt in de context van datadiensten die ze aanbiedt (zie [Informatiebeveiliging](#))
- Een datadienstaanbieder communiceert informatie over en voorwaarden voor het gebruik van haar datadienst(en) conform de datadienstspecificatie, al dan niet via de stelselcatalogus (zie [Data service specification](#) en [Stelselvoorzieningen](#))
 - Een datadienstaanbieder zou richting datarechthebbenden en/of datadienstgebruikers moeten communiceren wanneer een datadienst wijzigt
- Een datadienstaanbieder wordt geacht te weten wie de datarechthebbenden zijn op de data(diensten) die zij aanbiedt (zie [Het DSGVO rollenmodel](#)). Hoe de datadienstaanbieder dit achterhaalt is buiten scope van het DSGVO

Datadienstgebruiker

De [datadienstgebruiker](#) is bij het afnemen van een [datadienst](#) verantwoordelijk voor het voldoen aan de voorwaarden, verplichtingen en mogelijke [delegatie](#) voorwaarden van de datadienst conform de [datadienstspecificatie](#) (zie pagina [datadienstspecificatie](#)). Een datadienstgebruiker kan dat als zij ook de rol van [datarechthebbende](#) vervult (datarechthebbende datadienstgebruiker) of als deze partij gedelegeerde rechten heeft van de datarechthebbende (gedelegeerde datadienstgebruiker). Voor de datadienstgebruiker gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de rol specifieke rechten en plichten hieronder.

De datadienstgebruiker in het DSGO rollenmodel

Rechten

- Een datadienstgebruiker mag gebruik maken van datadiensten als zij voldoet aan de voorwaarden uit het [afsprakenstelsel](#) en de betreffende datadienst (zie [Wat is een datadienst](#) en [Autorisatie](#))
- Een datadienstgebruiker mag verwachten dat datadiensten binnen het [DSGO](#) voldoen aan de afspraken in het afsprakenstelsel (zie [Generieke afspraken](#) en [Specifieke afspraken](#))
- Een datadienstgebruiker heeft recht op het inzien van de datadienstspecificatie van datadiensten waarvan zij toestemming heeft gekregen van de datadienstaanbieder (zie [Datadienstspecificatie](#))

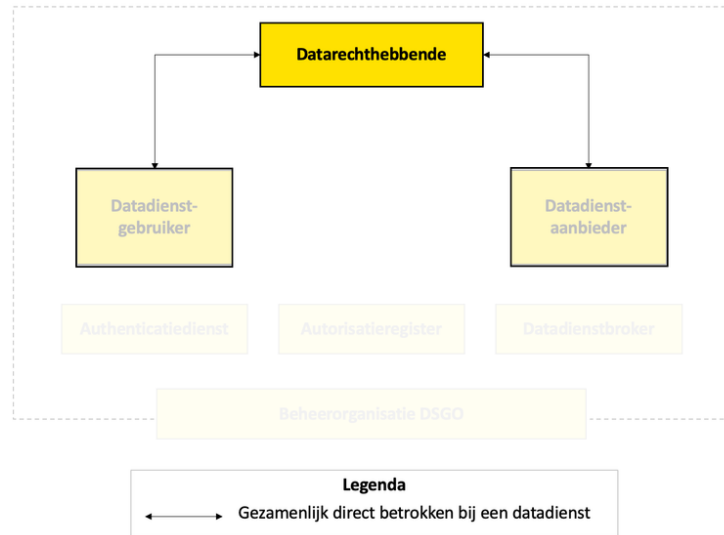
Plichten

- Een datadienstgebruiker dient akkoord te gaan met de afspraken die voor haar specifieke rol gelden wanneer zij een datadienst binnen het DSGO afneemt, een datadienstgebruiker kan dit op twee manieren doen:
 - Een bilaterale overeenkomst met een datadienstaanbieder aan te gaan waar in de [gebruikersvoorwaarden van het DSGO](#) van toepassing worden verklaard (zie [Juridische bepalingen](#))
 - Wanneer ze is toegetreten tot het DSGO en een [deelnamovereenkomst](#) gesloten heeft met de [Beheerorganisatie DSGO](#). In de deelnamovereenkomst wordt het afsprakenstelsel van toepassing verklaard (zie [Toetreding](#))

- Een datadienstgebruiker dient datadiensten af te nemen conform de datadienstspecificatie (zie [Datadienstspecificatie](#))
- Een datadienstgebruiker handelt bewust naar de informatiebeveiligingsrisico's die ze neemt in de context van datadiensten die ze afneemt (zie [Informatiebeveiliging](#))
- Een datadienstgebruiker gebruikt na het afnemen van een datadienst de data gerelateerd aan de datadienst conform de datadienstspecificatie inclusief de bijhorende [licentie](#) (zie [Juridische bepalingen](#) en [Datadienstspecificatie](#))

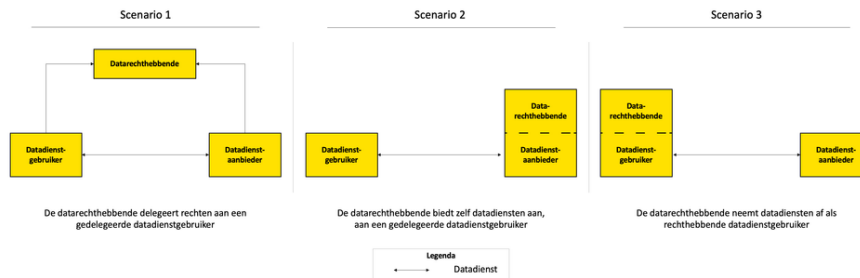
Datarechtgebende

De [datarechtgebende](#) heeft gebruiksrechten over data en heeft zeggenschap over het gebruikersrecht van derde partijen betreffende die [data](#). Voor de datarechtgebende gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de rol specifieke rechten en plichten hieronder.

De datarechtgebende in het DSGO rollenmodel

De datarechtgebende kan bij uitvoering van een [datadienst](#) verschillende rollen innemen afhankelijk van het scenario. In elk scenario heeft de datarechtgebende verschillende rechten die ze kan uitoefenen. Zie de verschillende scenario's in het figuur hieronder.

De verschillende scenario's in welke een datarechtgebende betrokken kan zijn bij een datadienst

Rechten

- **Scenario 1:** Een datarechtgebende mag binnen de kaders van de datadienst (een deel van) haar rechten delegeren, bepalen waar haar delegaties geregistreerd worden en daar voorwaarden (bijvoorbeeld tegenprestaties of [licenties](#)) aan stellen:
 - Een datarechtgebende mag haar delegaties in haar eigen systemen beheren en vanuit daar ontsluiten
 - Wanneer een [datadienstaanbieder](#) daar faciliteiten voor biedt, mag een datarechtgebende haar delegaties bij de datadienstaanbieder laten beheren.
 - Een datarechtgebende mag haar delegaties in een [autorisatieregister](#) laten beheren
- **Scenario 2:** Een datarechtgebende mag (indien haar rechten dat toelaten) data waar zij rechten op heeft ontsluiten als datadienstaanbieder (zie [Wat is een Datadienst](#))
- **Scenario 3:** Een datarechtgebende heeft als datarechtgebende [datadienstgebruiker](#) zelf recht op toegang tot (bewerking van) data binnen de kaders van de datadienst (zie [Wat is een Datadienst](#) en [Autorisatie](#))

Plichten

- Een datarechtgebende dient akkoord te gaan met de afspraken die voor haar specifieke rol gelden. Afhankelijk van het scenario in welke de datarechtgebende betrokken is bij een datadienst en de keuze voor de registratie van delegaties zijn hier verschillende mogelijkheden voor:
 - Wanneer ze is toegetreten tot het DSGO en een [deelnameovereenkomst](#) gesloten heeft met de [Beheerorganisatie DSGO](#). In de deelnameovereenkomst wordt het afsprakenstelsel van toepassing verklaard (zie [Toetreding](#))
 - Wanneer de datarechtgebende geen deelnemer aan het DSGO is, dient ze de [gebruiksvoorwaarden van het DSGO](#) te accepteren. Dit is niet in elk scenario mogelijk (zie tabel onderaan deze pagina). Middels een overeenkomst met een datadienstaanbieder of autorisatieregister kunnen de gebruiksvoorwaarde van toepassing worden verklaard (zie [Juridische bepalingen](#))
- Een datarechtgebende moet eventuele delegaties actief beheren en staat in voor de juistheid van de geregistreerde delegatie (zie [Delegaties](#))

Betrokkenheid van de datarechter	Scenario 1			Scenario 2	Scenario 3
	Keuze voor delegatie registratie	Delegatie registratie in de datarechterbende haar eigen systemen	Delegatie registratie bij de datadienstaanbieder	Delegatie registratie in een autorisatieregister	n.v.t.
Mogelijkheid voor de datarechterbende om akkoord te gaan met de voor haar geldende afspraken.	Enkel mogelijk wanneer de datarechterbende deelnemer is aan het DSGVO.	Mogelijk als deelnemer of als niet -deelnemer. Wanneer de datarechterbende geen deelnemer is, is dit mogelijk middels een overeenkomst met een datadienstaanbieder waarin de gebruiksvoorwaarden van het DSGVO van toepassing worden verklaard.	Mogelijk als deelnemer of als niet -deelnemer. Wanneer de datarechterbende geen deelnemer is, is dit mogelijk middels een overeenkomst met een autorisatieregister waarin de gebruiksvoorwaarden van het DSGVO van toepassing worden verklaard.	Enkel mogelijk wanneer de datarechterbende deelnemer is aan het DSGVO.	Mogelijk als deelnemer of als niet -deelnemer. Wanneer de datarechterbende geen deelnemer is, is dit mogelijk middels een overeenkomst met een datadienstaanbieder waarin de gebruiksvoorwaarden van het DSGVO van toepassing worden verklaard.

Authenticatiedienst

Een [authenticatiedienst](#) is een onafhankelijke, gecertificeerde partij die diensten aanbiedt voor het creëren, onderhouden, beheren en valideren van identiteiten van natuurlijke personen (mensen) tijdens het gebruik van [datadiensten](#) en/of het registreren van [autorisaties](#). Een authenticatiedienst is een optionele rol en is niet bij elke datadienst betrokken. Voor authenticatiediensten gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de rol specifieke rechten en plichten hieronder.

Een authenticatiedienst in het DSGO rollenmodel

Rechten

- Een authenticatiedienst mag diensten aanbieden om [identificatie](#), [authenticatie](#) en [autorisatie](#) van natuurlijke personen, op het Level of Assurance (LoA) waarop ze gecertificeerd zijn, mogelijk te maken (zie [Identificatie](#), [Authenticatie](#) en [Autorisatie](#)), dit betekent o.a. dat een authenticatiedienst:
 - (Namens organisaties) [identificerende kenmerken](#) en kwalificaties mag uitgeven aan natuurlijke personen en deze mag beheren
 - Natuurlijke personen mag authenticeren, en vaststellen welke rechten aan hen zijn [gedelegeerd](#) door hun organisatie
 - Rechten (delegaties) die natuurlijke personen krijgen om namens hun organisatie te handelen mag beheren
 - Rechten van natuurlijke personen na succesvolle identificatie en authenticatie aan [datadienstaanbieders](#) mag verstrekken
- Een authenticatiedienst heeft recht op inspraak bij de (door)ontwikkeling van het [afsprakenstelsel](#) (zie [Governance](#))

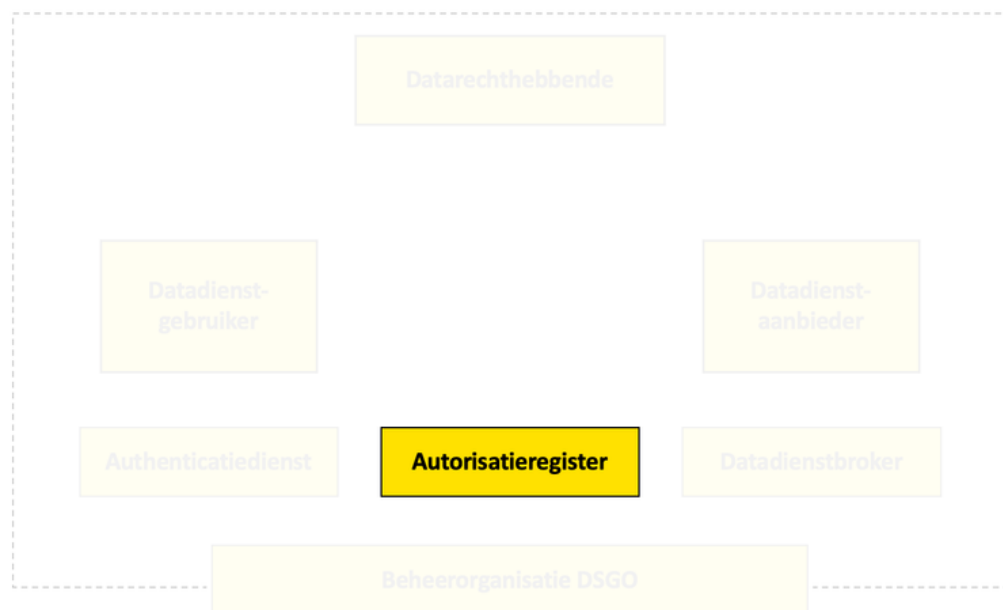
Plichten

- Een authenticatiedienst is [deelnemer](#) en heeft een [deelnameovereenkomst](#) met de [Beheerorganisatie DSGO](#) (zie [Juridische bepalingen](#), [Governance](#) en [Toetreding](#))
- Een authenticatiedienst is verantwoordelijk voor het aanbieden van haar diensten conform het afsprakenstelsel (zie [Wat is een datadienst](#)). Dit betekent o.a. dat een authenticatiedienst:
 - Blijvend aan alle eisen die in [iSHARE \(v2.0\)](#) voor Identity Provider gesteld worden voldoet (zie [Marktvoorzieningen](#))
 - Beschikt over een managementsysteem voor informatiebeveiliging dat voldoet aan de vereisten in het afsprakenstelsel en gecertificeerd is door een onafhankelijke en gespecialiseerde partij

- Een authenticatiedienst levert diensten betreft het identificeren, authenticeren van natuurlijke personen ten behoeve van autorisatie conform het afsprakenstelsel (zie [Marktvoorzieningen](#)), dit betekent o.a. dat een authenticatiedienst:
 - De [datadienstgebruiker](#) een (online) interface biedt om zich te (laten) authenticeren.
 - De datadienstaanbieder en de datadienstgebruiker ondersteunt bij het identificeren, authenticeren en het [organiseren van de autorisatie-informatie](#) van een datadienst wanneer dit is opgenomen in de [datadienstspecificatie](#)
 - Datadienstgebruikers bij haar laat registreren voordat de authenticatiedienst ondersteunende functionaliteiten gaat uitvoeren bij een datadienst

Autorisatieregister

Een [autorisatieregister](#) is een onafhankelijke, gecertificeerde partij die diensten aanbiedt voor het registreren, beheren en ontsluiten van [delegaties](#) van [datarechthebbers](#) aan derden, zodat derden toegang kunnen krijgen tot een [datadienst](#). Een autorisatieregister is een optionele rol en is niet bij elke [datadienst](#) betrokken. Voor autorisatieregisters gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de rol specifieke rechten en plichten hieronder.

Een autorisatieregister in het DSGVO rollenmodel

Rechten

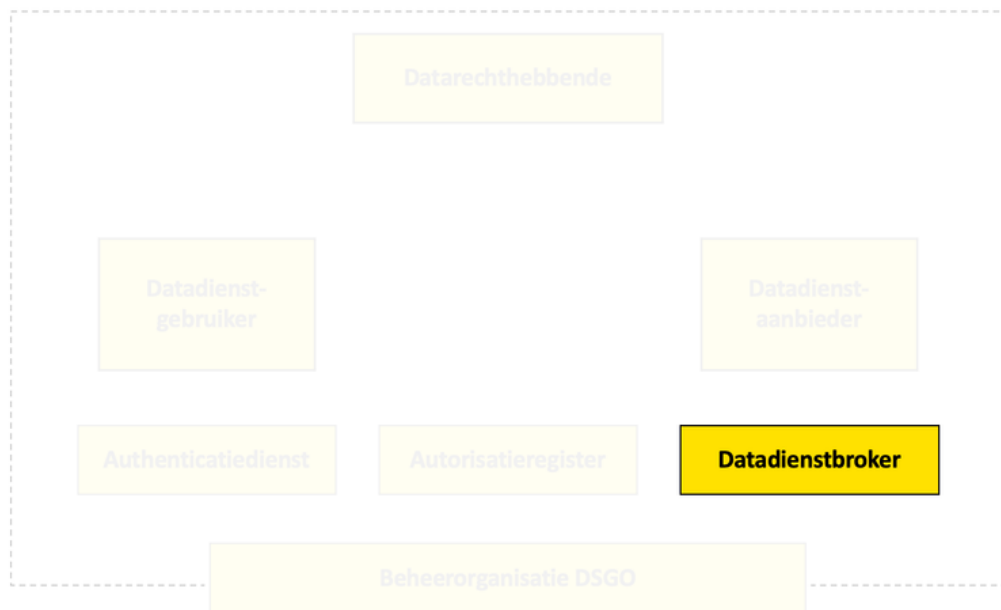
- Een autorisatieregister mag diensten leveren om voor de datarechtthebbende delegaties te registreren en te ontsluiten. (zie [Autorisatie](#) en [Delegatie](#))
- Een autorisatieregister heeft recht op inspraak bij de (door)ontwikkeling van het [afsprakenstelsel](#) (zie [Governance](#))

Plichten

- Een autorisatieregister is [deelnemer](#) en heeft een [deelnameovereenkomst](#) met de [Beheerorganisatie DSGVO](#) (zie [Juridische bepalingen](#), [Governance](#) en [Toetreding](#))
- Een autorisatieregister is verantwoordelijk voor het aanbieden van haar diensten conform het afsprakenstelsel (zie [Wat is een datadienst](#)). Dit betekent o.a. dat een autorisatieregister:
 - Blijvend aan alle eisen die in [iSHARE \(v2.0\)](#) voor Authorisation Registry gesteld worden voldoet (zie [Marktvoorzieningen](#))
 - Beschikt over een managementsysteem voor informatiebeveiliging dat voldoet aan de vereisten in het afsprakenstelsel en gecertificeerd is door een onafhankelijke en gespecialiseerde partij
- Een autorisatieregister levert diensten zodat datarechtthebbende gedelegeerde rechten kan registreren en beheren ter ondersteuning van het autoriseren van datadienstgebruikers (zie [Autorisatie](#)), dit betekent o.a. dat een autorisatieregister:
 - De datarechtthebbende een (online) interface biedt om haar delegaties te beheren
 - Delegatie bewijzen levert t.b.v. het autorisatieproces van de datadienstaanbieder

Datadienstbroker

Een [datadienstbroker](#) is een onafhankelijk gecertificeerde partij die bij de uitvoering van een [datadienst](#) optreedt als (technisch) dienstverlener namens een [datadienstaanbieder](#) of een [datadienstgebruiker](#). Een datadienstbroker is een optionele rol en is niet bij elke datadienst betrokken. Voor datadienstbrokers gelden de [rol agnostische rechten en plichten](#) en de [rol specifieke rechten en plichten](#) hieronder.

Een datadienstbroker in het DSGO rollenmodel

Rechten

- Een datadienstbroker mag optreden namens de datadienstaanbieder en/of datadienstgebruiker (zie [Wat is een Datadienst](#)), dit betekent o.a. dat de datadienstbroker:
 - Namens een partij een datadienstverzoek mag versturen en/of ontvangen
 - Namens een partij een datadienstrespons mag versturen en/of ontvangen
- Een datadienstbroker mag additionele diensten aanbieden binnen de context van een datadienst mits dat is overeengekomen met de partij namens wie zij optreedt
- Een datadienstbroker mag verwachten dat [datadiensten](#) binnen het [DSGO](#) voldoen aan de afspraken in het [afsprakenstelsel](#)
- Een datadienstbroker heeft recht op inspraak bij de (door)ontwikkeling van het afsprakenstelsel (zie [Governance](#))

Plichten

- Een datadienstbroker is [deelnemer](#) en heeft een [deelnamesovereenkomst](#) met de [Beheerorganisatie DSGO](#) (zie [Juridische bepalingen](#), [Governance](#) en [Toetreding](#))
- Een datadienstbroker is verantwoordelijk voor het aanbieden van haar diensten conform het afsprakenstelsel (zie [Wat is een datadienst](#)). Dit betekent o.a. dat een datadienstbroker:
 - Beschikt over een managementsysteem voor informatiebeveiliging dat voldoet aan de vereisten in het afsprakenstelsel en gecertificeerd is door een onafhankelijke en gespecialiseerde partij
- Een datadienstbroker heeft een overeenkomst met de partij namens wie zij optreedt

- Een datadienstbroker moet bij iedere datadienst een geldig bewijs kunnen overleggen dat ze van een partij toestemming heeft om namens die partij te mogen handelen:
 - Een datadienstbroker moet een geldig bewijs kunnen overleggen dat ze in de context van de specifieke datadienst handelt
 - Een datadienstbroker moet zich bij iedere datadienst [identificeren](#) en [authenticeren](#) conform het DSGVO (zie [Identificatie](#) en [Authenticatie](#))
 - Een datadienstbroker maakt gebruik van de [autorisatie](#) en eventueel [delegatie](#) van de datadienstgebruiker (zie [Autorisatie](#))

i Merk op, momenteel zijn er voor de rol van datadienstbroker nog geen afspraken opgesteld. In de doorontwikkeling van het afsprakenstelsel wordt de rol van datadienstbroker verder geconcretiseerd door hier afspraken voor op te stellen. Hierin wordt input van de werkgroep 10 oktober en de publieke review van 16 november meegenomen.

De Beheerorganisatie DSGVO

De **Beheerorganisatie DSGVO** is verantwoordelijk het (laten) uitvoeren van de activiteiten rondom beheer, adoptie en doorontwikkeling van het DSGVO. Merk op, de **rol agnostische rechten en plichten** gelden niet voor de Beheerorganisatie DSGVO, in tegenstelling tot andere rollen. Enkel de rol specifieke rechten en plichten hieronder gelden voor de Beheerorganisatie DSGVO.

De Beheerorganisatie DSGVO in het DSGVO rollenmodel

Rechten

- De Beheerorganisatie DSGVO is binnen de kaders gesteld in de operationele processen vrij om het DSGVO te beheren op een wijze die het vertrouwen tussen, en de **interoperabiliteit** van, gebruikers ten goede komt (zie **Governance**), dit betekent o.a. dat de Beheerorganisatie DSGVO:
 - Partijen toe mag laten treden en mits gewenst mag registreren wanneer ze het toetredingsproces succesvol doorlopen (zie **Toetreding**)
 - Het recht heeft **incidenten** op een gepaste manier zelf te beslechten of dit uit te besteden aan een externe **incidentencoördinator** (zie **Toezicht en handhaving**)
 - Het recht heeft gepaste handhavende maatregelen te nemen jegens **deelnemers** die niet conform het DSGVO opereren (zie **Toezicht en handhaving**)
 - Kleinschalige aanpassingen mag maken aan het **afsprakenstelsel** conform het change en release management proces (zie **Change en release management**)
 - **Stelselvoorzieningen** mag (laten) beheren
- De Beheerorganisatie DSGVO mag activiteiten (laten) uitvoeren waarvan zij denkt dat die de adoptie van het DSGVO stimuleren (zie **Governance**)
- De Beheerorganisatie DSGVO mag het afsprakenstelsel en stelselvoorzieningen grootschalig (laten) doorontwikkelen conform het change en release management proces (zie **Governance** en **Change en release management**)

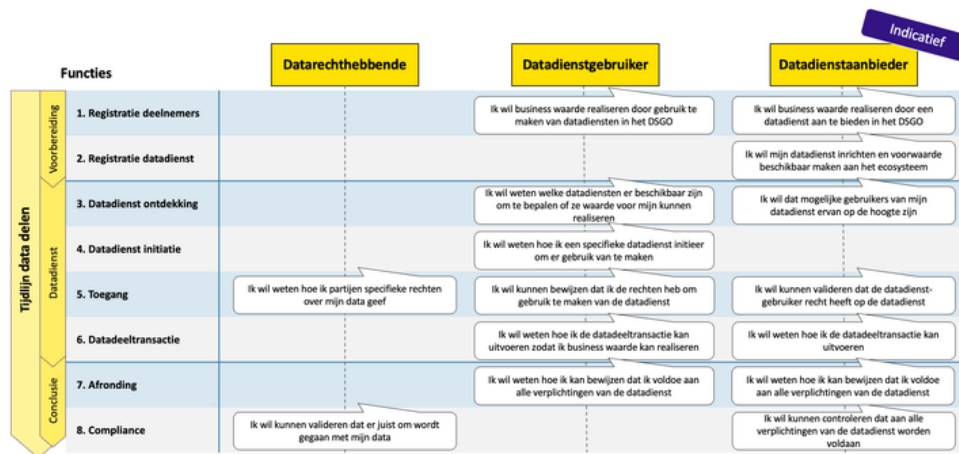
Plichten

- De Beheerorganisatie DSGO beheert het DSGO, stimuleert adoptie van het DSGO en faciliteert doorontwikkeling van het DSGO (zie [Governance](#)), dit betekent o.a. dat de Beheerorganisatie DSGO
 - Beschikt over een managementsysteem voor informatiebeveiliging dat voldoet aan de vereisten in het afsprakenstelsel en gecertificeerd is door een onafhankelijke en gespecialiseerde partij
 - Toeziet dat potentiële deelnemers bij toetreding aan alle eisen van het nog te ontwikkelen toetredingsproces voldoet
 - Vanuit een neutrale rol geschillen beslecht en besluit om geschillen te escaleren naar een ander (juridisch) orgaan of andere externe partij waar nodig (zie [Toezicht en Handhaving](#))
 - Toeziet op naleving van het DSGO en adequate acties onderneemt jegens andere gebruikers wanneer deze de gemaakte afspraken niet naleven (zie [Toezicht en Handhaving](#))
 - Groot- en kleinschalige ontwikkeling van het DSGO conform het Change Management Proces uitvoert (zie [Change en release management](#))
- De Beheerorganisatie DSGO doet wat binnen haar kunnen ligt om het interoperabel en vertrouwd functioneren van het DSGO ten alle tijden te waarborgen en de gebruikers van het DSGO daarbij centraal te stellen
- De Beheerorganisatie DSGO neemt de inspraak van de deelnemers in de daarvoor opgestelde organen mee in de uitvoering van haar taken (zie [Governance](#))
- De Beheerorganisatie DSGO neemt de [richtinggevende principes](#) in acht bij de doorontwikkeling van het DSGO (zie [Richtinggevende principes](#))

i Merk op, de ontwikkeling en inrichting van de Beheerorganisatie DSGO valt onder een separaat project binnen het DSGO-programma en is nog aan verandering onderhevig. Het overzicht van rechten en plichten is daarmee een eerste indicatie

Generiek ondersteunende functionaliteiten

Er zijn generieke ondersteunende functionaliteiten nodig om de kernfunctionaliteit van een [datadienst](#) mogelijk te maken. Deze ondersteunende functionaliteiten bieden geen directe waarde voor de partijen, maar zijn voorwaardelijk om waarde te bieden (bijvoorbeeld door het verzorgen van vertrouwen, infrastructuur en privacy). In de figuur hieronder worden typische uitdagingen van betrokken partijen weergegeven die voor, tijdens en na een datadienst plaats kunnen vinden.

Alle betrokkenen hebben uitdagingen op verschillende tijdstippen tijdens het volledige levenscyclus van data delen

Ondersteunende functionaliteiten worden hier verder gedetailleerd:

Voor alle generieke ondersteunende functionaliteiten zijn [generieke afspraken](#) opgesteld.

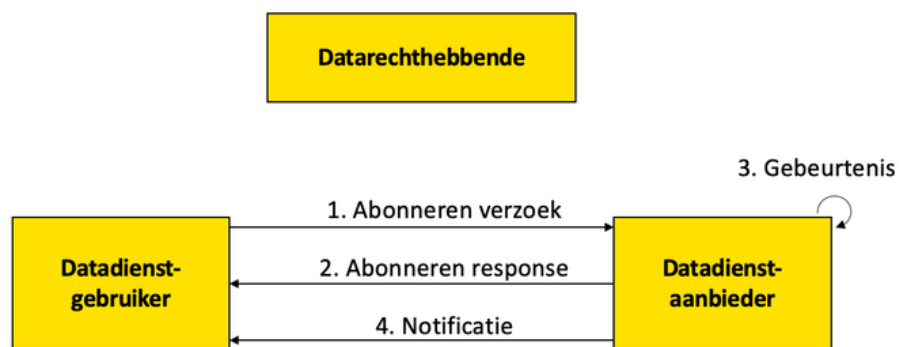
Abonnement op een gebeurtenis

Een **abonnement** op een **gebeurtenis** is een gestandaardiseerde **datadienst** die de partij (die zich op voorhand heeft geabonneerd op meldingen over een (type) gebeurtenis) inlicht over deze gebeurtenis. Het concept van een **abonnement** is relevant voor veel partijen in de gebouwde omgeving. Om de werking van abonnementen te formaliseren in het **DSGO** definieert het **afsprakenstelsel** een abonnement als een gestandaardiseerde datadienst. **Datadienstaanbieders** zijn niet verplicht een abonnement te implementeren. Een abonnement speelt een belangrijke rol wanneer een **datadienstgebruiker** (met toestemming van de **datarechthebbende**) op de hoogte gehouden wil worden van gebeurtenissen (bijvoorbeeld wijzigingen van de brondata) door middel van notificaties van de datadienstaanbieder op bepaalde **resources**. Deze termen worden in de tabel hieronder beschreven.

Term	Omschrijving
Gebeurtenis	Een identificeerbaar en specifiek voorval zoals gedefinieerd door de datadienstaanbieder. Bijvoorbeeld het wijzigen van de brondata.
Abonnement	Een overeenkomst tussen een datadienstaanbieder en een datadienstgebruiker (met toestemming van de datarechthebbende) om notificaties te ontvangen over de gedefinieerde gebeurtenissen.
Notificaties	Een melding van een gebeurtenis van de datadienstaanbieder, ontvangen door de datadienstgebruiker onder de voorwaarde van een abonnement.

Het onderstaande figuur illustreert in een interactiemodel hoe een abonnement tot stand komt en hoe notificaties van gebeurtenissen worden doorgegeven.

Merk op, in dit voorbeeld interactiemodel doet een datadienstgebruiker een abonnement verzoek bij een datadienstaanbieder. Een abonnement verzoek en abonnement response kan in het DSGO door iedere rol verstuurd worden afhankelijk van de situatie. Bijvoorbeeld een datadienstaanbieder die een abonnement verzoek verstuurt naar een marktvoorziening.

generiek interactie patroon voor het abonneren op gebeurtenissen van een datadienstaanbieder en notificaties ontvangen

#	Acties	Omschrijving
1	Abonneren verzoek	De datadienstgebruiker initieert het abonneren op een gebeurtenis door middel van een abonnement verzoek naar de datadienstaanbieder. Hierbij

		moet de datadienstgebruiker voldoen aan alle voorwaarde van het abonnement zoals gedefinieerd door de datadienstaanbieder.
2	Abonneren response	De datadienstaanbieder valideert het abonnement verzoek tegen de voorwaarde (zoals gedefinieerd door de datadienstaanbieder, b.v. kosten van het abonneren) van het abonnement en stuurt een geschikte response naar de datadienstgebruiker.
3	Gebeurtenis	De datadienstaanbieder monitort de resource voor gebeurtenissen zoals beschreven in de abonnementsvoorwaarde.
4	Notificatie	De datadienstaanbieder stuurt de datadienstgebruiker een notificatie wanneer een gebeurtenis plaatsvindt.

Wanneer een partij een notificatie ontvangt van een wijziging waarop de partij een abonnement heeft kan de partij er voor kiezen om in actie te komen (zoals het ophalen van aangepaste data) of niet.

De DSGO API's voor het abonneren op een datadienst, het beheren van een abonnement en het ontvangen van notificaties worden [hier](#) verder gedetailleerd.

Datadienst ontdekking

Als een [datadienstgebruiker](#) gebruik wil maken van een [datadienst](#) van een specifieke [datadienstaanbieder](#), moet deze eerst weten uit welke elementen de datadienst bestaat en wat de specifieke eigenschappen van de datadienst zijn (zie [data service definition](#)). Pas wanneer de datadienstgebruiker alle nodige informatie over een datadienst kent, kan deze de datadienst gebruiken. In de onderstaande tabel worden de generieke acties die plaatsvinden bij het [ontdekken van een datadienst](#) weergegeven.

Bij het ontdekken van een datadienst in het DSGO speelt de [stelselcatalogus](#) een cruciale rol. De stelselcatalogus biedt zichtbaarheid van datadiensten in het DSGO, zowel voor mensen (zie de [prototype stelselcatalogus](#)) als direct voor machines (machine readable). De stelselcatalogus bevat alle nodig informatie over datadiensten (b.v. [deelnemers](#), [datadienstspecificaties](#) etc.)

#	Acties	Omschrijving
1	Datadienst-registratie	De datadienstaanbieder definieert zijn geïmplementeerde datadienst in een stelselcatalogus.
2	Ontdekking-verzoek	De datadienstgebruiker ondervraagt de stelselcatalogus voor informatie over de beschikbare datadiensten.
3	Ontdekkings-response	De stelselcatalogus beantwoordt de vraag van de datadienstgebruiker met relevante informatie over de beschikbare datadiensten.
4	Datadienst-wijziging	De datadienstaanbieder kan zijn geïmplementeerde datadienst wijzigen en moet de definitie in de stelselcatalogus wijzigen zodat dit actueel blijft.

Merk op, in de huidige versie van het afsprakenstelsel dient deze pagina als introductie over afspraken die over het ontdekken van datadiensten gemaakt zullen worden. In een toekomstige versie van het afsprakenstelsel zal dit onderwerp verder worden gedetailleerd.

Identificatie, Authenticatie en Autorisatie

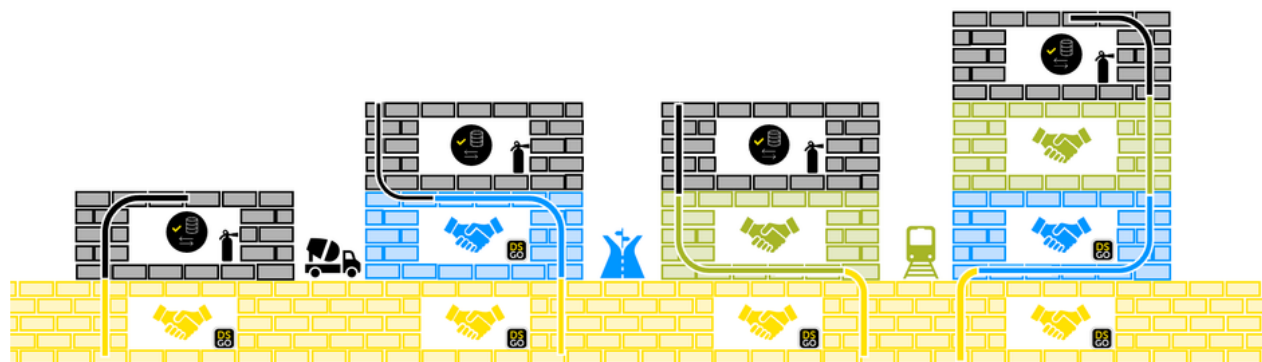
Binnen [het afsprakenstelsel](#) wordt 'Identity en Access Management' (IAM) gesplitst in de onderwerpen [Identificatie](#), [authenticatie](#) en [autorisatie](#). Dit zijn essentiële ondersteunende functionaliteiten die nodig zijn om een [datadienst](#) tussen partijen ([datadienstaanbieder](#) en [gebruiker](#)) vertrouwd, gecontroleerd mogelijk te maken om [data delen](#) op schaal te faciliteren. In de onderstaande tabel worden deze begrippen geïntroduceerd:

Begrip	Omschrijving
Identificatie	Identificatie is het proces waarbij een identiteit wordt toegekend aan of wordt geclaimd door een partij die een rol vervuld in het afsprakenstelsel . Een identiteit wordt uitgedrukt in een identificerend kenmerk zoals bijvoorbeeld naam, e-mailadres, telefoonnummer, KvK nummer, EORI nummer of GS1 GTIN en GLN
Authenticatie	Het proces waarbij de geldigheid van een geclaimde identiteit van een partij geverifieerd wordt. Afhankelijk van het nodige betrouwbaarheidsniveau (level of assurance) in de geclaimde identiteit zijn er verschillende manieren om de identiteit te valideren, zoals bijvoorbeeld door middel van een gebruikersnaam & wachtwoord, 2-factor authenticatie of een elektronische handtekening.
Autorisatie	Het hebben van rechten of toestemming en het proces waarbij een partij rechten of toestemming krijgt om een specifieke actie uit te voeren. De autorisatie is afhankelijk van de maten van zekerheid (authenticiteit) van het subject. Autorisaties kunnen breed (bedrijf X mag namens bedrijf Y handelen) of fijnmazig (persoon X uit bedrijf Y mag data attribuut Z aanvragen) zijn. Er zijn veel variaties mogelijk in autorisatie zoals bijvoorbeeld het moment (vooraf of ad hoc) en de plaats waar de autorisatie opgeslagen is.

Om datadiensten op basis van het [DSGO](#) mogelijk te maken, zijn er [generieke afspraken](#) over identificatie, authenticatie en autorisatie gemaakt.

Specifieke functionaliteiten

Voor sommige oplossingen zullen specifieke functionaliteiten nodig zijn waarvoor use case-, keten- of branche specifieke afspraken nodig zijn die bovenop de generieke afspraken in het [afsprakenstelsel](#) worden gemaakt, zie figuur hieronder.

Generieke afspraken DSGO

Bijvoorbeeld: voor identificatie en authenticatie wordt gebruik gemaakt van erkende vertrouwensdienstverleners

Specifieke afspraken buiten DSGO

Bijvoorbeeld: Bij projecten waar gevaarlijke chemische stoffen worden gebruikt, wordt de voortgang gedeeld met een centrale partij.

Specifieke afspraken DSGO

Bijvoorbeeld: dat een specifiek BIM IFC standaard wordt gebruikt bij het uitwisselen van BIM modellen.

Datadiensten

Bijvoorbeeld: De voortgang van bouwprojecten wordt middels API's iedere 20 minuten ontsloten naar een centrale partij.

Het afsprakenstelsel legt de fundering met generieke afspraken waarop, mogelijk met additionele specifieke afspraken, data diensten worden gerealiseerd

Over de volgende onderwerpen zijn specifieke afspraken opgesteld:

Op dit moment is het [afsprakenstelsel](#) in ontwikkeling binnen het [DSGO-programma](#). In een toekomstige versie van het afsprakenstelsel zal dit hoofdstuk worden doorontwikkeld.

Juridische bepalingen

Om de schaalbaarheid en betrouwbaarheid van het [DSGO](#) te ondersteunen bevat het DSGO een juridische basis. De juridische basis van het DSGO wordt gevormd door de [deelnameovereenkomst](#), de [gebruiksvoorwaarden](#) en [licenties](#). Deze juridische documenten bevatten onder andere de [rechten en plichten](#) van de verschillende [rollen](#) gedefinieerd in het [afsprakenstelsel](#). De juridische documenten zijn zo opgebouwd dat ook niet direct betrokken partijen die wel een belang hebben een partij kunnen aanspreken op de naleving van de toepasselijke rechten en plichten (derdewerking).

Deelnameovereenkomst

De deelnameovereenkomst is de overeenkomst tussen de [Beheerorganisatie DSGO](#) en een partij die voornemens is om een rol in het DSGO te vervullen. Met het tekenen van een deelnameovereenkomst gedurende het toetredingsproces wordt een partij [deelnemer](#) van het DSGO (zie [Toetreding](#) voor meer informatie). Partijen die de rol van [datadienstaanbieder](#) of [marktvoorziening](#) willen vervullen binnen het DSGO zijn verplicht deelnemer aan het DSGO te worden. Middels de deelnameovereenkomst wordt het afsprakenstelsel van toepassing verklaard waarmee een partij zich committeert aan de rechten en plichten die voor de te vervullen rol zijn opgesteld.

De deelnameovereenkomst van het DSGO is [hier](#) beschikbaar.

Gebruiksvoorwaarden

De gebruiksvoorwaarden zijn opgesteld voor partijen die niet verplicht zijn om een deelnemer te zijn van het DSGO ([datarechthebbende & datadienstgebruiker](#)). Deze partijen hoeven geen deelnameovereenkomst te ondertekenen en zijn daarom niet direct gebonden aan het afsprakenstelsel. Wanneer deze partijen betrokken zijn bij een datadienst zullen de gebruiksvoorwaarden van toepassing worden verklaard bij een overeenkomst tussen hen en de deelnemer (datadienstaanbieder of marktvoorziening). Met het accepteren van de gebruiksvoorwaarden committeren deze partijen zich aan de rechten en plichten voor de rol die ze vervullen zonder dat ze deelnemer hoeven te worden.

De gebruiksvoorwaarde van het DSGO zijn [hier](#) beschikbaar.

Licenties

Een licentie(overeenkomst) is een juridische bepaling met instructies over welke gebruiksrechten een ontvanger van [data](#) in een [datadienst](#) toekomen (bijvoorbeeld dat de ontvangen data niet mag worden gedeeld, of enkel verder mag worden gedeeld zonder bewerking). Afhankelijk van de datadienst, zijn datadienstaanbieders of datadienstgebruikers ontvangers van data. De datadienstaanbieder bepaalt welke licentie geldt op de data in de datadienst, en legt een verwijzing aan de licentie vast in de [datadienstspecificatie](#). Deze verwijzing refereert aan een uitputtende [lijst van licenties](#) met verschillende (gebruiks)rechten die is opgenomen in het afsprakenstelsel. Hierdoor weet de datadienstgebruiker, alvorens een datadienst wordt uitgevoerd, welke licentie van toepassing is op de data in de datadienst en welke gebruiksrechten op hem rusten. De datadienstgebruiker accepteert de licentie bij het afnemen van de datadienst.

De licenties van het DSGO zijn [hier](#) beschikbaar.

Licenties

Een [licentie](#) is een juridische bepaling met instructies over welke gebruiksrechten een ontvanger van [data](#) in een [datadienst](#) toekomen (bijvoorbeeld dat de ontvangen data niet mag worden gedeeld, of enkel verder mag worden gedeeld zonder bewerking). Afhankelijk van de datadienst, zijn [datadienstaanbieders](#) of [datadienstgebruikers](#) ontvangers van data. De datadienstaanbieder bepaalt welke licentie geldt op de data in de datadienst, en legt de desbetreffende licentie vast in de [datadienstspecificatie](#). De datadienstgebruiker verneemt kennis van de licentie middels de datadienstspecificatie en gaat bij het afnemen van de datadienst akkoord met de bijhorende licentie.

Merk op, de licentie is aanvullend op wettelijke bepalingen die van toepassing kunnen zijn op de data.

Licentie code lijst

De licenties worden vastgelegd middels de onderstaande (uitputtende lijst) van licentiecodes.

Licentiecode	Omschrijving (gebruiksrecht)
0000	De dataontvanger mag de data onbeperkt gebruiken.
0001	De dataontvanger mag de data slechts met deelnemers delen.
0002	De dataontvanger mag de data slechts gebruiken voor intern gebruik.
0003	De dataontvanger mag de data slechts gebruiken, indien bestemd voor niet commerciële doeleinden.
0004	De dataontvanger mag de data delen en bewerken met eigen data.
0005	De dataontvanger mag de data delen en bewerken met data van derden.
0006	De dataontvanger mag de data delen en bewerken met eigen data, indien bestemd voor niet commerciële doeleinden.
0007	De dataontvanger mag de data delen en bewerken met data van derden, indien bestemd voor niet commerciële doeleinden.
9999	De dataontvanger mag de data gebruiken conform overeengekomen met de datadienstaanbieder.

Merk op, deze licentiecodes zijn gelijk aan die gedefinieerd in [iSHARE \(v2.0\)](#)

Governance

Deze pagina beschrijft de governance van het [DSGO](#). Borging van de continuïteit van het DSGO vereist een [Beheerorganisatie DSGO](#) die verantwoordelijk is voor doorontwikkeling, adoptie & beheer. Na afloop van het [DSGO-programma](#) op juni 2024 is beheer, adoptie & doorontwikkeling overgedragen aan de Beheerorganisatie DSGO.

Merk op, deze governance wordt n.a.v. ontwikkeling en gebruik van het DSGO op termijn mogelijkterwijs aangepast of uitgebreid.

Uitgangspunten

Op basis van analyse uit andere contexten & interviews zijn een aantal cruciale uitgangspunten voor de governance van het DSGO geïdentificeerd:

- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande structuren/beheerprocessen in de sector voor efficiëntie.
- Beheer, adoptie en doorontwikkeling wordt zoveel mogelijk belegd bij één beheerorganisatie voor efficiëntie.
- Inpraak van de gebruikers van het DSGO dient goed georganiseerd te zijn voor voldoende draagvlak en acceptatie in de sector.
- De gebruiker van het DSGO staat centraal voor afweging van belangen en gedragen keuzes t.a.v. beheer, adoptie & doorontwikkeling. De uitvoerende beheerorganisatie heeft hierin een faciliterende/ondersteunende rol en blijft te allen tijde onafhankelijk (heeft geen direct belang).

Activiteiten

Beheer

Het beheer van het DSGO gaat over het beheren van het [federatieve ecosysteem DSGO](#), inclusief het [afsprakenstelsel](#) en [voorzieningen](#). Voor het beheer van het DSGO kunnen de volgende operationele processen worden onderscheiden:

1. [Toezicht en handhaving](#)
2. [Change en release management](#)
3. [Toetreding tot het DSGO](#), inclusief administratie van deelnemers
4. Uittreding van deelnemers
5. Beheren van [stelselvoorzieningen](#)
6. Operationele ondersteuning leveren

Adoptie

Adoptie beslaat de activiteiten die worden uitgevoerd om het gebruik van het DSGO in de gebouwde omgeving te stimuleren. In de fase na afloop van het programma DSGO is waarschijnlijk intensieve ondersteuning voor adoptie nodig. Na verloop van tijd wordt adoptie steeds meer vraaggestuurd ingericht en neemt de behoefte vanuit de sector voor intensieve ondersteuning af.

Adoptie bestaat uit de ondersteuning van potentiële datadienstaanbieders & datadienstgebruikers en het realiseren van bekendheid over het DSGO.

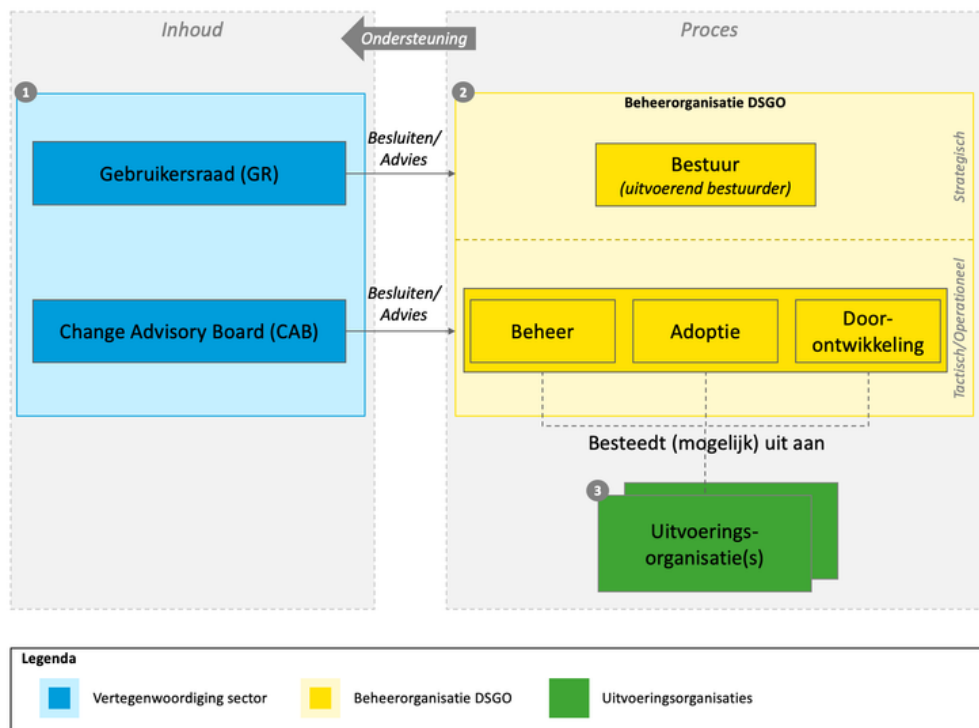
Doorontwikkeling

In de fase na het programma DSGO is doorontwikkeling van het afsprakenstelsel nodig om een steeds bredere set van use cases te kunnen ondersteunen. Dit bevat onder andere het uitbreiden van functionaliteit van het DSGO middels de doorontwikkeling van het

afsprakenstelsel en het komen tot (met name) specifieke afspraken. De beheerorganisatie DSGO is daarnaast verantwoordelijk voor de levering en doorontwikkeling van de stelselvoorzieningen.

Governance

In de onderstaande figuur geeft een overzicht van de governance van het DSGO.

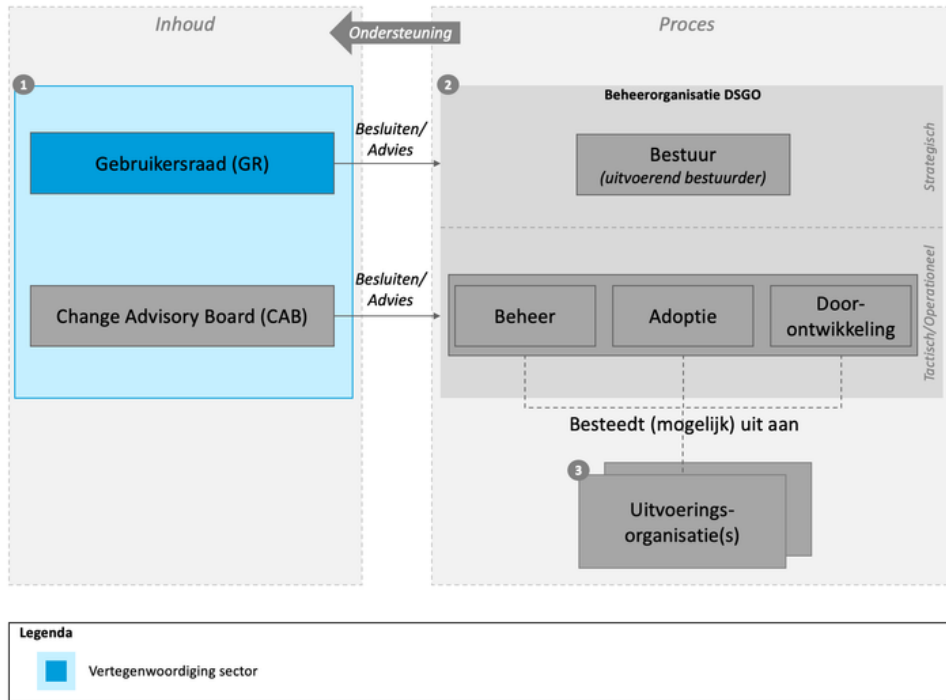
De governance van het DSGO bestaat uit vertegenwoordiging van de sector, de Beheerorganisatie DSGO en uitbesteding aan uitvoeringsorganisaties

De governance van het DSGO bestaat uit:

1. Vertegenwoordiging van en besluitvorming door sector & deelnemers DSGO middels een [Gebruikersraad \(GR\)](#) en een [Change Advisory Board \(CAB\)](#).
2. [Beheerorganisatie DSGO](#) waarin ondersteunende/faciliterende activiteiten worden uitgevoerd onder regie van één of twee uitvoerend bestuurders, eventueel aangevuld met een uitvoerend directeur voor de Beheerorganisatie DSGO. De Beheerorganisatie DSGO bevat uitvoerende onderdelen voor het beheer, de adoptie & de doorontwikkeling van het DSGO.
3. Eén of meerdere uitvoeringsorganisaties die kunnen worden ingehuurd voor o.a. het uitvoeren van activiteiten of het leveren van expertise. Door synergieën te zoeken met andere beheerorganisaties in de sector ontstaat efficiëntie in het uitvoeren van activiteiten. Het heeft in het begin de voorkeur om personeel te detacheren of onderdeel te maken van de uitvoerende onderdelen van de beheerorganisatie DSGO.

Gebruikersraad

De Gebruikersraad borgt betrokkenheid van [deelnemers](#) op strategisch niveau door inhoudelijke besluiten over beheer, adoptie & doorontwikkeling van het [DSGO](#).

Taken/verantwoordelijkheden

- Inhoudelijke besluiten over beheer, adoptie & doorontwikkeling van het DSGO op basis van belangen/benodigheden en de [richtinggevende principes](#) in acht nemend van wie zij vertegenwoordigd.
- De Gebruikersraad geeft inbreng op de roadmap voor de ontwikkeling van het DSGO.
- De Gebruikersraad vraagt aandacht voor relevante problemen of thema's in relatie tot het DSGO.

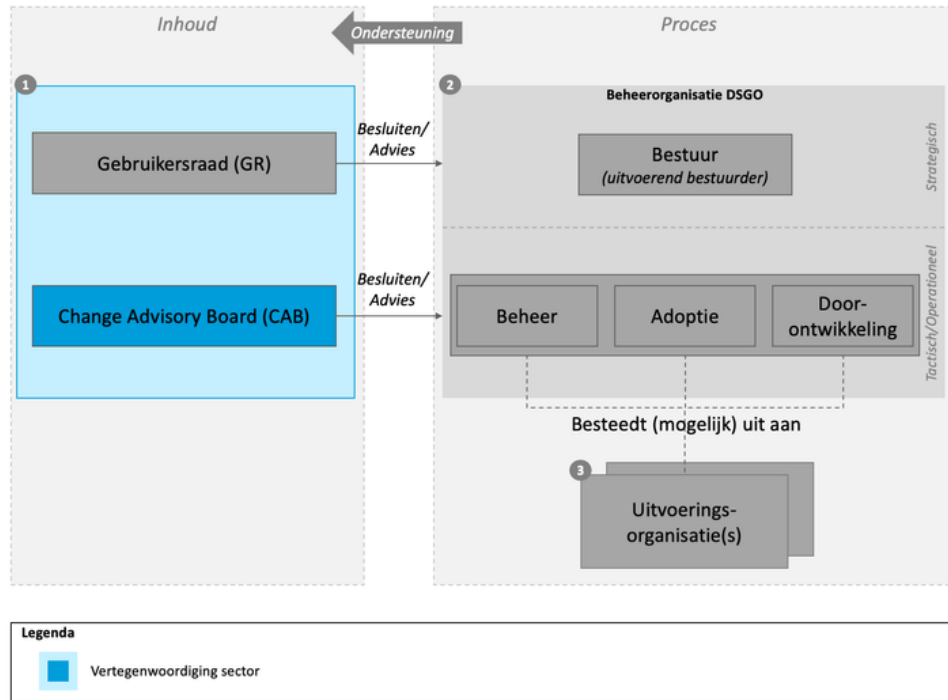
Samenstelling

- De Gebruikersraad bestaat uit [deelnemers](#) aan het DSGO. Deelnemers aan het DSGO hebben een deelnameovereenkomst gesloten met de [Beheerorganisatie DSGO](#) en committeren zich daarmee aan het [afsprakenstelsel](#). Deelnemers zijn tenminste alle datadienstaanbieders en marktvoorzieningen.
- Vertegenwoordiging namens deelnemers in de Gebruikersraad is mogelijk.
- Er wordt een onafhankelijke voorzitter aangesteld door de Gebruikersraad.
- De Bouw Digitaliseringsraad keurt de samenstelling van de Gebruikersraad goed.
- Indien de beheerorganisatie afwijkt van de adviezen van de Gebruikersraad, heeft het bestuur van de beheerorganisatie een motiveringsplicht.

Merkp op, de Gebruikersraad kan in het begin worden aangevuld met personen die deelnemer willen worden (boegbeelden). Op termijn krijgt de samenstelling van de Gebruikersraad een meer formeel karakter en wordt de samenstelling geformaliseerd met vastgestelde criteria.

Change Advisory Board

De Change Advisory Board (CAB) adviseert over het aanpassen en uitbreiden van het DSGO en adviseert over keuzes omtrent doorontwikkeling.

Taken & verantwoordelijkheden

De CAB heeft als doel om aansluiting van het DSGO met de ontwikkelingen en wensen van de [deelnemers](#) te borgen.

- De CAB adviseert over het aanpassen en uitbreiden van het DSGO binnen de gestandaardiseerde [change en release management processen](#).
- De CAB beoordeelt ingediende verzoeken tot wijziging en adviseert de beheerorganisatie hoe hiermee om te gaan.
- De CAB kan verzoeken tot wijziging indienen en prioriteren.
- De CAB borgt de aansluiting van het DSGO bij de wensen en ontwikkelingen in de ontwerp-, bouw- & technieksector.

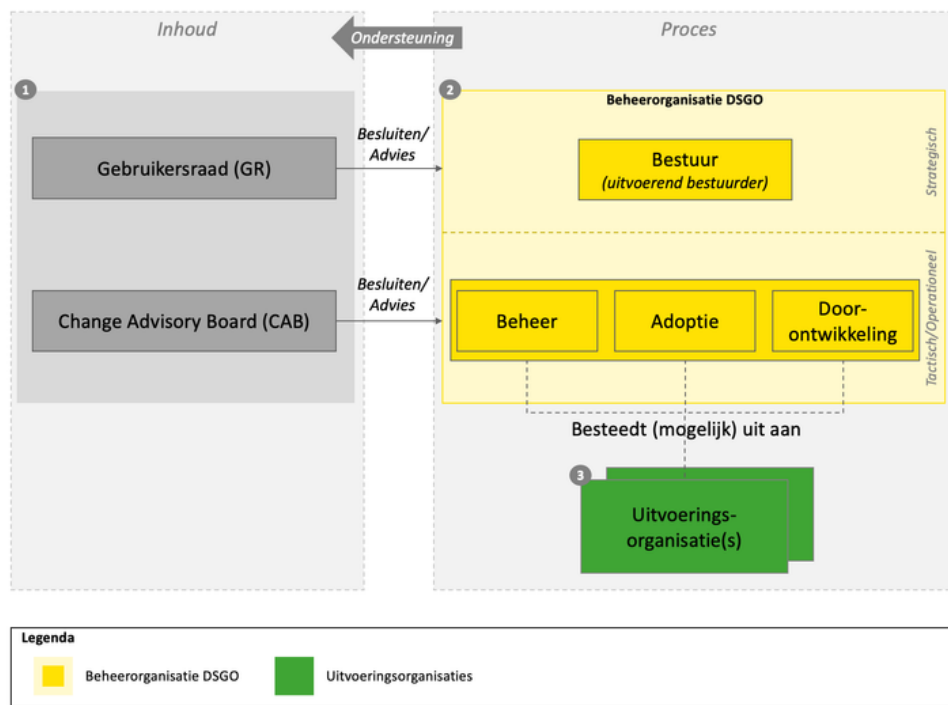
Samenstelling

- De CAB bestaat uit [deelnemers](#) aan het DSGO. Deelnemers hebben het recht op representatie in de CAB.
- De samenstelling van de CAB kan wisselen per onderwerp.
- Uitbreiding met een operationeel overleg is mogelijk.

i Merk op, in het begin kan de CAB worden aangevuld met personen die tijdens programmafase actief zijn bij de functionele, technische en juridische reviews. Op termijn krijgt de samenstelling een meer formeel karakter en wordt de samenstelling meer geformaliseerd met vastgestelde criteria.

Beheerorganisatie DSGO

De **Beheerorganisatie DSGO** is verantwoordelijk het (laten) uitvoeren van de activiteiten rondom beheer, adoptie en doorontwikkeling van het DSGO.

Merk op, de stichting digiGO lijkt in eerste termijn meest logische keuze als beheerorganisatie DSGO – [De Bouw Digitaliseringsraad](#) vertegenwoordigt daarbij de brede gebouwde omgeving.

- Activiteiten worden 'dicht bij huis' georganiseerd – complexiteit overdracht is beperkt
- Financiering van activiteiten voor het DSGO door overheid & sector is haalbaar
- Ervaring met ondersteuning van meer programmatische aanpak voor doorontwikkeling & adoptie
- Activiteiten zijn conform doelen & activiteiten statuten stichting digiGO

Activiteiten t.b.v. beheer, adoptie & doorontwikkeling kunnen worden uitbesteed door de stichting digiGO aan uitvoeringsorganisaties.

Taken & verantwoordelijkheden niet-uitvoerende bestuurders

- De niet-uitvoerende bestuurders houden toezicht op de uitvoering van de strategie en geven advies over de realisatie van de doelstellingen van de beheerorganisatie DSGO.
- De niet-uitvoerende bestuurders geven advies over realisatie doelstellingen stichting.
- De niet-uitvoerende bestuurders controleren de financiële verslaglegging.
- De niet-uitvoerende bestuurders houden toezicht op de naleving van wet- & regelgeving.
- De niet-uitvoerende bestuurders adviseren over doelmatigheid, kwaliteit & efficiëntie.
- De niet-uitvoerende bestuurders stellen de uitvoerende bestuurders aan en adviseren deze.

In de praktijk wordt vaak een jaarplan gebruikt voor de opdrachtformulering. Via rapportages wordt verantwoording afgelegd door de uitvoerende bestuurder(s).

Taken & verantwoordelijkheden uitvoerende bestuurder(s)

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de activiteiten met als doel om de continuïteit van DSGO te borgen. De Beheerorganisatie DSGO is verantwoordelijk voor de uitvoering van de inhoudelijke activiteiten en ondersteunt de bestuurlijke besluitvorming zoals bepaald door de niet-uitvoerende bestuurders en de [Gebruikersraad](#).

- De uitvoerende bestuurder(s) zijn verantwoordelijk voor het organiseren, managen en uitvoeren van activiteiten in het kader van beheer, adoptie & doorontwikkeling en de regie op de financiën van het DSGO.
- De uitvoerende bestuurder(s) creëert/creëren de condities voor effectief en efficiënt beheer, adoptie & doorontwikkeling.
- De uitvoerende bestuurder(s) wijst/wijzen duidelijke verantwoordelijkheden binnen de Beheerorganisatie DSGO toe en bepaald/bepalen welke activiteiten worden uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties.
- De uitvoerende bestuurder(s) legt rapportage en verantwoording af aan de niet-uitvoerende bestuurders en de Gebruikersraad.

Generieke afspraken

i In de [introdactie](#) zijn de [aanleiding](#), het [doel van het DSGO](#), en de [richtinggevende principes](#) van het afsprakenstelsel gepresenteerd. In de [kern van het afsprakenstelsel](#) zijn [datadiensten](#), het [rollenmodel](#) en de [ondersteunende functionaliteiten](#) die deel uitmaken van het DSGO geïntroduceerd. In dit hoofdstuk worden alle generieke afspraken die nodig zijn om de voorwaarden te scheppen om het aanbieden, vinden en gebruiken van [datadiensten](#) schaalbaar, [interoperabel](#) en betrouwbaar te faciliteren gepresenteerd.

Het [BLOFT-raamwerk](#) bevat een uitgebreide lijst van onderwerpen die het startpunt vormen voor het maken van afspraken binnen het afsprakenstelsel.

Generieke technische standaarden

In het algemeen volgt het [afsprakenstelsel](#) technische open standaarden. Hiermee is het afsprakenstelsel in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze zelfde standaarden. In het afsprakenstelsel worden [API's \(Application Programming Interfaces\)](#) gedefinieerd om communicatie en [data delen](#) tussen partijen mogelijk te maken. De gespecificeerde API's maken gestandaardiseerde interactie tussen de systemen van verschillende partijen mogelijk. In de onderstaande tabel worden de gebruikte generieke standaarden geïntroduceerd.

Merk op, In eerste instantie focust het DSGO op het delen van data middels REST APIs. Het kan zijn dat in de toekomst alternatieven zoals RDF en SPARQL worden toegevoegd aan het afsprakenstelsel.

Standaard	Beschrijving	Link
APIs	Een Application Programming Interface (API) is een set van definities en protocollen waarmee verschillende softwareapplicaties met elkaar kunnen communiceren. Het stelt ontwikkelaars in staat om functionaliteiten van een externe applicatie te gebruiken.	RESTful API's
RESTful	RESTful principes zijn ontwerpprincipes voor het ontwikkelen van API's. Bij het gebruik van RESTful API's is het van belang dat logische resources gescheiden zijn. Resources kunnen worden gemanipuleerd met HTTP-operaties.	RESTful API's
HTTP(s)	HyperText Transfer Protocol (HTTP) is een open standaard voor een communicatieprotocol tussen webclients en webserver. HTTPS is een beveiligde versie van HTTP die gebruik maakt van encryptie om de communicatie tussen de client en de server te beveiligen.	HTTP(s)
TLS	Transport Layer Security (TLS) is een open standaard voor de encryptie van communicatie tussen webclients en webserver. Het wordt gebruikt voor het zorgen voor vertrouwelijkheid en integriteit van alle communicatie.	Transport Layer Security
PKI	Public Key Infrastructure (PKI) is een systeem van processen en technologieën voor het beveiligen van communicatie met behulp van openbare en privésleutels. Het stelt gebruikers in staat om digitale certificaten te verkrijgen en te beheren om hun identiteit te verifiëren en beveiligde communicatie te garanderen.	Ondertekening van JWTs
OAuth 2.0	OAuth 2.0 is een open standaard protocol voor autorisatie van toegang tot applicaties en diensten op het internet. Het stelt gebruikers in staat om veilig toegang te geven tot hun data op een andere applicatie of dienst.	Autorisatie
JSON	JavaScript Object Notation (JSON) is een open standaard data format die niet afhankelijk is van een specifieke programmeertaal. Dit compacte dataformaat maakt gebruik van gemakkelijk te lezen tekst om dataobjecten uit te wisselen tussen toepassingen en voor dataopslag. In het afsprakenstelsel wordt JSON gebruikt voor het sturen van gegevens in de context van datadiensten. Dit geldt niet voor de inhoud van de data die wordt uitgewisseld, het DSGO is data agnostisch en ondersteund hiervoor alle mogelijke data soorten.	JSON
JWT	Een JSON Web Token (JWT) is een open standaard voor een compacte token die wordt gebruikt voor authenticatie en autorisatie. Het kan worden gebruikt om veilig data over te dragen tussen partijen en om te controleren of de data niet zijn gewijzigd tijdens de overdracht.	JSON Web Tokens (JWT)
UTC & ISO 8601	Een internationale tijdsstandaard (UTC) en formattering standaard (ISO 8601) die in combinatie gebruikt worden om op een eenduidige manier tijd aan te geven	Timestamps

RESTful API's

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van RESTful API's. Hiermee is het afsprakenstelsel in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze zelfde principes.

Wanneer een specifieke [datadienst](#) een specifieke reden heeft om af te wijken van een RESTful-implementatie om hun datadienst mogelijk te maken (bv. wegens legacy-beperkingen), is dit mogelijk. Daarom is deze eis een zou.

✓ Partijen ZOUDE RESTful architectuurprincipes MOETEN volgen voor API's

Introductie API's

:Q

uot **Bron:** API strategie voor de Nederlandse Overheid - [2.3 Wat is een API](#)

es:

Een [Application Programming Interface \(API\)](#) is een combinatie van technische bestanden, documentatie en andere ondersteuning die helpen bij het aanroepen van externe applicaties (Als het in deze API-strategie gaat over API's dan bedoelen we daarmee RESTful API's). Een API wordt gepubliceerd door een softwareontwikkelaar, zodat andere ontwikkelaars weten hoe de software te koppelen aan de eigen software. Zodoende kunnen twee applicaties rechtstreeks en online met elkaar communiceren. Het is daarmee geen standaard, maar eerder een handleiding die kan worden gebruikt voor een machine tot machine koppeling. Met name daar waar veel digitale diensten met elkaar samenwerken en informatie realtime op een makkelijke en toegankelijke manier willen delen zijn API's zeer geschikt. De belangrijke eigenschappen van moderne API's zijn:

- prestaties (het zorgt ervoor dat machines snel met elkaar praten);
- schaalbaarheid (het zorgt ervoor dat het blijft werken bij veel gebruik(ers));
- simpele interfaces (de communicatie tussen componenten is eenvoudig en overzichtelijk).

API's kunnen gezien worden als 'proven technology', er is veel kennis over en ervaring mee in de markt. Berichten uitwisselen via API's is niet perse onveiliger of veiliger dan hoe de overheid op dit moment haar berichtenuitwisseling organiseert. Het gebruik van API's beperkt zich daarmee niet alleen tot open data, maar kan juist ook goed worden ingezet voor meer gevoelige / gesloten data.

RESTful principes

Bij het gebruik van RESTful API's is het van belang dat logische [resources](#) gescheiden zijn. Resources kunnen worden gemanipuleerd (middels een datadienst) met [HTTP-operaties](#).

:Q

uot **Bron:** API strategie voor de Nederlandse Overheid - [4.2 RESTful principes](#)

es:

Het belangrijkste principe van REST is het scheiden van de API in logische resources ("dingen"). De resources beschrijven de informatie van het "ding". Deze resources worden gemanipuleerd met behulp van HTTP-verzoeken en HTTP-operaties. Elke operatie (GET , POST , PUT , PATCH , DELETE) heeft een specifieke betekenis, zie onderstaande tabel.

HTTP definieert ook operaties als HEAD , TRACE , OPTIONS en CONNECT . Deze worden echter in de context van REST vrijwel niet gebruikt en zijn daarom in de verdere uitwerking weggelaten.

Operatie	CRUD	Toelichting
POST	Create	Wordt gebruikt als een "create" voor resources (ofwel POST voegt een resource toe aan de collectie).

GET	Read	Wordt gebruikt om een resource op te vragen van de server. Data wordt alleen opgevraagd en niet gewijzigd.
PUT	Update	Wordt gebruikt om een specifieke resource te vervangen. Is óók een "create" wanneer de resource op aangegeven identifier/URI nog niet bestaat.
PATCH	Update	Wordt gebruikt om een bestaande resource gedeeltelijk bij te werken. Het verzoek bevat de gegevens die gewijzigd moeten worden en de operaties die de resource muteren in het daarvoor bedoelde JSON merge patch formaat (RFC 7386).
DELETE	Delete	Verwijdert een specifieke resource.

✓ Partijen MOETEN uitsluitend standaard HTTP-operaties ondersteunen (GET, PUT, POST, PATCH, DELETE)

✓ Partijen MOGEN NIET de state van de client bij houden

Resources

Binnen het Afsprakenstelsel wordt data als resources beschikbaar gesteld.

✓ Partijen MOETEN data als resources beschikbaar stellen in een datadienst

✓ Partijen MOETEN resources een zelfstandig naamwoord in het meervoud als naam geven

:Q

uot **Bron:** API strategie voor de Nederlandse Overheid - 4.2.1 Wat zijn resources?

es:

Het fundamenteel concept in elke RESTful API is de resource. Een resource is een object met een type, bijbehorende data, relaties met andere resources en een aantal operaties om deze te bewerken. Resources worden aangeduid met zelfstandige naamwoorden (niet werkwoorden!) die relevant zijn vanuit het perspectief van de afnemer van de API. Dus resources zijn zelfstandige naamwoorden en operaties zijn werkwoorden. Operaties zijn acties die op resources worden uitgevoerd.

Het is mogelijk om interne datamodellen één-op-één toe te wijzen aan resources, maar dit hoeft niet per definitie zo te zijn. De crux is om alle niet relevante implementatiedetails te verbergen. Enkele voorbeelden van resources zijn: aanvraag, activiteit, pand, rijksmonument en vergunning.

Als de resources geïdentificeerd zijn, wordt bepaald welke operaties van toepassing zijn en hoe deze worden ondersteund door de API. RESTful API's realiseren CRUD (Create, Read, Update, Delete) operaties met behulp van HTTP-operaties, zie tabel hieronder.

Het mooie van REST is dat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande HTTP-operaties om de functionaliteit te implementeren met één enkel eindpunt. Hierdoor zijn er geen aanvullende naamgevingsconventies nodig in de URI en blijft de URIstructuur eenvoudig.

Request	Omschrijving
GET /aanvragen	Haalt een lijst van aanvragen op
GET /aanvragen/12	Haalt aanvraag #12 op
POST /aanvragen	Creëert een nieuwe aanvraag
PUT /aanvragen/12	Wijzigt aanvraag #12 als geheel
PATCH /aanvragen/12	Wijzigt een gedeelte van aanvraag #12
DELETE /aanvragen/12	Verwijdert aanvraag #12

HTTP(s)

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van HTTP(s) communicatie, beveiligd met TLS. [HyperText Transfer Protocol \(HTTP\)](#) is een communicatieprotocol voor internet en andere computernetwerken. Hiermee is het afsprakenstelsel in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze zelfde standaarden.

✓ Partijen MOETEN in de context van datadiensten communiceren via het HTTP protocol

In het hoofdstuk [informatiebeveiliging](#) staan op de pagina's [Transport Layer Security](#) en [Public Key Infrastructure \(PKI\)](#) en [X.509](#) gedetailleerdere eisen voor de toepassing van TLS om communicatie via het HTTP te beveiligen.

HTTP Headers

In het [DSGO](#) wordt informatie voor [identificatie](#), [authenticatie](#) en [autorisatie](#) verzonden wordt in HTTP headers. Daarom moeten grote HTTP-headers worden geaccepteerd.

:Q

uot **Bron:** [iSHARE \(v2.0\) - HTTP\(s\)](#)

es:

iSHARE authentication/authorization data is generally transferred in HTTP Headers. These headers can become very large when containing multiple encrypted certificates or JWT's. iSHARE parties SHOULD configure their web servers to accept HTTP headers of 100K length to minimise implementation impact on current services.

✓ Partijen MOETEN HTTP-headers van 100K lengte accepteren

i **Merk op**, er loopt een onderzoek om te bepalen wat de impact is van deze header lengte verminderen. Hiervoor zijn we in gesprek met iSHARE. Wanneer deze eis wordt verzwakt heeft dit een impact op het kunnen versturen van autorisatie-informatie in de HTTP-header.

HTTP Status codes

HTTP definieert standaard statuscodes die gebruikt moeten worden bij het antwoorden op een API verzoek. Deze worden beschreven in onderstaande tabel:

HTTP statuscode	Toelichting
200 OK	Reactie op een succesvolle <code>GET</code> , <code>PUT</code> , patch of <code>DELETE</code> . Ook geschikt voor <code>POST</code> die niet resulteert in een creatie
201 Created	Reactie op een <code>POST</code> die resulteert in een creatie. Moet worden gecombineerd met een locatie-header die wijst naar de locatie van de nieuwe resource
204 No Content	Reactie op een succesvol verzoek die geen inhoud zal teruggeven (zoals een <code>DELETE</code>)
304 Not Modified	Gebruikt wanneer HTTP caching headers worden toegepast

400 Bad Request	Het verzoek is onjuist, bijvoorbeeld als het verzoek (body) niet kan worden geïnterpreteerd
401 Unauthorized	Als er geen of ongeldige authenticatie details worden verstrekt. Ook handig om een authenticatie-venster te tonen als de API wordt gebruikt vanuit een browser
403 Forbidden	Als de authenticatie gelukt is maar de geverifieerde gebruiker geen toegangsrechten heeft voor de resource
404 Not Found	Wanneer een niet-bestaande resource is opgevraagd
405 Method Not Allowed	Wanneer een HTTP-methode wordt gebruikt die niet is toegestaan voor de geauthentiseerde gebruiker
406 Not Acceptable	Wordt teruggegeven als het gevraagde formaat niet ondersteund wordt (onderdeel van content negotiation)
409 Conflict	Het verzoek kon ik niet worden verwerkt als het gevolg van een conflict met de huidige toestand van de resource
410 Gone	Geeft aan dat de resource niet langer op het eindpunt beschikbaar is. Nuttig als een overkoepelend antwoord voor oude API versies
412 Precondition Failed	De precondition die wordt gegeven door één of meer velden in de request-header, ontbraken of zijn na validatie op de server afgekeurd
415 Unsupported Media Type	Als een verkeerd content-type als onderdeel van het verzoek werd meegegeven
422 Unprocessable Entity	Gebruikt voor een verzoek (body) dat correct is maar dat de server niet kan verwerken
429 Too Many Requests	Wanneer een aanvraag wordt afgewezen als het aantal verzoeken per tijdsperiode is overschreden
500 Internal Server Error	Wanneer een onverwachte fout optreedt en het beantwoorden van het verzoek wordt verhinderd
503 Service Unavailable	Wordt gebruikt als de API niet beschikbaar is (bijv. door gepland onderhoud)

:Q

uot **Bron:** API strategie voor de Nederlandse Overheid - [HTTP statuscodes](#)

es:

HTTP definieert een hele reeks gestandaardiseerde statuscodes die gebruikt dienen te worden door API's. Deze helpen de gebruikers van de API's bij het afhandelen van fouten. Zie tabel hieronder met een samenvatting van HTTP-operaties in combinatie met de primaire HTTP statuscodes. In de tabel daaronder en korte lijst met een beschrijving van de HTTP statuscodes die minimaal worden toegepast:

Operatie	CRUD	Gehele collectie (bijvoorbeeld /resource)	Specifieke item (bijvoorbeeld /resource/<id>)
POST	Create	201 (Created), HTTP header Location met de URI van de nieuwe resource (/resource/<id>)	405 (Method Not Allowed), 409 (Conflict) als de resource al bestaat
GET	Read	200 (OK), lijst van resources. Gebruik pagineren, filteren en sorteren om het werken met grote lijsten te vereenvoudigen	200 (OK) enkele resource, 404 (Not Found) als ID niet bestaat of ongeldig is

PUT	Update	405 (Method Not Allowed), behalve als het de bedoeling is om toe te staan elke resource in een collectie te vervangen	200 (OK) of 204 (No Content), 404 (Not Found) als ID niet bestaat of ongeldig is
PATCH	Update	405 (Method Not Allowed), behalve als het de bedoeling is om toe te staan de gehele collectie te wijzigen.	200 (OK) of 204 (No Content), 404 (Not Found) als ID niet bestaat of ongeldig is
DELETE	Delete	405 (Method Not Allowed), behalve als het de bedoeling is toe te staan de gehele collectie te verwijderen	200 (OK) of 404 (Not Found) als ID niet bestaat of ongeldig is

✓ Partijen MOETEN bij het ontvangen van een HTTP-verzoek antwoorden met (onder andere) een statuscode die het resultaat van het verzoek aangeeft

✓ Partijen MOETEN geschikte HTTP-statuscodes ondersteunen die passen bij de dienst. Tenminste de volgende: 2XX, 4XX en 5XX

✓ Partijen ZOUDEN de standaard foutmeldingen van de HTTP 400 en 500 statuscode reeksen MOETEN ondersteunen volgens [RFC 9110](#)

JSON

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van JSON format voor de communicatie van gegevens in de context van een datadienst. Hiermee is het afsprakenstelsel in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze standaard.

JSON (JavaScript Object Notation) is een standaard voor de formattering van [data](#). JSON is een open standaard die niet afhankelijk is van een specifieke programmeertaal. Dit compacte dataformaat maakt gebruik van menselijk leesbare tekst om dataobjecten (gestructureerde data) uit te wisselen tussen toepassingen en voor dataopslag. De recentste versie van de JSON-specificatie is te vinden op [json.org](#).

✓ Partijen MOETEN JSON gebruiken voor het sturen van gegevens in de context van datadiensten

Timestamps

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van de UTC standaard en de [ISO 8601](#) standaard voor de communicatie van datums en tijdstippen in de context van een datadienst. Hiermee is het [afsprakenstelsel](#) in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid, iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze standaard.

Coordinated Universal Time (UTC) is een internationale tijdstandaard en wordt gebruikt als referentiepunt verschillende tijdzones. ISO 8601 is een internationale standaard die een format biedt om timestamps te duiden. Met ISO 8601 formattering is het mogelijk om een timestamp in UTC uit te drukken. De combinatie van ISO 8601 en UTC, maakt het mogelijk om op een eenduidige manier datums en tijd aan te geven in systemen over mogelijk verschillende tijdzones.

✓ Partijen MOETEN alle datums en tijdstippen in de context van datadiensten communiceren volgens de UTC tijdstandaard of als referentie naar de UTC tijdsstandaard

✓ Partijen MOETEN alle datums en tijdstippen in de context van datadiensten communiceren volgens de [ISO 8601](#) standaard

API Specifications

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

All API endpoints defined in this section follow the generic requirements presented [here](#). In doing so, all these endpoints are in line with the [iSHARE \(v2.0\)](#), the [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) and the [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#).

The endpoints defined are categorised by the roles they are relevant for:

Generic API requirements

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

This page defines a number of requirements that all [trust framework APIs](#) must conform to.

✓ Parties **MUST** validate that all received API calls conform to the DSGO trust framework

✓ Parties **MUST** validate that all responses to API calls conform to the DSGO trust framework

Endpoint urls

All URLs of API endpoints within the trust framework should follow the following common structure.

✓ Parties **MUST** define the default base URL of API endpoints following the `<domain-name>/<path>/resources` format, where `<domain-name>` is server specific and `<path>` is an optional URL path

✓ Parties **MUST** define the default base URL of API endpoints without a trailing slash

Body content

To ensure that API performance requirements can be met, only limited data should be returned in an API call. Therefore, the size of data sent via APIs is limited. If the party sending the API request requires additional or specific data, this can be requested using optional URL query parameters.

✓ Parties **SHOULD** limit API responses to include only a reasonably sized amount of data

✓ Parties **MUST NOT** include HTTP bodies in GET or DELETE requests

Query parameters

URL query parameters may be used to modify API queries. A query option is a set of query string parameters applied to a resource that can help control the amount of data being returned for the resource in the URL. A query option requests that a service perform a set of transformations on its data before returning the results. These transformations include functions such as filtering, sorting, searching etc. Depending on the specific resource, the use of URL parameters may be relevant. The trust framework follows the [OData 4.01](#) query options in the use of URL parameters.

✓ Parties **MAY** include query options for functionalities such as filter, sort, and page in their API endpoint as defined in [OData 4.01](#)

✓ Parties **MUST** reject any requests that contain unsupported url parameters with a `501 Not Implemented` as defined in [OData 4.01](#)

Caching

Often, data is temporarily stored in a place different from the source storage location of the data to allow faster access to the data. This is called caching and is a way to improve efficiency.

:Q

uot **Source:** iSHARE (v2.0) - [Caching](#)

es:

Caching is a way to boost performance efficiency. Often data is temporarily stored on a different medium, to enable faster access to the data. For every API exposed under iSHARE caching MUST be made explicit to the API consumer.

If a response is not cacheable it MUST contain the following headers:

```
Cache-Control: no-store
```

```
Pragma: no-cache
```

If a response is cacheable it MUST contain the following headers:

```
Cache-Control: max-age=31536000
```

Note: max-age MAY vary

The trust framework follows the [iSHARE \(v2.0\)](#) and the [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) in regard to caching.

✓ Parties MUST make caching explicit to API users

✓ Parties MUST include the following headers in the API response when it is not cacheable:

```
cache-control: no-store
```

```
pragma: no-cache
```

✓ Parties MUST include the following headers in the API response when it is cacheable:

```
cache-control: max-age=31536000
```

Note: max-age MAY vary

Common endpoints

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

The following API endpoints and requirements are generic and relevant for all parties

The selected root page could not be found.

/token

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Access tokens are used by parties to as credentials to gain access to a service. For example, this includes [data service consumers](#) requiring credentials from a [data service provider](#) to access a [data service](#) and data service providers requiring credentials from the [trust framework catalog](#) to access a [market facility](#). Access tokens can be requested at all parties via the `/token` endpoint. For detailed information about the use of the `/token` endpoint see [Access Token](#).

✓ Parties MUST provide an access token via the `/token` endpoint

Due to potential HTTP size restrictions on the server, a POST call to the `/token` endpoint must be provided. Therefore, to avoid unaccepted GET calls, these must be disabled to the `/token` endpoint.

✓ Parties MUST NOT accept GET calls to the `/token` endpoint

All APIs should follow the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. The specific methods available at an `/token` endpoint are further detailed and specified in the pages below:

Vybranou kořenovou stránku nelze najít.

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

POST /token

Creates and provides a new [access token](#). This method results in an access token with which the requesting party can gain access to a service at the providing party. The format of an access token is not defined by this specification. They are left to the server and should be opaque to a requesting party.

✓ Parties MUST support a POST call to a `/token` endpoint to create a new access token

Prerequisites

In OAuth 2.0 clients are typically “pre-registered” by the server. In the DSGO this is not desirable as data can be shared with previously unknown clients. Therefore client [identification](#) and [authentication](#) is performed via a check by the [DSGO Trust Framework Authority](#) via the [Trust Framework catalog](#). For more details see the [Access Token](#) flow.

✓ Parties MUST NOT pre-register clients

Request

Headers

✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token` endpoint contains the HTTP headers as described in the table below

Header		Description
<code>Content-Type</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . Defines request body content type. MUST be equal to <code>application/x-www-form-urlencoded</code>

Parameters

For information about the parameters that are common to [trust framework's](#) API's see [Generic API Requirements](#).

✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token` endpoint contains the parameters as described in the table below

✓ Parties MUST validate the client credentials in the `client_assertion` received in a POST to a `/token` endpoint, by comparing the `client_id` to the `iss` and `sub` claim in the `client_assertion` and the `subject_name` of the QSEAL used to sign the `client_assertion`

Parameters		Description
<code>grant_type</code>	Required	as the OAuth 2.0 grant type. MUST be equal to <code>client_credentials</code> .
<code>scope</code>	Required	as the OAuth 2.0 scope. MUST contain the value <code>dsgo_ishare</code> to indicate usage within the DSGO, in alignment

		with iSHARE (v2.0).
<code>client_id</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST contain a valid Organisation ID of the data service consumer, containing an EORI or KvK number. Used in DSGO for client identification.
<code>client_assertion_type</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST be equal to <code>urn:ietf:params:oauth:client-assertion-type:jwt-bearer</code> .
<code>client_assertion</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST contain a signed JWT (Authentication JWT or Onweergbaarheid JWT). Used in DSGO for authentication of the client.

✓ Example request body for a POST /token call

```

1 {
2   "grant_type"="client_credentials"&
3   "scope"="dsgo_ishare"&
4   "client_id"="EU.EORI.NL000000001"&
5   "client_assertion_type"="urn:ietf:params:oauth:client-assertion-type:jwt-bearer"&
6   "client_assertion"="eyJhbGciOiJSUzI1NiIsImtpZCI6IjIyIn0.eyJpc3Mi[...omitted for brevity...].cC4hiUPo[...or
7 }

```

Response

For information about the parameters that are common to [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#).

200 OK

When a valid request is sent an OK result should be returned and an access token is sent.

Headers

✓ Parties MUST include the HTTP headers as described in the table below in a response to a POST request to a `/token` endpoint

Header	Description	
<code>Content-Type</code>	Required	Defines response body content type. MUST be equal to <code>application/json</code> .

Parameters

✓ Parties MUST include an access token as described in the table below in the HTTP payload in a response to a successful POST request to a `/token` endpoint

✓ Parties MUST NOT issue refresh tokens

Parameters		Description
access_token	Required	as the OAuth 2.0 access token, specified in RFC6749 . This MUST contain an access token which will be used to access endpoints that require authorization.
token_type	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST be equal to <code>bearer</code> .
expires_in	Required	Access token expiration time in seconds. SHOULD be <code>3600</code> .

An example M2M Authorization response (200 OK) is presented below

✓ Example HTTP payload in a response to a success POST to the /token endpoint

```

1 {
2   "access_token": "aw2ys9NGE8RjHPZ4mytQivkWJ05HGQCYJ7VyMNGGDLI0w",
3   "token_type": "bearer",
4   "expires_in": 3600
5 }
```

400 Bad Request

When invalid request is sent a bad request result should be returned.

✓ Parties MUST include the parameters as described in the table below in the HTTP payload in a response to a failed POST request to a /token endpoint

Parameters		Description
error	Required	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be an error code.
error_description	Optional	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be a human-readable text providing additional information.
error_uri	Optional	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be an URI identifying a human-readable web page with information about the error.

✓ Example HTTP payload in a response to a failed POST to the /token endpoint

```

1 {
2   "error": "invalid_request"
3 }
```

POST /token/revoke

Revokes an [access token](#) previously obtained. This method results in the revocation of an access token by a party such that it cannot be used by the requesting party to gain access to a service.

- ✓ Parties MUST support a POST call to a `/token/revoke` endpoint to revoke an access token

Request

Headers

- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token/revoke` endpoint contains the HTTP headers as described in the table below

Header		Description
<code>Content-Type</code>	Required	as the OAuth 2.0 Token Revocation specified in RFC7009 . Defines request body content type. MUST be equal to <code>application/x-www-form-urlencoded</code>

Parameters

For information about the parameters that are common to [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#).

- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token/revoke` endpoint contains the parameters as described in the table below

- ✓ Parties MUST validate the client credentials in the `client_assertion` received in a POST to a `/token/revoke` endpoint

Parameters		Description
<code>grant_type</code>	Required	as the OAuth 2.0 grant type. MUST be equal to <code>client_credentials</code> .
<code>client_id</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST contain a valid Organisation ID of the data service consumer, containing an EORI or KvK number. Used in DSGO for client identification.
<code>client_assertion_type</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST be equal to <code>urn:ietf:params:oauth:client-assertion-type:jwt-bearer</code> .
<code>client_assertion</code>	Required	as the OAuth 2.0 JWT bearer profile, specified in RFC7523 . MUST contain a signed DSGO Authentication

		JWT . Used in DSGO for authentication of the client identification.
token	Required	as the OAuth 2.0 access token. MUST be equal to access token that the client wants revoked as specified in RFC7009

▼ Example request body for a POST /token/ revoke call

```

1 {
2   "grant_type"="client_credentials"
3   "client_id"="EU.EORI.NL000000001"&
4   "client_assertion_type"="urn:ietf:params:oauth:client-assertion-type:jwt-bearer"&
5   "client_assertion"="eyJhbGciOiJSUzI1NiIsImtpZCI6IjYyIn0.eyJpc3MiOiI...omitted for brevity...".cC4hiUPo[...]or
6   "token"="aw2ys9NGE8RjHPZ4mytQivkwJ05HGQCYJ7VyMNGGDLI0w"
7 }

```

Response

For information about the parameters that are common to trust framework's API's see [Generic API Requirements](#).

200 OK

When the access token is successfully revoked, or an invalid token is submitted, the data service provider should send an OK result.

- ✓ Parties MUST respond with a 200 OK to a successful POST call to a /token/ revoke endpoint
- ✓ Parties MUST respond with a 200 OK to a POST call to a /token/ revoke endpoint containing an invalid access token
- ✓ Parties MUST no longer accept the revoked the access token after a 200 OK response is responded

400 Bad Request

When invalid request is sent a bad request result should be returned.

- ✓ Parties MUST include the parameters as described in the table below in the HTTP payload in a response to a failed POST request to a /token/ revoke endpoint

Parameters		Description
error	Required	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be an error code
error_description	Optional	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be a human-readable text providing additional information
error_uri	Optional	as specified in OAuth 2.0 section 5.2 , MUST be an URI identifying a human-readable web page with information about the error
unsupported_token_type	Optional	MUST be as specified in RFC 7009 section 2.2.1 if the server does not support the revocation of the presented

token type.

▼ Example HTTP payload in a response to a failed POST to the /token/revoke endpoint

```
1 {  
2   "error": "invalid_request"  
3 }
```

503 Service Unavailable

When a 503 response code is sent the requesting party must assume that the token still exists and may retry after a reasonable delay.

- ✓ Parties MAY include a `Retry-After` header in the 503 response to a `/token/revoke` endpoint to indicate the expected unavailability of the service

/capabilities

i Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Used to obtain information about the capabilities of [participants](#) in the [DSGO](#) from the [trust framework catalogue](#) (provided by the [DSGO Trust framework authority](#)). The `/capabilities` endpoint is used by all parties providing services within the context of the DSGO ([data service providers](#), [market facilities](#) and the [trust framework catalogue](#)) to provide information about features provided. In the DSGO, a [data service](#) can be considered as a specific feature.

✓ Parties **MUST** provide information about their services via the `/capabilities` endpoint

Information about participants is provided in `capabilities_info` objects, as defined below.

Capabilities_info object

i **Note**, the DSGO follows the [iSHARE \(v2.0\) /capabilities](#) endpoint. We are in ongoing discussions to ensure the alignment of this endpoint with the requirements from the DSGO.

The `capabilities_info` object is aligned with the `capabilities_info` as defined in [iSHARE \(v2.0\)](#). The roles and features have been appended with DSGO specific parameters. These DSGO specific parameters are indicated with an asterisk.

Parameters		Type	Description
<code>party_id</code>	Required	String	Unique identifier of the party, MUST be a valid Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>roles</code>	Required	Array of objects	MUST be an object containing an array of <code>role</code> objects that provide the information about the roles of the party in the DSGO
<code>role</code>	Required	String in <code>roles</code> object	MUST be the party role. Available values are <code>Data Service Provider</code> , <code>Data Service Consumer</code> , <code>Data entitled Party</code> , <code>Authorisation Registry</code> , <code>Identity Provider</code> , <code>Data Service Broker</code> or <code>Scheme Owner</code>
<code>supported_versions</code>		Array of objects	Contains information about supported version endpoints for each version. MUST contains <code>version</code> and <code>supported_features</code>
<code>version</code>	Required	String in <code>supported_versions</code> object	MUST be the version of the system which is under support
<code>supported_features</code>	Required	Array of objects in <code>supported_versions</code> object	Contains a list of supported features. MUST contains <code>public</code> and <code>restricted</code> objects.

		public	Optional	Array of objects in supported_features object	MUST Contain a list of public features (id , feature , description , url and token_endpoint)
		id	Required	String in public object	Unique identifier of the data service, MUST be a unique identifier distributed by the DSGO Trust framework authority , when no identifier is received yet, field MUST be To be received
		feature	Required	String in public object	Friendly name of the data service, MUST be limited to a maximum of 100 characters
		description	Required	String in public object	Short description of the data service, MUST be limited to a maximum of 1000 characters
		url	Required	String in public object	URL to the data service, MUST be according to RFC3986
		token_endpoint	Optional	String in public object	URL where access token for the feature could be retrieved, MUST be according to RFC3986 . This is optional because if feature is access token , it is not needed to mention it twice, or if the data service does not require an access token.
		data_service_info *	Required	object in public object	Data service specification , MUST contain a valid data_service_info object. See Data service specification for more information.
		restricted	Optional	Array of objects in supported_features object	MUST contain supported restricted features. The structure and parameters are exactly the same as defined in public above (id , feature , description , url and token_endpoint). It should only be provided to the parties which provided a valid access token. If an access token was not provided or restricted endpoints does not exist, this value can be not returned and must be empty or null.

* these parameters are DSGO specific and have been added on top of the parameters defined in iSHARE (v2.0).

▼ Example capabilities_info object

```

1  "capabilities_info": {
2    "party_id": "EU.EORI.NL000000003",
3    "roles": [
4      {
5        "role": "Data Service Provider"
6      }
7    ],
8    "supported_versions": [
9      {
10     "version": "1.7",
11     "supported_features": [
12       {
13         "public": [
14           {
15             "id": "A51D413F-B3CC-477D-96C4-E37A9003BFE3",

```

```

16     "feature": "demo data service",
17     "description": "demo data service",
18     "url": "https://dsgo-demo.dsgo.app/capabilities",
19     "token_endpoint": "https://dsgo-demo.dsgo.app/token",
20     "data_service_info": {
21         "accessRights": "must have an access token to access",
22         "conformsTo": ["https://www.digigo.nu/standaarden"],
23         "costs": "Not Applicable",
24         "endpointDescription": "https://dsgo-demo.dsgo.app/docs",
25         "hasPolicy": "None",
26         "levelOfAssurance": "Not Applicable",
27         "licence": "0001",
28         "securityLevel": "Not Applicable",
29         "serviceLevelAgreements": [
30             {
31                 "availability": [
32                     {"start": "00:00", "end": "23:59"},
33                     {"start": "00:00", "end": "23:59"},
34                     // ... other days ...
35                     {"start": "00:00", "end": "23:59"}
36                 ]
37             },
38             {
39                 "performance": "responds to 95% of requests within 2 seconds"
40             }
41         ],
42         "version": "v0.1.0"
43     }
44 }
45 ]
46 }
47 ]
48 }
49 ]
50 }

```

Endpoint

the `/parties` endpoint follows the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. The figure below gives an overview of the HTTP methods that are supported by the `/parties` endpoint. These methods are further detailed and specified in the pages below:

The selected root page could not be found.

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

GET /capabilities

Retrieves information about the features available to the requesting party. In the [DSGO](#), a [data service](#) can be considered as a specific feature.

- ✓ Parties MUST support a GET call to a `/capabilities` endpoint to retrieve a list of their features (in a `capabilities_info` object).

Request

Authorization

An [access token](#) may be used in GET calls to the `/capabilities` endpoint. For more information, see [Access Token](#). The `/capabilities` endpoint should only return the public endpoints if no access token is provided. If an access token is provided, the `/capabilities` endpoint will also provide the restricted endpoints.

- ✓ Parties MUST provide only `public` features to a successful GET request to the `/capabilities` endpoint, which does not include an access token

- ✓ Parties MUST validate that a GET request to the `/capabilities` endpoint includes the `Authorization` headers and contains a valid access token, when returning `restricted` features

A party may also have private endpoints, which are endpoints for their own internal organization, also known as endpoints that are implemented, but not to share with the others. These endpoints are not within the scope of the [DSGO](#) and should not be returned to other parties.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#).

- ✓ Example request for a successful GET /capabilities call

```
1 > Authorization: Bearer IIeDIrdnYo2ngwDQYJKoZIhvcNAQELBQAwSDEZMBCGA1UEAwQaVNIQ
2
3 GET /capabilities
```

Responses

200 OK

Successful, the response contains data providing the requested features of the party in a `capabilities_token`. The `capabilities_token` is a signed [JWT](#), which contains the claims as defined in the [Authentication JWT](#), and additionally contains a `capabilities_info` object.

- ✓ The trust framework catalogue MUST include a `capabilities_token` including a `capabilities_info` object in a response to a successful GET call to the `/capabilities` endpoint

- ✓ Example of a response to a successful GET /capabilities call

```
1 < Content-Type: application/json
2
3 {
4   "capabilities_token": "eyJ4NWMiOlsiTU1JRWdUQ0NBbW1nQXdJQkFnSU1OT0tBLkZFR0UuPa3dEUUV1KS29aSw2Y05BUUVMQlFBd1NEF
5 }
```

Decoded `capabilities_token` payload:

```
1 {
2   "iss": "EU.EORI.NL000000003",
3   "sub": "EU.EORI.NL000000003",
4   "jti": "7071ecc5154441279903622af1bedbc0",
5   "iat": 1591965277,
6   "exp": 1591965307,
7   "capabilities_info": {
8     "party_id": "EU.EORI.NL000000003",
9     "roles": [
10      {
11        "role": "DataServiceProvider"
12      }
13    ],
14    "supported_versions": [
15      {
16        "version": "1.7",
17        "supported_features": [
18          {
19            "public": [
20              {
21                "id": "A51D413F-B3CC-477D-96C4-E37A9003BFE3",
22                "feature": "capabilities",
23                "description": "Retrieves iSHARE capabilities",
24                "url": "https://w13.isharetest.net/capabilities",
25                "token_endpoint": "https://w13.isharetest.net/connect/token"
26              },
27              {
28                "id": "49F6E662-F055-4AAC-96B2-E833FA5F5414",
29                "feature": "access token",
30                "description": "Obtains access token",
31                "url": "https://w13.isharetest.net/connect/token"
32              },
33              {
34                "id": "05357B1C-A934-4BB2-A7CD-42948DA52379",
35                "feature": "boom access",
36                "description": "Request boom access based on user information",
37                "url": "https://w13.isharetest.net/boom_access",
38                "token_endpoint": "https://w13.isharetest.net/connect/token"
39              },
40              {
41                "id": "105D19C7-02B1-481F-8B98-0C0F2F5EBB4B",
42                "feature": "return client information",
43                "description": "Displays identity of client to which access token was issued",
44                "url": "https://w13.isharetest.net/me",
45                "token_endpoint": "https://w13.isharetest.net/connect/token"
46              }
47            ]
48          }
49        ]
50      }
51    ]
52  }
```

```
51     ]
52   }
53 }
```

400 Bad Request

When `Authorization` header is provided, but the token format is invalid (for example, not `Bearer`).

401 Unauthorized

When `Authorization` header is either missing, invalid or the access token has already expired.

Data service provider endpoints

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

The following endpoints and requirements are relevant for [data service providers](#):

The selected root page could not be found.

API service content

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Given the [scope](#) of the [DSGO](#), the trust framework is [data](#) agnostic, and any type of content could be offered in [data services](#). See [Wat is een datadienst?](#) for more information. It is the responsibility of the [data service provider](#) to determine the data resource offered in a data service in the [data service specification](#). Although the data service provider is free to choose whatever data standard they see fit for their service, the DSGO presents the following agreement as a best practice.

 Data service providers SHOULD make use of relevant open standards in the definition of the service content of a data service

Example /resources

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

A [data service provider](#) should define an endpoint for a [resource](#) in order to enable a specific [data service](#) in the [DSGO](#). As the exact implementation of data service is highly dependent on the specific resource, the context, and the needs of the data service provider, no specific service is presented here. Only an example of a generic data service is presented for reference purposes. However, while implementing actual data services, all [trust framework](#) requirements apply:

 Data service providers MUST expose their resources in conformance with the trust framework

Example /resources endpoint

This example is based on the requirements defined in the trust framework and allows various operations to be performed on a number of sample resources defined as a collection. The sample collection is defined as follows. It contains a list of different colours and their representative hex value, which can queried:

 Note, this example includes a small amount of JSON formatted data. As the trust framework is data standard agnostic, this could be any format, including XML or Base64 encoded data.

```
1  [{
2    "id": "001",
3    "data": {
4      "colour": "red",
5      "value": "#f00",
6      "description": "Hex value of the colour red"
7    }
8  }, {
9    "id": "002",
10   "data": {
11     "colour": "green",
12     "value": "#0f0",
13     "description": "Hex value of the colour green"
14   }
15  }, {
16   ...
17  }]
```

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

/subscriptions

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Subscriptions allow [data service consumers](#) to get [notifications](#) for specific [events](#) as defined by a [data service provider](#). Within the [trust framework](#), subscriptions are managed in phases, find more information in the [lifecycle of subscriptions](#). The subscription [resource](#) has been defined to structure all relevant parameters of these elements and available actions throughout the lifecycle of a subscription. If data service providers decide a subscription is applicable to their situation, this must be implemented in accordance to the resources as defined here.

✓ Data service providers MUST define subscriptions for events in accordance to the [subscription](#) resource, when implementing a subscription

✓ Data service providers MUST define events for their subscriptions in accordance to the [events](#) resource, when implementing a subscription

Subscription resource

Parameters		Description
<code>id</code>	Required	MUST contain a unique identifier of the subscription.
<code>resource_type</code>	Required	String representing the resource type, MUST be equal to <code>subscription</code> .
<code>url</code>	Required	URL of the subscription, MUST be according to RFC3986 .
<code>created_date</code>	Required	Date time when the subscription was initially created, MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions .
<code>start_date</code>	Required	Contains the date time when the subscription becomes/became valid, MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions .
<code>end_date</code>	Optional	If the subscription has an end date, or has ended, contains the end date and time, MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions .
<code>consumer_id</code>	Required	If the subscription is assigned a data service consumer MUST contain a unique identifier of the data service consumer as an Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>provider_id</code>	Required	MUST contain a unique identifier of the data service provider as an Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>description</code>	Optional	MUST contain a human-readable description of the subscription as a string
<code>event_type</code>	Required	MUST be a list with subset of event types that is subscribed to, selected from the list defined by the data service provider

status	Required	MUST be the status of the subscription. Possible values are: active, inactive. See the lifecycle of a subscription for more information
webhook_url	Required	MUST be the URL of the data service consumer that notifications shall be sent to, according to RFC3986

▼ Example of an subscription object

```

1 {
2   "id": "sub_123",
3   "resource_type": "subscription",
4   "url": "/subscriptions/sub_123",
5   "created_date": "2022-09-21T10:23:37Z",
6   "start_date": "2022-09-21T23:59:59Z",
7   "end_date": "2023-09-21T23:59:59Z",
8   "consumer_id": "EU.EORI.NL000123456",
9   "provider_id": "EU.EORI.NL000345678",
10  "description": "detailed description of the subscription",
11  "event_type": ["Modified","Deleted"],
12  "status": "active",
13  "webhook_url": "https://example.com/notifications"
14 }
```

Endpoint

The `/subscriptions` endpoint allows data service consumers to perform a number of different functions on the subscriptions defined by a data service provider. All subscriptions APIs should follow the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. Further, data service providers are responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions. See [Autorisatie](#) for more information.

✓ Data service providers MUST expose their subscriptions in conformance with the DSGO `/subscriptions` endpoint specifications

✓ Data service providers MUST determine suitable authorisation policy for their `/subscriptions` endpoint

The figure below gives an overview of the HTTP methods that are supported by the `/subscriptions` endpoint. These methods are further detailed and specified in the pages below:

Vybranou kořenovou stránku nelze najít.

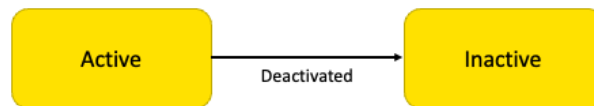
Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

Lifecycle of a Subscription

Within the [DSGO](#), [subscriptions](#) are managed in simple phases. In the figure below, the different phases in the lifecycle of a subscription are presented. The phase that a subscription is in is indicated in the `status` field of a [subscription resource](#). The table below gives a description of each phase, and describes the behaviour of a subscription in the phase.

i Note that in the future, in the further development of the trust framework it is deemed necessary to increase the functionality of subscriptions, the lifecycle may be further expanded with additional phases.

Overview of the lifecycle of subscriptions within the trust framework

Status	Description
<code>active</code>	The data service consumer has subscribed to the defined events and will receive notifications from the data service provider in accordance with the subscription as defined by the data service provider.
<code>inactive</code>	Due to a wide range of possible actions by either the data service consumer or data service provider, the subscription has been deactivated. This can occur for example if the subscription has expired or been cancelled by the data service consumer.

GET /subscriptions

Retrieves a list of all [subscriptions](#) have been made accessible to a [data service consumer](#) by a [data service provider](#). This may include subscriptions at any phase in their [lifecycle](#).

- ✓ Data service providers MUST support a GET call to a `/subscriptions` endpoint to retrieve a list of available subscriptions

Request

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions [resources](#). See [Autorisatie](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all subscriptions methods, see [/subscriptions](#).

Responses

200 OK

Successful, the response body contains data providing a list of subscriptions available to the data service consumer. The data is structured as an array of subscription resources as indicated in the example below:

- ✓ Data service providers MUST include a list of subscription resources available for the data service consumer in a response to a successful GET calls to the `/subscriptions` endpoint

- ✓ Data service providers MUST provide a count of the number of subscriptions included, in the `count` parameter, in the response to a successful GET calls to the `/subscriptions` endpoint

▼ Example response body for a succesful GET /subscriptions call

```
1 {
2   "count": 4,
3   "subscriptions": [
4     {
5       "id": "sub_123",
6       "resource_type": "subscription",
7       "href": "/subscriptions/sub_123",
8       "created_date": "2022-09-21T10:23:37Z",
9       "start_date": "2022-09-21T23:59:59Z",
10      "end_date": "2023-09-21T23:59:59Z",
11      "consumer_id": "EU.EORI.NL000123456",
12      "provider_id": "EU.EORI.NL000345678",
13      "description": "detailed description of the subscription",
14      "event_type": ["Modified"],
```

```
15     "status": "active",
16     "webhook_url": "https://example.com/notifications"
17 },
18 {
19     "id": "sub_345",
20     "resource_type": "subscription",
21     "href": "/subscriptions/sub_345",
22     "created_date": null,
23     "start_date": null,
24     "end_date": null,
25     "consumer_id": null,
26     "provider_id": "EU.EORI.NL000345678",
27     "description": "detailed description of the subscription",
28     "event_type": ["Modified","Deleted"]
29     "status": "inactive",
30     "webhook_url": null
31 },
32 {...},
33 {...},
34 ]
35 }
```

POST /subscriptions

Creates a new [subscription](#) for a [data service consumer](#) at a [data service provider](#). This method results in a subscription with `status` set to `active`. (see [Lifecycle of a Subscription](#) for more information)

- ✓ Data service providers MUST support a POST call to a `/subscriptions` endpoint to create a new subscription

Request

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions [resources](#). See [Autorisatie](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's](#) API's see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all subscriptions methods, see [/subscriptions](#). The HTTP body must contain a subscription resource, in accordance to the subscription as defined by the data service provider.

- ✓ Data service providers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/subscriptions` endpoint contains the following parameters, with content as defined in the `subscription` resource:
 - `resource_type`
 - `start_date` (optional)
 - `end_date` (optional)
 - `event_type`
 - `webhook_url`

- ✓ Data service providers MUST validate that a POST request to `/subscriptions` endpoint complies with their data service specific subscription requirements

Example request body for a POST /subscriptions call

```
1 {
2   "resource_type": "subscription",
3   "created_date": "2022-09-21T10:23:37Z",
4   "start_date": "2022-09-21T23:59:59Z",
5   "end_date": null,
6   "event_type": ["Modified"],
7   "webhook_url": "https://example.com/notifications"
8 }
```

Responses

201 Created

Successful, the new subscription is created. The response body contains the data of the created subscription as a `subscription` resource, as indicated in the example below:

✓ Data service providers MUST respond with a `201 Created` to a successful POST call to a `/subscriptions` endpoint

✓ Data service providers MUST include the created `subscription` resource in the HTTP body of the response to a successful POST call to the `/subscriptions` endpoint

▼ Example response body for a successful POST `/subscriptions` call

```
1 {
2   "id": "sub_123",
3   "resource_type": "subscription",
4   "href": "/subscriptions/sub_123",
5   "created_date": "2022-09-21T10:23:37Z",
6   "start_date": "2022-09-21T23:59:59Z",
7   "end_date": "2023-09-21T23:59:59Z",
8   "consumer_id": "EU.EORI.NL000123456",
9   "provider_id": "EU.EORI.NL000345678",
10  "description": "detailed description of the subscription",
11  "event_type": ["Modified"],
12  "status": "active",
13  "webhook_url": "https://example.com/notifications"
14 }
```

GET /subscriptions/{id}

Retrieves the information of a specific [subscription](#) with the given ID at a [data service provider](#).

- ✓ Data service providers MUST support a GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint to get information about a specific subscription

Request

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions [resources](#). See [Autorisatie](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all subscriptions methods, see [/subscriptions](#).

- ✓ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a GET request to a `/subscriptions/{id}` is valid, exists and is available to the data service consumer

Responses

200 OK

Successful, the response body contains data of the specific subscription requested. The data has to be structured as a `subscription` resource, as indicated in the example below.

- ✓ Data service providers MUST respond with a 200 OK to a successful GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint

- ✓ Data service providers MUST include the requested `subscription` resource in the HTTP body of the response to a successful GET call to the `/subscriptions/{id}` endpoint

✓ Example response body for a succesful GET `/subscriptions/sub_123` call

```
1 {
2   "id": "sub_123",
3   "resource_type": "subscription",
4   "href": "/subscriptions/sub_123",
5   "created_date": "2022-09-21T10:23:37Z",
6   "start_date": "2022-09-21T23:59:59Z",
7   "end_date": "2023-09-21T23:59:59Z",
8   "consumer_id": "EU.EORI.NL000123456",
9   "provider_id": "EU.EORI.NL000345678",
10  "description": "detailed description of the subscription",
11  "event_type": ["Modified"],
```



```
12  "status": "active",
13  "webhook_url": "https://example.com/notifications"
14 }
```

404 Not found

- ✓ Data service providers MUST respond with a 404 Not found to a GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint when the `{id}` is not valid or available to a data service consumer

DELETE /subscriptions/{id}

Removes a specific [subscription](#) with the given ID at a [data service provider](#). This method is possible on all subscriptions with `status` equal to `active` and results in their `status` being set to `inactive` such that they cannot be used. (see [Lifecycle of a Subscription](#) for more information)

- ✓ Data service providers MUST support a DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint to remove a specific subscription

Request

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions [resources](#). See [Authorisation](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all subscriptions methods, see [/subscriptions](#).

- ✓ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a DELETE request to a `/subscriptions/{id}` is valid, exists and is available to the data service consumer

- ✓ Data service providers MUST validate that the `subscription` resource being deleted complies with their data service specific subscription requirements

Responses

200 OK

Successful, the subscription is deleted.

- ✓ Data service providers MUST respond with a 200 OK to a successful DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint

- ✓ Data service providers MUST NOT include an HTTP body in the response to a successful DELETE call to the `/subscriptions/{id}` endpoint

- ✓ Data service providers MUST set the `"status"` of `subscription/{id}` to `"inactive"` in response to a successful DELETE call to the `/subscriptions/{id}` endpoint

404 Not found

- ✓

Data service providers MUST respond with a 404 Not found to a DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint when the `{id}` is not a valid or available to the data service consumer

POST /subscriptions/{id}/test

Triggers the sending of a test [notification](#) by a [data service provider](#) to a [data service consumer](#) for an existing [subscription](#) with the given ID. This method is only possible on subscriptions with `status` equal to `active` (see [Lifecycle of a Subscription](#) for more information)

- ✓ Data service providers MUST support a POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint to send a test notification to the data service consumers supplied `/notifications` endpoint

Request

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for their subscriptions [resources](#). See [Authorisation](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all subscriptions methods, see [/subscriptions](#).

- ✓ Data service providers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint is empty

- ✓ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a POST request to a `/subscriptions/{id}/test` is valid, exists and is available to the data service consumer

Responses

202 Accepted

Successful, triggers the sending of a test notification to the data service consumer

- ✓ Data service providers MUST respond with a 202 Accepted to a successful POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint

- ✓ Data service providers MUST NOT include an HTTP body in the response to a successful POST call to the `/subscriptions/{id}/test` endpoint

- ✓ Data service providers MUST trigger the sending of a notification with `"eventType": "Test"` to the subscription's `webhook url` in response to a successful POST call to the `/subscriptions/{id}/test` endpoint

404 Not found

- ✓ Data service providers MUST respond with a 404 Not found to a POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint when the `{id}` is not a valid or available to the data service consumer

Data service consumer endpoints

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

The following endpoints are relevant for [data service consumers](#).

The selected root page could not be found.

/notifications

Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

In order for a [data service consumer](#) to [subscribe](#) to an [event](#) as defined by a [data service provider](#), they must be able to receive [notifications](#) containing [events](#) via a `/notifications` endpoint. Notifications are only sent for subscriptions with `status` equal to `active` (see [Lifecycle of a Subscription](#) for more information). Notifications and events are always structured according to the `notification`, and `event` objects.

✓ Data service consumers MUST have an `/notifications` endpoint implemented before obtaining a subscription

✓ If a Data service consumer has a subscription, the Data service consumers MUST support a `notification` object

Notification object

Parameters		Description
<code>id</code>	Required	MUST be the unique identifier of the notification.
<code>resource_type</code>	Required	MUST be a string representing the object type, equal to <code>notification</code> .
<code>date</code>	Required	Date and time that the notification was sent, MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions .
<code>consumer_id</code>	Required	MUST be a unique identifier of the data service consumer as an Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>provider_id</code>	Required	MUST be a unique identifier of the data service provider as an Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>subscription_id</code>	Required	MUST be a unique identifier of the subscription under which the event is monitored.
<code>description</code>	Optional	MUST contain a human-readable description of the notification as a string.
<code>event</code>	Required	MUST be an event object, as defined here , containing data regarding the event which triggered the notification.

▼ Example notification object

```
1 {
2   "id" : "not_123",
3   "resource_type" : "notification",
4   "date" : "2022-09-21T10:23:48Z",
5   "consumer_id" : "EU.EORI.NL000123456",
6   "provider_id" : "EU.EORI.NL000345678",
7   "subscription_id" : "sub_123",
8   "description" : "Detailed description of the notification",
9   "event" : [
```

```

10  {
11    "id" : "eve_123",
12    "object_type" : "event",
13    "event_type" : "Modified",
14    "date" : "2022-09-21T10:23:37Z",
15    "description" : "Detailed description of the event",
16    "event_data" : "Data record xyz has been modified by zyx"
17  }
18 ]
19 }

```

Event object

Parameters	Description	
<code>id</code>	Required	MUST be the unique identifier of the event.
<code>resource_type</code>	Required	String representing the object type, MUST be equal to <code>event</code> .
<code>event_type</code>	Required	MUST be the label of the type of event that has taken place. Exact values to be defined by a specific data service. For example: <code>Modified</code> , <code>Deleted</code> , <code>Moved</code> , <code>Created</code> .
<code>date</code>	Required	Date and time that the event took place, MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions .
<code>description</code>	Optional	MUST contain a human-readable description of the event which triggered the notification as a string.
<code>event_data</code>	Optional	MUST contain data related to the event

Example of an event object

```

1  {
2    "id" : "eve_123",
3    "resource_type" : "event",
4    "event_type" : "Modified",
5    "date" : "2022-09-21T10:23:37Z",
6    "description" : "Detailed description of the event",
7    "event_data" : "Data record xyz has been modified by zyx"
8  }

```

Endpoint

The `/notifications` endpoint allows data service consumers to receive and act upon notifications from a data service provider. The notifications APIs should follow the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. Further, data service consumers are responsible for determining a suitable authorisation policy for their notifications. See [Autorisatie](#) for more information.

✓ Data service consumers MUST expose their subscriptions in conformance with the DSGO `/notifications` endpoint specifications

✓ Data service consumers MUST determine suitable authorisation policy for their `/notifications` endpoint

The figure below gives an overview of the HTTP methods that are supported by the `/notifications` endpoint. These methods are further detailed and specified in the pages below:

The selected root page could not be found.

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

POST /notifications

A [notification](#) sent by a [data service provider](#) to a [data service consumer](#) in accordance to an existing [subscription](#).

- ✓ Data service consumers MUST support a POST call to a `/notifications` endpoint to be able to receive notifications from data service providers

Request

Authorisation

The data service consumer is responsible for determining a suitable authorisation policy for their notifications [resources](#). See [Authorisation](#) for more information.

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's](#) API's see [Generic API Requirements](#), and for parameters common to all notification methods, see [/notifications](#).

- ✓ Data service consumers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/notifications` endpoint contains a valid `notification object`

Example request body for a POST /notifications call

```
1 {
2   "id" : "not_123",
3   "resource_type" : "notification",
4   "date" : "2022-09-21T10:23:48Z",
5   "consumer_id" : "EU.EORI.NL000123456",
6   "provider_id" : "EU.EORI.NL000345678",
7   "subscription_id" : "sub_123",
8   "description" : "Detailed description of the notification",
9   "event" : [
10    {
11      "id" : "eve_123",
12      "resource_type" : "event",
13      "event_type" : "Modified",
14      "date" : "2022-09-21T10:23:37Z",
15      "description" : "Detailed description of the event",
16      "event_data" : "Data record xyz has been modified by zyx"
17    }
18  ]
19 }
```

Responses

Authorisation

The data service provider is responsible for determining a suitable authorisation policy for the response to a sent notification. See [Authorisation](#) for more information. Due to possible [non-repudiation](#) requirements for notifications, responses to notifications may require authentication and authorisation

200 OK

Successful, confirmation that the notification has been received

✓ Data service consumer MUST respond with a 200 OK to a successful POST call to a `/notification` endpoint

Trust framework catalogue endpoints

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

The following endpoints and requirements are relevant for the [Trust Framework Catalog](#):

The selected root page could not be found.

/parties

 Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Used to obtain information about [participants](#) in the [DSGO](#) from the [trust framework catalogue](#) (provided by the [DSGO Trust framework authority](#)). The `/parties` endpoint is available to verify the status of participants.

 The trust framework catalogue MUST provide information about participants via the `/parties` endpoint

Information about participants is provided in `party_info` objects, as defined below.

Parties_info object

Parameters		Type	Description
<code>party_id</code>	Required	String	Unique identifier of the party, MUST be an Organisation ID , containing an EORI or KvK number.
<code>party_name</code>	Required	String	String representing the object type, MUST be equal to the organisation name as registered at the Chamber of Commerce.
<code>adherence</code>	Required	Object	Object MUST contain the <code>status</code> , and validity timestamps (<code>start_date</code> and <code>end_date</code>).
<code>status</code>	Required	String in <code>adherence</code> object	MUST be status of the party. Available values are <code>Active</code> , <code>Pending</code> , <code>NotActive</code> and <code>Revoked</code> .
<code>start_date</code>	Required	String in <code>adherence</code> object	Date and time which states since when the adherence status has established, MUST be according to ISO 8601 .
<code>end_date</code>	Required	String in <code>adherence</code> object	Date and time which states till when the adherence status is established, MUST be according to ISO 8601 .
<code>certifications</code>	Required	Object	MUST be an object containing a collection of the certifications of the party indicating what market facility role(s) the party fulfils (the <code>role</code> , <code>start_date</code> , <code>end_date</code> and <code>loa</code>).
<code>role</code>	Required	String in <code>certifications</code> object	MUST be the role of acquired certification. Available values are <code>Authorisation Registry</code> , <code>Identity Provider</code> , <code>Data Service Broker</code> , or <code>Scheme Owner</code> .
<code>start_date</code>	Required	String in <code>certifications</code> object	Date and time which states since when the certification has been established, MUST be according to ISO 8601 .

<code>end_date</code>	Required	String in <code>certifications</code> object	Date and time which states till when the certification is established, MUST be according to ISO 8601 .
<code>loa</code>	Required	Integer in <code>certifications</code> object	MUST be the certificate's level of assurance. Available values are <code>1</code> (low), <code>2</code> (substantial) and <code>3</code> (high).
<code>capability_url</code>	Required	String	MUST be the <code>/capabilities</code> endpoint of the party, according to RFC3986 . See /capabilities for more information.

▼ Example parties_into object

```

1  "party_info": {
2    "party_id": "EU.EORI.NL000000004",
3    "party_name": "AskMeAnything Authorization Registry",
4    "adherence": {
5      "status": "Active",
6      "start_date": "2018-04-26T00:00:00",
7      "end_date": "2020-07-25T00:00:00"
8    },
9    "certifications": [
10   {
11     "role": "AuthorisationRegistry",
12     "start_date": "2018-01-04T00:00:00",
13     "end_date": "2020-02-02T00:00:00",
14     "loa": 3
15   }
16 ],
17   "capability_url": "https://ar.isharetest.net/capabilities"
18 }

```

Endpoint

the `/parties` endpoint follows the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. The figure below gives an overview of the HTTP methods that are supported by the `/parties` endpoint. These methods are further detailed and specified in the pages below:

The selected root page could not be found.

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

GET /parties

Retrieves a list of all [participants](#) to the requesting party from the [trust framework catalogue](#).

- ✓ The trust framework catalogue MUST support a GET call to a `/parties` endpoint to retrieve a list of DSGO participants (in an array of `parties_info` objects).

Request

Authorization

An [access token](#) must be used in GET calls to the `/parties` endpoint. For more information, see [Access Token](#).

- ✓ The trust framework catalogue MUST validate that a GET call to a `/parties` endpoint includes the "Authorization" header according to [RFC 6750](#)

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#).

- ✓ The trust framework catalogue MUST validate that the HTTP body of a GET request to the `/parties` endpoint contains the parameters as defined in the table below

- ✓ The trust framework catalogue MUST validate that the HTTP body of a GET request to the `/parties` endpoint contains at least a single parameter.

Parameter	Type	Type	Description
<code>name</code>	Optional	String	Used to search by a party's name. MUST be the party's name or contain a single <code>*</code> as wildcard instead
<code>party_id</code>	Optional	String	Used to search by a party's identifier. MUST contain an Organisation ID , containing an EORI or KvK number, or contain a single <code>*</code> as wildcard
<code>certified_only</code>	Optional	Boolean	Used to search all certified parties. MUST be equal to <code>null</code> , <code>false</code> or <code>true</code> . If <code>null</code> is provided, then it will not affect the query and will return both certified and non-certified parties. If <code>false</code> is provided, then the query will return non-certified parties. If <code>true</code> is provided, the query will return certified parties.
<code>active_only</code>	Optional	Boolean	Used to search all active parties. MUST be equal to <code>null</code> , <code>false</code> or <code>true</code> . If <code>null</code> is provided, then it will not affect the query and will return both active and inactive parties. If <code>false</code> is provided, then the query will return inactive parties. If <code>true</code> is provided, then the query will return active parties.

<code>certificate_subject_name</code>	Optional	Boolean	MUST be <code>subjectName</code> as encoded in the X.509 certificate, which corresponds with the party that is being requested from the trust framework catalogue. Used by the catalogue to match the certificate identifier. Subject name attributes may be in any order, but all of them MUST be included and separated by comma, if at least one subject attribute is missing - information won't be returned. Only returns info if combined with the valid Organisation ID associated to it.
<code>page</code>	Optional	Integer	Used for navigation in case the result contains more than 10 parties, MUST contain an integer.
<code>date_time</code>	Optional	String	Date and time for which the information is requested. MUST be according to ISO 8601 , following the timestamp conventions . If provided, the result becomes final and therefore MUST be cacheable .

✓ Example request body for a succesful GET /parties call

```

1 > Authorization: Bearer IIEdIrdnYo2ngwDQYJKoZIhvcNAQELBQAwsDEZMBcGA1UEAwQaVNIQ
2
3 GET /parties?
4   eori=EU.EORI.NL000000004&
5   certificate_subject_name=C=NL, SERIALNUMBER=EU.EORI.NL000000004, CN=iSHARE Test Authorization Registry&
6   active_only=true

```

Responses

200 OK

Successful, the response contains data providing the requested parties information in a `party_token`. The `party_token` is a signed [JWT](#), which contains the claims as defined in the [Authentication JWT](#), and additionally contains a `parties_info` object.

- ✓ The trust framework catalogue MUST include a `party_token` including of an (array of) `parties_info` objects in a response to a successful GET calls to the `/parties` endpoint

✓ Example of a response to a succesful GET /parties call

```

1 < Content-Type: application/json
2
3 {
4   "party_token": "eyJ4NWMiO1siTU1JRW1EQ0NBbkNnQXJkFmSU11RE1yZG5ZbzJuZ3dEUUV1KS29aSWh2Y05BUUVMQ1FBd1NERVpNmNl
5 }

```

Decoded `party_token` payload:

```

1 {
2   "iss": "EU.EORI.NL000000000",
3   "sub": "EU.EORI.NL000000000",
4   "jti": "77e8179fbfe6469eb64c054da26a77c3",
5   "iat": 1589282112,
6   "exp": 1589282142,
7   "aud": "EU.EORI.NL000000001",
8   "party_info": {

```



```
9   "party_id": "EU.EORI.NL000000004",
10  "party_name": "AskMeAnything Authorization Registry",
11  "adherence": {
12    "status": "Active",
13    "start_date": "2018-04-26T00:00:00",
14    "end_date": "2020-07-25T00:00:00"
15  },
16  "certifications": [
17    {
18      "role": "AuthorisationRegistry",
19      "start_date": "2018-01-04T00:00:00",
20      "end_date": "2020-02-02T00:00:00",
21      "loa": 3
22    }
23  ],
24  "capability_url": "https://ar.isharetest.net/capabilities"
25  }
26 }
```

400 Bad Request

When `Authorization` header is provided, but the token format is invalid (for example, not `Bearer`). Additionally, a `400` should be returned when the provided access token is valid, but query parameters are either invalid or none of them were provided.

401 Unauthorized

When `Authorization` header is either missing, invalid or the access token has already expired.

/trusted_list

Deze pagina's zijn in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

Used to obtain a list of trusted certificate authorities which are trusted within the [DSGO](#) from the [trust framework catalogue](#) (provided by the [DSGO Trust framework authority](#)). The `/trusted_list` endpoint returns all eIDAS-qualified certificate authorities which are valid under DSGO.

✓ The trust framework catalogue **MUST** provide information about trusted certificate authorities via the `/trusted_list` endpoint

Information about participants is provided in `trusted_list` objects, as defined below.

Trusted_list object

Parameters	Type	Description	
<code>subject</code>	Required	String	MUST be the certificate authority subject's name.
<code>certificate_fingerprint</code>	Required	String	MUST be the SHA256 fingerprint of the certificate.
<code>validity</code>	Required	Object	Validity of the certificate. MUST contain the value <code>valid</code> or <code>invalid</code> .
<code>status</code>	Required	Object	Status of the certificate. MUST contain the value <code>granted</code> , <code>withdrawn</code> , <code>supervisionceased</code> or <code>undersupervision</code> .

▼ Example `trusted_list` object

```
1 {
2   "subject": "C=NL, O=Staat der Nederlanden, CN=TEST Staat der Nederlanden Organisatie Services CA - G3",
3   "certificate_fingerprint": "DC13FC94FF0149DE1B07F7965F655AED54C6A6BDA7ADF71A732FFCFABC454C7A",
4   "validity": "valid",
5   "status": "granted"
6 },
```

Endpoint

the `/trusted_list` endpoint follows the [generic technical requirements](#), as well as the requirements specified for specific methods. The figure below gives an overview of the HTTP methods that are supported by the `/trusted_list` endpoint. These methods are further detailed and specified in the pages below:

The selected root page could not be found.

Visualize OpenAPI (Swagger) documentation app

Export to PDF of the OpenAPI specification is not supported. See interactive documentation online.

GET /trusted_list

Retrieves a list of all certificate authorities which are trusted within the [DSGO](#) to the requesting party from the [trust framework catalogue](#).

- ✓ The trust framework catalogue MUST support a GET call to a `/trusted_list` endpoint to retrieve a list of DSGO participants (in an array of `trusted_list` objects).

Request

Authorization

An [access token](#) must be used in GET calls to the `/trusted_list` endpoint. For more information, see [Access Token](#).

- ✓ The trust framework catalogue MUST validate that a GET call to a `/trusted_list` endpoint includes the "Authorization" header according to [RFC 6750](#)

Parameters

For information about the parameters that are common to the [trust framework's API's](#) see [Generic API Requirements](#).

▼ Example request for a successful GET /trusted_list call

```
1 > Authorization: Bearer IIeDIrdnYo2ngwDQYJKoZIhvcNAQELBQAwSDEZMBCGA1UEAwQaVNIQ
2
3 GET /trusted_list
```

Responses

200 OK

Successful, the response contains data providing the requested list of trusted certificate authorities requested parties information in a `trusted_list_token`. The `trusted_list_token` is a signed [JWT](#), which contains the claims as defined in the [Authentication JWT](#), and additionally contains an array of `trusted_list` objects.

- ✓ The trust framework catalogue MUST include a `trusted_list_token` including of an (array of) `trusted_list` objects in a response to a successful GET calls to the `/trusted_list` endpoint

▼ Example of a response to a successful GET /trusted_list call

```
1 < Content-Type: application/json
2
3 {
4   "trusted_list_token": "eyJ4NWMiO1siTU1JRW1EQ0NBbkNnQXdJQkFnSU11RE1yZG5ZbzJuZ3dEUUV1KS29aSwH2Y05BUUVMQ1FBd1NEF
5 }
```

Decoded `trusted_list_token` payload:

```

1  {
2  "iss": "EU.EORI.NL000000000",
3  "sub": "EU.EORI.NL000000000",
4  "jti": "9774d924b8c04b97bd3f0807deb154b6",
5  "iat": 1591966010,
6  "exp": 1591966040,
7  "aud": "EU.EORI.NL000000001",
8  "trusted_list": [
9    {
10   "subject": "C=NL, O=Staat der Nederlanden, CN=TEST Staat der Nederlanden Organisatie Services CA - G3",
11   "certificate_fingerprint": "DC13FC94FF0149DE1B07F7965F655AED54C6A6BDA7ADF71A732FFCFABC454C7A",
12   "validity": "valid",
13   "status": "granted"
14  },
15  {
16   "subject": "C=NL, O=iSHARE Foundation, CN=TEST iSHARE Foundation PKIoverheid Organisatie Server CA - G",
17   "certificate_fingerprint": "F218133CD3AC2D970D10CA46BB03F832453324B0F4AF5C3F61BAD6FDEEC5EB83",
18   "validity": "valid",
19   "status": "granted"
20  },
21  {
22   "subject": "C=NL, O=TEST Staat der Nederlanden, CN=TEST Staat der Nederlanden Root CA - G3",
23   "certificate_fingerprint": "98C9C14F7F1F9A83A744E0ACBA9DA6A47EE96E053D72795457A5BC0207229D43",
24   "validity": "valid",
25   "status": "granted"
26  },
27  {
28   "subject": "CN=TEST iSHARE Foundation eIDAS",
29   "certificate_fingerprint": "8C39DD06E35DE8467004A542D0CA4B8FDC7D6F8F713F40A35BD9E65938A191CF",
30   "validity": "valid",
31   "status": "granted"
32  },
33  {
34   "subject": "C=NL, O=iSHARE, OU=Test, CN=iSHARETestCA",
35   "certificate_fingerprint": "A78FDF7BA13BBD95C6236972DD003FAE07F4E447B791B6EF6737AD22F0B61862",
36   "validity": "valid",
37   "status": "granted"
38  },
39  {
40   "subject": "CN=TEST iSHARE EU Issuing Certification Authority G5",
41   "certificate_fingerprint": "FD5593DC874ECC1133C21A77259C3592552EC0C89DFCD7AB3C0BDCFD73F0F5CC",
42   "validity": "valid",
43   "status": "granted"
44  },
45  {
46   "subject": "C=NL, O=iSHARE, OU=Test, CN=iSHARETestCA_TLS",
47   "certificate_fingerprint": "DF2FF51D1B2559D686723C97037DC9D5C589406CAC4F84C29AB3D43E0126251D",
48   "validity": "valid",
49   "status": "granted"
50  }
51  ]
52  }

```

401 Unauthorized

When `Authorization` header is either missing, invalid or the access token has already expired.

Identificatie

Identificatie is in het kader van [DSGO](#) het proces waarbij een identiteit wordt toegekend aan of wordt geclaimd door een partij die een [rol](#) vervult in het [afsprakenstelsel](#). Bij het uitvoeren van een [datadienst](#) tussen een [datadienstaanbieder](#) en [datadienstgebruiker](#) met toestemming van de [datarechthebbende](#) is het van belang dat de identiteit van alle betrokken partijen waarmee geïnteracteed wordt vastgelegd.

★ **Voorbeeld:** In een setting waar sensor data van een brug wordt gedeeld met onderhoudspartijen t.b.v. preventief onderhoud, moeten de volgende partijen worden geïdentificeerd binnen de context van een datadienst:

- De onderhoudspartijen als datadienstgebruikers
 - Werknemer van de onderhoudspartij die namens zijn werkgever toegang heeft tot de software die gebruik maakt van de datadienst
- De sensor leveranciers als datadienstaanbieders

Binnen de context van een datadienst zijn er twee verschillende soorten partijen betrokken die rollen kunnen innemen:

Term	Omschrijving
Organisatie	een bedrijf, (overheids-)instelling of vereniging
Persoon	een natuurlijk persoon, een mens

Voor beide type partijen (organisaties en personen) zijn afspraken gemaakt.

Identificerend kenmerk

Een identiteit wordt uitgedrukt met een [identificerend kenmerk](#).

★ **Voorbeeld:** Het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer ([RSIN](#)) is een identificerend kenmerk voor alle rechtspersonen en samenwerkingsverbanden, zoals bv's, verenigingen, stichtingen, vof's en maatschappen die bij de KVK zijn ingeschreven. Dit nummer wordt gebruikt bij het uitwisselen van gegevens met andere (overheids)organisaties, zoals de Belastingdienst. Omdat het RSIN nummer uniek is, kan een rechtspersoon deze gebruiken om haar identiteit te claimen en kan de ontvanger bepalen welke persoon het is.

✓ Partijen **MOETEN** zich uniek identificeren wanneer ze betrokken zijn bij een datadienst

✓ Partijen **MOETEN** andere partijen die betrokken zijn bij een datadienst uniek identificeren

i Voor het identificeren van mensen in de context van de gebouwde omgeving zal in de meeste gevallen geen BSN of ander uniek identificerend kenmerk mogen worden gebruikt. Als alternatief kunnen hier use case specifieke pseudoniemen of uniek identificerende attributsets worden gebruikt. Dit moet nader worden onderzocht.

Scope identificatie

Binnen de context van een datadienst zijn veel elementen betrokken die op dat moment niet zelfstandig handelen en dus geen rol binnen het DSGO spelen. Bijvoorbeeld ramen, balken, IoT sensoren, prefab muren en slimme meters.

Binnen datasets kan het zijn dat een object uniek identificeerbaar moeten zijn in de context van de datadienst o.b.v. één identificeerbaar kenmerk. Omdat dit een onderdeel is van de [datadienstspecificatie](#) is dit de verantwoordelijkheid van de datadienstaanbieder, en niet in scope van het afsprakenstelsel (zie pagina [datadienstspecificatie](#)).

★ **Voorbeeld:** In dezelfde setting waar sensor data van een brug wordt gedeeld met onderhoudspartijen t.b.v. preventief onderhoud, moeten de volgende objecten waarschijnlijk identificeerbaar zijn, maar dat is, tenzij daar aanvullende afspraken over zijn gemaakt, buiten scope van DSGO en dus volledig aan de datadienstaanbieder:

- Individuele sensoren die data genereren
- De brug of onderdelen van de brug die onderhouden moeten worden

IoT objecten

Het 'internet of things' (IoT) is een netwerk van fysieke objecten met sensoren, verwerkingscapaciteit, software of andere technologieën die verbonden zijn met het internet om data uit te wisselen. IoT objecten kunnen bijvoorbeeld een dataset genereren die een datadienstaanbieder beschikbaar stelt aan een datadienstgebruiker middels een datadienst. Het is van belang dat een datadienstaanbieder de IoT objecten kan identificeren en, indien nodig, communiceren met de datadienstgebruiker. Maar, omdat het IoT object niet direct betrokken is bij de datadienst (de datadienstgebruiker 'praat' niet direct met het object), is het niet van belang dat het IoT object wordt geïdentificeerd in de datadienst. Daarom worden geen additionele afspraken voorzien betreffende de identificatie van IoT objecten.

Identificatie van organisaties

Voor een gestandaardiseerde [identificatie](#) van organisaties in het [DSGO](#) wordt gebruik gemaakt van een "Organisatie ID" als uniek [identificerend kenmerk](#) voor organisaties in het DSGO. Een Organisatie ID kan een [EORI-nummer](#) (Economic Operators Registration and Identification number) of een KvK-nummer (Kamer van Koophandel nummer) bevatten.

i Merk op, de Organisatie ID die in het DSGO wordt gebruikt wordt NIET uitgegeven in het DSGO, maar is een identificerend kenmerk die die partij al bezit.

✓ Partijen MOETEN een geldig EORI-nummer of KvK-nummer gebruiken als Organisatie ID

✓ Partijen MOETEN een Organisatie ID gebruiken die overeenkomt met eIDAS certificaten die gebruikt worden voor authenticatie, zie [Authenticatie](#) voor meer informatie

i Toelichting keuze EORI of KvK-nummer

Een vaak genoemde alternatief voor identificatie in de gebouwde omgeving is het GLN. Als een organisatie zich zou identificeren met een GLN nummer, is er geen gestandaardiseerde manier om deze te valideren ([authenticatie](#)). Met het EORI of KvK-nummer, in combinatie met [eIDAS certificaten](#), is dit wel mogelijk.

KvK-nummer

Alle ondernemingen en organisaties die zich inschrijven in het Handelsregister krijgen een KVK-nummer.

✓ Als partijen een KvK-nummer gebruiken als Organisatie ID, dan MOET deze met de prefix "NL.KVK." worden gebruikt

★ Voorbeeld: Wanneer een KvK-nummer van organisatie 98765432 is, wordt dat in berichten opgenomen als URI met prefix NL.KVK., bijv. NL.KVK.98765432

EORI-nummer

Het EORI-nummer kan worden samengesteld o.b.v. het RSIN-nummer (Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer). Alle rechtspersonen en samenwerkingsverbanden, zoals bv's, verenigingen, stichtingen, vof's en maatschappen (eenmanszaken niet) krijgen bij inschrijving bij het Kamer van Koophandel naast een KVK-nummer ook een RSIN-nummer. Door het RSIN vooraan aan te vullen met '0' tot het nummer 9 cijfers lang is, en vervolgens daarvoor 'NL' toe te voegen, ontstaat het EORI-nummer, zie voorbeeld hieronder.

Organisaties die geen RSIN hebben (zoals Eenmanszaken) kunnen dat [hier](#) aanvragen.

★ Voorbeeld: Wanneer een organisatie een RSIN nummer van 123456 heeft, dan is het EORI-nummer van die organisatie NL000123456

Het EORI-nummer wordt ook gebruikt in [iSHARE \(v2.0\)](#). Gebruik hiervan in het afsprakenstelsel draagt zo bij aan de [interoperabiliteit](#) met andere sectoren. Binnen iSHARE wordt elk identificerend kenmerk weergegeven als een URI. Daarom wordt de EU.EORI prefix toegevoegd.

✓ Als partijen een EORI-nummer gebruiken als Organisatie ID, dan MOET deze met de prefix "EU.EORI." worden gebruikt

★ **Voorbeeld:** Wanneer een EORI-nummer van organisatie NL000123456 is, wordt dat conform iSHARE in berichten opgenomen als URI met prefix EU.EORI, bijv. EU.EORI.NL000123456

❗ **Merk op,** in de context van het DSGO speelt de identificatie van juridische entiteiten een belangrijke rol wanneer deze kan worden geauthenticeerd.

Het EORI of KvK-nummer, zou voor sommige gevallen niet specifiek kunnen zijn, bijvoorbeeld als het gaat om een specifieke vestiging van een organisatie. Op dit moment is er geen manier om een specifieke identiteit te standaardiseren en authenticeren en is daarom niet opgenomen in het afsprakenstelsel. In de doorontwikkeling van het afsprakenstelsel worden use cases uitgewerkt (zie [aanpak](#)). Dit onderwerp zal in die context verder worden onderzocht.

Identificatie van personen

 Op dit moment is het [afsprakenstelsel](#) in ontwikkeling, en zijn nog geen afspraken over de identificatie van personen uitgewerkt. In een toekomstige versie van het afsprakenstelsel zal deze worden ontwikkeld.

Authenticatie

[Authenticatie](#) is het proces waarmee de geldigheid van een geclaimde [identiteit](#) van een partij tijdens een transactie wordt geverifieerd. Authenticatie is van belang omdat [datadiensten](#) alleen afgenomen kunnen worden als een partij hier rechten toe heeft, deze rechten zijn typisch gebonden aan een identiteit die geauthenticeerd moet worden.

In het [afsprakenstelsel](#) staan afspraken over authenticatie voor de twee soorten interacties, [Machine-to-machine](#) en [human-to-machine](#). Onafhankelijk van het type interactie, speelt authenticatie een rol op twee niveaus, op de verbinding tussen partijen, en op datadiensten niveau:

Authenticatie op transport niveau - Zodra er wordt gecommuniceerd tussen partijen in het [DSGO](#), is het van belang dat de [datadienstgebruiker](#) zekerheid heeft over de identiteit van de [datadienstaanbieder](#). Dit voorkomt bijvoorbeeld man-in-the-middle aanvallen waarbij een aanvaller zich probeert voor te doen als de datadienstaanbieder.

Authenticatie op datadienst niveau - Wanneer gecommuniceerd wordt over het gebruik van een datadienst, moet worden bepaald of de datadienstgebruiker de juiste [autorisatie](#) heeft om gebruik te maken van de datadienst. In het komen tot een autorisatie beslissing speelt de authenticiteit van de identiteit van de datadienstgebruiker een belangrijke rol.

Over al deze aspecten zijn in het afsprakenstelsel afspraken over authenticatie opgenomen:

eIDAS-verordening

Het DSGO gebruikt certificaten uitgegeven onder de [eIDAS verordening](#) om partijen te authentifieren. eIDAS (Electronic Identification and Trust Services) is een EU-verordening die digitale certificaten en normen vaststelt om de veiligheid en vertrouwelijkheid van elektronische transacties binnen de Europese Unie te waarborgen. Certificaten onder de eIDAS verordening (o.a. QWACs en QSeals) worden uitgegeven door vertrouwde uitgevers die de identiteit van de aanvrager zorgvuldig controleren. De certificaten kunnen gebruikt worden voor veilige authenticatie op transport- en datadienst niveau.

eIDAS certificaten kunnen, naast authenticatie, ook gebruikt worden om [onweerlegbaarheid](#) van berichten met Europese rechtszekerheid te waarborgen. Voor meer informatie over de eIDAS verordening zie de pagina [Electronic Identification and Trust Services \(eIDAS\)](#)

Authenticatie op transport niveau

In het [DSGO](#), vindt alle communicatie tussen partijen plaats tussen de machines van de partijen. Daarom moet in de verbinding tussen de machines van de partijen [authenticatie](#) plaats vinden, zodat er een mate van zekerheid van de [identiteit](#) van de machine waarmee gecommuniceerd wordt is. One-way (server only) [Transport Layer Security \(TLS\)](#) wordt gebruikt om de [identiteit](#) van [datadienstaanbieders](#) te authentifieren. Dit is van belang wanneer een [datadienstgebruiker data](#) aan een datadienstaanbieder stuurt bij het gebruik van een [datadienst](#). In het DSGO wordt een TLS-verbinding opgezet met Qualified Website Authentication Certificates (QWACs) uitgegeven onder [eIDAS verordening](#). Voor meer informatie zie de pagina [Transport Layer Security](#).

i **Merk op**, authenticatie van de [datadienstgebruiker](#) gebeurt niet op transport niveau, maar op datadienst niveau via getekende [Authenticatie JWTs](#).

Authenticatie op datadienst niveau

Authenticatie in [datadiensten](#) vindt op verschillende manieren plaats, afhankelijk van de type actoren en interacties van partijen die betrokken zijn bij het uitvoeren van de datadienst. Omdat het niet mogelijk is om een mens op dezelfde manier te authenticeren als een machine, zijn voor beide type interacties afspraken opgenomen in het [afsprakenstelsel](#):

Machine to machine authenticatie

Wanneer tussen machines wordt gecommuniceerd over het gebruik van een [datadienst](#), moet worden bepaald of de machine van de [datadienstgebruiker](#) de juiste [autorisatie](#) heeft om gebruik te maken van de datadienst. Bij het bepalen van de autorisatie is een mate van zekerheid van de [identificatie](#) van de machine ([authenticatie](#)) essentieel. Dit wordt in het [DSGO](#) mogelijk gemaakt met [Authenticatie JSON Web Tokens \(JWTs\)](#) die voorzien zijn van informatie die gebruikt kan worden voor [identificatie](#) en [authenticatie](#). In het [DSGO](#) worden Authenticatie JWTs getekend met QSeals uitgegeven onder de [eIDAS](#) verordening waarmee de inhoud van een JWT kan worden vertrouwd. Door het gebruik van QSeals is er op Europees niveau rechtszekerheid over de inhoud van JWTs. Voor meer informatie zie de pagina [JSON Web Tokens \(JWT\)](#).

Toelichting keuze QSeal certificaten

Er zijn meerdere mogelijkheden om authenticatie op datadienst niveau te realiseren. Momenteel wordt in praktijk vaak gebruik gemaakt van API keys. In het [DSGO](#) is gekozen om gebruik te maken van met QSeals getekende JWTs. QSeals bieden een aantal voordelen vergeleken met API keys. QSeals zijn veiliger, geschikter om in een schaalbaar netwerk te gebruiken ten opzichte van API keys. Verder kunnen QSeals ook worden gebruikt voor onweerlegbaarheidsdoeleinden, waar API keys niet geschikt voor zijn (zie [onweerlegbaarheid](#) voor meer informatie). Bovendien is de verwachting dat QSeals in de komende jaren de standaard worden om veilig digitale diensten (bv. een belastingaangifte) mee af te nemen.

Human to machine authenticatie

Voor alle H2M interacties speelt de [identificatie](#) van de mens (en [authenticatie](#) daarvan) een essentieel onderdeel. Omdat mensen altijd betrokken zijn bij [datadiensten](#) middels een machine die namens hun handelen, speelt de Machine-to-machine authenticatie op transport niveau een belangrijke rol. Zie [Authenticatie op transport niveau](#) voor meer informatie

De authenticatie van personen op het niveau van een datadienst kan op verschillende manieren worden gerealiseerd. Afhankelijk van de context van de datadienst, kan de nodige mate van zekerheid van de identiteit van de persoon verschillen. Omdat het voldoen aan de eisen van hoge betrouwbaarheidsniveaus kostbaar kan zijn, is het niet gewenst dat alle datadiensten aan dezelfde, hoogste eisen moeten voldoen. Daarom wordt in het afsprakenstelsel gebruik gemaakt van [betrouwbaarheidsniveaus](#).

 Op dit moment is het [afsprakenstelsel](#) in ontwikkeling, en zijn nog geen afspraken over human to machine authenticatie uitgewerkt. In een toekomstige versie van het afsprakenstelsel zal deze worden ontwikkeld.

Betrouwbaarheidsniveau (Level of Assurance)

Voor elke [datadienst](#) is het nodig om de [identiteit](#) van betrokken mensen vast te stellen tot een bepaalde mate van zekerheid: het [betrouwbaarheidsniveau](#). Het gebruik van betrouwbaarheidsniveaus is gebruikelijk bij verschillende diensten, zoals bijvoorbeeld eHerkenning.

:Q

uot **Bron:** eHerkenning – [Betrouwbaarheidsniveaus](#)

es:

eHerkenning heeft 4 betrouwbaarheidsniveaus: EH2, EH2+, EH3 en EH4. De dienstverlener waarbij u inlogt, bepaalt het betrouwbaarheidsniveau van zijn online diensten.

Hoe hoger het betrouwbaarheidsniveau, hoe veiliger en betrouwbaarder de toegang en hoe meer zekerheid een dienstverlener krijgt over met wie hij zaken doet. Eigenschappen van eHerkenning op een hoger niveau:

- meer controlestappen bij uitgifte van een eHerkenningmiddel
- inloggen met 2-factorauthenticatie

Dit zorgt voor extra zekerheid over de identiteit en bevoegdheid. Zo weet de dienstverlener zeker om welk bedrijf het gaat en of deze persoon bepaalde zaken mag regelen namens dit bedrijf.

Bij het ontwerpen van een datadienst moet een [datadienstaanbieder](#) bepalen welk betrouwbaarheidsniveau voor de dienst van toepassing is.

★ **Voorbeeld:** Een datadienst die toegang tot data mogelijk maakt kan afhankelijk van de inhoud van de data verschillende betrouwbaarheidsniveaus vereisen:

- Als de data het BIM-model van een gebouw van het ministerie van Defensie betreft dan zal de [datadienstaanbieder](#) o.a. een zeer hoge mate van zekerheid nodig hebben in de authenticiteit van de [datadienstgebruiker](#) omdat het om zeer gevoelige data gaat.
- Als de data de locaties van alle lantarenpalen in een regio betreft kan de datadienstaanbieder kiezen om een mindere mate van zekerheid in de authenticiteit van de datadienstgebruiker te accepteren als dit de kosten vermindert en gebruikers ervaring versimpeld omdat het om minder gevoelige data gaat.

Elementen die van belang zijn bij het onderwerp van betrouwbaarheidsniveaus zijn bijvoorbeeld:

- Authenticatiemiddelen
- Uitgifte van authenticatiemiddelen
- KYC (Know your Customer)

i

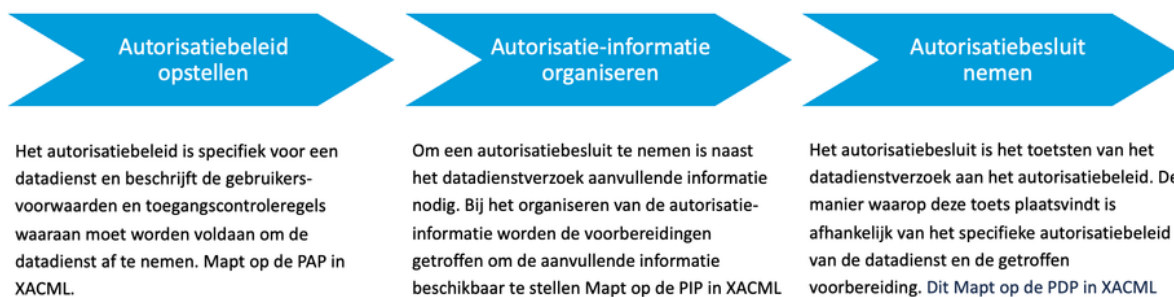
Op dit moment is het [afsprakenstelsel](#) in ontwikkeling, en zijn nog geen afspraken over nodige betrouwbaarheidsniveau uitgewerkt. In een toekomstige versie van het afsprakenstelsel zal deze worden ontwikkeld.

Autorisatie

Autorisatie, identificatie en authenticatie zijn drie essentiële functionaliteiten om een [datadienst](#) tussen een [datadienstgebruiker](#) en een [datadienstaanbieder](#) tot stand te laten komen. Identificatie stelt de identiteit van een partij vast, authenticatie draait om het verifiëren van de identiteit. Vervolgens gaat autorisatie om het vaststellen of de geïdentificeerde partij de rechten heeft en toestemming krijgt om een specifieke actie uit te voeren gegeven de context van de datadienst.

Aspecten van autorisatie

In het [afsprakenstelsel](#) is het onderwerp van autorisatie gesplitst naar het opstellen van autorisatiebeleid, het voorbereiden van [autorisatie-informatie](#) en het nemen van een autorisatiebesluit (zie figuur hieronder). Deze verschillende autorisatie aspecten zijn gebaseerd op de XACML standaard voor (online) toegangsbeleid. Gegeven XACML, mapt het autorisatiebeleid op Policy Administration Point (PAP), mapt autorisatie-informatie organiseren op de Policy Information Point (PIP) en het nemen van het autorisatiebesluit op Policy Decision Point (PDP). De Policy Enforcement Point (PEP) wordt geïmplementeerd in de [API](#).

In het DSGVO speelt autorisatie een cruciale rol op verschillende punten voor en tijdens het gebruik van datadiensten om gecontroleerd toegang tot data te realiseren

Complexiteit in autorisatie

Het is de verantwoordelijkheid van een datadienstaanbieder om voor haar datadienst geschikte autorisatie beleid op te stellen en daar besluiten voor te nemen. Afhankelijk van het type datadienst kan dit besluit eenvoudig zijn, of complex en afhankelijke van veel (intern en externe) factoren. Het DSGVO biedt datadienstaanbieders keuzes om zo (voor haar specifieke dienst) geschikte autorisatie beslissingen te kunnen nemen. Het afsprakenstelsel standaardiseert voor elke keus een aantal aspecten om de [interoperabiliteit](#) van datadiensten in het DSGVO te realiseren. De onderstaande indicatieve voorbeelden schetsen een aantal scenario's die gedurende dit hoofdstuk verder worden gebruikt als toelichting.

★ Indicatieve voorbeelden:

In de voorbeelden loopt de behoefte om complexiteit toe te voegen aan het komen tot een autorisatiebesluit verder op.

1. Een gemeente (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die de mogelijkheid biedt om een BIM-model te uploaden t.b.v. een vergunningaanvraag. Iedereen die een vergunningaanvraag wil doen, kan deze tool gebruiken (als datadienstgebruiker).
2. Een leverancier (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die productdata (incl. contractdata zoals prijzen) beschikbaar stelt aan afnemers waarmee ze al contracten hebben lopen (als datarechthebbende en datadienstgebruikers)
3. Een bouwplaatsbeheerder (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die het mogelijk maakt voor vervoerders (als datadienstgebruiker) om een tijdslot in te plannen voor het afleveren van de goederen. Om dit proces eerlijk te laten verlopen, komen de tijdsloten 48h van tevoren beschikbaar, en is het alleen mogelijk als de vervoerder ook de opdracht heeft gekregen om goederen te leveren.

In de onderliggende pagina's worden de elementen van autorisatie verder gedetailleerd:

Autorisatiebeleid opstellen

Het [autorisatiebeleid](#) is specifiek voor elke [datadienst](#) en beschrijft de gebruiksvoorwaarden en toegangscontroleregels waaraan moet worden voldaan om de dienst af te mogen nemen. In het autorisatiebeleid ligt vast wie [datarechthebbers](#) zijn en wat die rechten inhouden, maar ook of bepaalde kwalificaties en eigenschappen nodig zijn voor toegang tot de datadienst. Ook wordt vastgelegd in welke mate een datarechthebber het recht heeft om (een deel van) zijn rechten te [delegeren](#).

De datadienstaanbieder is verantwoordelijk voor het definiëren van het autorisatiebeleid voor haar datadienst. De datadienstaanbieder bezit en beheert zelf de informatie over rechten, inclusief tot welke (delen van) datadiensten datarechthebbers gerechtigd zijn. De manier waarop de datadienstaanbieder het autorisatiebeleid opstelt is niet gedefinieerd in het [afsprakenstelsel](#). De [datadienstspecificatie](#) bevat de informatie over het autorisatiebeleid zodat het op een gestandaardiseerde manier kan worden gecommuniceerd met (potentiële) [datadienstgebruiker](#) (zie pagina [data service specification](#)).

✓ Datadienstaanbieders MOETEN het autorisatiebeleid bepalen voor elke datadienst

✓ Datadienstaanbieders MOETEN hun autorisatiebeleid vastleggen in de toegangscontroleregels van de datadienstspecificatie

Complexiteit in autorisatiebeleid

Afhankelijk van het type datadienst zit er veel variatie in het autorisatiebeleid

★ Indicatieve voorbeelden:

In de voorbeelden loopt de behoefte om complexiteit toe te voegen aan het komen tot een autorisatiebesluit. Deze voorbeelden zijn op de [Autorisatie](#) pagina geïntroduceerd.

1. Een gemeente (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die de mogelijkheid biedt om een BIM-model te uploaden t.b.v. een vergunningaanvraag. Iedereen die een vergunningaanvraag wil doen, kan deze tool gebruiken (als datadienstgebruiker). In het autorisatiebeleid staat bijvoorbeeld opgenomen:
 - Iedereen mag van deze datadienst gebruik maken.
2. Een leverancier (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die productdata (incl. contractdata zoals prijzen) beschikbaar stelt aan afnemers waarmee ze al contracten hebben lopen (als datarechthebbers en datadienstgebruikers). In het autorisatiebeleid staat opgenomen bijvoorbeeld opgenomen:
 - Afnemers mogen enkel bij hun eigen contractdata.
 - Afnemers mogen hun rechten aan derden delegeren.
3. Een bouwplaatsbeheerder (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die het mogelijk maakt voor vervoerders (als datadienstgebruiker) om een tijdslot in te plannen voor het afleveren van de goederen. Om dit proces eerlijk te laten verlopen, komen de tijdsloten 48h van tevoren beschikbaar, en is het alleen mogelijk als de vervoerder ook de opdracht heeft gekregen om goederen te leveren. In het autorisatiebeleid staat opgenomen bijvoorbeeld opgenomen:
 - De specifieke data pas 48 uur voor de geplande bezorging beschikbaar is
 - Enkel partijen met een geldende opdracht mogen gebruik maken van de datadienst.

Autorisatie-informatie organiseren

Om een [autorisatiebesluit](#) mogelijk te maken bij een datadienstverzoek, is naast het verzoek aanvullende informatie nodig. In het autorisatiebesluit wordt deze informatie omtrent het verzoek getoetst tegen het [autorisatiebeleid](#). In het organiseren van [autorisatie-informatie](#) worden de voorbereidingen getroffen om deze informatie beschikbaar te stellen bij het maken van het autorisatiebesluit. Afhankelijk van het autorisatiebeleid kan het organiseren van autorisatie-informatie over verschillende type informatie gaan, daarmee zijn alle type autorisatie-informatie optioneel voor gebruik door [datadienstaanbieders](#). Bijvoorbeeld het uitgeven van bepaalde kwalificaties en eigenschappen die bij het datadienstverzoek nodig zijn, het registreren van [gedelegeerde](#) rechten of het gebruik van een [access token](#).

Access Token

Doel: Acces tokens maken het mogelijk voor datadienstaanbieders om de functionaliteit van [autorisatie](#) onafhankelijk uit te voeren van de [datadienst](#). Dit biedt een schaalbare oplossing die in de praktijk vaak voorkomt.

Een access token dienst als bewijs dat een partij de rechten heeft om een datadienstverzoek te sturen. In het [afsprakenstelsel](#) wordt het OAuth 2.0 protocol gebruikt om access tokens op te halen. Veel huidige toepassingen verwachten het gebruik van OAuth 2.0 access tokens bij het aanroepen van een dienst. Een access token maakt het mogelijk voor de gebruiker om eenmalig te autoriseren voor de aanvraag van meerdere diensten. In het [DSGO](#) wordt in bij aanvraag van een access token de [authenticiteit](#) van de aanvrager vastgelegd middels getekende [JWTs](#).

✓ Als datadienstaanbieders gebruik maken van een access token dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

In [Access token](#) wordt het onderwerp van access tokens verder gedetailleerd.

Delegatie

Doel: Het ondersteunen van delegatie door datadienstaanbieders stelt de [datarechthebbende](#) in staat om haar recht op toegang tot (de bewerking van) [data](#) over te dragen.

[Delegatie](#) is het overdragen van een bevoegdheid, van de datarechthebbende, aan een ander die vervolgens die bevoegdheid kan gebruiken. De datadienstaanbieder kan het mogelijk maken om rechten te delegeren om de soevereiniteit van de datarechthebbende te bevorderen of functionaliteiten breder aan te bieden. Het delegeren van rechten binnen het DSGO volgt de [doelstelling van het DSGO](#) om partijen in staat te stellen om data vanuit de bron beschikbaar te stellen. Dit zorgt ervoor dat in een federatief ecosysteem voor [datadelen](#) er geen onnodige data replicatie plaatsvindt waar data telkens moet worden doorgestuurd. Datarechthebbende kunnen rechten delegeren aan andere partijen zodat data zij data direct van de bron kunnen ophalen. Echter, het delegeren van rechten is niet altijd relevant of mogelijk.

✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN het voor de datarechthebbende mogelijk MOETEN maken haar rechten over data te delegeren

Merkp, wanneer een datadienstaanbieder zelfstandig de enkele datarechthebbende is over data die in een datadienst beschikbaar wordt gesteld, kan deze bepalen dat het delegeren van rechten niet mogelijk is.

In het DSGO zijn er drie manieren waarop delegaties kunnen worden geregistreerd en beheert, zodat deze als informatie kunnen worden gebruikt door de datadienstaanbieder bij het maken een autorisatiebesluit.

1. **De datarechthebbende beheert zelf delegaties.** De datarechthebbende heeft (in afstemming met de datadienstaanbieder) bepaald dat de datarechthebbende voor elk verzoek om een datadienst toestemming moet geven.
2. **De datarechthebbende registreert zijn delegaties bij de datadienstaanbieder.** De datarechthebbende bepaalt en deelt haar delegatieregels op basis waarvan de datadienstaanbieder autonoom een autorisatiebesluit kan nemen.

3. De datarechtgebende registreert zijn delegaties bij een onafhankelijk **autorisatieregister**. De datarechtgebende heeft voordat een datadienstverzoek plaatsvindt haar delegaties geregistreerd in een onafhankelijk autorisatieregister.

In [Delegaties](#) wordt het delegeren van rechten verder toegelicht.

Kwalificaties en eigenschappen

Doel: Kwalificaties en eigenschappen worden gebruikt zodat een datadienstaanbieder modulair kan bepalen onder welke voorwaarden een partij toegang krijgt tot een datadienst en dit mogelijk aan te brengen in delegaties.

In het autorisatiebeleid kan zijn bepaald dat voor het gebruik van een datadienst kan de datadienstaanbieder bepalen dat [datadienstgebruikers](#) kwalificaties en eigenschappen moeten hebben. Bijvoorbeeld dat de partij ISO27001 gecertificeerd is, een BRL6000-21/00 certificering heeft voor het installeren van een warmtepomp, of lid is van Techniek Nederland. In de voorbereiding voor het gebruik van de datadienst moeten de nodige kwalificaties en eigenschappen worden behaald, geregistreerd en klaar gemaakt om beschikbaar te stellen aan de datadienstaanbieder voor controle bij het nemen van een autorisatiebesluit.

✓ Als datadienstaanbieders gebruik maken van kwalificaties en eigenschappen dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

ⓘ **Merk op**, het afsprakenstelsel is in ontwikkeling. In een volgende versie van het afsprakenstelsel zal het mechanisme voor het organiseren van kwalificaties en eigenschappen worden beschreven.

Complexiteit in autorisatie-informatie

Afhankelijk van het type datadienst zit er veel variatie in de voorbereiding van autorisatie-informatie

★ Indicatieve voorbeelden:

In de voorbeelden loopt de behoefte om complexiteit toe te voegen aan het komen tot een autorisatiebesluit. Deze voorbeelden zijn op de [Autorisatie](#) pagina geïntroduceerd.

1. Een gemeente (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die de mogelijkheid biedt om een BIM-model te uploaden t.b.v. een vergunningaanvraag. Iedereen die een vergunningaanvraag wil doen, kan deze tool gebruiken (als datadienstgebruiker). In dit geval is geen additionele autorisatie-informatie nodig.
2. Een leverancier (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die productdata (incl. contractdata zoals prijzen) beschikbaar stelt aan afnemers waarmee ze al contracten hebben lopen (als datarechtgebende en datadienstgebruikers). In dit geval kan de volgende autorisatie-informatie relevant zijn:
 - Een access token van de afnemer als bewijs van authenticiteit
 - Delegatie informatie zodat de afnemers rechten aan derden kunnen delegeren
3. Een bouwplaatsbeheerder (als datadienstaanbieder) heeft een datadienst die het mogelijk maakt voor vervoerders (als datadienstgebruiker) om een tijdslot in te plannen voor het afleveren van de goederen. In dit geval kan de volgende autorisatie-informatie relevant zijn:
 - Delegatie informatie zodat de vervoerder rechten aan de chauffeur kan delegeren
 - Kwalificaties van de chauffeur om deze te valideren
 - Een access token van de vervoerders als bewijs van authenticiteit
 - Bewijs dat er daadwerkelijk een opdracht is tussen de bouwplaatsbeheerder en de vervoerders

Access token

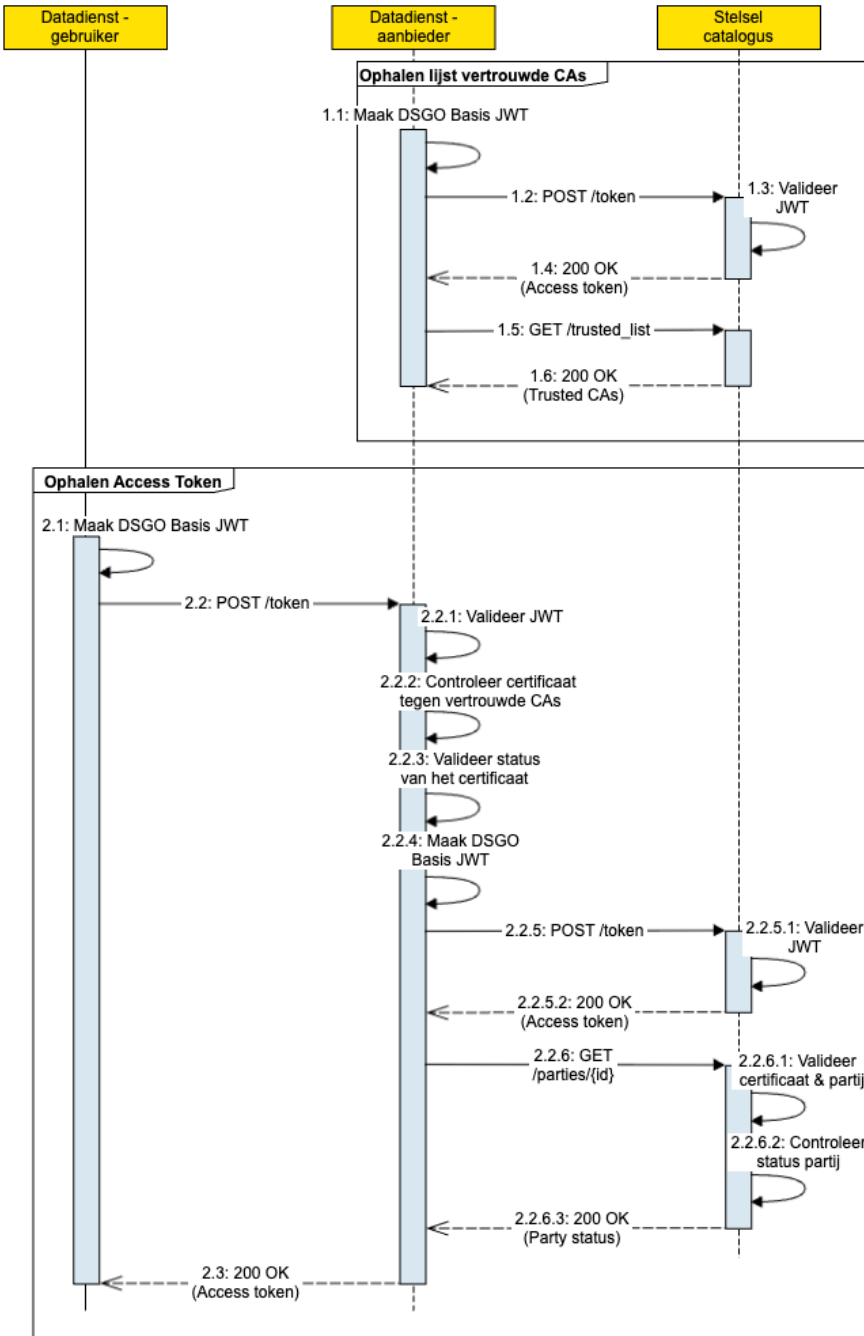
Bij het aanbieden van [datadiensten](#) is [autorisatie](#) een essentieel onderdeel. Een (potentiële) [datadienstgebruiker](#) moet aantonen dat ze geautoriseerd zijn om gebruik te maken van een datadienst van een [datadienstaanbieder](#). Een datadienstaanbieder kan ervoor kiezen om hier [access tokens](#) voor te gebruiken. Access tokens maken het mogelijk voor datadienstaanbieders om de functionaliteit van autorisatie onafhankelijk uit te voeren van de datadienst. Voor de gebruiker maakt een access token het mogelijk om eenmalig te autoriseren voor de aanvraag van meerdere diensten. Daarmee biedt het concept van een access token een schaalbare oplossing die in de praktijk vaak voorkomt.

In het [DSGO](#) wordt het OAuth 2.0 protocol gebruikt om access tokens op te halen. Voor machine-to-machine (M2M) interacties kan een access token verkregen worden via een [/token endpoint](#), volgens [OAuth 2.0 client credentials](#). Bij het aanvragen van de access token wordt de [identiteit](#) van de aanvrager geauthenticeerd. Hiervoor wordt een getekende [JWT](#) gebruikt volgens de [OAuth 2.0 JWT bearer profile](#). Tevens wordt bij de aanvraag van een access token gecontroleerd wat de status van de aanvrager is binnen het DSGO (zie hieronder).

✓ Als partijen gebruik willen maken van een access token dan, **MOETEN** ze deze beschikbaar stellen via een [/token endpoint](#)

In de onderstaande figuur staat het interactiemodel beschreven waarmee een access token kan worden opgehaald. Dit interactie model bestaat uit drie kern elementen om een access token te kunnen ophalen: het ophalen van de lijst van vertrouwde certificaat autoriteiten, het valideren van het certificaat, en het controle van de status van de partij. Dit interactiemodel is volledig in lijn met de [authenticatie flow van iSHARE \(v2.0\)](#). Voor meer details over de werking van de specifieke endpoints en de implementatie hiervan zie [API specifications](#).

Merkp op, in dit voorbeeld interactiemodel haalt een datadienstgebruiker een access token op bij een datadienstaanbieder. Elke rol in het DSGO kan deze rollen invullen afhankelijk van de situatie. Bijvoorbeeld een datadienstaanbieder die een token bij een marktvoorziening.

Ophalen lijst van vertrouwde Certificaatautoriteit

Elk verzoek voor een access token in het DSGO moet altijd ondertekend zijn door een certificaat dat is uitgegeven door een certificaatautoriteit op de vertrouwde lijst van DSGO. Elke [deelnemer](#) kan de vertrouwde lijst opvragen bij de `/trusted_list` endpoint van de [stelselcatalogus](#), zie [/trusted_list](#) voor meer details.

Certificaat validatie

Een verzoek voor een access token bevat een getekende [Basis JWT](#) om informatie over de identiteit van de aanvrager te communiceren. Wanneer een partij een verzoek ontvangt voor een access token, moet de ontvangende partij het certificaat waarmee deze is getekend valideren.

✓ Partijen MOETEN verifiëren dat het certificaat waarmee de Basis JWT is getekend uitgegeven en ondertekend is door een certificaatautoriteit op de vertrouwde lijst van DSGO

✓ Partijen MOETEN verifiëren dat het certificaat waarmee Basis JWT is getekend valide is

Controle status partij

Nadat het certificaat van de aanvrager is gecontroleerd, moet de identiteit van de partij en haar status binnen het DSGO gecontroleerd worden. De identiteit van de partij wordt geauthenticeerd door de identiteit vanuit het certificaat te vergelijken met die in het verzoek om een access token, voor meer informatie zie [/token endpoint](#). De status van een partij binnen het DSGO kan worden gecontroleerd bij de [/parties](#) endpoint van de [stelselcatalogus](#), zie [/parties](#) voor meer details.

✓ Partijen MOETEN bij elk verzoek om een access token, de identiteit van de aanvrager authenticeren door de identiteit uit het certificaat te vergelijken met die uit het access token verzoek. Indien deze niet matchen met elkaar, MOET het verzoek worden afgewezen.

✓ Partijen MOETEN bij een access token verzoek de status van een partij binnen het DSGO verifiëren bij de stelselcatalogus

Delegaties

Delegatie is het overdragen van een bevoegdheid, van de **datarechthebbende**, aan een ander die vervolgens die bevoegdheid kan gebruiken. Wanneer een **datadienstaanbieder** het in een **datadienst** mogelijk maakt voor een datarechthebbende om haar rechten te delegeren, moeten de door de datarechthebbende gedelegeerde rechten van tevoren zijn geregistreerd. Wanneer daarna een gedelegeerde **datadienstgebruiker** een datadienstverzoek verstuurt moet de datadienstaanbieder het delegatiebewijs beschikbaar krijgen of op basis van de ontvangen informatie zelf een **autorisatiebesluit** kunnen nemen.

Registratie van delegaties

Gedelegeerde rechten kunnen op drie verschillende plekken geregistreerd worden. De meest geschikte optie voor het registreren van delegaties is afhankelijk van de situatie, en behoeftes van betrokken partijen. Bovendien brengen de drie opties verschillende implementatielasten mee voor verschillende rollen en verschillende interactiemodellen. De drie opties zijn:

1. De datarechthebbende beheert zelf delegaties
2. De datarechthebbende registreert haar delegaties bij de datadienstaanbieder
3. De datarechthebbende registreert haar delegaties bij een onafhankelijk **autorisatieregister**

De datadienstaanbieder is verantwoordelijk voor het vaststellen waar delegaties geregistreerd kunnen worden in haar datadienst. De datarechthebbende heeft binnen de aangeboden opties keuze over waar ze haar delegaties geregistreerd.

✓ Als gedelegeerde datadienstgebruikers een datadienst kunnen afnemen **MOETEN** datadienstaanbieders vaststellen waar delegaties geregistreerd mogen worden

✓ Als de datarechthebbende gebruik wil maken van de mogelijkheid om haar rechten te delegeren dan **MOET** de datarechthebbende binnen de opties aangeboden in een datadienst bepalen waar haar delegaties geregistreerd worden

De datarechthebbende beheert zelf delegaties

Wanneer de datarechthebbende haar delegaties zelf beheert moet de datarechthebbende elke gedelegeerde datadienstgebruiker toestemming geven voordat deze een datadienstverzoek kan sturen. Dit is geschikt bij datadiensten met zeer waardevolle **data** waar de datarechthebbende volledige controle over wil hebben.

✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor de datarechthebbende om zelf haar delegaties te beheren dan **MOET** dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

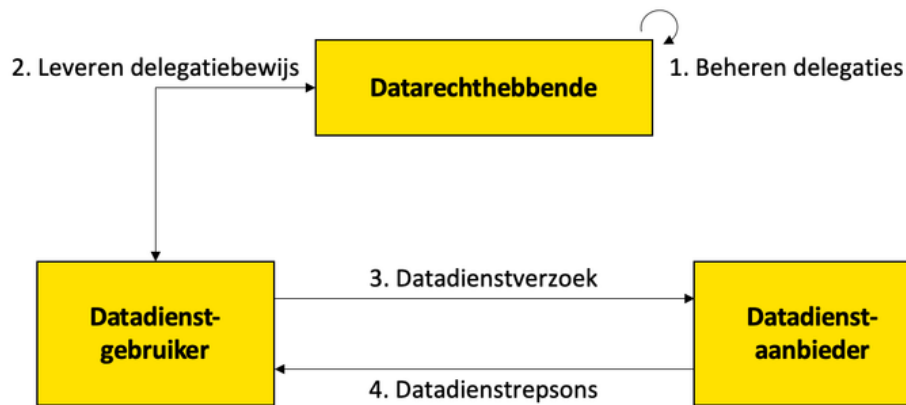
i **Merk op**, het afsprakenstelsel is in ontwikkeling. In een volgende versie van het afsprakenstelsel zal het mechanisme voor datarechthebbende om zelf delegaties te beheren en beschikbaar te stellen voor gebruik in een datadienst worden toegevoegd. Dit zal worden gedaan op basis van **iSHARE (v2.0)**.

Interactiemodel

Om dit mogelijk te maken, moet de datarechthebbende een delegatiebewijs leveren aan de datadienstgebruikers aan wie zij haar rechten overdraagt. Daarvoor moet de datarechthebbende haar systemen zo inrichten dat ze haar eigen delegaties kan registreren en een delegatiebewijs kan leveren aan datadienstgebruikers die het aanvragen (zie het interactiemodel in het figuur hieronder). Dit heeft een implementatie implicatie voor de datarechthebbende en de datadienstgebruiker.

Merk op, Op dit moment is gekozen voor dit interactiemodel omdat het federatief ecosysteem voor datadelen (DSGO) nog in ontwikkeling is, en de implementatielast wordt gelegd bij de partijen die er waarde uit ervaren. Andere interactiemodellen kunnen deze functionaliteit mogelijk te maken, waarbij de implementatie last bij de datadienstaanbieder ligt. In de toekomst, in een volwassen DSGO, is dit wellicht gewenst, en kan dit worden herzien.

Het interactiemodel bij een datadienst wanneer de datarechthebbende zelf haar delegaties beheert

#	Acties	Omschrijving
1	Beheren delegaties	De datarechthebbende bepaalt zelf aan wie zij haar rechten overdraagt
2	Leveren delegatiebewijs	De datarechthebbende levert een delegatiebewijs aan de datadienstgebruikers aan wie ze haar rechten overdraagt
3	Datadienst-verzoek	De gedelegeerde datadienstgebruiker voegt het delegatiebewijs toe in de datadienstverzoek als autorisatie-informatie
4	Datadienst-respons	De datadienstaanbieder valideert het ontvangen delegatiebewijs, en gebruikt deze informatie om te komen tot een autorisatiebesluit. Bij een positief autorisatiebesluit wordt de datadienst uitgevoerd

De datarechthebbende registreert haar delegaties bij de datadienstaanbieder

Wanneer delegaties geregistreerd zijn bij de datadienstaanbieder bepaalt en deelt de datarechthebbende de delegatieregels met de datadienstaanbieder op basis waarvan de datadienstaanbieder autonoom een gedelegeerde datadienstgebruiker toestemming kan geven. Dit is geschikt in het geval de datadienstaanbieder over de software beschikt welke technische integratie mogelijk maakt tussen de datarechthebbende en de datadienstaanbieder.

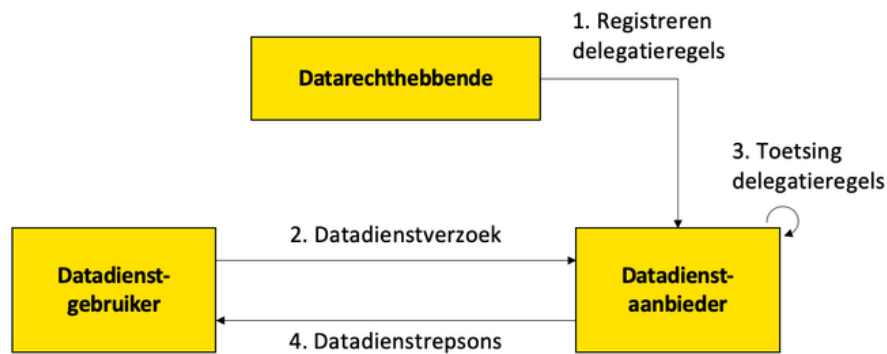
✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor datarechthebbende om haar delegaties te registreren bij de datadienstaanbieder dan MOET de datadienstaanbieder dit mogelijk maken voor de datarechthebbende

Merk op, het afsprakenstelsel definieert niet hoe de registratie van delegaties bij de datadienstaanbieder moet plaatsvinden. Dit is omdat bij deze delegatie registratie keuze geen afhankelijkheden liggen bij andere partijen, en daarmee de implementatie hiervan geen impact heeft op [interoperabiliteit](#) in het DSGO.

Interactiemodel

In het geval de datadienstaanbieder delegaties beheert moet zij bij ieder datadienstverzoek in staat zijn de informatie in dat verzoek te toetsen tegen de delegatieregels van de datarechthebbende om op basis daarvan een besluit te nemen. Hiervoor moet de

datadienstaanbieder haar systemen en/of processen zo inrichten dat een datarechtgebende haar delegatieregels kan registreren, en deze worden getoetst bij elk datadienstverzoek (zie het interactiemodel in het figuur hieronder). Dit heeft een implementatie implicatie voor de datadienstaanbieder.

Het interactiemodel bij een datadienst wanneer delegaties geregistreerd zijn de datadienstaanbieder

#	Acties	Omschrijving
1	Registreren delegatieregels	De datarechtgebende registreert haar delegatieregels bij de datadienstaanbieder
2	Datadienst-verzoek	De gedelegeerde datadienstgebruiker stuurt een datadienstverzoek met daarin autorisatie-informatie die getoetst kan worden tegen de delegatieregels
3	Toetsing delegatieregels	De datadienstaanbieder toetst de autorisatie-informatie in het datadienstverzoek tegen de delegatieregels en neemt op basis daarvan een autorisatiebesluit
4	Datadienst-respons	Bij een positief autorisatiebesluit wordt de datadienst uitgevoerd

De datarechtgebende registreert haar delegaties bij een onafhankelijk autorisatieregister

Wanneer de datarechtgebende haar delegaties registreert bij een autorisatieregister vraagt de datadienstaanbieder bij een datadienstverzoek van een gedelegeerde datadienstgebruiker het delegatiebewijs op bij het autorisatieregister. Dit is geschikt in het geval waar schaalbaarheid belangrijk is. Een autorisatieregister kan het beheer van een groot aantal delegaties op haar nemen.

✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor datarechtgebende om haar delegaties te registreren bij een autorisatieregister dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

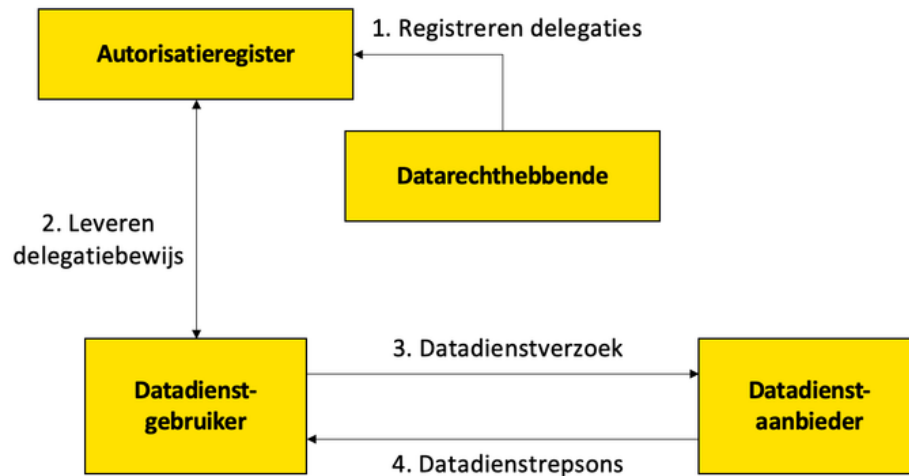
i Merk op, het afsprakenstelsel is in ontwikkeling. In een volgende versie van het afsprakenstelsel zal het mechanisme voor datarechtgebende om delegaties te beheren in een autorisatieregister voor gebruik in een datadienst worden toegevoegd. Dit zal worden gedaan op basis van [iSHARE \(v2.0\)](#).

Interactiemodel

Als de datarechtgebende haar delegaties geregistreerd bij een autorisatieregister moet de datadienstgebruiker voor het versturen van een datadienstverzoek delegatiebewijs ophalen bij het autorisatie register. De datadienstgebruiker moet daarvoor een koppeling ontwikkelen die aansluit op de systemen van het autorisatieregister (zie het interactiemodel in het figuur hieronder). Dit heeft een implementatie implicatie voor de datarechtgebende en datadienstaanbieder.

Merk op, Op dit moment is gekozen voor dit interactiemodel omdat het federatief ecosysteem voor datadelen (DSGO) nog in ontwikkeling is, en de implementatielast wordt gelegd bij de partijen die er waarde uit ervaren. Andere interactiemodellen kunnen deze functionaliteit mogelijk te maken, waarbij de implementatie last bij de datadienstaanbieder ligt. In de toekomst, in een volwassen DSGO, is dit wellicht gewenst, en kan dit worden herzien.

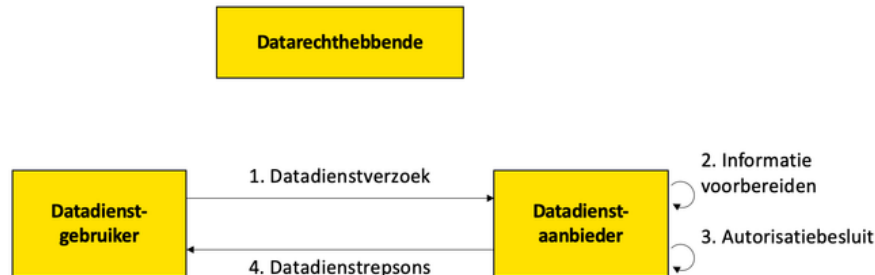
Het interactiemodel bij een datadienst wanneer delegaties geregistreerd zijn bij een onafhankelijk autorisatieregister

#	Acties	Omschrijving
1	Registreren delegaties	De datarechthebbende registreert haar delegatieregels bij een autorisatieregister
2	Opvragen delegatiebewijs	Het autorisatieregister levert een delegatiebewijs aan de datadienstgebruikers aan wie de rechten van de datarechthebbende zijn overgedragen
3	Datadienst-verzoek	De gedelegeerde datadienstgebruiker voegt het delegatiebewijs toe in de datadienstverzoek als autorisatie-informatie
4	Datadienst-respons	De datadienstaanbieder valideert het ontvangen delegatiebewijs, en gebruikt deze informatie om te komen tot een autorisatiebesluit. Bij een positief autorisatiebesluit wordt de datadienst uitgevoerd

Autorisatiebesluit nemen

Een (potentiële) [datadienstgebruiker](#) doet een datadienstverzoek bij een [datadienstaanbieder](#). Dit verzoek wordt door de datadienstaanbieder getoetst aan het [autorisatiebeleid](#), als [autorisatiebesluit](#), om te controleren of de datadienstgebruiker toegang krijgt tot de [datadienst](#). De manier waarop deze toets plaatsvindt, is afhankelijk van de specifieke datadienst autorisatiebeleid en de voorbereiding die hiervoor is getroffen.

In de figuur hieronder wordt het interactiemodel weergegeven hoe een autorisatiebesluit tot stand komt.

Het interactiepatroon om tot een autorisatiebesluit te komen

1. Datadienstverzoek

De datadienstgebruiker dient een verzoek tot het gebruik van een datadienst in bij de datadienstaanbieder. Het datadienstverzoek is niet gedefinieerd in het afsprakenstelsel, omdat dit afhankelijk is van de datadienst zelf (zie [deze pagina](#) voor een voorbeeld datadienst). Het datadienstverzoek kan informatie bevatten die van belang is voor het autorisatiebesluit.

2. Informatie voorbereiden

De datadienstaanbieder haalt informatie op uit het datadienstverzoek, en eventueel extra informatie die voor het datadienstverzoek is georganiseerd die nodig is bij het komen tot een autorisatiebesluit. De nodige informatie is afhankelijk van het autorisatiebeleid en de getroffen voorbereidingen. Afhankelijk van de datadienst kan dit informatie bevatten over (o.a.) kwalificaties en eigenschappen, [delegatie](#) of een [access token](#).

3. Autorisatiebesluit

Om een autorisatiebesluit te nemen zou de datadienstaanbieder de informatie betreffend het datadienstverzoek moeten houden tegen het opgestelde autorisatiebeleid. De datadienstaanbieder is verantwoordelijk om de juiste informatie te controleren bij het nemen van een autorisatiebesluit. Er kunnen redenen ontstaan voor het afwijken van autorisatiebeleid, zelfs wanneer alle nodige [autorisatie-informatie](#) correct is voorbereid, bijvoorbeeld het gebruik van een blacklist. In een geval waar dit voorkomt, is het de verwachting dat de datadienstaanbieder haar besluit kan onderbouwen en communiceren aan de datadienstaanbieder indien nodig.

✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN MOETEN handelen naar haar autorisatiebeleid

4. Datadienstrespons

Afhankelijk van het autorisatiebesluit voert de datadienstaanbieder een response uit en wordt dit gecommuniceerd met de datadienstgebruiker via de methode zoals gespecificeerd in de datadienst.

Informatiebeveiliging

Met behulp van maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging beoogt het [DSGO](#) de risico's die bij het gebruik van het DSGO optreden wanneer er [data wordt gedeeld](#) zoveel mogelijk te mitigeren. Deze informatiebeveiligingsrisico's hebben betrekking op het volledige end-to-end proces van datadelen, van registratie tot uitwisseling en gebruik en (ver) daarna. Over de volgende onderwerpen zijn afspraken gemaakt:

 Merk op, de lijst met onderwerpen wordt in volgende versies van het afsprakenstelsel uitgebreid indien nodig.

Risicomanagement

Naast de opgestelde afspraken is elke partij verantwoordelijk haar eigen risico's rondom datadelen in kaart te brengen door middel van een risicoanalyse. Afhankelijk van deze risicoanalyse kan de partij mitigerende maatregelen nemen. Deze maatregelen zijn bijvoorbeeld technisch, operationeel of juridisch van aard.

✓ Partijen ZOULDEN een risicoanalyse uit MOETEN voeren

✓ Partijen ZOULDEN passende informatiebeveiligingsmaatregelen MOETEN nemen

✓ Partijen ZOULDEN andere partijen waarmee wordt samengewerkt MOETEN aansporen passende informatiebeveiligingsmaatregelen te nemen

Transport Layer Security

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van Transport Layer Security (TLS) om de vertrouwelijkheid van informatie van communicatie over HTTP te waarborgen. Wanneer HTTP communicatie beveiligd is volgens het TLS protocol is sprake van HTTPS (HyperText Transfer Protocol Secure). Hiermee is het afsprakenstelsel in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#) die gebaseerd zijn op deze zelfde standaarden.

:Q

uot **Bron:** API strategie voor de Nederlandse Overheid - [API Beveiliging](#)

es:

API's zijn vanaf elke locatie vanaf het internet te benaderen. Om uitgewisselde informatie af te schermen wordt altijd gebruik gemaakt van een versleutelde verbinding op basis van TLS. Geen uitzonderingen, dus overal en altijd.

De meest recente en wenselijke versie van TLS is v1.3, en is beschreven in [RFC 8446](#). TLS v1.2 is een vaak voorkomende implementatie van TLS, en is beschreven in [RFC 5246](#). Om [interoperabiliteit](#) tussen systemen te garanderen kan in het DSGO altijd worden teruggevallen op TLS v1.2.

- ✓ Partijen MOETEN API endpoints beveiligen met minimaal TLS v1.2
- ✓ Partijen ZOULDEN API endpoints MOETEN beveiligen met TLS v1.3
- ✓ Partijen MOETEN API verzoeken die niet beveiligd zijn met TLS v1.2 of TLS v1.3 afwijzen
- ✓ Partijen MOETEN voor alle machine-to-machine interacties gebruik maken van one-way (server only) TLS
- ✓ Partijen MOETEN voor alle human-to-machine interacties gebruik maken van one-way (server only) TLS
- ✓ Partijen MOETEN bij toepassing van het TLS protocol certificaten gebruiken met een minimale sleutellengte van 2048 bits en maximale geldigheid van twee jaar

TLS Certificaten

Het afsprakenstelsel maakt gebruik van QWACs (Qualified Website Authentication Certificates) in TLS om de identiteit van webserver te authenticeren en de vertrouwelijkheid, integriteit en authenticiteit van communicatie tussen partijen mogelijk te maken. QWACs worden in lijn met de [eIDAS regulering](#) uitgegeven door gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners op de [List of Trusted Lists \(LOTL\)](#).

:Q

uot **Bron:** European Parliamant - [Qualified certificates for website authentication](#)

es:

What is a qualified certificate for website authentication (QWAC)?

A QWAC is a website authentication certificate governed by the eIDAS Regulation. Each QWAC contains information about the entities issuing and receiving the certificate, as well as information about the certificate itself. QWACs are issued by qualified trust service providers (QTSPs) as defined in the eIDAS regulation. QWACs are used beyond websites as they authenticate the connection and the identity of the entity or person in control of the connection.

- ✓ Partijen MOETEN QWACs als certificaat gebruiken voor het one-way (server only) TLS protocol

✓ Partijen MOETEN alle root certificaten voor QWACs van CAs op de EU/EEA [List of Trusted Lists \(LOTL\)](#) en [PKIO](#) accepteren

✓ Partijen MOETEN een QWAC gebruiken die overeenkomt met hun Organisatie ID (EORI of KvK-nummer). Zie [Identificatie van organisaties](#) voor meer informatie.

Toelichting keuze QWAC certificaten

Om een TLS verbinding op te zetten zijn SSL/TLS certificaten nodig. Er zijn veel uitgevers van SSL/TLS certificaten. De mate van verificatie van de identiteit van de aanvrager van SSL/TLS certificaten is sterk afhankelijk van de uitgever. Omdat er verschil kan zitten in het vertrouwensniveau van de uitgevers, biedt dit niet voldoende vertrouwen om interoperabiliteit te garanderen tussen partijen in het DSGO.

Een QWAC is een SSL/TLS certificaat die door een vertrouwde uitgever is uitgegeven onder de Europese eIDAS verordening. Het DSGO maakt gebruik QWACs omdat de identiteit van de aanvrager van een QWAC zorgvuldig wordt geverifieerd volgens de eIDAS verordening. Dit biedt rechtszekerheid over de juridische entiteit van datadienstaanbieders op Europees niveau.

JSON Web Tokens (JWT)

Het [afsprakenstelsel](#) maakt gebruik van JSON Web Tokens (JWT) voor de communicatie van informatie tussen partijen in de context van een datadienst. JWT (JSON Web Token) is een open standaard die een compacte en op zichzelf staande manier definieert om informatie veilig te verzenden tussen partijen door een [JSON-object](#). In het afsprakenstelsel worden JWTs digitaal getekend (als JWS volgens [RFC 7515](#)), waardoor informatie in de JWTs kan worden vertrouwd (zie [Ondertekening](#)).

Op deze pagina worden de generieke afspraken die gelden voor het gebruik van JWT vastgelegd, deze zijn in lijn met de [API strategie voor de Nederlandse Overheid](#), het [iSHARE \(v2.0\)](#) en het [Data Sharing Coalition Use Case Implementation Guide](#), waarin deze standaard ook gebruikt wordt.

Het DSGO definieert twee soorten JWTs die voor verschillende doeleindes worden gebruikt. Een [Authenticatie JWT](#) om informatie over de identiteit van een partij te communiceren, en een [Onweerlegbaarheid JWT](#) die boven op de Authenticatie JWT additionele informatie bevat (zoals beschreven in [ETSI TS 119 182-1](#)) om de onweerlegbaarheid van content waar in de JWT naar wordt verwezen te garanderen. De Authenticatie JWT is gelijk aan de iSHARE JWT gedefinieerd in iSHARE (v2.0).

JWT Header

✓ Partijen MOETEN in Authenticatie JWTs de parameters zoals opgesteld in de onderstaande tabel gebruiken als JWT headers

✓ Partijen MOETEN in Onweerlegbaarheid JWTs de parameters zoals opgesteld in de onderstaande tabel gebruiken als JWT headers

✓ Partijen MOGEN in alle JWTs andere parameters NIET als JWT headers gebruiken

JWT headers			Beschrijving
van toepassing voor:	Authenticatie JWT	Onweerlegbaarheid JWT	
<code>alg</code>	Vereist	Vereist	Als beschreven in RFC 7515 , MOET ingevuld worden als <code>RS256</code>
<code>b64</code>	Niet aanwezig	Vereist	Als beschreven in RFC 7797 , MOET ingevuld worden als <code>false</code>
<code>crit</code>	Niet aanwezig	Vereist	Als beschreven in RFC 7515 , MOET ingevuld worden als <code>["sigD", "b64"]</code>
<code>sigD</code>	Niet aanwezig	Vereist	Als beschreven in ETSI TS 119 182-1 , MOET ingevuld worden volgens de tabel hieronder
<code>typ</code>	Vereist	Vereist	Als beschreven in RFC 7515 , MOET ingevuld worden als <code>JWT</code> voor een Authenticatie JWT en <code>JOSE</code> voor een Onweerlegbaarheid JWT
<code>x5c</code>	Vereist	Vereist	Als beschreven in RFC 7515 , MOET de public key van de QSeal gebruikt voor de ondertekening bevatten

De `sigD` header is toegevoegd in de Onweerlegbaarheid JWT om een handtekening over specifieke HTTP headers en de HTTP body te kunnen zetten om deze te beveiligen.

sigD header parameter	Beschrijving	
mId	Als beschreven in ETSI TS 119 182-1 , is een URI die het mechanisme voor refereren en verwerken van alle gerefereerde dataobjecten beschrijft, MOET gelijk zijn aan http://uri.etsi.org/19182/HttpHeaders	
pars	Als beschreven in ETSI TS 119 182-1 , bevat een array van strings als parameters die met dit mechanisme getekend worden, MOET ingevuld worden met de hieronder beschreven velden.	
	HTTP Header fields	Beschrijving
	(request-target)	Enkel van toepassing voor HTTP requests
	host	Indien aanwezig
	content-type	Indien aanwezig
	content-encoding	Indien aanwezig
	digest	Het tekenen hiervan borgt dat de inhoud van de datadienst wordt gebonden aan de executie van de datadienst.
LicensePurpose	Indien aanwezig, het tekenen hiervan borgt dat de licentie waaronder de data wordt gegeven wordt vastgelegd.	

Een JWT header ziet er bijvoorbeeld uit zoals hieronder:

▼ Voorbeeld Onweerlegbaarheid JWT header

```

1 {
2   "alg": "RS256",
3   "b64": false,
4   "crit": [
5     "sigD",
6     "b64"
7   ],
8   "sigD": {
9     "pars": [
10      "(request-target)",
11      "host",
12      "content-type",
13      "content-encoding",
14      "digest",
15      "LicensePurpose"
16    ],
17    "mId": "http://uri.etsi.org/19182/HttpHeaders"
18  },
19  "typ": "JOSE",
20  "x5c": [
21    "MIIGDCCA/CgAwIBAgICEAQwDQYJKoZIhvcNAQELBQAwZAxCAJBgNVBAYTAk5MMQswCQYDVQQIDAJOSDEPMA0GA1UECgwGaVNIQVJF",
22    "MIIGBDCCA+ygAwIBAgICEAAwDQYJKoZIhvcNAQELBQAwZAxCAJBgNVBAYTAk5MMQswCQYDVQQIDAJOSDESMBAGA1UEBww1ZdGVy",
23    "MIIGDCCA/CgAwIBAgI JAN7kMSjuGT9KMA0GCSqGSIb3DQEBCwUAMIGQMswCQYDVQQGEwJOTDELMAkGA1UECAwCTkgxEjAQBgNVBAcT",
24  ]
25 }

```

JWT Payload

Voor de borging van [interoperabiliteit](#) in het DSGO, is het een best practice om geen datadienst gerelateerde JWT claims toe te voegen. Datadienst specifieke claims zouden in de resource moeten worden meegenomen.

- ✓ Partijen Zouden in alle JWTs NIET andere JWT claims MOETEN definiëren en gebruiken, afhankelijk van het specifieke gebruik van de JWT

Voor de Authenticatie JWT en de Onweerlegbaarheid JWT is de JWT payload gelijk aan elkaar. Het afsprakenstelsel volgt [RFC7519](#) in het gebruik van de JWT payload.

- ⓘ **Merk op**, volgens [ETSI TS 119 182-1](#) zou de JWT payload van de Onweerlegbaarheid JWT "detached" moeten zijn (zoals beschreven in [RFC 7515 Appendix F](#)). Dit houdt in dat de JWT payload leeg zou moeten zijn. Echter, in het DSGO JWT claims essentieel voor de borging van authenticiteit van de verzender. Daarom wordt dit niet gevolgd.

- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs de JWT claims opstellen zoals beschreven in de onderstaande tabel volgens [RFC7519](#)

- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs alle JWT claims binnen 30 seconden laten verlopen, aantoonbaar door de combinatie van `iat` en `exp` claims.

- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs de JWT claims de `iat` en `exp` claims noteren in seconden en MOGEN `iat` en `exp` claims NIET noteren in milliseconden

Claims		Beschrijving
<code>iss</code>	Vereist	Als beschreven in RFC7519 , dit MOET een Organisatie ID (EORI of KvK-nummer) zijn als identificerend kenmerk
<code>sub</code>	Vereist	Als beschreven in RFC7519 , dit MOET een Organisatie ID (EORI of KvK-nummer) zijn als identificerend kenmerk
<code>aud</code>	Vereist	Als beschreven in RFC7519 , dit MOET een Organisatie ID (EORI of KvK-nummer) zijn als identificerend kenmerk
<code>exp</code>	Vereist	MOET zijn als beschreven in RFC7519
<code>iat</code>	Vereist	MOET zijn als beschreven in RFC7519
<code>jti</code>	Vereist	Als beschreven in RFC7519 , dit MOET per organisatie een uniek identificerend kenmerk zijn van de JWT
<code>ret</code>	Optioneel	<code>ret</code> (related to) MOET een eerder ontvangen waarde van <code>jti</code> bevatten

De `ret` claim is optioneel toegevoegd aan de JWT om een JWT in een respons te koppelen aan een ontvangen verzoek. Hiermee kan na een transactie worden bewezen dat een respons is gestuurd in reactie op een specifiek verzoek.

Een JWT payload voor een JWT ziet er bijvoorbeeld uit zoals hieronder:

- ▼ Voorbeeld JWT payload van een Authenticatie JWT

```
1 {
2   "iss": "EU.EORI.NL123456789",
3   "sub": "EU.EORI.NL123456789",
4   "aud": "EU.EORI.NL987654321",
5   "exp": 1504683475,
```

```
6  "iat": 1504683445,  
7  "jti": "00000123",  
8  "ret": "00000122"  
9  }
```

JWT Verwerking

✓ Partijen MOETEN een getekende JWT maar één keer accepteren

✓ Partijen MOETEN een JWT niet accepteren als:

- De handtekening ongeldig is,
- Deze niet aan hen geadresseerd is, op basis van de `aud` claim,
- Deze niet verlopen is, op basis van de `exp` claim,
- Deze niet eerder ontvangen is, op basis van de `jti` claim met inachtneming van de verlooptijd

JSON Web Encryptie (JWE)

JSON Web Encryptie (JWE) is een encryptie methode die toegepast kan worden om alle JWTs te beveiligen wanneer gesigneerde JWTs niet veilig genoeg zijn, beschreven in [RFC 7516](#). Bijvoorbeeld wanneer informatie in JWT's niet onversleuteld gelogd mag worden. Wanneer dit gewenst is gegeven de specifieke context van een datadienst, kan dit worden toegepast. [iSHARE \(v2.0\)](#) geeft een beschrijving van het gebruik van JWE.

✓ Partijen MOGEN gebruik maken van JWE als beschreven in [RFC 7516](#)

i Merk op, momenteel worden er geen afspraken gemaakt over JWE. Wanneer er meerdere security levels worden gedefinieerd of aanvullende beveiliging nodig is ten behoeve van use cases worden gedetailleerde afspraken over JWE mogelijk opgenomen in het afsprakenstelsel.

Ondertekening van JWTs

Het [DSGO](#) maakt gebruik van QSeals (Qualified Seal Certificates) voor het tekenen van [JWTs](#) om de integriteit en [onweerlegbaarheid](#) van interacties tussen partijen waar te borgen. Het tekenen van JWT die worden meegestuurd met alle [API](#) requests en responsen is een beveiligingsmechanisme die wordt toegepast boven op het beveiligen van het communicatieprotocol met TLS.

JWT Signing (JWS)

Informatie bevat in het JSON-object kan worden geverifieerd en vertrouwd omdat deze digitaal zijn ondertekend. JWTs kunnen worden ondertekend met behulp van de JSON Web Signature (JWS) standaard (volgens [RFC 7515](#)).

- ✓ Partijen MOETEN het RS256 algoritme gebruiken bij het ondertekenen van alle JWTs
- ✓ Partijen MOETEN alle JWTs ondertekenen als een JSON Web Signature (JWS) zoals beschreven in [RFC 7515](#)
- ✓ Partijen MOETEN alle getekende Onweerlegbaarheid JWTs formatteren volgens JWS Compact Serialisation

Signing Input

Authenticatie JWT

De handtekening van een Authenticatie JWT wordt getekend over de JWT header en JWT claims op standaard wijze volgens [RFC7515](#).

- ✓ Partijen MOETEN voor alle Authenticatie JWTs de signing input opstellen volgens [RFC 7515](#): `ASCII(BASE64URL(UTF8(JWS Protected Header))) || '.' || BASE64URL(JWS Payload)`

Onweerlegbaarheid JWT

De handtekening van een Onweerlegbaarheid JWT wordt getekend over de JWT header, JWT claims, en HTTP headers zoals aangegeven in de `sigd` JWT header (zie [JWT header](#) voor meer informatie).

- ✓ Partijen MOETEN voor alle Onweerlegbaarheid JWTs de `Protected HTTP Headers` opstellen voor ondertekening zoals aangegeven in de `sigd` JWT header
- ✓ Partijen MOETEN voor alle Onweerlegbaarheid JWTs de signing input opstellen als: `ASCII(BASE64URL(UTF8(JWS Protected Header))) || '.' || BASE64URL(JWS Payload) || '.' || BASE64URL(Protected HTTP Headers)`

QSeals

In lijn met de [eIDAS regulering](#) worden QSeals gebruikt die uitgegeven zijn door gekwalificeerde vertrouwensdienstverleners op de [List of Trusted Lists](#) (LOTL). eIDAS (Electronic Identification and Trust Services) is een EU-verordening die digitale certificaten en normen vaststelt om de veiligheid en vertrouwelijkheid van elektronische transacties binnen de Europese Unie te waarborgen. Certificaten onder de eIDAS verordening (o.a. QSeals) worden uitgegeven door vertrouwde uitgevers die de identiteit van de aanvrager zorgvuldig controleren. De

certificaten kunnen gebruikt worden voor veilige authenticatie op datadienst niveau, voor meer informatie zie [Authenticatie op datadienst niveau](#).

✓ Partijen MOETEN QSeals gebruiken voor het tekenen van JWTs

✓ Partijen MOETEN alle root certificaten voor QSeals van CAs op de EU/EEA [List of Trusted Lists \(LOTL\)](#) en PKIO accepteren

✓ Partijen MOETEN een QSEAL gebruiken die overeenkomt met hun Organisatie ID (EORI of KvK-nummer). Zie [Identificatie van organisaties](#) voor meer informatie.

eIDAS certificaten kunnen, naast authenticatie, ook gebruikt worden om [onweerlegbaarheid](#) van berichten met Europese rechtszekerheid te waarborgen. Voor meer informatie over de eIDAS verordening zie de pagina [Electronic Identification and Trust Services \(eIDAS\)](#)

Onweerlegbaarheid

Onweerlegbaarheid is de borging dat een bewerking of gebeurtenis niet nu noch later ontkend kan worden door de betrokken partijen. Dit geeft de mogelijkheid om met terugwerkende kracht te kunnen bewijzen welke transacties, door wie en wanneer zijn uitgevoerd.

In een volwassen ecosysteem voor data delen worden processen en commerciële beslissingen gemaakt op basis van **data**. In dit ecosysteem is de onweerlegbaarheid van transacties essentieel als juridisch bewijslast in het geval van disputen. Onweerlegbaarheid draagt daarmee bij aan het vertrouwen in het ecosysteem. In het **DSGO** wordt gebruik gemaakt van **Onweerlegbaarheid JWTs** ondertekend met QSeals uitgegeven onder de **eIDAS verordening** om de onweerlegbaarheid van ontvangen transacties te waarborgen. Hiermee kunnen transacties na uitvoering met Europese rechtszekerheid gebruikt worden als bewijslast. Omdat onweerlegbaarheid niet in elke situatie noodzakelijk is, is onweerlegbaarheid optioneel in het DSGO.

- ✓ Als partijen willen dat een verzoek of respons onweerlegbaar is, MOETEN ze de `digest` en `client_assertion` HTTP Headers toevoegen zoals beschreven in de tabel hieronder

HTTP header		Beschrijving
<code>digest</code>	Verplicht	MOET volgens RFC 3230 worden gevuld met een SHA256 hash van de HTTP body met bijpassende algoritme identifier S256 zoals gedefinieerd in ETSI TS 119 182-1
<code>client_assertion</code>	Verplicht	MOET een getekende DSGO Onweerlegbaarheid JWT bevatten

In het specificeren van **datadiensten** kunnen **datadienstaanbieders** ervoor kiezen dat onweerlegbaarheid in de datadienstrespons of datadienstverzoek van toepassing is.

- ✓ Als datadienstaanbieders willen dat elke datadienstverzoek onweerlegbaar is, MOETEN ze dit vastleggen in de [datadienstspecificatie](#)

- ✓ Als datadienstaanbieders onweerlegbare datadienstresponsen aanbieden, MOETEN ze dit vastleggen in de [datadienstspecificatie](#)

Juridische context

De juridische context van het [afsprakenstelsel](#) bestaat uit een overzicht van relevante wetgeving en actuele ontwikkelingen op nationaal en Europees niveau, waar het afsprakenstelsel ondergeschikt aan is, of op termijn mogelijk ondergeschikt aan wordt.

De rechten en plichten voortvloeiend uit het [DSGO](#) zijn expliciet opgenomen in het afsprakenstelsel, voor meer informatie zie [Rechten en plichten](#). Deze rechten en plichten zijn aanvullend op eventuele (reeds bestaande) rechten en plichten op basis van geldende (algemene) wetgeving of overeenkomsten. Het staat partijen vrij om onderling additionele rechten en plichten overeen te komen (bijv. intellectueel eigendomsrechten of vergoedingen) bij het uitvoeren van een [datadienst](#) zolang dit niet in strijd is met de rechten en plichten van en voortvloeiend uit het DSGO.

In de volgende pagina's wordt de meest relevante juridische context voor afspraken, of het proces om te komen tot afspraken, in het afsprakenstelsel begrijpelijk gemaakt.

[Deelnemende](#) partijen zijn verantwoordelijk conform naar alle bestaande wet- en regelgeving te handelen. De gepresenteerde context is hier geen uitputtende lijst voor. De volgende wetgeving wordt beschreven:

 Merk op, de lijst van relevante wetgeving zal in volgende versies van het afsprakenstelsel mogelijk worden uitgebreid indien relevant.

Mededingingsrecht

Gebruikers van het [afsprakenstelsel](#) moeten zich houden aan zowel het [Nederlands](#) als het Europees mededingingsrecht, zoals opgenomen in het [Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#). Voor het afsprakenstelsel zijn de onderwerpen betreffende kartelvorming en het misbruiken van economische machtsposities van het mededingingsrecht relevant.

- **Kartelverbod:** heeft betrekking op overeenkomsten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen die mededinging op de Nederlandse en Europese markt beïnvloeden, hieronder valt onder andere coördinatie over het zetten van prijzen of contractuele voorwaarden. Afspraken binnen het afsprakenstelsel mogen er niet toe leiden dat mededinging op deze markten voor niet-deelnemende partijen beïnvloed wordt. Bovendien moet de toetredingsprocedure tot het afsprakenstelsel gelijk zijn voor iedere welwillende partij.
- **Economische machtspositie:** Het mededingingsrecht bepaalt dat ondernemingen hun economische machtspositie niet mogen misbruiken. Ondernemingen met een economische machtspositie moeten waarborgen dat concurrenten, leveranciers, afnemers en eindgebruikers, kunnen mededingen op de Nederlandse en Europese markt of een deel daarvan. Bij totstandkoming van en gedurende de continue ontwikkeling van het afsprakenstelsel, mogen partijen als gevolg van deze wetgeving geen afspraken afdwingen op basis van hun economische machtspositie.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De [Algemene Verordening Gegevensbescherming \(AVG\)](#) (in Engels: [GDPR](#)) is de Europese wetgeving die de data-privacy rechten van consumenten door de gehele EU waarborgt. De AVG is in mei 2018 in werking getreden. De AVG is van toepassing wanneer persoonsgegevens worden gedeeld of verwerkt.

Persoonsgegevens

De AVG is uitsluitend van toepassing op persoonsgegevens.

:Q

uot **Bron:** Europese Commissie - [Wat zijn persoonsgegevens?](#)

es:

Persoonsgegevens zijn alle gegevens die betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare levende natuurlijke persoon. Losse gegevens die samengevoegd kunnen leiden tot de identificatie van een bepaalde persoon vormen ook persoonsgegevens.

Persoonsgegevens waarbij de identiteitsgegevens zijn verwijderd, die zijn versleuteld of gepseudonimiseerd, maar die kunnen worden gebruikt om iemand opnieuw te identificeren, blijven persoonsgegevens en vallen binnen het toepassingsgebied van de AVG.

Persoonsgegevens die zo zijn geanonimiseerd dat de natuurlijke persoon niet of niet langer kan worden geïdentificeerd, worden niet langer als persoonsgegevens beschouwd. Gegevens zijn pas echt geanonimiseerd als de anonimisering onomkeerbaar is.

Voorbeelden van persoonsgegevens zijn onder andere, naam, adres, inkomen, cultureel profiel en een IP-adres. Vanuit de AVG zijn voorwaarden gesteld aan de data verwerker om persoonsgegevens te verwerken en daarmee indirect aan de betreffende persoon.

Overzicht AVG

De AVG gaat over het rechtmatig omgaan met persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens geeft een duidelijk overzicht van de belangrijkste elementen van de AVG

:Q

uot **Bron:** Autoriteit Persoonsgegevens - [Belangrijkste bepalingen AVG](#)

es:

Persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt in overeenstemming met de wet. Voor de betrokkene (dat is degene van wie de persoonsgegevens verwerkt worden) moet het behoorlijk en transparant zijn hoe en waarom de persoonsgegevens verwerkt worden.

Persoonsgegevens mogen alleen verzameld worden met een gerechtvaardigd doel. Dat doel moet welbepaald zijn en vooraf uitdrukkelijk zijn omschreven. Het doel waarvoor een organisatie de persoonsgegevens gaat verwerken moet verenigbaar zijn met het doel waarmee de persoonsgegevens zijn verzameld.

Verwerkt een organisatie of persoon persoonsgegevens? Dan moet de persoon van wie de persoonsgegevens worden verwerkt in ieder geval op de hoogte zijn van de identiteit van de organisatie of persoon die deze persoonsgegevens verwerkt (de zogeheten verwerkingsverantwoordelijke) en van het doel van de gegevensverwerking.

Als organisaties persoonsgegevens verwerken, dan moeten ze daarbij als uitgangspunt hanteren 'zo min mogelijk'. Dat houdt o.a. in dat de verwerking van de gegevens moet passen bij het doel waarvoor ze worden verwerkt.

De verwerkingsverantwoordelijke moet ervoor zorgen dat de gegevens juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd.

De gegevensverwerking moet op een passende manier worden beveiligd. Voor bijzondere gegevens, zoals over ras, gezondheid en geloofsovertuiging, gelden extra strenge regels.

Grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens

Volgens de AVG moeten partijen een grondslag hebben om persoonsgegevens te verwerken, in de AVG zijn zes grondslagen opgesteld.

:Q

uot **Bron:** Autoriteit Persoonsgegevens - [Mag ik uw persoonsgegevens verwerken?](#)

es:

In de AVG staan de volgende 6 grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens:

1. U heeft toestemming van de persoon om wie het gaat.
2. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om een overeenkomst uit te voeren.
3. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken omdat u dit wettelijk verplicht bent.
4. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om vitale belangen te beschermen.
5. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om een taak van algemeen belang of openbaar gezag uit te oefenen.
6. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om uw gerechtvaardigde belang te behartigen.

Relevantie voor het afsprakenstelsel

Het [afsprakenstelsel](#) is data agnostisch, en beschrijft niet welke data uitgewisseld wordt. Het is mogelijk dat er middels [datadiensten](#) persoonsgegevens worden uitgewisseld. Bijvoorbeeld data gerelateerd aan medewerkers of klanten van deelnemende partijen. Wanneer dit het geval is moeten [datadienstaanbieders](#) en [datadienstgebruikers](#) aan de AVG voldoen om de persoonsgegevens te beschermen.

Electronic Identification and Trust Services (eIDAS)

De Europese verordening voor elektronische identificatie en vertrouwensdiensten regelt de randvoorwaarden voor elektronische transacties in de interne markt. Ze wordt meestal aangeduid als [eIDAS](#) en de Engelse benaming Electronic Identification and Trust Services.

eIDAS bestaat uit twee belangrijke delen:

1. **elektronische identificatie:** In hoofdstuk II wordt geregeld dat mensen en organisaties authenticatiemiddelen uit nationale elektronische identiteit (eID), zoals [eHerkenning](#) of [DigiD](#), kunnen gebruiken bij publieke diensten in alle EU lidstaten.
2. **vertrouwensdiensten:** In hoofdstuk III wordt een Europese interne markt voor vertrouwensdiensten (zoals elektronische handtekeningen, zegels, archivering en certificaten voor websiteauthenticatie) geregeld, door te borgen dat deze EU lidstaat overstijgend werken en dezelfde juridische werking hebben als de papiergebaseerde equivalenten.

Relevantie voor het afsprakenstelsel

Voor de private [datadiensten](#) binnen het [afsprakenstelsel](#) heeft hoofdstuk II van eIDAS geen dwingende werking. Echter, net als in afsprakenstelsels als [eHerkenning](#) en [iSHARE \(v2.0\)](#), ligt het wel voor de hand om de concepten uit dat deel (zoals [betrouwbaarheidsniveaus](#)) in het afsprakenstelsel te hergebruiken binnen het onderwerp van [authenticatie](#).

Hoofdstuk III van eIDAS is direct bruikbaar voor het afsprakenstelsel. De vertrouwensdiensten voor authenticatie van websites en elektronische zegels worden, net als in [iSHARE \(v2.0\)](#), gebruikt voor de [authenticatie](#) van organisaties op verbinding niveau en respectievelijk het verzegelen van berichten die worden uitgewisseld tussen organisaties.

Waar gebruik wordt gemaakt van eIDAS wordt expliciet verwezen naar het specifieke relevante deel van de verordening.

i N.B. komt er met de herziening van eIDAS, naar verwachting in 2025 een EU Digital Identity Wallet beschikbaar. Burgers en werknemers kunnen zich hiermee identificeren en credentials delen. Momenteel lopen hiervoor op grote schaal pilots. Het DSGO volgt de ontwikkelingen nauwgezet.

Europa's data strategie (overkoepelend Europees beleid)

In februari 2020 heeft de Europese Commissie de [Europese data strategie](#) aangekondigd. De data strategie moet zorgen voor een interne Europese markt voor data, en een eerlijke, veilige en dynamische Europese data economie. Als onderdeel hiervan zijn twee concept-verordeningen opgesteld waarvan de Data governance verordening (DGV) al goedgekeurd is:

The selected root page could not be found.

Data governance verordening (DGV)

De [Data governance verordening \(DGV\)](#) stimuleert om meer data beschikbaar te stellen door instanties de mogelijkheden (technieken, tools en eisen voor tussenpartijen) hiervoor te geven. De DGV is op 23 juni 2022 in werking getreden en wordt na een overgangperiode van 15 maanden in september 2023 verplicht gesteld. O.a. de volgende mechanismes staan beschreven in de DGV:

- **Hergebruik van beschermde gegevens bij overheidsinstanties:** Overheidsinstanties kunnen beschermde gegevens beschikbaar stellen door gebruik te maken van beschreven mechanismen (bijvoorbeeld het ter beschikking stellen van een veilige verwerkingsomgeving of gegevens aggregeren) en hiermee voldoen aan privacy vereisten en vertrouwelijkheidsverplichtingen.
- **Rollen om data delen makkelijk en vertrouwd te maken**
 - *Databemiddelingsdiensten:* een derde partij die gegevenshouders verbinden aan gegevensgebruikers, deze gegevens niet gebruikt voor andere doeleinden dan beschikbaarstelling aan gegevensgebruikers en dit doet via een afzonderlijke rechtspersoon. Databemiddelingsdiensten moeten zich hierbij aan een strikte set regels houden.
 - *Data altruïsme organisaties:* organisaties die, met toestemming van datasubjecten, gegevens beschikbaar willen stellen, zonder tegenprestatie. Organisaties kunnen zich vrijwillig laten erkennen als 'erkende organisaties voor data altruïsme'.
- **Europees Comité voor gegevensinnovatie:** Comité dat richtsnoeren voorstelt om sectorspecifieke of sectoroverschrijdende [interoperabiliteit](#) te realiseren.

Relevantie voor het afsprakenstelsel

De DGV legt verplichtingen op aan databemiddelingsdiensten, erkende organisaties voor data altruïsme of organisaties die gebruik maken van de mechanismen als gedefinieerd in de DGV. De DGV is hiermee niet voor iedere [deelnemer](#) van het [afsprakenstelsel](#) van toepassing. Voor partijen die als databemiddelaar of data altruïsme organisatie deelnemen aan het afsprakenstelsel gelden mogelijk afwijkende afspraken dan voor andere deelnemers. Bijvoorbeeld over de compensatie voor [datadiensten](#) ten opzichte van individuele partijen, over de totale compensatie in verhouding tot de gemaakte kosten voor het aanbieden van datadiensten.

Data verordening (DV)

De [Data verordening \(DV\)](#) beschrijft geharmoniseerde regels voor eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data om een eerlijker speelveld te creëren voor data-aanbieders en -gebruikers. De DV is op 23 februari 2022 voorgesteld door de Europese Commissie en wordt momenteel herzien door de Europese Raad. De DV is daarmee nog aan verandering onderhevig.

De DV gaat o.a. in op de volgende onderwerpen:

- **Gebruikers krijgen het recht op toegang tot en gebruik van data (voor derden):** Ondernemingen die producten of gerelateerde diensten aanbieden die bij gebruik data genereren, bijvoorbeeld IoT producten en sensoren, worden verplicht om deze data, op aanvraag, beschikbaar te stellen voor de gebruikers of derde partijen (inclusief mogelijk concurrenten van deze aanbieders). Voor ontvangende derde partijen gelden specifieke verplichtingen, deze zijn aangegeven in [artikel 6](#).
- **Data beschikbaar stellen voor overheidsinstanties:** Ondernemingen worden verplicht om data, onverwijld, beschikbaar te stellen aan publieke instellingen in het geval van een uitzonderlijke noodzaak, bijvoorbeeld bij een natuurlijke of medische ramp.
- **Onerlijke bedingen:** Kleine-, micro- en middelgrote ondernemingen moeten eerlijk, niet discriminerend, transparant en op een redelijke wijze behandeld worden bij contractuele bedingen betreft de toegang tot en het gebruik van data.

Relevantie voor het afsprakenstelsel

De DV is relevant bij het bepalen van [datarechtgebende](#) partijen en [autorisaties](#).

De DV bepaalt dat meerdere partijen, (mogelijk verschillende) rechten hebben over data voortkomend uit data-generende producten of gerelateerde diensten (bijvoorbeeld sensoren). Hiermee kunnen de datarechtgebende partijen verschillen afhankelijk van de doeleinden van [datadiensten](#). Het is de verantwoordelijkheid van [datadienstaanbieders](#) om te weten wie de datarechtgebende partijen zijn over data in door hen aangeboden datadiensten.

Bovendien bepaalt de DV dat in het geval van uitzonderlijke noodzaak, publieke partijen die door de datarechtgebende normaliter niet geautoriseerd zijn tot datadiensten zonder inspraak van de datarechtgebende wel geautoriseerd worden.

Domein specifieke wet-en regelgeving

 Hier zal een overzicht volgen over wet- en regelgeving specifiek voor de gebouwde omgeving.

Wat hier mogelijk in terugkomt:

- Bepalingen aangaande bestekken en consortia
- De relatie tussen het DSGVO en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Hoe het DSGVO zich verhoudt tot de wettelijke basisregistraties

Service level agreements

SLAs (Service Level Agreements) zijn afspraken over de kwaliteit, beschikbaarheid en verantwoordelijkheden van partijen die (data)diensten leveren in het DSGO. Een minimale set van eisen over SLAs zorgt ervoor dat voor alle betrokken partijen duidelijk is wat ze kunnen verwachten van aangeboden datadiensten in het DSGO. Voor [datadienstgebruikers](#) is een dit essentieel om business processen te laten baseren op datadiensten. Hieronder worden twee bestaande voorbeelden van SLAs uit de gebouwde omgeving gegeven.

★ **Voorbeelden:** Binnen de gebouwde omgeving bestaan een groot aantal digitale diensten beschikbaar, met bijhorende SLAs. Ter illustratie worden er twee verschillende voorbeelden gepresenteerd.

- [Publieke Dienstverlening Op de Kaart \(PDOK\)](#) is een platform voor het ontsluiten van geodatasets van Nederlandse overheden. De servicelevels van PDOK zijn [hier beschikbaar](#).
- [Cadac Group](#) zijn (o.a.) resellers van Autodesk software. De servicelevels voor de diensten van Cadac zijn [hier beschikbaar](#).

Voor de verschillende rollen geïdentificeerd binnen het [afsprakenstelsel](#) zijn de SLAs vastgelegd:

De SLAs in het afsprakenstelsel zijn in lijn met die van [iSHARE \(v2.0\)](#) en dragen daarmee bij aan interoperabiliteit tussen DSGO en iSHARE.

SLAs voor datadienstaanbieders

Voor [datadienstaanbieders](#) in het [DSGO](#) gelden de [SLAs](#) vermeld op deze pagina. SLAs van [datadiensten](#) zijn een onderdeel van de [datadienstspecificatie](#), in de `serviceLevelAgreements` parameter (zie pagina [Datadienstspecificatie](#) en [Data service specification](#)).

Beschikbaarheid

Beschikbaarheid geeft aan wat de eisen zijn over de tijd dat een datadienst werkend is. Beschikbaarheid wordt gedefinieerd door de volgende vensters:

- **Openstellingsvenster** – De periode dat de datadienst beschikbaar wordt gesteld en door [datadienstgebruikers](#) te benaderen is.
- **Onderhoudsvenster** – De tijden dat regulier onderhoud van de datadienst plaatsvindt. Tijdens het onderhoudsvenster kan het voorkomen dat (onderdelen van) de datadienst niet beschikbaar zijn.
- **Beschikbaarheidsvenster** – De tijden binnen het openstellingsvenster waarbij de datadienstaanbieder garanties voor de datadienst afgeeft. Gelijk aan het openstellingsvenster min het onderhoudsvenster.

Om flexibiliteit te bieden aan het ontwerpen van datadiensten, worden er geen eisen gesteld aan datadienstaanbieders voor de specifieke openstellingsvenster van de datadiensten die ze definiëren. Merk op, het oplossen van incidenten maakt geen deel uit van regulier onderhoud, en valt niet onder het beschikbaarheidsvenster zoals beschreven (zie [Incidentenbeheer](#) voor meer informatie).

✓ Datadienstaanbieders MOETEN het openstellingsvenster van de datadienst definiëren en beschikbaar stellen aan datadienstgebruikers

✓ Datadienstaanbieders MOETEN het onderhoudsvenster van de datadienst definiëren en beschikbaar stellen aan datadienstgebruikers

✓ Datadienstaanbieders MOETEN het onderhoudsvenster plannen buiten reguliere kantooruren

✓ Datadienstaanbieders MOGEN gepland onderhoud uitvoeren op elke tijdstip, als er geen uitval wordt verwacht

✓ Datadienstaanbieders Zouden datadiensten binnen het beschikbaarheidsvenster minimaal 95% van de tijd beschikbaar MOETEN stellen aan datadienstgebruikers

i Merk op, hoe datadienstaanbieders kunnen voldoen aan de bovenstaande eisen zal verder worden gedetailleerd als operationeel proces. Deze wordt op een later moment uitgewerkt

Prestatie

Prestatie geeft de tijd aan waarin een partij moet reageren op een API verzoek en wordt gemeten in tijd of aantallen. De prestatie van een datadienst is nodig voor de waarborging van de kwaliteitsbeleving van datadienstgebruikers.

✓ Datadienstaanbieders Zouden op 95% van API verzoeken binnen 2 seconden MOETEN reageren binnen het beschikbaarheidsvenster

✓ Datadienstaanbieders Zouden op 99% van API verzoeken binnen 5 seconden MOETEN reageren binnen het beschikbaarheidsvenster

- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN ten minste 100 API verzoeken gelijktijdig MOETEN kunnen verwerken binnen het beschikbaarheidsvenster

Continuïteit

In het geval van een incident, is het van belang dat een datadienst na afhandeling van een incident efficiënt kan worden hersteld en beschikbaar kan worden gesteld. Om dit doel te bereiken zijn er SLAs opgesteld rondom de opslag van data (back-up).

- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN op een passende frequentie een back-up MOETEN maken van data belangrijk voor de datadienst
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN de back-ups MOETEN opslaan voor een passende periode

Ondersteuning

Ondersteuning betreft de hulp of assistentie bij vragen, verzoeken en klachten van partijen of het beheer. Het is aan de datadienstaanbieder om geschikte ondersteuning te bieden, de volgende eisen gelden als minimale best practices voor het bieden van ondersteuning van datadiensten.

- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN bereikbaar MOETEN zijn voor ondersteuning via e-mail
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN binnen een werkdag na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht MOETEN aangeven dat hiervan kennis is genomen
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN binnen vijf werkdagen na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht deze MOETEN beantwoorden of oplossen

Releasebeheer

Releasebeheer bevat o.a. het proces van het testen, uitrollen en controleren van datadiensten. Binnen het [afsprakenstelsel](#) zijn er eisen gelegd aan het uitbrengen van updates op datadiensten om de integriteit van het DSGVO te behouden.

- ✓ Datadienstaanbieders MOETEN aan alle releasebeheer eisen voldoen

- i** **Merk op**, de gedetailleerde releasebeheer-eisen zullen door de (toekomstige beheerorganisatie) worden gedetailleerd als operationeel proces. Deze wordt op een later moment uitgewerkt

SLAs voor de Beheerorganisatie DSGO

Voor de [Beheerorganisatie DSGO](#) gelden de SLAs vermeld op deze pagina. De SLAs van de Beheerorganisatie DSGO hebben betrekking op de operationele processen van de Beheerorganisatie DSGO, voor meer informatie hierover zie de pagina [governance](#).

i Merk op, de Beheerorganisatie van het DSGO en haar verantwoordelijkheden zijn momenteel in ontwikkeling. Afhankelijk van wijzigingen in de opzet de Beheerorganisatie DSGO en de bijhorende activiteiten kunnen de SLAs van de Beheerorganisatie DSGO worden veranderd en of uitgebreid.

Beheren van stelselvoorzieningen

De Beheerorganisatie DSGO is verantwoordelijk voor het beheren van de [stelselvoorzieningen](#) van het [DSGO](#). Momenteel betreft dit de [developer portal](#), de [conformiteitstest-tool \(CTT\)](#) en de [stelselcatalogus](#). Zie voor meer informatie de pagina [stelselvoorzieningen](#). De volgende SLAs gelden voor de stelselvoorzieningen.

i Merk op, momenteel zijn er prototypes van de stelselvoorzieningen beschikbaar. Deze prototypes zijn ontwikkeld om op kleine schaal eerste ervaring op te doen als basis voor de ontwikkeling van volwassen stelselvoorzieningen. De prototype stelselvoorzieningen voldoen (nog) niet aan de onderstaande SLAs.

i Merk op, de CTT is in eerste instantie een interne tool die in het toetredingsproces gebruikt wordt door de Beheerorganisatie DSGO. Het gebruik van de CTT heeft geen impact op andere partijen in het DSGO. Hierom zijn er voor de CTT geen service levels opgesteld.

Beschikbaarheid

Beschikbaarheid geeft aan wat de eisen zijn over de tijd dat een stelselvoorziening werkend is. Beschikbaarheid wordt gedefinieerd door de volgende vensters:

- **Openstellingsvenster** – De periode dat een stelselvoorziening beschikbaar wordt gesteld door de Beheerorganisatie DSGO en te benaderen is.
- **Onderhoudsvenster** – De tijden dat regulier onderhoud van een stelselvoorziening plaatsvindt. Tijdens het onderhoudsvenster kan het voorkomen dat (onderdelen van) de stelselvoorziening niet beschikbaar zijn.
- **Beschikbaarheidsvenster** – De tijden binnen het openstellingsvenster waarbij de Beheerorganisatie DSGO garanties voor gebruik van de stelselvoorziening afgeeft. Dit is gelijk aan het openstellingsvenster minus het onderhoudsvenster.

De tijden waarop gebruikt wordt gemaakt van de stelselvoorzieningen is sterk afhankelijk van de [datadienst](#), [datadienstaanbieders](#) en [datadienstgebruikers](#). Omdat het DSGO zo weinig mogelijk beperkingen op wil leggen over het gebruik van de stelselvoorzieningen zijn de volgende SLAs opgesteld.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het openstellingsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus gedurende een jaar vastleggen op 24 uur per dag en 7 dagen per week

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het developer portal en de stelselcatalogus binnen het openstellingsvenster 99% van de tijd beschikbaar stellen, gepland onderhoud telt niet als onbeschikbaarheid

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het onderhoudsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus vastleggen tussen 00:00 en 04:00

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het onderhoudsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus communiceren richting (potentiële) [deelnemers](#) en gebruikers van het DSGO

✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG gepland onderhoud aan de developer portal en de stelselcatalogus op elke tijdstip uitvoeren als er geen uitval wordt verwacht

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET gepland onderhoud aan de developer portal en de stelselcatalogus communiceren aan partijen die hier hinder van kunnen ondervinden

Prestatie

Prestatie geeft de tijd aan waarin een stelselvoorziening moet reageren op API verzoek en wordt gemeten in tijd of aantallen. De prestatie van de stelselcatalogus bevordert het gebruik van het DSGO bij de uitvoering van datadiensten en is daarmee van belang voor kwaliteitsbeleving van deelnemers en gebruikers van het DSGO.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster op 95% van API verzoeken binnen 2 seconden reageert

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster op 99% van API verzoeken binnen 5 seconden reageert

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster ten minste 1000 API verzoeken gelijktijdig kan verwerken

Continuïteit

In het geval van een incident, is het van belang dat een stelselvoorziening na afhandeling van een incident efficiënt kan worden hersteld en beschikbaar kan worden gesteld. Om dit doel te bereiken zijn er SLAs opgesteld rondom de opslag van [data](#) (back-up) in de stelselcatalogus.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET op een passende frequentie een back-up maken van data belangrijk voor de stelselcatalogus

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET de back-ups van de stelselcatalogus opslaan voor een passende periode

Operationele ondersteuning

Ondersteuning betreft de hulp of assistentie bij vragen, verzoeken en klachten van deelnemers en gebruikers van het DSGO. Het is aan de Beheerorganisatie DSGO om geschikte inhoudelijke ondersteuning te bieden. De onderstaande afspraken geven een kader waarbinnen operationele ondersteuning gerealiseerd moet worden.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET voor ondersteuning van deelnemers en gebruikers van het DSGO bereikbaar zijn via e-mail

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET binnen één werkdag na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht, aangeven dat hiervan kennis is genomen

✓ De Beheerorganisatie DSGO ZOU binnen vijf werkdagen na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht deze MOETEN oplossen of beantwoorden met een onderbouwde reactie

Overige operationele processen

De SLAs voor de Beheerorganisatie DSGO die gelden bij de uitvoering van de operationele processen [toetreding](#), [change & release management](#) en [toezicht & handhaving](#) zijn beschreven op de desbetreffende pagina's.

Operationele processen

Deze sectie beschrijft de operationele processen die nodig zijn voor [deelnemers](#) om deel te kunnen nemen en om het [DSGO](#) operationeel te draaien. Op termijn zijn deze processen operationeel onder de [Governance](#) van het DSGO.

Toetreding

Alle partijen die [deelnemer](#) willen worden van het [DSGO](#) dienen het toetredingsproces succesvol te doorlopen en een [deelnemeovereenkomst](#) te tekenen. Een partij geeft aan in welke rol(len) toe te willen treden en doorloopt vervolgens het toetredingsproces bestemd voor die rol(len). Afhankelijk van de rol waarin de potentiële deelnemer wil toetreden moeten er verschillende validaties uitgevoerd worden. Een deel van deze validaties is algemeen en geldt voor alle rollen. Het toetredingsproces voor de rol van [datadienstaانبieder](#) of [marktvoorziening](#) bevat daarnaast nog rol-gerelateerde validaties.

Doelstelling

Het doel van het toetredingsproces is het creëren van zekerheid dat iedere deelnemer voldoet aan het [afsprakenstelsel](#). Hiermee wordt [interoperabiliteit](#) en het van vertrouwen tussen deelnemers geborgd. Daarnaast is het ook belangrijk dat alle deelnemers hetzelfde toetredingsproces doorlopen voor het behoud van een gelijk speelveld.

Verantwoordelijkheid

De [Beheerorganisatie DSGO](#) en de potentiële deelnemer die wil toetreden tot het DSGO hebben een verantwoordelijkheid in het toetredingsproces.

Beheerorganisatie DSGO

De Beheerorganisatie DSGO begeleidt een potentiële deelnemer door het proces nadat deze zich heeft gemeld met de intentie om deelnemer te worden. De uitkomsten van de validaties in het toetredingsproces bepalen of een potentiële deelnemer mag toetreden. Als het toetredingsproces succesvol doorlopen is, biedt de Beheerorganisatie DSGO de potentiële deelnemer een [deelnemeovereenkomst](#) aan. Nadat de Beheerorganisatie DSGO en de potentiële deelnemer de overeenkomst hebben getekend, is de partij toegetreden als deelnemer van het DSGO.

```
:ch
ec
k_ De Beheerorganisatie DSGO MOET een potentiële deelnemer door het gehele toetredingsproces begeleiden
ma
```

```
:ch
ec
k_ De Beheerorganisatie DSGO MOET een non-disclosure agreement (NDA) tekenen tijdens het toetreden, als de potentiële deelnemer
ma hier om vraagt
rk:
```

```
:ch
ec
k_ De Beheerorganisatie DSGO MOET de uitslag van de eerste controle voor alle potentiële deelnemers binnen een termijn van 5
ma werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de potentiële deelnemer
rk:
```

```
:ch
ec
k_ De Beheerorganisatie DSGO MOET de uitslag van de rol-gerelateerde validatie voor marktvoorzieningen binnen een termijn van 30
ma werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de potentiële deelnemer
rk:
```

```
:ch
ec
k_
```

ma De Beheerorganisatie DSGO MOET de uitslag van de rol-gerelateerde validatie voor datadienstaanbieders binnen een termijn van 5
rk: werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de aanvragende partij

Potentiële deelnemers

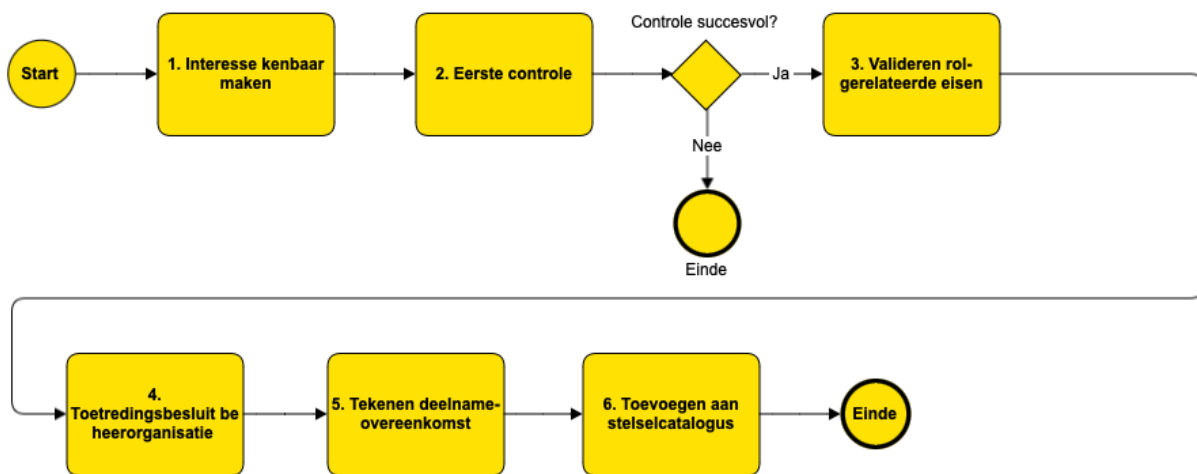
Potentiële deelnemers zijn partijen die het toetredingsproces doorlopen om deelnemer van het DSGO te worden. Tijdens het toetredingsproces zijn potentiële deelnemers verantwoordelijk voor het juist aanleveren van gevraagde informatie.

:ch
ec
k_

Een potentiële deelnemer MOET het toetredingsproces voor de rol die ze wil vervullen succesvol doorlopen om deelnemer te worden

Proces

Elke potentiële deelnemer moet het toetredingsproces doorlopen ongeacht de rol die de partij wil vervullen.

Merk op, partijen die reeds deelnemer zijn van het DSGO in een rol, kunnen mogelijk stappen overslaan wanneer ze willen toetreden tot het DSGO in een additionele rol.

- 1. Interesse kenbaar maken:** Een potentiële deelnemer maakt bij de Beheerorganisatie DSGO kenbaar deelnemer te willen worden. Hierbij stuurt de potentiële deelnemer de onderstaande informatie op naar de Beheerorganisatie DSGO (niet-uitputtend):
 - Administratieve informatie zijnde:
 - Bedrijfsnaam zoals bekend bij de Kamer van Koophandel,
 - Contactinformatie (e-mailadres & telefoonnummer) op organisatieniveau
 - Contactinformatie van een bereikbare werknemer gedurende het toetredingsproces
 - De rol waar in de partij wil toetreden tot het DSGO
 - Het [Organisatie ID](#) (EORI-nummer of KvK-nummer; zie [identificatie van organisaties](#))
- 2. Eerste controle:** De Beheerorganisatie DSGO controleert of de aangeleverde informatie juist en volledig is. Vervolgens vindt er een inhoudelijke controle plaats waarin gekeken wordt of er indicaties zijn dat de toetreding van de potentiële deelnemer negatieve invloed kan hebben voor het vertrouwen in, en functioneren van het DSGO. Indicaties hiervoor zijn bijvoorbeeld (niet-uitputtend):
 - Bedrijven die opgenomen zijn op internationale sanctielijsten
 - Bedrijven die opgenomen zijn op insolventieregisters
- 3. Valideren rol-gerelateerde eisen:** Indien de potentiële deelnemer wil toetreden als datadienstaanbieder of marktvoorziening moeten ze aan rol-gerelateerde eisen voldoen (zie: [rol-gerelateerde validatie datadienstaanbieder](#) en [rol-gerelateerde validatie marktvoorziening](#)).

Merk op, voor de rol van [datarechtgebende](#) of [datadienstgebruiker](#) vindt geen validatie van rol-gerelateerde eisen plaats

4. **Toetredingsbesluit Beheerorganisatie DSGO:** De Beheerorganisatie DSGO stelt op basis van de resultaten uit de eerste controle en validaties vast of de potentiële deelnemer voldoet aan alle eisen voor toetreding tot het DSGO. Wanneer een verzoek niet goedgekeurd wordt, moet de Beheerorganisatie DSGO dit toelichten. De Beheerorganisatie DSGO dient de uitslag van het verzoek te communiceren:
- met een partij die wil toetreden in de rol van marktvoorzieningen binnen 30 werkdagen, gerekend vanaf de dag van ontvangst van alle benodigde informatie.
 - met een partij die wil toetreden in de rol van datadienstaanbieders binnen 5 werkdagen, gerekend vanaf de dag van ontvangst van alle benodigde informatie.
 - met een partij die wil toetreden in de rol van datadienstgebruiker of rechthebbende binnen 5 werkdagen, gerekend vanaf de dag van ontvangst van alle benodigde informatie.
5. **Tekenen deelnameovereenkomst:** Een wettelijke bevoegd vertegenwoordiger van de potentiële deelnemer en van de Beheerorganisatie DSGO ondertekenen de deelnameovereenkomst zoals opgesteld door de Beheerorganisatie DSGO (zie [Deelnameovereenkomst](#)). Na rechtsgeldige ondertekening van de deelnemersovereenkomst heeft de potentiële deelnemer rechten en plichten welke van toepassing zijn op de rol binnen het DSGO waar in is toegetreden.
6. **Toevoegen aan stelselcatalogus:** Indien de deelnemer dit wenst, communiceert de Beheerorganisatie DSGO het toetreden van de partij met de deelnemers. De deelnemer kan de Beheerorganisatie DSGO verzoeken om (de voor haar rol relevante) informatie te publiceren in de stelselcatalogus. Informatie in de stelselcatalogus is beschikbaar onder voorwaarden die door de deelnemer worden bepaald (zie [stelselcatalogus](#)). Voorbeelden van informatie die gepubliceerd wordt in de stelselcatalogus zijn:
- Naam
 - Rol binnen DSGO
 - Identificerend kenmerk van de deelnemer
 - De [datadienstspecificatie](#)

 Merk op, de exacte invulling van dit proces zal door de toekomstige Beheerorganisatie DSGO worden ingevuld. Afhankelijk van de volwassenheid van het DSGO, zal dit proportioneel worden ingevuld en geformaliseerd

Rol-gerelateerde validatie datadienstaanbieder

De rol van [datadienstaanbieder](#) wordt vervuld door partijen die datadiensten aanbieden binnen het DSGO. Wanneer een potentiële [deelnemer](#) een [datadienst](#) wil aanbieden in het [DSGO](#), moet de datadienst gevalideerd worden om de [interoperabiliteit](#) en het vertrouwen binnen het DSGO te waarborgen. In de validatie voor datadienstaanbieders kijkt de [Beheerorganisatie DSGO](#) of de datadienst aan de opgestelde eisen voldoet.

Validatie datadienstaanbieders

De Beheerorganisatie DSGO faciliteert het valideren van datadienstaanbieders en haar datadienst(en). De potentiële datadienstaanbieder is verantwoordelijk voor het aanleveren van de benodigde informatie om de volgende controles uit te voeren:

1. **Validatie datadienstspecificatie** - Validatie dat de datadienstaanbieder de invulling van haar datadienst in de [datadienstspecificatie](#) voldoet aan de eisen.

Merk op, afhankelijk van de datadienstspecificatie kunnen additionele validaties nodig zijn om te borgen dat de datadienst voldoet aan de eisen.

2. **Validatie technische vereisten** - Validatie of aan alle technische vereisten van het DSGO is voldaan (bijv. [API specifications](#), [common endpoints & data service provider endpoints](#)). Dit wordt getest met de conformiteitstest-tool (zie [conformiteitstest-tool](#)).
3. **Validatie SLAs** - Validatie of de potentiële datadienstaanbieder kan voldoen aan de opgestelde [SLAs voor datadienstaanbieders](#).
4. **Validatie eIDAS certificaat** - Validatie of de potentiële datadienstaanbieder beschikt over een valide benodigde certificaat (een QSeal) om de identiteit te authenticeren (zie [authenticatie](#)).

Merk op, indien gewenst en mogelijk, kan de validatie van een datadienst worden uitgevoerd op een dummy dienst aangeboden door de potentiële datadienstaanbieder.

Rol-gerelateerde validatie marktvoorziening

Potentiële [deelnemers](#) die de rol van [marktvoorziening](#) ([authenticatiedienst](#), [autorisatieregister](#) en/of [datadienstbroker](#)) willen vervullen, moeten een rol-gerelateerde validatie doorlopen. Deze validatie voor marktvoorzieningen is gericht op het waarborgen van de [interoperabiliteit](#) en het vertrouwen binnen het DSGO. In deze validatie voor marktvoorzieningen valideert de [Beheerorganisatie DSGO](#) of een potentiële marktvoorziening conform de afspraken voor de rol kan functioneren.

Validatie voor marktvoorziening

De Beheerorganisatie DSGO faciliteert het valideren van de marktvoorziening. De potentiële marktvoorzieningen is verantwoordelijk voor het aanleveren van de benodigde informatie om de volgende controles uit te voeren:

1. **Validatie uitvoering dienst** - Validatie of de partij die voor de rol gedefinieerde dienst(en) kan uitvoeren zoals gespecificeerd (zie [marktvoorzieningen](#))
2. **Validatie technische vereisten** - Validatie of aan alle technische vereisten van het DSGO is voldaan (bijv. [API specifications](#), [common endpoints](#)). Dit wordt getest met de conformiteitstest-tool (zie [conformiteitstest-tool](#)).
3. **Validatie SLAs** - Validatie of de potentiële marktvoorziening kan voldoen aan de opgestelde SLAs voor marktvoorzieningen.
4. **Validatie eIDAS certificaat** - Validatie of de (potentiële) datadienstaanbieder beschikt over een valide benodigde certificaat (een QSeal) om de identiteit te authenticeren (zie [authenticatie](#)).
5. **Validatie certificering tegen normenkader** - Validatie of de gedefinieerde marktvoorziening is gecertificeerd tegen het normenkader voor het verlenen van de bij de rol behorende diensten.

i Merk op, de voorwaarden voor het verkrijgen van de certificering is vastgelegd in een (nog te publiceren) normenkader. Het normenkader van het DSGO is nog in ontwikkeling.

Omdat het DSGO iSHARE (v2.0) volgt voor de implementatie van autorisatieregisters en authenticatiediensten wordt voor deze rollen in eerste instantie gekeken worden naar het normenkader van iSHARE (zie het iSHARE [assessment framework](#)).

Toezicht en handhaving

Om [data delen](#) tussen partijen mogelijk te maken is onderling vertrouwen een van de voorwaarden. Voor het creëren van onderling vertrouwen tussen betrokken partijen, is het essentieel dat de afspraken uit het [afsprakenstelsel](#) nageleefd worden. De [Beheerorganisatie DSGO](#) houdt toezicht op de naleving van het afsprakenstelsel en kan ondersteunen bij het herstellen van [incidenten](#) die het onderling vertrouwen kunnen schaden. Als stok achter de deur kan de Beheerorganisatie DSGO ook sancties opleggen bij [overtredingen](#) van de afspraken uit het stelsel.

Toezicht

In het afsprakenstelsel is toezicht tweeledig en bestaat uit actief en reactief toezicht.

Actief toezicht

Er is sprake van actief toezicht wanneer het initiatief van het toezicht bij de Beheerorganisatie DSGO ligt. De Beheerorganisatie DSGO dient assertief controles uit te voeren of partijen op te dragen informatie aan te leveren voor deze vorm van toezicht. In het DSGO wordt actief toezicht gehouden bij het [toetredingsproces](#) van partijen, bij het registreren van [datadiensten](#) (zie [rol-gerelateerde controle datadiensten](#)) en bij de regelmatige audits van [voorzieningen](#). Bij deze momenten van actief toezicht wordt gekeken of:

- Een potentiële [deelnemer](#) in staat is om conform de opgestelde afspraken voor zijn rol in het afsprakenstelsel te functioneren.
- De [datadienstaanbieder](#) kan aantonen dat haar datadienst voldoet aan de relevante afspraken uit het afsprakenstelsel voordat de datadienst live gaat.
- Alle [marktvoorzieningen](#) binnen het [DSGO](#) de vereiste periodieke audit door een onafhankelijke en gespecialiseerde partij succesvol doorstaan hebben.

i Merk op, het afsprakenstelsel is nog in ontwikkeling. Het proces van audits van voorzieningen worden in een volgende versie van het afsprakenstelsel verder uitgewerkt.

Reactief toezicht

Bij reactief toezicht komt de Beheerorganisatie DSGO in actie op basis van een binnengekomen melding van een incident. Reactief toezicht is van toepassing op alle onderdelen van het DSGO. Bij reactief toezicht controleert de Beheerorganisatie DSGO of een binnengekomen melding van een incident aanleiding geeft om een onderzoek te starten welke kan resulteren in handhavende maatregelen (zie [Incidentbeheer](#)).

i Merk op, naast toezicht van de Beheerorganisatie DSGO op deelnemers en betrokken partijen dienen alle partijen rekening te houden met extern toezicht (door bij wet aangestelde toezichthouders). Extern toezicht op de toepasselijke wetgeving wordt uitgevoerd door de daartoe bevoegde (overheids)instanties en valt buiten scope van het afsprakenstelsel (zie [Juridische context](#)).

Handhaving

Indien er sprake is van een overtreding, kan de Beheerorganisatie DSGO, parallel aan het incidentbeheer proces, een handhavingsproces starten. De Beheerorganisatie DSGO kan in dit proces drie verschillende sancties opleggen: een waarschuwing, een schorsing en uitsluiting (zie [Handhaving](#)).

Incidentbeheer

De [Beheerorganisatie DSGO](#) houdt reactief toezicht op het naleven van het [afsprakenstelsel](#) door te handelen bij melding van een [incident](#). Wanneer de melding binnenkomt, wijst de Beheerorganisatie DSGO een neutrale [incidentcoördinator](#) aan die het incidentbeheer proces leidt. Het incidentbeheer proces is het gehele proces van melding van een incident tot afronding van het incident. Een incident wordt in het [DSGO](#) gedefinieerd als:

Een ongewenste gebeurtenis die niet direct oplosbaar is en:

- Niet binnen de regulieren werking van het DSGO en/of de beschikbare [datadiensten](#) behoort, en/of
- Mogelijk leidt tot het verlies van vertrouwen, veiligheid en integriteit van het afsprakenstelsel en/of datadiensten geïmplementeerd op het afsprakenstelsel.

Een incident kan door iedere bij het [DSGO](#) betrokken partij gemeld worden wanneer zij constateert of het vermoeden heeft dat een partij zich niet aan het afsprakenstelsel houdt. In het afsprakenstelsel worden incidenten in drie classificaties onderverdeeld (zie [classificatie incidenten](#)).

Doelstelling

Het doel van het incidentbeheer is het minimaliseren van negatieve gevolgen van incidenten en het onderzoeken of een handavingsproces opgestart moet worden naar aanleiding van een incident. Dit dient te resulteren in het behoud van de betrouwbaarheid van en het vertrouwen in het DSGO. De Beheerorganisatie DSGO streeft deze doelen na door reactief toezicht te houden.

Verantwoordelijkheid

De Beheerorganisatie DSGO en bij het DSGO betrokken partijen hebben een verantwoordelijkheid in incidentbeheer.

Beheerorganisatie DSGO

Het is de verantwoordelijkheid van de Beheerorganisatie DSGO om bij ontvangst van een incidentmelding op te treden als toezichthouder. Daarnaast is de Beheerorganisatie DSGO ook verantwoordelijk voor het aanstellen van een neutrale incidentcoördinator. Wanneer de Beheerorganisatie DSGO zelf niet betrokken is bij een incident, zal de Beheerorganisatie DSGO als incidentcoördinator optreden.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET binnen een passende tijd een incidentcoördinator aanwijzen na een melding van een incident

Betrokken partijen

Iedere bij het DSGO betrokken partij heeft de verantwoordelijkheid om bij de Beheerorganisatie DSGO een incident te melden, wanneer zij niet-naleving van het afsprakenstelsel constateert of vermoedt. Verder zijn bij een Prioriteit 1 of 2-incident betrokken partijen verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een incidentmanager voor de afhandeling van het incident. (zie pagina [classificatie incidenten](#))

✓ Een betrokken partij MOET incidenten direct na ontdekking melden bij de Beheerorganisatie DSGO

✓ Een betrokken partij MOET bij melding van een incident de naam van de verondersteld veroorzakende partij met een onderbouwing van de constatering/vermoeden, datum, tijd, ingeschatte incident classificatie en impact op de datadienst melden

✓

Een partij ZOU voor alle Prioriteit 1 en Prioriteit 2 incidenten waarbij zij betrokken zijn een incidentmanager 24u per dag, 7 dagen per week beschikbaar MOETEN stellen

✓ Een partij MOET voor alle Prioriteit 1 en Prioriteit 2 incidenten waarbij zij betrokken zijn een incidentmanager beschikbaar stellen

Incidentcoördinator

Voor elk incident wordt een (neutrale) incidentcoördinator aangewezen door de Beheerorganisatie DSGO. De incidentcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren van het incidentbeheer proces. De incidentcoördinator moet altijd een neutrale partij zijn. Wanneer de Beheerorganisatie DSGO niet betrokken is bij een incident, kan deze de rol van incidentcoördinator uitvoeren. Wanneer de Beheerorganisatie betrokken is bij het incident, of niet neutral kan optreden, wordt een externe incidentcoördinator aangewezen.

✓ De incidentcoördinator MOET het incidentbeheer proces na de melding van een incident coördineren.

✓ De incidentcoördinator MOET kunnen optreden als een neutrale partij bij het incident

✓ De incidentcoördinator MOET binnen een redelijke termijn een binnengekomen melding beoordelen en een classificatie inschatting maken

✓ De incidentcoördinator MOET het incident beoordelen en legt het classificatie niveau vast

Incidentmanager

De incidentmanager is (een contactpersoon) van een bij het incident betrokken partij die verantwoordelijk is voor het verhelpen of oplossen van incidenten.

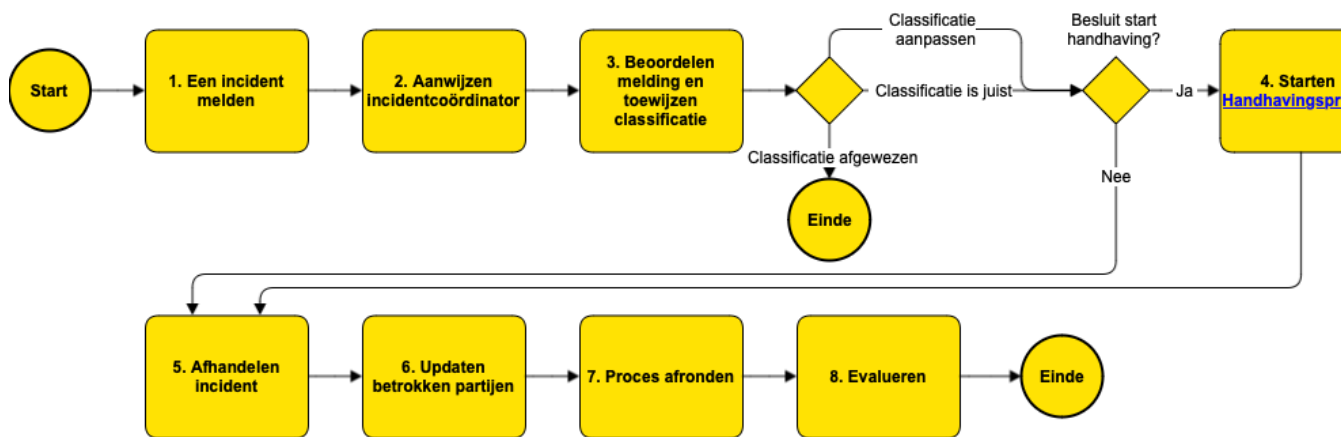
✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 1 incident een update delen met de incidentcoördinator binnen 2 uur van elke belangrijke update en elke 4 uur bij geen update

✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 2 incident een update delen met de incidentcoördinator binnen 2 uur van elke belangrijke update aan het einde van elke werkdag bij geen update

✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 3 incident een volledige update delen met de incidentcoördinator aan het einde van elke werkdag

Incidentbeheer Proces

Onderstaand figuur geeft een globaal beeld van de stappen in het incidentbeheer proces, deze wordt in detail beschreven onder het figuur.

Het incidentbeheer proces is als volgt:

1. **Incident melding:** Een bij het DSGO betrokken partij meldt bij de Beheerorganisatie DSGO een incident dat zich heeft voorgedaan en levert daar de volgende informatie bij aan:
 - De naam van de verondersteld veroorzakende partij
 - De onderbouwing van de constatering/vermoeden
 - De datum
 - De tijd
 - De ingeschatte incident classificatie
 - De impact op de datadienst.
2. **Aanwijzing incidentcoördinator:** De Beheerorganisatie DSGO wijst een incidentcoördinator aan. Wanneer de Beheerorganisatie DSGO niet betrokken is bij een incident, kan deze de rol van incidentcoördinator uitvoeren. Wanneer de Beheerorganisatie DSGO betrokken is bij het incident, of niet neutral kan optreden, wordt een externe incidentcoördinator aangewezen.
3. **Beoordeling melding en toewijzen classificatie:** De incidentcoördinator beoordeelt de melding en de inschatting van classificatie van het incident:
 - a. Accepteert de classificatie en gaat door naar stap 4, of
 - b. Verandert de classificatie en gaat door naar stap 4, of
 - c. Verwerpt de melding en informeert hier de betrokken partijen over
4. **Besluit start handhavingproces:** Op basis van de ingekomen melding kan de Beheerorganisatie DSGO besluiten om een handhavingproces te starten. (Zie [handhaving](#))
5. **Afhandelen incident:** De incidentcoördinator registreert het incident en start een voorgeschreven procedure
 - a. De procedure bij een melding geclassificeerd als een Prioriteit 3 melding:
 - i. De incidentcoördinator geeft de meldende partij, de veroorzakende partij en/of (een) andere betrokken partij(en) - afhankelijk van wat zij het meest geschikt acht - de verantwoordelijkheid voor het afhandelen van het incident, onder supervisie van de incidentcoördinator (zie stap 6).
 - ii. De partij(en) die verantwoordelijk is/zijn voor de afhandeling van het incident communiceert/communiceren het incident, de aangewezen incidentmanager en dat het incident wordt opgelost naar betrokken partijen.
 - b. De procedure bij een melding geclassificeerd als een Prioriteit 2 melding:
 - i. De incidentcoördinator geeft de meldende partij, de veroorzakende partij en/of (een) andere betrokken partij(en) - afhankelijk van wat zij het meest geschikt acht - de verantwoordelijkheid voor het afhandelen van het incident, onder supervisie van de incidentcoördinator (zie stap 6).
 1. Indien er sprake is van een inbreuk op de gegevensbeveiliging die gemeld moet worden volgens de meldplicht datalekken, meldt (melden) de verantwoordelijke(n) voor de afhandeling van het incident de inbreuk op de gegevensbeveiliging bij de Autoriteit Persoonsgegevens en volgt (volgen) de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens voor de rest van het incidentbeheer proces.

- ii. De incidentcoördinator, in samenwerking met de Beheerorganisatie DSGO, informeert alle partijen in het DSGO en relevante partijen daarbuiten (bijv. brancheorganisaties, het Nationaal Cyber Security Centrum of zelfs wetshandhaving) over het incident (en dat deze wordt opgelost), wie de incidentmanager is en wie de incidentcoördinator is.
 - iii. De incidentcoördinator stelt een actieplan op om risico's en schade te minimaliseren.
- c. De procedure bij een melding geclassificeerd als een Prioriteit 1 melding:
- i. De incidentcoördinator geeft de meldende partij, de veroorzakende partij en/of (een) andere betrokken partij(en) - afhankelijk van wat zij het meest geschikt acht - de verantwoordelijkheid voor het afhandelen van het incident, onder supervisie van de incidentcoördinator (zie stap 6). Anders dan bij Prioriteit 2 of 3 meldingen kan de incidentcoördinator er ook voor kiezen om zelf de verantwoordelijkheid voor de afhandeling van de Prioriteit 1 melding op zich te nemen.
 - 1. Indien er sprake is van een inbreuk op de gegevensbeveiliging die gemeld moet worden volgens de meldplicht datalekken, meldt (melden) de verantwoordelijke(n) voor de afhandeling van het incident de inbreuk op de gegevensbeveiliging bij de Autoriteit Persoonsgegevens en volgt (volgen) de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens voor de rest van het incidentbeheer proces.
 - ii. De incidentcoördinator, in samenwerking met de Beheerorganisatie DSGO, informeert alle partijen in het DSGO en relevante partijen daarbuiten (bijv. brancheorganisaties, het Nationaal Cyber Security Centrum of zelfs wetshandhaving) over het incident (en dat deze wordt opgelost), wie de incidentmanager is en wie de incidentcoördinator is.
 - iii. De incidentcoördinator stelt een actieplan op om risico's en schade te minimaliseren.
6. **Update betrokken partijen:** De incidentcoördinator organiseert het contact met de betrokken partijen, monitort de voortgang en assisteert bij behandelen van de melding als dat nodig is. De incidentcoördinator communiceert, in samenwerking met de Beheerorganisatie DSGO, de voortgang met partijen in het DSGO in het geval van een Prioriteit 1 of 2 incident.
7. **Proces afronden:** Wanneer het incident verholpen of opgelost is sluit de incidentcoördinator het proces en;
- a. In geval van een Prioriteit 3 incident licht de incidentcoördinator de betrokken partijen in dat het proces is afgerond.
 - b. In geval van een Prioriteit 1 of 2 incident licht de incidentcoördinator partijen in het DSGO in dat het proces is afgerond.
8. **Evaluatie:** De incidentcoördinator evalueert samen met de Beheerorganisatie DSGO de afhandeling van het incident samen met de betrokken partijen en registreert de evaluatie voor leerdoeleinde. Afhankelijk van het incident, kan de Beheerorganisatie DSGO er voor kiezen om de evaluatie te delen met [deelnemers](#) en/of betrokken partijen.

Classificatie incidenten

Voor ieder [incident](#) maakt de meldende partij een inschatting van de classificatie en de incidentcoördinator accepteert of wijzigt deze (zie [Incidentbeheer](#) voor meer details). Elk incident wordt geclassificeerd in Prioriteit 1, 2 of 3. Welke Prioriteit het incident krijgt toegewezen, is afhankelijk van de geschatte impact volgens het onderstaande framework. Wanneer een incident aan minimaal een van de impact indicatoren voldoet, wordt het incident op minimaal dat niveau geclassificeerd. Deze incident classificatie is gebaseerd op de incident classificatie in [iSHARE \(v2.0\)](#).

Classificatie	Impact indicatoren
Prioriteit 3 - Laag	<ul style="list-style-type: none">• Verwachte duur van minder dan 4 uur binnen het beschikbaarheidsvenster• Betrokkenheid van 1 partij• (Mogelijke) datalek, bijvoorbeeld door het verlies van een harde schijf, of door malware• Fraude of het vermoeden van fraude, bijvoorbeeld door een werknemer of hacker
Prioriteit 2 - Midden	<ul style="list-style-type: none">• Verwachte duur van meer dan 4 uur binnen het beschikbaarheidsvenster• Betrokkenheid van minimaal 5 partijen• Datalek met meldplicht bij de Autoriteit Persoonsgegevens• Impact op vertrouwelijkheid en integriteit.
Prioriteit 1 - Hoog	<ul style="list-style-type: none">• Verwachte duur van meer dan 12 uur binnen het beschikbaarheidsvenster• Betrokkenheid van minimaal 10 partijen• Grote impact op imago en vertrouwen van het DSGO• Politieke implicaties• Fundamentele juridische of technische kwetsbaarheid.

 Merk op, de bovenstaande lijst van indicatoren is niet uitputtend.

Handhaving

Incidenten hebben een negatieve impact op het vertrouwen in het **afsprakenstelsel**. Vandaar dat de **Beheerorganisatie DSGVO** alle incidenten snel en secuur afhandelt via het **incidentenbeheer**. Tijdens dat proces kan de Beheerorganisatie DSGVO besluiten om parallel een **handhavingproces** te starten. Dit proces wordt gestart als er sprake is van een **overtreding** die volgens de Beheerorganisatie DSGVO mogelijk een sanctie rechtvaardigt. Een overtreding is een incident dat wordt veroorzaakt doordat een partij die zich committeert aan het afsprakenstelsel (**deelnemer** of partij die de **gebruiksvoorwaarde** heeft geaccepteerd) zich niet aan de in het **afsprakenstelsel** opgestelde afspraken houdt. Een overtreding wordt **geclassificeerd** op basis van impact en risico. De Beheerorganisatie DSGVO kan wanneer zij dit noodzakelijk acht een van de volgende sancties opleggen bij een overtreding:

- **Waarschuwingen** zijn waarschuwende adviezen over een overtreding waarin gedeeld wordt wat moet gebeuren om de overtreding ongedaan te maken en wanneer dit gebeurd moet zijn.
- **Schorsing** is het tijdelijk op inactief zetten van een partij binnen het **DSGO**.
- **Uitsluiting** is het permanent verwijderen van de partij binnen het DSGVO. Deze handeling bevat ook een DSGVO brede melding voor informatiedoeleinden dat de partij is uitgesloten.

✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET voordat het overgaat tot handhaven de belangen van het DSGVO, de betrokken partijen en de deelnemers in overweging nemen en het doel van de maatregel afwegen tegen de gevolgen

Doelstelling

Het doel van handhaving is het vertrouwen in het DSGVO te waarborgen, evenals de vertrouwelijkheid en/of integriteit van (gegevens binnen) het DSGVO netwerk te beschermen.

Verantwoordelijkheid

Verschillende partijen hebben verantwoordelijkheden bij het handhaven.

Beheerorganisatie DSGVO

De Beheerorganisatie DSGVO is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het handhavingproces. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van de Beheerorganisatie DSGVO om de vertrouwelijkheid en/of integriteit van (gegevens binnen) het afsprakenstelsel te beschermen. Handhaving is hier een onderdeel van.

✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET de overtreding beoordelen en legt het classificatie niveau vast

✓ De Beheerorganisatie DSGVO MAG een handhavende maatregel (waarschuwing, schorsing of uitsluiting) opleggen bij een overtreding om de vertrouwelijkheid en/of integriteit van het DSGVO afsprakenstelsel te beschermen

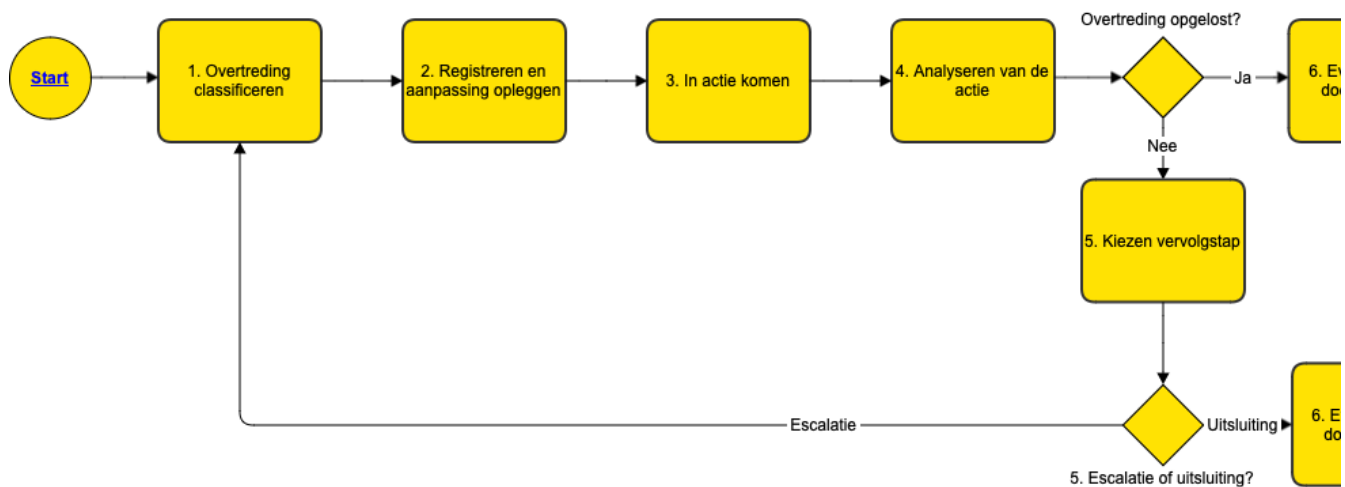
Betrokken partijen

Iedere bij het DSGVO betrokken partij heeft de verantwoordelijkheid om te allen tijde, maar vooral na het ontvangen van een waarschuwing of schorsing, te handelen in overeenstemming met de regels en richtlijnen van het afsprakenstelsel.

✓ Partijen MOETEN te allen tijde handelen in overeenstemming met het afsprakenstelsel

Proces

Onderstaand figuur geeft een globaal beeld van de stappen tijdens een handhavingsproces, voor meer details zie het geschreven proces onder het figuur.

Het handhavingsproces is als volgt:

Startpunt: Besluit start **handhavingsproces:** (Stap 4 incidentenbeheer proces) Op basis van de ingekomen melding van een incident kan de Beheerorganisatie DSGO besluiten om het handhavingsproces te starten. Zie [incidentbeheer](#) voor meer informatie.

1. **Overtreding classificeren:** De Beheerorganisatie DSGO beoordeelt de overtreding en wijst een de classificatie toe (zie pagina [classificatie overtredingen](#)).
2. **Registreren en aanpassing opleggen:** De Beheerorganisatie DSGO registreert de overtreding en;
 - a. Als het geclassificeerd is als een Kleine overtreding, stelt het de vermeende overtredende partij hier van op de hoogte samen met de reden(en), de noodzakelijke aanpassing(en) en binnen welke termijn deze verwerkt moeten zijn;
 - b. Als het geclassificeerd is als een Middelgrote overtreding, stuurt het de vermeende overtredende partij een officiële waarschuwing samen met de reden(en), de noodzakelijke aanpassing(en) en binnen welke termijn deze verwerkt moeten zijn;
 - c. Als het geclassificeerd is als een Grote overtreding, schorst het de vermeende overtredende partij door de status van de betreffende partij in de registers te wijzigen naar 'geschorst', tot de noodzakelijke verandering(en) zijn doorgevoerd. De Beheerorganisatie DSGO communiceert de schorsing met het DSGO netwerk.
3. **Overtredende partij heeft de kans om in actie te komen:** De overtredende partij:
 - a. Voert de aanpassing door binnen de gestelde tijd en informeert de Beheerorganisatie DSGO over de aanpassing of;
 - b. Stelt de Beheerorganisatie DSGO binnen 5 werkdagen na ontvangst van de melding/sanctie op de hoogte van zijn bezwaar tegen de melding/sanctie waarna de Beheerorganisatie DSGO hier binnen 5 werkdagen op reageert. De overtredende partij krijgt hierna 5 werkdagen om op de reactie van de Beheerorganisatie DSGO te reageren (welke aanpassingen kan bevatten t.o.v. de initiële melding/waarschuwing) of;
 - c. Onderneemt geen actie.
4. **Analyseren van de actie:** De Beheerorganisatie DSGO bepaalt of de (mogelijk genomen) actie van de overtredende partij voldoende is. Afhankelijk van de classificatie van de overtreding en (mogelijke) oplossing, kan er opnieuw actie worden ondernomen. Als de opgelegde aanpassing voldoende is opgevolgd binnen de gegeven tijd volgt stap 6. Als dat niet het geval is zal de Beheerorganisatie DSGO:
 - a. In het geval van een Kleine overtreding:
 - i. De overtredende partij een waarschuwing sturen samen met de reden, de benodigde aanpassing en binnen welke termijn deze verwerkt moet zijn.
 - b. In het geval van een Middelgrote overtreding:
 - i. De overtredende partij een laatste waarschuwing sturen voordat deze geschorst wordt samen met de reden, de benodigde aanpassing en binnen welke termijn deze verwerkt moet zijn.
 - c. In het geval van een Grote overtreding:

- i. De overtredende partij een laatste waarschuwing sturen voordat deze uitgesloten wordt samen met de reden, de benodigde aanpassing en binnen welke termijn deze verwerkt moet zijn.

5. **Escalatie/uitsluiting:** Als de overtredende partij de (laatste) waarschuwing blijft negeren na een redelijke termijn zal de Beheerorganisatie DSGO:

a. In geval van een Kleine overtreding:

- i. Opschalen naar een Middelgrote overtreding en terug gaan naar stap 4b.

b. In geval van een Middelgrote overtreding:

- i. Opschalen naar een grote overtreding en terug gaan naar stap 2c.

c. In geval van een Grote overtreding:

- i. De deelname van de overtredende partij beëindigen door de deelnameovereenkomst op te zeggen;
- ii. De overtredende partij uitsluiten van het DSGO door de status van de partij in de registratie aan te passen naar 'beëindigd' en start de uittreding (zo veel mogelijk) in lijn met het uittredingsproces;
- iii. De uitsluiting van de overtredende partij communiceren met het DSGO netwerk. De uitgesloten partij mag voor 12 maanden niet opnieuw in een toetredingsproces participeren.

6. **Evaluatie en documentatie:** De Beheerorganisatie DSGO evalueert de overtreding met de rapporterende partij en/of (een) ander(e) partij(en) en documenteert de evaluatie voor leerdoeleinden.

7. **Einde handhaving:** Overtreding is opgelost of overtredende partij is uitgesloten

Classificatie overtredingen

Een [handhavingsproces](#) begint wanneer de [Beheerorganisatie DSGO](#) in het [incidentbeheer](#) bepaalt dat het [incident](#) een [overtreding](#) is die zwaar genoeg is om een handhavingsproces te starten. Elke overtreding wordt geclassificeerd als Kleine, Middelgrote of Grote overtreding. Welke classificatie is toegewezen is afhankelijk van de geschatte impact of risico op het [DSGO](#) op basis van het onderstaande framework. Afhankelijk van de classificatie wordt een vorm van handhaving toegepast.

Classificatie	Impact of risico
Kleine overtreding	<ul style="list-style-type: none">• Niet voldoen aan de vereisten van het toetredingsproces en/of;• Niet voldoen aan service level agreements, en/of;• Gebruiken van verlopen informatie beveiliging certificering, (bijv. ISO27001, ISAE 3402), en/of;• Een klein beveiligingslek, bijvoorbeeld door het verliezen van een USB-stick, laptop, harddisk, een hackpoging of door gevonden malware, en/of;• Fraude of vermoeden van fraude door bijvoorbeeld een werknemer of een hacker.
Middelgrote overtreding	<ul style="list-style-type: none">• Herhaaldelijke kleine overtreding, en/of;• Combinatie van kleine overtredingen, en/of;• Het ernstig belemmeren van andere deelnemers, en/of;• Een groot beveiligingslek of meerdere beveiligingslekken die moeten worden gerapporteerd in lijn met meldplicht datalekken, en/of;• (Andere) inbreuk op de vertrouwelijkheid en integriteit van (de data* in) het DSGO afsprakenstelsel.
Grote overtreding	<ul style="list-style-type: none">• Herhaaldelijke grote overtreding, en/of;• Netwerk brede belemmering(en) voor andere partijen, en/of;• Een (andere) inbreuk op de vertrouwelijkheid en integriteit van het gehele afsprakenstelsel.

* Data omvat de gegevens die worden gebruikt voor de functionaliteiten van het DSGO, maar NIET de inhoud van de datadienst.

i **Merk op**, de bovenstaande lijst van impact en risico's is niet uitputtend.

Change en release management

Het [afsprakenstelsel](#) is dynamisch en ontwikkelt verder om ervoor te zorgen dat het [DSGO](#) aan de eisen en behoeftes van [deelnemers](#) en betrokken partijen blijft voldoen. Indien nodig, kunnen afspraken worden toegevoegd, gewijzigd, of verwijderd. Om de impact van wijzigingen te minimaliseren, is een gecontroleerde change en release managementproces vastgelegd.

Het change en release managementproces gaat over wijzigingen van afspraken in het afsprakenstelsel. Het gaat niet over de wijzigingen en releases van [datadiensten](#) of [voorzieningen](#). Aanpassingen in het afsprakenstelsel kunnen wel impact hebben op reeds bestaande datadiensten en voorzieningen. Hierdoor is het mogelijk noodzakelijk om een datadienst of voorziening te updaten om conform het afsprakenstelsel te blijven handelen.

Merk op, omdat specifieke afspraken gelden binnen een gedefinieerde context moet hier in het beheer van specifieke afspraken rekening mee worden gehouden. Wijzigingen van specifieke afspraken kunnen alleen beoordeeld worden door een groep met de juiste specifieke expertise en waar wijzigingen directe impact op hebben.

De impact hiervan op het change en release managementproces (voor specifiek afspraken) wordt verder verkend.

Doelstelling

Change en release management van het afsprakenstelsel heeft als doelstelling dat het [DSGO](#) toekomstbestendig is en meebeweegt met de wensen en eisen van haar deelnemers en andere betrokken partijen. Omdat afspraken gelden tussen deelnemers en betrokken partijen, dient een eerlijke, representatieve en inclusieve vertegenwoordiging zeggenschap te hebben over wijzigingen van het afsprakenstelsel. Het change en release managementproces ondersteunt twee doelstellingen:

- Op transparante en zorgvuldige wijze besluiten welke wijzigingen wel/niet worden doorgevoerd. Hierbij hebben de deelnemers en betrokken partijen invloed op de wijzigingen, en deelnemers inspraak in de wijzigingen.
- Releases van wijzigingen worden op een gestandaardiseerde wijze doorgevoerd met minimale impact en verstoring in de werking van het DSGO.

Verantwoordelijkheid

Verschillende partijen die gebruik maken van of betrokken zijn bij het afsprakenstelsel hebben een verantwoordelijkheid in change en release management.

Beheerorganisatie DSGO

De [Beheerorganisatie DSGO](#) bestaat uit meerdere organen zoals beschreven in de [governance](#). Verschillende organen zijn betrokken bij het change en release managementproces. De Beheerorganisatie DSGO is verantwoordelijk voor het faciliteren van het change en release managementproces volgens de procesbeschrijving. Verder mag de Beheerorganisatie DSGO een verzoek voor wijzigingen indienen.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het change en release managementproces begeleiden

✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG een Request For Change (RFC) indienen conform het change en release managementproces

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET binnen 2 werkdagen na ontvangst van een RFC een ontvangstbevestiging sturen aan de indienende partij

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET na beoordeling van een RFC een schriftelijke verklaring sturen naar de Change Advisory Board en de indienende partij met daarin of de RFC is aangenomen of niet en zo ja, welke prioritering er aan de RFC is gegeven

Gebruikersraad en Change Advisory Board

De Beheerorganisatie DSGO wordt over iedere RFC die de eerste controle doorstaat geadviseerd door de Change advisory Board.

- De **Gebruikersraad** is verantwoordelijk voor het schetsen van de strategische kaders voor de inhoudelijke doorontwikkeling van het DSGO. Binnen die kaders vindt change en release management plaats. Daarmee heeft de Gebruikersraad geen rol in het proces zelf.
- De **Change Advisory Board** is verantwoordelijk voor het adviseren van de Beheerorganisatie DSGO in de ingediende veranderingen.

- ✓ De Change Advisory Board MOET de Beheerorganisatie DSGO adviseren in de behandeling van Requests For Change (RFCs)

Betrokken partijen

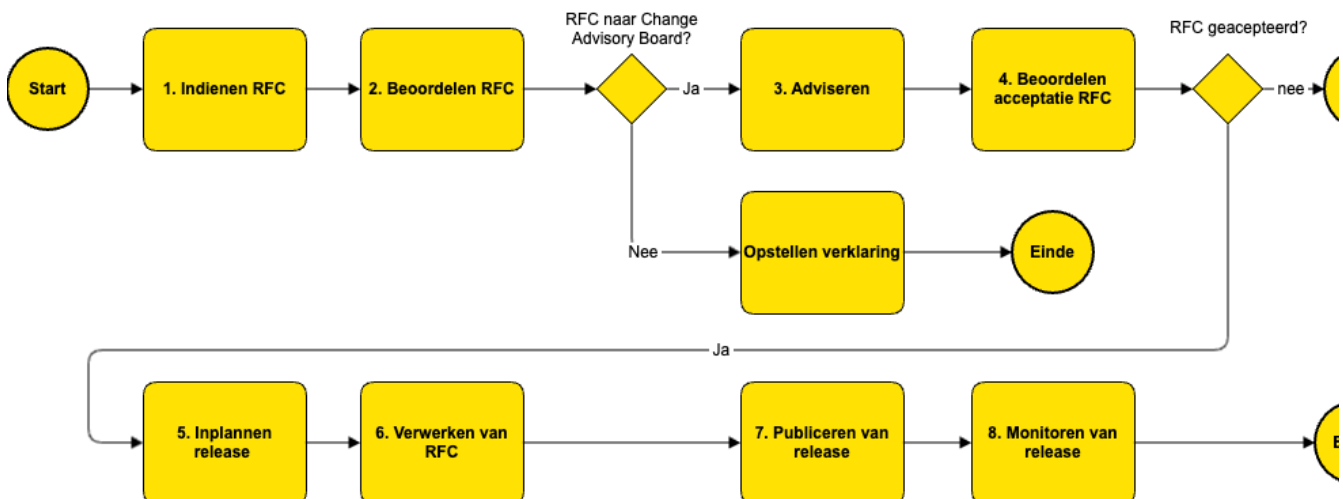
Betrokken partijen kunnen zowel deelnemers als (nog) niet-deelnemers zijn. Iedere deelnemer kan een verzoek voor wijzigingen indienen, en heeft recht op inspraak bij de (door)ontwikkeling van het afsprakenstelsel. (Nog) niet-deelnemers zijn bijvoorbeeld partijen die in het proces zitten om deelnemer te worden, of partijen die de rol van **datarechthebber** en/of **datadienstgebruiker** vervullen. Deze partijen mogen ook een verzoek voor wijzigingen indienen. Het Change Advisory Board (bestaande uit deelnemers, zie **Change Advisory Board**) adviseert de Beheerorganisatie DSGO over het verzoek.

- ✓ Partijen MOGEN een Request For Change (RFC) indienen conform het change en release managementproces

- ✓ Deelnemers MOGEN zitting nemen in de Change Advisory Board indien zij hiervoor geselecteerd zijn

Change en Release Managementproces

Onderstaand figuur geeft een globaal beeld van de stappen in het change en release managementproces, deze wordt in detail beschreven onder het figuur.

Het change en release managementproces is als volgt:

- 1. Indienen Request for Change (RFC):** Eén of meerdere partijen dienen een RFC in bij de Beheerorganisatie DSGO. Een RFC bevat minimaal het volgende:
 - een beschrijving van de concrete gewenste wijziging,
 - een beschrijving van de aanleiding/onderbouwing waarom deze wijziging gewenst is,

- een indicatie hoe urgent en belangrijk deze wijziging is,
- een potentiële oplossing of oplossingsrichting,
- een indicatie van de verwachte impact op het afsprakenstelsel en [datadienstaanbieders](#), datadienstgebruikers, datarechthebbenden, [marktvoorzieningen](#), [stelselvoorzieningen](#),
- een rechtvaardiging van de wijziging, al dan niet inclusief business case. De toegevoegde waarde van de wijziging moet duidelijk zijn.

De Beheerorganisatie DSGO neemt de RFC op en zorgt dat deze gelogd is zodat ingediende RFCs altijd op een later moment herproduceerbaar zijn.

- 2. Beoordelen RFC:** De Beheerorganisatie DSGO stelt de haalbaarheid en de impact van de ingediende RFC vast. Hierin neemt de Beheerorganisatie DSGO de richtinggevende principes en scope van het DSGO in mee. Er zijn twee mogelijke uitkomsten:
 - a. De RFC wordt besproken in een meeting met de Change Advisory Board. De Beheerorganisatie DSGO informeert vooraf de Change Advisory Board en de indienende partij(en) over wanneer de RFC ingepland staat ter bespreking.
 - b. De RFC wordt niet besproken in een meeting met de Change Advisory Board. De Beheerorganisatie DSGO stelt een schriftelijke reactie op waarom is besloten om de RFC (in de huidige status) niet voor te leggen aan de Change Advisory Board.
- 3. Adviseren:** De Change Advisory Board krijgt voldoende tijd om de RFC te beoordelen en adviseert de Beheerorganisatie DSGO hoe om te gaan met de RFC.
- 4. Beoordelen acceptatie RFC:** De Beheerorganisatie DSGO bepaalt met het advies van de Change Advisory Board (op basis van o.a. het voorstel van de oplossing en een geschatte impact):
 - a. of de RFC geaccepteerd wordt en met welke prioriteit deze wordt doorgevoerd
 - b. of de RFC verworpen wordt
 De beheerorganisatie komt met een schriftelijke verklaring naar de Change Advisory Board en de indienende partij(en), waarin wordt uitgelegd waarom de RFC is geaccepteerd of verworpen, en wat de prioriteit van de release van de RFC is, mits hij geaccepteerd is.
- 5. Inplannen release:** Als de RFC geaccepteerd is, update de Beheerorganisatie DSGO de release kalender en de prioriteiten. RFCs kunnen gebundeld worden in 1 release, of verspreid over meerdere releases worden (zie [Versie richtlijnen](#))
- 6. Verwerken van RFC:** De Beheerorganisatie DSGO is verantwoordelijk voor het correct verwerken van de wijzigingen in het afsprakenstelsel.
 - Mochten de wijzigingen in het afsprakenstelsel leiden tot nodige aanpassingen in het DSGO, dan is de Beheerorganisatie DSGO verantwoordelijk om de desbetreffende deelnemers en betrokken partijen hierover te informeren. Het moet voor de deelnemers en betrokken partijen bekend zijn wanneer de release verwacht wordt en per wanneer zij moeten voldoen aan de doorgevoerde release.
- 7. Publiceren release:** De Beheerorganisatie DSGO publiceert een nieuwe versie van het afsprakenstelsel conform [versie richtlijnen](#). Wanneer er een update heeft plaatsgevonden, dan is de Beheerorganisatie DSGO verantwoordelijk dat deelnemers en betrokken partijen hiervan op de hoogte zijn.
- 8. Monitoren van release:** De Beheerorganisatie DSGO monitort de release en voorziet deelnemers en betrokken partijen van support om te kunnen voldoen aan de afspraken uit de release indien nodig. De mate en hoe dit gebeurt is afhankelijk van de aard van de wijziging en de doorlooptijd om hieraan te voldoen.

Uitzonderingen

Spoedwijzigingen

Spoedwijzigingen zijn wijzigingen die zo snel mogelijk geïmplementeerd moeten worden. Spoedwijzigingen zijn wijzigingen die of betrekking hebben op een prioriteit 1 (hoog) [incident](#) die gericht is aan de Beheerorganisatie DSGO, of wanneer dit impact heeft op de werking van het DSGO kan hebben als de spoedwijziging niet doorgevoerd wordt. In dat geval, mag de Beheerorganisatie DSGO het change en release managementproces versnellen. Zij kan kiezen om leden van de Change Advisory Board ad-hoc te consulteren over de wijzigingen, mits de timing het toelaat en noodzakelijk wordt geacht. Achteraf moet de Beheerorganisatie DSGO de Change Advisory Board alsnog volledig informeren over de wijziging.

De Beheerorganisatie DSGVO MAG in het geval van spoed besluiten om af te wijken van het standaard change en release managementproces

Kleine wijzigingen

Kleine wijzigingen die geen impact hebben op de technische werking of juridische basis van het DSGVO mogen ook zonder het doorlopen van het change en release proces plaatsvinden. Dit zijn bijvoorbeeld herstructurering van de inhoud, verbeteren van taalfouten of updates in hyperlinks en labels.

- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MAG in het geval van een kleine wijziging, die geen impact heeft op de technische werking of juridische basis, deze uitvoeren zonder het standaard change en release managementproces te doorlopen

Versie richtlijnen

Elke versie van het [afsprakenstelsel](#) heeft een uniek [identificerend kenmerk](#) die betekenis geeft over de significantie van een wijziging vergeleken met de vorige versie.

Versienummering releases

Het afsprakenstelsel gebruikt een nummering van drie cijfers voor de versienummering (a.b.c.). Afhankelijk van de wijzigingen die in het afsprakenstelsel worden doorgevoerd worden verschillende elementen van het versienummer verhoogt:

1. Grote wijziging: De "a" wordt gewijzigd voor een significante of niet terug te draaien wijziging (van v1.0 naar v2.0)
2. Kleine wijziging: De "b" wordt gewijzigd voor reguliere wijzigingen of nieuwe functionaliteit (van v1.2 naar v1.3)
3. Verbetering: De "c" wordt gewijzigd voor kleine verbeteringen (van v1.2 naar v1.2.1)

De [Beheerorganisatie DSGO](#) kan ervoor kiezen om meerdere stappen in een kleine wijziging tegelijk te maken (van v1.2 naar v1.5) om aan te geven dat er significante wijzigingen zijn gemaakt, maar niet genoeg om een grote wijziging aan te geven.

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET bij een release van het afsprakenstelsel de wijziging van versienummer bepalen

✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET releases communiceren middels de versie richtlijnen

Marktvorzieningen

Vorzieningen zijn ondersteunende faciliteiten die nodig zijn voor het functioneren van het **DSGO**. **Marktvorzieningen** zijn voorzieningen die geleverd worden door partijen in de gebouwde omgeving. Op dit moment worden drie marktvorzieningen verwacht in het DSGO. **Authenticatiediensten**, **autorisatieregisters**, en **datadienstbrokers**. Het DSGO volgt iSHARE (v2.0) in de implementatie van de authenticatiediensten en autorisatieregisters.

✓ Authenticatiediensten **MOETEN** voldoen aan alle eisen van een Identity Provider volgens **iSHARE (v2.0)**

✓ Autorisatieregisters **MOETEN** voldoen aan alle eisen van een Authorization Registry volgens **iSHARE (v2.0)**

i **Merk op**, de werking van datadienstbrokers wordt in een volgende versie van het **afsprakenstelsel** verder gedetailleerd.

Marktvorzieningen spelen een essentiële rol in het DSGO om een vertrouwd en schaalbaar netwerk mogelijk te maken. Om te valideren dat marktvorzieningen aan alle nodige eisen voldoen dienen deze te worden gecertificeerd.

✓ Marktvorzieningen **MOETEN** gecertificeerd zijn door een onafhankelijk en gespecialiseerde partij om te valideren dat ze voldoen aan alle eisen van het afsprakenstelsel

Stelselvoorzieningen

[Voorzieningen](#) zijn ondersteunende faciliteiten die nodig zijn voor het functioneren van het [DSGO](#). [Stelselvoorzieningen](#) zijn voorzieningen die worden geleverd en beheerd door de [Beheerorganisatie DSGO](#) en ondersteunen partijen in de voorbereiding op en bij de uitvoering van [datadiensten](#). Momenteel worden drie stelselvoorzieningen voorzien, de [conformiteitstest-tool](#), het [developer portal](#) en de [stelselcatalogus](#). Wanneer de eerste functionaliteiten van stelselvoorzieningen bruikbaar zijn worden deze beschikbaar gesteld.

i Merk op, Op dit moment zijn de eerste prototypes van de stelselvoorzieningen in ontwikkeling. Deze prototypes zijn ontwikkeld om op kleine schaal eerste ervaring op te doen als basis voor de ontwikkeling van volwassen stelselvoorzieningen.

Developer portal

De developer portal is een online interface waar ontwikkelaars documentatie, tools en middelen kunnen vinden om effectief de DSGO componenten van een datadienst te implementeren. Hierdoor zijn ontwikkelaars in staat om snel en goed softwaretoepassingen kunnen bouwen en integreren. Het prototype developer portal biedt ontwikkelaars interactieve documentatie waarin de componenten van datadiensten die gespecificeerd zijn in het [afsprakenstelsel](#), inclusief methodes en responseformaten waar van toepassing, duidelijk zijn omschreven. Het stelt gebruikers in staat om direct in de portal API-calls te testen zonder externe tools. Daarmee is het een centrale plek waar ontwikkelaars bronnen, voorbeelden en best practices kunnen vinden om datadiensten effectief te implementeren. In de doorontwikkeling van de stelselvoorzieningen zullen de functionaliteiten van de developer portal verder worden uitgebreid om ontwikkelaars zo goed mogelijk te ondersteunen.

[Bekijk hier de laatste publieke versie van het prototype developer portal](#)

i Merk op, de prototype stelselcatalogus is nog in ontwikkeling. Wanneer deze wordt bijgewerkt, zal hier meer informatie over de functionaliteiten van de developer portal te vinden zijn.

Conformiteitstest-tool

De conformiteitstest-tool (CTT) is een software hulpmiddel die gebruikt kan worden door organisaties om te verifiëren of een API implementatie technisch voldoet aan het [afsprakenstelsel](#). Deze wordt ook toegepast door de Beheerorganisatie DSGO tijdens het toetredingsproces. Het prototype CTT richt zich op het valideren van generieke afspraken van datadiensten geïmplementeerd door [datadienstaanbieders](#). In de doorontwikkeling van de stelselvoorzieningen zullen de functionaliteiten van de CTT verder worden uitgebreid om alle technische eisen te omvatten.

[Bekijk hier de laatste publieke versie van het prototype conformiteitstest-tool](#)

i Merk op, het prototype CTT is nog in ontwikkeling. Wanneer deze wordt bijgewerkt, zal hier meer informatie over het (aanvragen van) gebruik van de (prototype) CTT te vinden zijn.

Stelselcatalogus

De stelselcatalogus biedt zichtbaarheid van datadiensten in het DSGO, zowel voor mensen (via een website) als machines (via datadiensten). De stelselcatalogus biedt een overzicht van deelnemers en datadiensten in het DSGO om gebruikers de benodigde informatie te bieden voor het vinden en uitvoeren van datadiensten. De stelselcatalogus wordt gevuld met informatie die bij partijen beschikbaar wordt gesteld middels een [/capabilities](#) endpoint. De prototype stelselcatalogus bevat datadienstaanbieders en de bijbehorende datadiensten bevatten die in ontwikkeling zijn binnen de adoptieprojecten uit het [DSGO programma](#). In de doorontwikkeling van de stelselvoorzieningen zullen de functionaliteiten van de stelselcatalogus verder worden uitgebreid om ook [marktvoorzieningen](#) te bevatten.

[Bekijk hier de laatste publieke versie van het prototype stelselcatalogus](#)

 Merk op, de prototype stelselcatalogus is nog in ontwikkeling. Wanneer deze wordt bijgewerkt, zal hier meer informatie over het functioneren van de stelselcatalogus te vinden zijn.

Data service specification

i Deze pagina is in het engels ten behoeve van mogelijk internationale ontwikkelaars

To describe **data services** uniformly, the **trust framework** specifies a `data_service_info` object containing all the relevant elements of the **data service specification**. The `data_service_info` object is used in the `/capabilities` endpoint and in the **trust framework catalogue** to provide an overview of the data services available in the DSGO and their detailed specifications. The data service specification is inspired by and based on the **Data Catalog Vocabulary (DCAT)**, an open standard for the description of datasets recommended by **Forum voor Standaardisatie**, and the **Data Sharing Canvas**.

Q

Source: DCAT v3 - Abstract

es:

Data Catalog Vocabulary (DCAT) is an RDF vocabulary designed to facilitate interoperability between data catalogues published on the Web. This document defines the schema and provides examples for its use.

DCAT enables a publisher to describe datasets and data services in a catalogue using a standard model and vocabulary that facilitates the consumption and aggregation of metadata from multiple catalogues. This can increase the discoverability of datasets and data services.

Data_service_info object

The `data_service_info` is inspired by, and largely based on DCAT v3. Some additional parameters have been defined in addition to those specified in DCAT to enable DSGO specific features. DSGO specific parameters are indicated with an asterisk.

i

Note, the `data_service_info` object is still under development. It is currently focussed at specifying a single endpoint as a data service. It is foreseen that more complex data services will arise, where a number of interactions between a data service consumer and data service provider will have to take place in order to enable a data service. This is not yet covered in this object. This will be expanded on in the further development of the DSGO.

i

Note, in the future, it is desirable that specifications for a data service are both machine-readable and human-readable. At this point, this is both included in the `data_service_info` object, however, not all machine-readable parameters have been fully specified. This will be further detailed in the ongoing development of the DSGO.

Parameters	Type	Description	
<code>accessRights</code>	Required	String	MUST contain a description of the access policy of the data service which is not covered by the <code>level_of_assurance</code> or <code>security_level</code> , MUST be limited to a maximum of 1500 characters.
<code>conformsTo</code>	Required	Array of strings	MUST contain a (reference to) (one or more) recognised standard to indicate ontologies, semantics, schemes to which the resource in the data service conforms. In order to be machine-readable, this MUST contain an array of URIs (according to RFC3986), if this is not possible, it MAY contain a human-readable description of the standard.
<code>costs</code> *	Required	String	MUST contain a description of the costs that a data service provider charges a data service consumer for using the data service. In order to be machine-readable, this MUST contain a URI (according to RFC3986) to existing models, if this is not possible, it MAY contain a human-readable description of associated costs.
<code>endpointDescription</code>	Required	Array of strings	MUST contain a URI (according to RFC3986) to a machine-readable description of the endpoint and possible operations related to the endpoint(s) of the data service. Examples include an OpenAPI (Swagger) description, or YAML file. Additionally, this array MAY include a URI to a human-readable description of the endpoint, for example a developer portal.
<code>hasPolicy</code>	Required	String	MUST contain a description regarding the policies related to the execution of the data service. In order to be machine-readable, this MUST contain a XCAML description , if this is not possible, it MAY contain a human-readable description of the policies.
<code>levelOfAssurance</code> *	Required	String	MUST contain the level of assurance that a data service consumer must achieve in order to make use of the data service, MUST be indicated in accordance with the eIDAS regulation and be the value of <code>low</code> , <code>substantial</code> or <code>high</code> .
<code>license</code>	Required	String	MUST contain a reference to the legal document under which the data service is made available. MUST be equal to one or more of the licence codes .
<code>securityLevel</code> *	Required	String	MUST contain the level of security that a data service consumer must achieve in order to make use of the data service. Note, this is not yet defined, but will be further specified in an upcoming version of the trust framework.

<code>serviceLevelAgreements*</code>	Required	Object	Service levels which data service consumers can expect regarding the data service. MUST contain an object including the <code>availability</code> and <code>performance</code> objects.
<code>availability*</code>	Required	Array of objects in <code>service_level_agreements</code> object	MUST contain a range of timestamps indicating the weekly <code>availability window</code> of the data service according to the JSON structure presented here: <pre> 1 [2 {"monday": {"start": "09:00", "end": "17:00"}}, 3 {"tuesday": {"start": "09:00", "end": "17:00"}}, 4 // ... other days ... 5 {"sunday": {"start": "00:00", "end": "00:00"}} 6] </pre>
<code>performance*</code>	Required	string in <code>service_level_agreements</code> object	<code>Performance</code> indicators of the data service. MUST contain a string describing the performance, limited to a maximum of 500 characters.
<code>version</code>	Required	String	Version indicator of the data service, MUST be formatted as a.b.c. inline with the <code>versioning guidelines</code> for the trust framework

* these parameters are DSGO specific and have been added on top of the parameters defined in DCAT v3.

Example of a data service specification in JSON-format

```

1 {
2   "accessRights" : "must have an access token to access",
3   "conformsTo" : ["https://www.digigo.nu/standaarden"],
4   "costs" : "Not Applicable",
5   "endpointDescription" : "https://dsgo-demo.dsgo.app/docs",
6   "hasPolicy" : "None",
7   "levelOfAssurance" : "Not Applicable",
8   "licence" : "0001",
9   "securityLevel" : "Not Applicable",
10  "serviceLevelAgreements" : [
11    {
12      "availability": [
13        {"monday": {"start": "09:00", "end": "17:00"}},
14        {"tuesday": {"start": "09:00", "end": "17:00"}},
15        // ... other days ...
16        {"sunday": {"start": "00:00", "end": "00:00"}}
17      ]
18    },
19    {
20      "performance": "responds to 95% of requests within 2 seconds"
21    }
22  ],
23  "version": "v0.1.0"
24 }

```

Specifieke afspraken

In dit hoofdstuk worden de specifieke afspraken die van toepassing zijn op [datadiensten](#) gepresenteerd. Specifieke afspraken worden altijd afgebakend en zijn alleen van toepassing binnen de gedefinieerde context. Specifieke afspraken volgen uit de [aanpak van ontwikkeling van het afsprakenstelsel](#) en worden beheerd volgens het [change en release management proces](#).

i Merk op, het doel van het [DSGO](#) is om geen specifieke afspraken opstellen die de impact hebben op een groep in de gebouwde omgeving waarvoor dit niet beoogd of die daar geen gebruik van wil maken. Hierom worden specifieke afspraken altijd contextueel afgebakend om op gerichte standaardisatie in de gebouwde omgeving aan te brengen waar dit wel nodig en gewenst is.

In de doorontwikkeling van het [DSGO](#) wordt verder verkend hoe dit op de juiste manier in praktijk kan worden gebracht.

i Merk op, op dit moment valt het beheer van specifieke afspraken onder het [change en release management proces](#) van het [DSGO](#). Er is geïdentificeerd dat het wenselijk is dat het beheer van specifieke afspraken afwijkt van dat van generieke afspraken wegens de impact op gebruikers van specifieke afspraken.

In de doorontwikkeling van het [DSGO](#) wordt dit overwogen. zie voor meer informatie de pagina [change en release management](#).

BIM in datadiensten

i Merk op, deze specifieke afspraken komen voort uit de BIM-vergunningen use case binnen het DSGO programma.

Op veel verschillende plekken van de waardeketen van de gebouwde omgeving wordt Building Information Modelling (BIM) gebruikt. [ISO 19650](#), de internationale norm voor het beheer van [informatie](#) over de gehele levenscyclus van een [bouwwerk of infrastructureel werk](#), definieert BIM als het gebruik van een gedeelde digitale representatie van een bouwwerk of infrastructureel werk om ontwerp-, bouw- en gebruiksprocessen te faciliteren en een betrouwbare basis te vormen voor besluitvorming. Volgens ISO 19650 wordt informatie gestructureerd in [informatie containers](#), welke relevante informatie voor BIM kan bevatten. Wanneer men in de gebouwde omgeving spreekt over een BIM-model, wordt typisch een informatie container met data gestructureerd als geometrische modellen bedoeld.

i Merk op, de verwijzing naar BIM-model als een informatie container met data gestructureerd als geometrisch model is niet volledig correct. Een informatie-container kan meer informatie bevatten dan in een BIM-model. Hierom moet afhankelijk van de situatie verwezen worden naar bijvoorbeeld een BIM 4D-model of BIM document.

Voor de leesbaarheid en consistentie wordt er bij het opstellen van de specifieke afspraken verwezen naar een BIM-model in deze context.

Er bestaan op dit moment een groot aantal variaties in de semantische modellen die gebruikt worden in BIM-modellen. In het [DSGO](#) worden een aantal aspecten voor het gebruik van BIM-modellen in een [datadienst](#) gestandaardiseerd met specifieke afspraken die in lijn zijn met de [richtinggevende principes](#).

Er zijn specifieke afspraken gemaakt over het gebruik van BIM-modellen binnen een gedefinieerde context in het DSGO.

BIM voor vergunning of melding afhandelen

Merk op, deze specifieke afspraken komen voort uit de BIM-vergunningen use case binnen het DSGO programma.

In de GEBORA (GEBouwde Omgeving Referentie Architectuur) is de waardeketen 01 voor Registratie, Vergunning, Toezicht en Handhaving vastgelegd. Hierin vindt de Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen plaats.

:Q

uot **Bron:** Gebouwde Omgeving Referentie Architectuur - [NORA online](#)

es:

We onderkennen vooralsnog 6 ketens: (1) registreren, vergunning, toezicht houden en handhaven (2) eigendom en gebruiksrechten (3) plannen, ontwerpen en realiseren (4) beheren en instandhouden (5) exploiteren en gebruiken en (6) inwinnen, produceren, opslaan, verkopen en transporteren van producten, materieel, materiaal en medewerkers.

Deze specifieke afspraken gelden voor [datadiensten](#) die gebruik maken van gestructureerde geometrische modellen (een [BIM-model](#)) in Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen van de GEBORA.

✓ Als datadiensten gebruikt worden in de Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen, en gebruik maken van gestructureerde geometrische modellen (een BIM-model) dan MOETEN partijen alle [DSGO.BIM.Vergunning afspraken](#) volgen

Industry Foundation Classes (IFC)

Het DSGO volgt in deze specifieke afspraken het gebruik van [Industry Foundation Classes \(IFC\)](#) zoals vastgelegd in de open standaarden van [buildingSMART International](#) en overgenomen in [ISO 16739](#). Hiervoor wordt gezorgd dat elk BIM-model wat volgens het DSGO gedeeld wordt binnen een datadienst, dezelfde semantische standaard moet aanhouden.

✓ [DSGO.BIM.Vergunning](#) : Datadienstaanbieders MOETEN [IFC4 ADD2 TC1 \(v4.0.2.1\)](#) ondersteunen

Merk op, er is in het DSGO gekozen voor de [buildingSMART International IFC4 ADD2 TC1 \(v4.0.2.1\)](#) omdat omdat deze onderandere naukeurige geo-referentie mogelijkheden bevat ten opzichte van andere open alternatieven zoals de [IFC2x3 TC1 \(versie 2.3.0.1\)](#)

De ondersteuning voor georeferentie in IFC2x3 bied enkel mogelijkheden voor het definiëren van de locatie en de oriëntatie van het gebouw ten opzichte van de wereldcoördinaten. Het gebruikte voornamelijk het [IfcSite](#) en [IfcBuilding](#) entiteiten voor deze doeleinden, en had een beperkte set attributen om geo-referentie-informatie te definiëren. IFC4 introduceerde verbeterde ondersteuning voor geo-referentie, met meer gedetailleerde en uitgebreide mogelijkheden om locatie-informatie en geospatiale data te specificeren. Het introduceerde bijvoorbeeld de [IfcMapConversion](#) en [IfcProjectedCRS](#) entiteiten die samenwerken om een gedetailleerd georeferentie-informatiesysteem op te zetten. Met deze verbeteringen in IFC4 kunnen gebruikers de geografische positie, de oriëntatie en de schaal van het model ten opzichte van een kaartprojectiesysteem op een veel gedetailleerdere manier specificeren dan in IFC2x3.

Information Delivery Specifications (IDS)

[Information Delivery Specifications \(IDS\)](#) is een open standaard van [buildingSMART International](#) en specifiek bedoeld voor het vastleggen van aanlever- en uitwisselings eisen aan BIM IFC modellen. De afspraak in het DSGO betreft aanleververeisen (bijvoorbeeld, het IFC4 model moet een bepaald informatie component of entiteit bevatten (bijvoorbeeld: [IfcSpace](#) / [IfcSensor](#) / [IfcDoor](#)) met een bepaald attribuut [ObjectType](#) (functie)) en niet de inhoudelijke eisen vanuit regelgeving (bijvoorbeeld een scheidingswand tussen twee

brandcompartimenten dient 60 minuten weerstand te bieden bij brand doorslag en overslag). Verder biedt IDS geen ondersteuning voor geometrische vereisten of het in kaart brengen van vereisten met projectprocessen, vandaar dat de afspraak enkel van toepassing is 'indien IDS het technisch toe laat'.

✓ DSGO .BIM.Vergunning : Datadienstaanbieders ZOULDEN aanleveren aan een IFC4 model MOETEN specificeren met [IDS v0.9.6](#) indien IDS het technisch toe laat

i **Merk op**, de buildingSMART International IDS standaard is op dit moment in ontwikkeling. Het is de verwachting dat richting het einde van 2023 er een v1.0 van de IDS wordt gepubliceerd. Deze ontwikkelingen worden in de gaten gehouden, en deze afspraak zal worden geüpdate indien relevant. IDS v0.9.6 is de meest volwassen versie op het moment van schrijven.

i **Merk op**, er is in het DSGO gekozen voor de buildingSMART International IDS op basis van de literatuur ([bron](#)), en dat dit inlijn is met de richtinggevende principes:

'IDS has been identified as the most advantageous method, when it comes to automated compliance checking by validation of the alphanumerical IR'.

De afspraken op deze pagina worden verder gedetailleerd voor gespecificeerde contexten:

BIM voor vergunning of melding afhandelen voor gebouwen met als gebruiksfunctie woonfunctie

Merk op, deze specifieke afspraken komen voort uit de BIM-vergunningen use case binnen het DSGO programma.

Binnen waardeketen Fase 01.02 worden (o.a.) vergunningen aangevraagd voor gebouwen met als gebruiksfunctie woonfunctie. Wanneer in deze context BIM-modellen worden gedeeld in een [datadienst](#) gelden de afspraken op deze pagina. Deze afspraken bouwen voort op de afspraken voor [BIM in datadiensten voor vergunning of melding afhandelen](#) in deze gespecificeerde context. Een gebouw met een woonfunctie (volgens het [Informatiepunt Leefomgeving](#)) is gebouw waar een onderdeel van wordt gebruikt om te wonen. Dat wil zeggen dat het adres als woonadres in de gemeentelijke basisadministratie staat.

✓ Als datadiensten gebruikt worden in de Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen, en gebruik maken van gestructureerde geometrische modellen (een BIM-model) voor een gebouw met een woonfunctie dan MOETEN partijen alle DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie afspraken volgen

Georeferentie

Het is voor alle betrokkenen (bv projectontwikkelaars en gemeentes) essentieel om het ontwerp te kunnen relateren aan een plek in de fysieke wereld. Daarvoor moet de ontvanger van een BIM-model weten welk coördinatenstelsel gebruikt is. Volgens Geonovum's [Handreiking Gebruik coördinaatreferentiesystemen bij uitwisseling en visualisatie van geo-informatie](#), wordt hier het Rijksdriehoeksstelsel voor gebruikt. Dit is [het nationale geprojecteerde coördinatensysteem](#). Naast de x en y coördinaat in het RD_new stelsel, is de hoogte t.o.v. NAP ook van belang, al is de peilhoogte in projecten soms pas laat bekend. Er is gekozen om zowel EPSG:7415 als EPSG:28992 te gebruiken vanwege het belang de peilhoogte (in EPSG:7415) en de brede adoptie van EPSG:28992. Binnen IFC is [IFCClass:IfcProjectedCRS](#) speciaal voor verwijzingen naar coördinatensystemen toegevoegd in de overgang naar IFC4.

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het lokale nulpunt een verwijzing bevat naar het [Rijksdriehoeksstelsel \(RD_new\)](#) en de hoogte t.o.v. NAP, door bij [IFCClass:IfcProjectedCRS](#) de waarde `Name:EPSG:7415` te gebruiken of `Name:EPSG:28992` en als Z-waarde de hoogte tegenover NAP te gebruiken

[IFCMAPCONVERSION](#) is binnen IFC de meest nauwkeurige & gebruikelijke plek om coördinaten door te geven. De volgende afspraak borgt dat de drie benodigde coördinaten in ieder geval ingevuld zijn. Schaal en rotatie zijn ook vaak van belang en worden mogelijk in een latere versie toegevoegd.

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het BIM-model de [IFCClass:IFCMAPCONVERSION](#) bevat met attributen `Eastings`, `Northings` en `OrthogonalHeight` ingevuld

Bouwlaagnaamgeving

Het specificeren van bouwlagen naamgeving voorkomt onduidelijkheid, bijvoorbeeld over wat de 1e verdieping is (begane grond, of de verdieping daarboven). De [BIM Basis ILS](#) specificeert bouwlaagnaamgeving (gebaseerd op de [RVB BIM Specificaties v1.1-c](#) paragraaf 2.1.9). Binnen IFC is [IFCBUILDINGSTOREY](#) de class die gemaakt is voor bouwlaagnaamgeving.

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat de bouwlagen gedefinieerd worden met [IFCClass:IFCBUILDINGSTOREY](#) en attribuut `Name` volgens de bouwlaagnaamgevingsmethode van de [BIM basis ILS v2](#)

✓

DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaانبieders MOETEN ondersteunen dat elk geometrisch object (bv. IfcSpace) een relatie heeft met een bouwlaag via IFCRELAGGREGATES met een element uit IFCClass:IFCBUILDINGSTOREY

Oppervlaktes en ruimten

Zowel voor projectontwikkelaars als voor gemeentes zijn de oppervlaktes en ruimten van een gebouw nodig om bijvoorbeeld een kosten-batenanalyse te maken of een bestemmingsplantoets te doen. NEN2580 definieert een norm voor het bepalen van oppervlaktes en ruimten van gebouwen. Hieronder volgen afspraken voor hoe Bruto Vloeroppervlak (BVO), Gebruiksoppervlak (GO) en Netto Vloeroppervlak (NVO) te specificeren in BIM-modellen. Naast BVO, GO en NVO zijn ook andere NEN2580 normen van belang, deze worden mogelijk in een latere versie toegevoegd.

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaانبieders MOETEN ondersteunen dat het BIM-model de NEN2580 normen voor oppervlaktes (BVO/GO) en ruimte (NVO) bevat

IfcSpatialZone wordt gebruikt voor BVO en GO omdat deze entiteit breder is en gebruikt kan worden om verschillende zones of gebieden in een gebouw of op een locatie te definiëren. IfcSpatialZone kan dus ruimten en elementen groeperen. Dit maakt het geschikt om het BVO of het GO te berekenen, aangezien dit oppervlaktes omvat die ook delen van de bouwconstructie zoals muren en kolommen bevatten. Binnen IFC is voor BVO en GO geen geschikt type gedefinieerd waardoor gekozen is voor USERDEFINED.

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaانبieders MOETEN ondersteunen dat het brutovloeroppervlak (BVO) beschreven wordt als IFCClass:IfcSpatialZone met predefined type USERDEFINED met attributen uit onderstaande tabel

Attribuut in IfcSpatialZone		Beschrijving
Name	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte nummer, bijvoorbeeld: O.12
ObjectType	Verplicht	MOET gelijk zijn aan "BVO"
LongName	Optioneel	Vrij te kiezen tekst, bijvoorbeeld: oostvleugel laagbouw
Description	Optioneel	Vrij te kiezen tekst omschrijving, bijvoorbeeld: sociale woningen

✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaانبieders MOETEN ondersteunen dat het gebruiksoppervlak (GO) beschreven wordt als IFCClass:IfcSpatialZone met predefined type USERDEFINED met attributen uit onderstaande tabel

Attribuut in IfcSpatialZone		Beschrijving
Name	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte nummer, bijvoorbeeld: 1-003
ObjectType	Verplicht	MOET gelijk zijn aan "GO"
LongName	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte tekst, bijvoorbeeld: Penthouse
Description	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte omschrijving, bijvoorbeeld: Hoek appartement met uitzicht op haven

Voor NVO wordt IfcSpace gebruikt, wat typisch gebruikt wordt om ruimtes binnen een gebouw te definiëren. Het is bedoeld om een specifieke ruimte in het gebouw te representeren zoals een kamer, gang of liftschacht. Omdat IfcSpace de daadwerkelijke bruikbare ruimte binnen de muren, vloeren en plafonds van die specifieke ruimte representeert kan het worden gebruikt om de bouwbesluitfuncties te beschrijven en NVO te berekenen. De waarden in onderstaande tabel zijn gekozen zodat ze in lijn zijn met de Basis ILS, ILS O&E en RVB BIM norm ondanks dat dit afwijkt van de opbouw van de tabellen bij de twee voorgaande afspraken. Binnen IFC is voor NVO geen geschikt type gedefinieerd waardoor gekozen is voor USERDEFINED.

- ✓ **DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie** : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het nettovloeroppervlak (NVO) beschreven wordt als `IfcClass:IfcSpace` met onderstaande tabel

Attribuut in <code>IfcSpace</code>		Beschrijving
Name	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte nummer, bijvoorbeeld: 1.12 of B_S_123.21
ObjectType	Verplicht	MOET waarde uit ruimtefunctie bevatten, gedefinieerd volgens RVB BIM specificities tabblad: Ruimtefunctie , bijvoorbeeld: verblijfsruimte, verkeersruimte
LongName	Verplicht	MOET gelijk zijn aan "NVO"
Description	Optioneel	Vrij te kiezen ruimte tekst, bijvoorbeeld: kantoorruimte Hans

Groepering ruimtes

Door ruimtes te groeperen in zones, kunnen eigenschappen of attributen die gemeenschappelijk zijn voor alle ruimtes in die zone efficiënter worden beheerd. Om aan die behoefte te voldoen, is binnen de IFC-standaard `IfcZone` ontworpen waarmee `IfcSpaces` gegroepeerd kunnen worden onder één overkoepelende eenheid. Afhankelijk van de behoeften van een project kunnen zones worden gecreëerd op basis van functionele vereisten, verhuurbare eenheden, eigendomsgrenzen of andere criteria. Daarnaast wordt het eenvoudiger om specifieke delen van een gebouw te isoleren voor visualisatie of analyse. In het kader van de context van vergunningsverlening voor gebouwen met een woonfunctie, is hier gekozen om 'woonfunctie' als `ObjectType` verplicht te stellen. Daarmee wordt de relatie gelegd tussen ruimten in een BIM-model en zowel de bouwbesluitfunctie als het bestemmingsplan.

- ✓ **DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie** : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat ruimten (`IfcSpaces`) die bij dezelfde wooneenheid horen, gegroepeerd worden met een `IfcClass:IfcZone` met attributen uit onderstaande tabel

Attribuut in <code>IfcZone</code>		Beschrijving
Name	Optioneel	Vrij te kiezen naam, bijvoorbeeld: huisnummer, bouwnummer
ObjectType	Verplicht	MOET gelijk zijn aan "woonfunctie"
LongName	Optioneel	Vrij te kiezen tekst als informatieve omschrijving
Description	Optioneel	Vrij te kiezen tekst, bijvoorbeeld: Woning van Lex

Voorbeeld

In lijn met de afspraken voor `DSGO.BIM.Vergunningen`, moeten de indieningsvereiste zoals geformuleerd in `DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie` afspraken beschikbaar worden gesteld als **IDS**. Ter illustratie, hieronder een voorbeeld van een human-readable en machine-readable format van een IDS die de `DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie` eisen bevat.

Human-readable: [PDF 231218-DSGO.BIM.Vergunningen.Woonfunctie.pdf](#)

Machine-readable: [231218-DSGO.BIM.Vergunningen.Woonfunctie.ids](#)

Appendix

De appendix bevat extra informatie en context waar in het afsprakenstelsel aan wordt gerefereerd.

Overzicht van conceptafspraken

Voor een overzicht van de notatieconventies gebruikt in de eisen zie [deze pagina](#). Dit overzicht van conceptafspraken is ook beschikbaar als een excel sheet, [klik hier](#) om deze te downloaden.

Generieke afspraken

Generieke technische standaarden

RESTful API's

- ✓ Partijen ZOULDEN RESTful architectuurprincipes MOETEN volgen voor API's
- ✓ Partijen MOETEN uitsluitend standaard HTTP-operaties ondersteunen (GET, PUT, POST, PATCH, DELETE)
- ✓ Partijen MOGEN NIET de state van de client bij houden
- ✓ Partijen MOETEN data als resources beschikbaar stellen in een datadienst
- ✓ Partijen MOETEN resources een zelfstandig naamwoord in het meervoud als naam geven

HTTP(s)

- ✓ Partijen MOETEN in de context van datadiensten communiceren via het HTTP protocol
- ✓ Partijen MOETEN HTTP-headers van 100K lengte accepteren
- ✓ Partijen MOETEN bij het ontvangen van een HTTP-verzoek antwoorden met (onder andere) een statuscode die het resultaat van het verzoek aangeeft
- ✓ Partijen MOETEN geschikte HTTP-statuscodes ondersteunen die passen bij de dienst. Tenminste de volgende: 2XX, 4XX en 5XX
- ✓ Partijen ZOULDEN de standaard foutmeldingen van de HTTP 400 en 500 statuscode reeksen MOETEN ondersteunen volgens [RFC 9110](#)

JSON

- ✓ Partijen MOETEN JSON gebruiken voor het sturen van gegevens in de context van datadiensten

UTC

✓ Partijen MOETEN alle datums en tijdstippen in de context van datadiensten communiceren volgens de UTC tijdstandaard of als referentie naar de UTC tijdsstandaard

✓ Partijen MOETEN alle datums en tijdstippen in de context van datadiensten communiceren volgens de ISO 8601 standaard

API specifications

Generic API requirements

✓ Parties MUST validate that all received API calls conform to the DSGVO trust framework

✓ Parties MUST validate that all responses to API calls conform to the DSGVO trust framework

✓ Parties MUST define the default base URL of API endpoints following the `<domain-name>/<path>/resources` format, where `<domain-name>` is server specific and `<path>` is an optional URL path

✓ Parties MUST define the default base URL of API endpoints without a trailing slash

✓ Parties SHOULD limit API responses to include only a reasonably sized amount of data

✓ Parties MUST NOT include HTTP bodies in GET or DELETE requests

✓ Parties MAY include query options for functionalities such as filter, sort, and page in their API endpoint as defined in [OData 4.01](#)

✓ Parties MUST reject any requests that contain unsupported url parameters with a `501 Not Implemented` as defined in [OData 4.01](#)

✓ Parties MUST make caching explicit to API users

✓ Parties MUST include the following headers in the API response when it is not cacheable:

```
cache-control: no-store  
pragma: no-cache
```

✓ Parties MUST include the following headers in the API response when it is cacheable:

```
cache-control: max-age=31536000  
Note: max-age MAY vary
```

Common endpoints

/token

✓ Parties MUST provide an access token via the `/token` endpoint

✓ Parties MUST NOT accept GET calls to the `/token` endpoint

POST /token

- ✓ Parties MUST support a POST call to a `/token` endpoint to create a new access token
- ✓ Parties MUST NOT pre-register clients
- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token` endpoint contains the HTTP headers as described in the table below
- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token` endpoint contains the parameters as described in the table below
- ✓ Parties MUST validate the client credentials in the `client_assertion` received in a POST to a `/token` endpoint, by comparing the `client_id` to the `iss` and `sub` claim in the `client_assertion` and the `subject_name` of the QSEAL used to sign the `client_assertion`
- ✓ Parties MUST include the HTTP headers as described in the table below in a response to a POST request to a `/token` endpoint
- ✓ Parties MUST include an access token as described in the table below in the HTTP payload in a response to a successful POST request to a `/token` endpoint
- ✓ Parties MUST NOT issue refresh tokens
- ✓ Parties MUST include the parameters as described in the table below in the HTTP payload in a response to a failed POST request to a `/token` endpoint

POST `/token/revoke`

- ✓ Parties MUST support a POST call to a `/token/revoke` endpoint to revoke an access token
- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token/revoke` endpoint contains the HTTP headers as described in the table below
- ✓ Parties MUST validate that a POST request to a `/token/revoke` endpoint contains the parameters as described in the table below
- ✓ Parties MUST validate the client credentials in the `client_assertion` received in a POST to a `/token/revoke` endpoint
- ✓ Parties MUST respond with a `200 OK` to a successful POST call to a `/token/revoke` endpoint
- ✓ Parties MUST respond with a `200 OK` to a POST call to a `/token/revoke` endpoint containing an invalid access token
- ✓ Parties MUST no longer accept the revoked the access token after a `200 OK` response is responded
- ✓ Parties MUST include the parameters as described in the table below in the HTTP payload in a response to a failed POST request to a `/token/revoke` endpoint
- ✓ Parties MAY include a `Retry-After` header in the 503 response to a `/token/revoke` endpoint to indicate the expected unavailability of the service

`/capabilities`

✓ Parties MUST provide information about their services via the `/capabilities` endpoint

GET `/capabilities`

✓ Parties MUST support a GET call to a `/capabilities` endpoint to retrieve a list of their features (in a `capabilities_info` object).

✓ Parties MUST provide only `public` features to a successful GET request to the `/capabilities` endpoint, which does not include an access token

✓ Parties MUST validate that a GET request to the `/capabilities` endpoint includes the `Authorization` headers and contains a valid access token, when returning `restricted` features

✓ The trust framework catalogue MUST include a `capabilities_token` including a `capabilities_info` object in a response to a successful GET call to the `/capabilities` endpoint

Data service provider endpoints

API Service Content

✓ Data service providers SHOULD make use of relevant open standards in the definition of the service content of a data service

Example `/resources`

✓ Data service providers MUST expose their resources in conformance with the trust framework

`/subscriptions`

✓ Data service providers MUST define subscriptions for events in accordance to the `subscription` resource, when implementing a subscription

✓ Data service providers MUST define events for their subscriptions in accordance to the `events` resource, when implementing a subscription

✓ Data service providers MUST expose their subscriptions in conformance with the DSGO `/subscriptions` endpoint specifications

✓ Data service providers MUST determine suitable authorisation policy for their `/subscriptions` endpoint

GET `/subscriptions`

✓ Data service providers MUST support a GET call to a `/subscriptions` endpoint to retrieve a list of available subscriptions

✓ Data service providers MUST include a list of subscription resources available for the data service consumer in a response to a successful GET calls to the `/subscriptions` endpoint

✓

Data service providers MUST provide a count of the number of subscriptions included, in the `count` parameter, in the response to a successful GET calls to the `/subscriptions` endpoint

POST /subscriptions

- ✓ Data service providers MUST support a POST call to a `/subscriptions` endpoint to create a new subscription
- ✓ Data service providers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/subscriptions` endpoint contains the following parameters, with content as defined in the `subscription` resource:
 - `resource_type`
 - `start_date` (optional)
 - `end_date` (optional)
 - `event_type`
 - `webhook_url`
- ✓ Data service providers MUST validate that a POST request to `/subscriptions` endpoint complies with their data service specific subscription requirements
- ✓ Data service providers MUST respond with a `201 Created` to a successful POST call to a `/subscriptions` endpoint
- ✓ Data service providers MUST include the created `subscription` resource in the HTTP body of the response to a successful POST call to the `/subscriptions` endpoint

GET /subscriptions/{id}

- ✓ Data service providers MUST support a GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint to get information about a specific subscription
- ✓ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a GET request to a `/subscriptions/{id}` is valid, exists and is available to the data service consumer
- ✓ Data service providers MUST respond with a `200 OK` to a successful GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint
- ✓ Data service providers MUST include the requested `subscription` resource in the HTTP body of the response to a successful GET call to the `/subscriptions/{id}` endpoint
- ✓ Data service providers MUST respond with a `404 Not found` to a GET call to a `/subscriptions/{id}` endpoint when the `{id}` is not valid or available to a data service consumer

DELETE /subscriptions/{id}

- ✓ Data service providers MUST support a DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint to remove a specific subscription
- ✓ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a DELETE request to a `/subscriptions/{id}` is valid, exists and is available to the data service consumer

✔ Data service providers MUST validate that the `subscription` resource being deleted complies with their data service specific subscription requirements

✔ Data service providers MUST respond with a 200 OK to a successful DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint

✔ Data service providers MUST NOT include an HTTP body in the response to a successful DELETE call to the `/subscriptions/{id}` endpoint

✔ Data service providers MUST set the `"status"` of `subscription/{id}` to `"inactive"` in response to a successful DELETE call to the `/subscriptions/{id}` endpoint

✔ Data service providers MUST respond with a 404 Not found to a DELETE call to a `/subscriptions/{id}` endpoint when the `{id}` is not a valid or available to the data service consumer

POST `/subscriptions/{id}/test`

✔ Data service providers MUST support a POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint to send a test notification to the data service consumers supplied `/notifications` endpoint

✔ Data service providers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint is empty

✔ Data service providers MUST validate that the `{id}` of a POST request to a `/subscriptions/{id}/test` is valid, exists and is available to the data service consumer

✔ Data service providers MUST respond with a 202 Accepted to a successful POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint

✔ Data service providers MUST NOT include an HTTP body in the response to a successful POST call to the `/subscriptions/{id}/test` endpoint

✔ Data service providers MUST trigger the sending of a notification with `"eventType": "Test"` to the subscription's webhook url in response to a successful POST call to the `/subscriptions/{id}/test` endpoint

✔ Data service providers MUST respond with a 404 Not found to a POST call to a `/subscriptions/{id}/test` endpoint when the `{id}` is not a valid or available to the data service consumer

Data service consumer endpoints

`/notifications`

✔ Data service consumers MUST have an `/notifications` endpoint implemented before obtaining a subscription

✔ If a Data service consumer has a subscription, the Data service consumers MUST support a `notification` object

✔ Data service consumers MUST expose their subscriptions in conformance with the DSGO `/notifications` endpoint specifications

✔ Data service consumers MUST determine suitable authorisation policy for their `/notifications` endpoint

POST /notifications

- ✓ Data service consumers MUST support a POST call to a `/notifications` endpoint to be able to receive notifications from data service providers
 - ✓ Data service consumers MUST validate that the HTTP body of a POST request to a `/notifications` endpoint contains a valid `notification` object
 - ✓ Data service consumer MUST respond with a 200 OK to a successful POST call to a `/notification` endpoint
-

Trust framework catalogue endpoints

/parties

- ✓ The trust framework catalogue MUST provide information about participants via the `/parties` endpoint
-

GET /parties

- ✓ The trust framework catalogue MUST support a GET call to a `/parties` endpoint to retrieve a list of DSGO participants (in an array of `parties_info` objects).
 - ✓ The trust framework catalogue MUST validate that a GET call to a `/parties` endpoint includes the "Authorization" header according to [RFC 6750](#)
 - ✓ The trust framework catalogue MUST validate that the HTTP body of a GET request to the `/parties` endpoint contains the parameters as defined in the table below
 - ✓ The trust framework catalogue MUST validate that the HTTP body of a GET request to the `/parties` endpoint contains at least a single parameter.
 - ✓ The trust framework catalogue MUST include a `party_token` including of an (array of) `parties_info` objects in a response to a successful GET calls to the `/parties` endpoint
-

/trusted_list

- ✓ The trust framework catalogue MUST provide information about trusted certificate authorities via the `/trusted_list` endpoint
-

GET /trusted_list

- ✓ The trust framework catalogue MUST support a GET call to a `/trusted_list` endpoint to retrieve a list of DSGO participants (in an array of `trusted_list` objects).
- ✓ The trust framework catalogue MUST validate that a GET call to a `/trusted_list` endpoint includes the "Authorization" header according to [RFC 6750](#)

- ✓

The trust framework catalogue MUST include a `trusted_list_token` including of an (array of) `trusted_list` objects in a response to a successful GET calls to the `/trusted_list` endpoint

Identificatie

✓ Partijen MOETEN zich uniek identificeren wanneer ze betrokken zijn bij een datadienst

✓ Partijen MOETEN andere partijen die betrokken zijn bij een datadienst uniek identificeren

Identificatie van organisaties

✓ Partijen MOETEN een geldig EORI-nummer of KvK-nummer gebruiken als Organisatie ID

✓ Partijen MOETEN een Organisatie ID gebruiken die overeenkomt met eIDAS certificaten die gebruikt worden voor authenticatie, zie [Authenticatie](#) voor meer informatie

✓ Als partijen een KvK-nummer gebruiken als Organisatie ID, dan MOET deze met de prefix "NL.KVK." worden gebruikt

✓ Als partijen een EORI-nummer gebruiken als Organisatie ID, dan MOET deze met de prefix "EU.EORI." worden gebruikt

Autorisatie

Autorisatiebeleid opstellen

✓ Datadienstaanbieders MOETEN het autorisatiebeleid bepalen voor elke datadienst

✓ Datadienstaanbieders MOETEN hun autorisatiebeleid vastleggen in de toegangscontroleregels van de datadienstspecificatie

Autorisatie-informatie organiseren

✓ Als datadienstaanbieders gebruik maken van een access token dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN het voor de datarechthebbende mogelijk MOETEN maken haar rechten over data te delegeren

✓ Als datadienstaanbieders gebruik maken van kwalificaties en eigenschappen dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

Access token

✓ Als partijen gebruik willen maken van een access token dan, MOETEN ze deze beschikbaar stellen via een `/token` endpoint

✓ Partijen MOETEN verifiëren dat het certificaat waarmee de Basis JWT is getekend uitgegeven en ondertekend is door een certificaatautoriteit op de vertrouwde lijst van DSGO

✓ Partijen MOETEN verifiëren dat het certificaat waarmee Basis JWT is getekend valide is

✓ Partijen MOETEN bij elk verzoek om een access token, de identiteit van de aanvrager authenticeren door de identiteit uit het certificaat te vergelijken met die uit het access token verzoek. Indien deze niet matchen met elkaar, MOET het verzoek worden afgewezen.

✓ Partijen MOETEN bij een access token verzoek de status van een partij binnen het DSGO verifiëren bij de stelselcatalogus

Delegaties

✓ Als gedelegeerde datadienstgebruikers een datadienst kunnen afnemen MOETEN datadienstaanbieders vaststellen waar delegaties geregistreerd mogen worden

✓ Als de datarechthebbende gebruik wil maken van de mogelijkheid om haar rechten te delegeren dan MOET de datarechthebbende binnen de opties aangeboden in een datadienst bepalen waar haar delegaties geregistreerd worden

✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor de datarechthebbende om zelf haar delegaties te beheren dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor datarechthebbende om haar delegaties te registreren bij de datadienstaanbieder dan MOET de datadienstaanbieder dit mogelijk maken voor de datarechthebbende

✓ Als een datadienstaanbieder de mogelijkheid biedt voor datarechthebbende om haar delegaties te registreren bij een autorisatieregister dan MOET dit worden gedaan volgens het afsprakenstelsel

Autorisatiebesluit nemen

✓ Datadienstaanbieders Zouden MOETEN handelen naar haar autorisatiebeleid

Informatiebeveiliging

✓ Partijen Zouden een risicoanalyse uit MOETEN voeren

✓ Partijen Zouden passende informatiebeveiligingsmaatregelen MOETEN nemen

✓ Partijen Zouden andere partijen waarmee wordt samengewerkt MOETEN aansporen passende informatiebeveiligingsmaatregelen te nemen

Transport Layer Security

✓ Partijen MOETEN API endpoints beveiligen met minimaal TLS v1.2

- ✓ Partijen ZOUDEN API endpoints MOETEN beveiligen met TLS v1.3
- ✓ Partijen MOETEN API verzoeken die niet beveiligd zijn met TLS v1.2 of TLS v1.3 afwijzen
- ✓ Partijen MOETEN voor alle machine-to-machine interacties gebruik maken van one-way (server only) TLS
- ✓ Partijen MOETEN voor alle human-to-machine interacties gebruik maken van one-way (server only) TLS
- ✓ Partijen MOETEN bij toepassing van het TLS protocol certificaten gebruiken met een minimale sleutellengte van 2048 bits en maximale geldigheid van twee jaar
- ✓ Partijen MOETEN QWACs als certificaat gebruiken voor het one-way (server only) TLS protocol
- ✓ Partijen MOETEN alle root certificaten voor QWACs van CAs op de EU/EEA [List of Trusted Lists](#) (LOTL) en PKIO accepteren
- ✓ Partijen MOETEN een QWAC gebruiken die overeenkomt met hun Organisatie ID (EORI of KvK-nummer). Zie [Identificatie van organisaties](#) voor meer informatie.

JSON Web Tokens (JWT)

- ✓ Partijen MOETEN in Authenticatie JWTs de parameters zoals opgesteld in de onderstaande tabel gebruiken als JWT headers
- ✓ Partijen MOETEN in Onweerlegbaarheid JWTs de parameters zoals opgesteld in de onderstaande tabel gebruiken als JWT headers
- ✓ Partijen MOGEN in alle JWTs andere parameters NIET als JWT headers gebruiken
- ✓ Partijen ZOUDEN in alle JWTs NIET andere JWT claims MOETEN definiëren en gebruiken, afhankelijk van het specifieke gebruik van de JWT
- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs de JWT claims opstellen zoals beschreven in de onderstaande tabel volgens [RFC7519](#)
- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs alle JWT claims binnen 30 seconden laten verlopen, aantoonbaar door de combinatie van `iat` en `exp` claims.
- ✓ Partijen MOETEN in alle JWTs de JWT claims de `iat` en `exp` claims noteren in seconden en MOGEN `iat` en `exp` claims NIET noteren in milliseconden
- ✓ Partijen MOETEN een getekende JWT maar één keer accepteren
- ✓ Partijen MOETEN een JWT niet accepteren als:
 - De handtekening ongeldig is,
 - Deze niet aan hen geadresseerd is, op basis van de `aud` claim,
 - Deze niet verlopen is, op basis van de `exp` claim,
 - Deze niet eerder ontvangen is, op basis van de `jti` claim met inachtneming van de verlooptijd
- ✓ Partijen MOGEN gebruik maken van JWE als beschreven in [RFC 7516](#)

Ondertekening van JWTs

- ✓ Partijen MOETEN het RS256 algoritme gebruiken bij het ondertekenen van alle JWTs
- ✓ Partijen MOETEN alle JWTs ondertekenen als een JSON Web Signature (JWS) zoals beschreven in [RFC 7515](#)
- ✓ Partijen MOETEN alle getekende Onweerlegbaarheid JWTs formatteren volgens JWS Compact Serialisation
- ✓ Partijen MOETEN voor alle Authenticatie JWTs de signing input opstellen volgens [RFC 7515](#): `ASCII(BASE64URL(UTF8(JWS Protected Header))) || '.' || BASE64URL(JWS Payload)`
- ✓ Partijen MOETEN voor alle Onweerlegbaarheid JWTs de `Protected HTTP Headers` opstellen voor ondertekening zoals aangegeven in de `sigD` JWT header
- ✓ Partijen MOETEN voor alle Onweerlegbaarheid JWTs de signing input opstellen als: `ASCII(BASE64URL(UTF8(JWS Protected Header))) || '.' || BASE64URL(JWS Payload) || '.' || BASE64URL(Protected HTTP Headers)`
- ✓ Partijen MOETEN QSeals gebruiken voor het tekenen van JWTs
- ✓ Partijen MOETEN alle root certificaten voor QSeals van CAs op de EU/EEA [List of Trusted Lists](#) (LOTL) en PKIO accepteren
- ✓ Partijen MOETEN een QSEAL gebruiken die overeenkomt met hun Organisatie ID (EORI of KvK-nummer). Zie [Identificatie van organisaties](#) voor meer informatie.

Onweerlegbaarheid

- ✓ Als partijen willen dat een verzoek of respons onweerlegbaar is, MOETEN ze de `Digest` en `client_assertion` HTTP Headers toevoegen zoals beschreven in de tabel hieronder
- ✓ Als datadienstaanbieders willen dat elke datadienstverzoek onweerlegbaar is, MOETEN ze dit vastleggen in de [datadienstspecificatie](#)
- ✓ Als datadienstaanbieders onweerlegbare datadienstresponsen aanbied, MOETEN ze dit vastleggen in de [datadienstspecificatie](#)

Service level agreements

SLAs voor datadienstaanbieders

- ✓ Datadienstaanbieders MOETEN het openstellingsvenster van de datadienst definiëren en beschikbaar stellen aan datadienstgebruikers
- ✓ Datadienstaanbieders MOETEN het onderhoudsvenster van de datadienst definiëren en beschikbaar stellen aan datadienstgebruikers
- ✓ Datadienstaanbieders MOETEN het onderhoudsvenster plannen buiten reguliere kantooruren
- ✓

Datadienstaanbieders MOGEN gepland onderhoud uitvoeren op elke tijdstip, als er geen uitval wordt verwacht

- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN datadiensten binnen het beschikbaarheidsvenster minimaal 95% van de tijd beschikbaar MOETEN stellen aan datadienstgebruikers
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN op 95% van API verzoeken binnen 2 seconden MOETEN reageren binnen het beschikbaarheidsvenster
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN op 99% van API verzoeken binnen 5 seconden MOETEN reageren binnen het beschikbaarheidsvenster
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN ten minste 100 API verzoeken gelijktijdig MOETEN kunnen verwerken binnen het beschikbaarheidsvenster
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN op een passende frequentie een back-up MOETEN maken van data belangrijk voor de datadienst
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN de back-ups MOETEN opslaan voor een passende periode
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN bereikbaar MOETEN zijn voor ondersteuning via e-mail
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN binnen een werkdag na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht MOETEN aangeven dat hiervan kennis is genomen
- ✓ Datadienstaanbieders ZOULDEN binnen vijf werkdagen na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht deze MOETEN beantwoorden of oplossen
- ✓ Datadienstaanbieders MOETEN aan alle releasebeheer eisen voldoen

SLAs voor de Beheerorganisatie DSGO

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het openstellingsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus gedurende een jaar vastleggen op 24 uur per dag en 7 dagen per week
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het developer portal en de stelselcatalogus binnen het openstellingsvenster 99% van de tijd beschikbaar stellen, gepland onderhoud telt niet als onbeschikbaarheid
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het onderhoudsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus vastleggen tussen 00:00 en 04:00
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het onderhoudsvenster van de developer portal en de stelselcatalogus communiceren richting (potentiële) [deelnemers](#) en gebruikers van het DSGO
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG gepland onderhoud aan de developer portal en de stelselcatalogus op elke tijdstip uitvoeren als er geen uitval wordt verwacht
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET gepland onderhoud aan de developer portal en de stelselcatalogus communiceren aan partijen die hier hinder van kunnen ondervinden

- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster op 95% van API verzoeken binnen 2 seconden reageert
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster op 99% van API verzoeken binnen 5 seconden reageert
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET waarborgen dat de stelselcatalogus binnen het beschikbaarheidsvenster ten minste 1000 API verzoeken gelijktijdig kan verwerken
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET op een passende frequentie een back-up maken van data belangrijk voor de stelselcatalogus
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET de back-ups van de stelselcatalogus opslaan voor een passende periode
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET voor ondersteuning van deelnemers en gebruikers van het DSGVO bereikbaar zijn via e-mail
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET binnen één werkdag na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht, aangeven dat hiervan kennis is genomen
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO ZOU binnen vijf werkdagen na ontvangst van een vraag, verzoek of klacht deze MOETEN oplossen of beantwoorden met een onderbouwde reactie

Operationele processen

Toetreding

- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET een potentiële deelnemer door het gehele toetredingsproces begeleiden
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET een non-disclosure agreement (NDA) tekenen tijdens het toetreden, als de potentiële deelnemer hier om vraagt
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET de uitslag van de eerste controle voor alle potentiële deelnemers binnen een termijn van 5 werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de potentiële deelnemer
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET de uitslag van de rol-gerelateerde validatie voor marktvoorzieningen binnen een termijn van 30 werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de potentiële deelnemer
- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET de uitslag van de rol-gerelateerde validatie voor datadienstaanbieders binnen een termijn van 5 werkdagen, gerekend vanaf ontvangst van alle benodigde informatie, communiceren met de aanvragende partij
- ✓ Een potentiële deelnemer MOET het toetredingsproces voor de rol die ze wil vervullen succesvol doorlopen om deelnemer te worden

Toezicht en handhaving

Incidentbeheer

- ✓ De Beheerorganisatie DSGVO MOET binnen een passende tijd een incidentcoördinator aanwijzen na een melding van een incident

- ✓ Een betrokken partij MOET incidenten direct na ontdekking melden bij de Beheerorganisatie DSGO
- ✓ Een betrokken partij MOET bij melding van een incident de naam van de verondersteld veroorzakende partij met een onderbouwing van de constatering/vermoeden, datum, tijd, ingeschatte incident classificatie en impact op de datadienst melden
- ✓ Een partij ZOU voor alle Prioriteit 1 en Prioriteit 2 incidenten waarbij zij betrokken zijn een incidentmanager 24u per dag, 7 dagen per week beschikbaar MOETEN stellen
- ✓ Een partij MOET voor alle Prioriteit 1 en Prioriteit 2 incidenten waarbij zij betrokken zijn een incidentmanager beschikbaar stellen
- ✓ De incidentcoördinator MOET het incidentbeheer proces na de melding van een incident coördineren.
- ✓ De incidentcoördinator MOET kunnen optreden als een neutrale partij bij het incident
- ✓ De incidentcoördinator MOET binnen een redelijke termijn een binnengekomen melding beoordelen en een classificatie inschatting maken
- ✓ De incidentcoördinator MOET het incident beoordelen en legt het classificatie niveau vast
- ✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 1 incident een update delen met de incidentcoördinator binnen 2 uur van elke belangrijke update en elke 4 uur bij geen update
- ✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 2 incident een update delen met de incidentcoördinator binnen 2 uur van elke belangrijke update aan het einde van elke werkdag bij geen update
- ✓ De incidentmanager MOET voor een Prioriteit 3 incident een volledige update delen met de incidentcoördinator aan het einde van elke werkdag

Handhaving

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET voordat het overgaat tot handhaven de belangen van het DSGO, de betrokken partijen en de deelnemers in overweging nemen en het doel van de maatregel afwegen tegen de gevolgen
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET de overtreding beoordelen en legt het classificatie niveau vast
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG een handhavende maatregel (waarschuwing, schorsing of uitsluiting) opleggen bij een overtreding om de vertrouwelijkheid en/of integriteit van het DSGO afsprakenstelsel te beschermen
- ✓ Partijen MOETEN te allen tijde handelen in overeenstemming met het afsprakenstelsel

Change en release management

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET het change en release managementproces begeleiden
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG een Request For Change (RFC) indienen conform het change en release managementproces
- ✓

De Beheerorganisatie DSGO MOET binnen 2 werkdagen na ontvangst van een RFC een ontvangstbevestiging sturen aan de indienende partij

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET na beoordeling van een RFC een schriftelijke verklaring sturen naar de Change Advisory Board en de indienende partij met daarin of de RFC is aangenomen of niet en zo ja, welke prioritering er aan de RFC is gegeven
- ✓ De Change Advisory Board MOET de Beheerorganisatie DSGO adviseren in de behandeling van Requests For Change (RFCs)
- ✓ Partijen MOGEN een Request For Change (RFC) indienen conform het change en release managementproces
- ✓ Deelnemers MOGEN zitting nemen in de Change Advisory Board indien zij hiervoor geselecteerd zijn
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG in het geval van spoed besluiten om af te wijken van het standaard change en release managementproces
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MAG in het geval van een kleine wijziging, die geen impact heeft op de technische werking of juridische basis, deze uitvoeren zonder het standaard change en release managementproces te doorlopen

Versie richtlijnen

- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET bij een release van het afsprakenstelsel de wijziging van versienummer bepalen
- ✓ De Beheerorganisatie DSGO MOET releases communiceren middels de versie richtlijnen

Marktvoorzieningen

- ✓ Authenticatiediensten MOETEN voldoen aan alle eisen van een Identity Provider volgens [iSHARE \(v2.0\)](#)
- ✓ Autorisatieregisters MOETEN voldoen aan alle eisen van een Authorization Registry volgens [iSHARE \(v2.0\)](#)
- ✓ Marktvoorzieningen MOETEN gecertificeerd zijn door een onafhankelijk en gespecialiseerde partij om te valideren dat ze voldoen aan alle eisen van het afsprakenstelsel

Specifieke afspraken

BIM in datadiensten

BIM voor vergunning of melding afhandelen

- ✓ Als datadiensten gebruikt worden in de Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen, en gebruik maken van gestructureerde geometrische modellen (een BIM-model) dan MOETEN partijen alle `DSGO.BIM.Vergunning` afspraken volgen
- ✓ `DSGO.BIM.Vergunning` : Datadienstaanbieders MOETEN [IFC4 ADD2 TC1 \(v4.0.2.1\)](#) ondersteunen

DSGO.BIM.Vergunning : Datadienstaanbieders ZOUDEN aanleveren aan een IFC4 model MOETEN specificeren met [IDS v0.9.6](#) indien IDS het technisch toe laat

BIM voor vergunning of melding afhandelen voor gebouwen met een woonfunctie

- ✓ Als datadiensten gebruikt worden in de Fase 01.02 Vergunning of Melding Afhandelen, en gebruik maken van gestructureerde geometrische modellen (een BIM-model) voor een gebouw met een woonfunctie dan MOETEN partijen alle DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie afspraken volgen
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het lokale nulpunt een verwijzing bevat naar het [Rijksdriehoeksstelsel \(RD_new\)](#), en de hoogte t.o.v. NAP, door bij `IFCClass:IfcProjectedCRS` de waarde `Name:EPSG:7415` te gebruiken of `Name:EPSG:28992` en als Z-waarde de hoogte tegenover NAP te gebruiken
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het BIM-model de `IFCClass:IFCMAPCONVERSION` bevat met attributen `Eastings`, `Northings` en `OrthogonalHeight` ingevuld
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat de bouwlagen gedefinieerd worden met `IFCClass:IFCBUILDINGSTOREY` en attribuut `Name` volgens de bouwlaagnaamgevingsmethode van de [BIM basis ILS v2](#)
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat elk geometrisch object (bv. `IfcSpace`) een relatie heeft met een bouwlaag via `IFCRELAGGREGATES` met een element uit `IFCClass:IFCBUILDINGSTOREY`
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het BIM-model de [NEN2580](#) normen voor oppervlakken (BVO/GO) en ruimte (NVO) bevat
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het brutovloeroppervlak (BVO) beschreven wordt als `IFCClass:IfcSpatialZone` met predefined type `USERDEFINED` met attributen uit onderstaande tabel
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het gebruiksoppervlak (GO) beschreven wordt als `IFCClass:IfcSpatialZone` met predefined type `USERDEFINED` met attributen uit onderstaande tabel
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat het nettovloeroppervlak (NVO) beschreven wordt als `IFCClass:IfcSpace` met onderstaande tabel
- ✓ DSGO.BIM.Vergunning.Woonfunctie : Datadienstaanbieders MOETEN ondersteunen dat ruimten (`IfcSpaces`) die bij dezelfde wooneenheid horen, gegroepeerd worden met een `IFCClass:IfcZone` met attributen uit onderstaande tabel

Begrippenlijst (glossary)

Alle begrippen zijn in het Nederlands (links) en Engels (rechts) gedefinieerd, wanneer begrippen gebruikmaken van dezelfde term, worden deze niet herhaald in de koptekst. Bij het opstellen van deze begrippenlijst is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande begrippen die waar nodig zijn aangepast naar de [DSGO](#) context.

i Merk op, deze pagina geeft enkel definities van begrippen. Voor meer informatie over de context van de termen wordt verwezen naar het eerste gebruik van de term in het afsprakenstelsel.

English: All glossary terms are defined in Dutch (left) and English (right). If the Dutch and English terms are identical, it is not repeated in the header. During the creation of this glossary, existing definitions were re-used where possible. In case needed, these definitions were adjusted to the context of [DSGO](#).

i Note, this page provides definitions of terms only. For more information on the context of the terms, please refer to the first use of the term in the Trust Framework.

- [Abonnement \(Subscription\)](#)
- [Access token](#)
- [Afsprakenstelsel \(Trust framework\)](#)
- [Afsprakenstelsel DSGO \(DSGO trust framework\)](#)
- [Application programming interface](#)
- [Authenticatie \(Authentication\)](#)
- [Authenticatie JWT \(Authentication JWT\)](#)
- [Authenticatiedienst \(Authentication service\)](#)
- [Autorisatie \(Authorization\)](#)
- [Autorisatie-informatie \(Authorization information\)](#)
- [Autorisatiebeleid \(Authorization policy\)](#)
- [Autorisatiebesluit \(Authorization decision\)](#)
- [Autorisatieregister \(Authorization register\)](#)
- [Beheerorganisatie DSGO \(DSGO trust framework authority\)](#)
- [Betrouwbaarheidsniveaus \(Level of assurance\)](#)
- [Change Advisory Board](#)
- [Conformiteitstest-tool \(Conformance test-tool\)](#)
- [Data](#)
- [Data delen \(Data sharing\)](#)
- [Datadienst \(Data service\)](#)
- [Datadienstaanbieder \(Data service provider\)](#)
- [Datadienstbroker \(Data service broker\)](#)
- [Datadienstgebruiker \(Data service consumer\)](#)
- [Datadienstspecificatie \(Data service specification\)](#)
- [Datadienst ontdekking \(Data service discovery\)](#)
- [Datarechthebbende \(Data entitled party\)](#)
- [Deelnameovereenkomst \(Participation agreement\)](#)
- [Deelnemer \(Participant\)](#)
- [Delegatie \(Delegation\)](#)

- Developer portal
- DSGO
- DSGO-programma (DSGO-programme)
- Ecosysteem (Ecosystem)
- EORI
- Federatief ecosysteem (Federated ecosystem)
- Gebruikersraad (Council of Participants)
- Gebruiksvoorwaarden (Terms of use)
- Gebeurtenis (Event)
- Human-to-machine
- Identificatie (Identification)
- Identificatiedienst (Identity Provider)
- Identifierend kenmerk (Identifier)
- Incident (Incident)
- Incidentcoördinator (Incident coordinator)
- Inlogmiddel (login)
- Interoperabiliteit (Interoperability)
- Licenties (License)
- Machine-to-machine
- Marktvoorzieningen (Market facilities)
- Notificatie (Notification)
- Organisatie ID (Organisation ID)
- Overtreding (Violation)
- Onweerlegbaarheid (Non-repudiation)
- Onweerlegbaarheid JWT (Non-repudation JWT)
- Resource
- Richtinggevende principes (Guiding principles)
- SLAs
- Sleutelrol (Key role)
- Stelselcatalogus (Trust framework catalogue)
- Stelselvoorzieningen (Trust framework facilities)
- Voorzieningen (Facilities)

Abonnement (Subscription)

Een overeenkomst tussen een [datadienstaanbieder](#) en een [datadienstgebruiker](#) om [notificaties](#) te ontvangen bij specifieke gebeurtenissen gerelateerd aan een [datadienst](#).

An agreement between a [data service provider](#) and a [data service consumer](#) to receive [notifications](#) on specific [events](#) related to a [data service](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Access token

Een 'string' met een specifiek toepassingsgebied, levensduur en andere toegangsvoorwaarden die de autorisatie (namens de

A string denoting a specific scope, lifetime, and other access attributes which represents the Authorization (on behalf of the [data](#)

[datarechthebbende](#)) van een specifieke toepassing vertegenwoordigt.

Gebaseerd op (Based on): OAuth 2.0

[entitled party](#)) of a specific application.

Afsprakenstelsel (Trust framework)

Afsprakenstelsels zijn nauwe samenwerkingsvormen van verschillende partijen uit het bedrijfsleven, de overheid en de wetenschap, die producten of diensten leveren, op basis van vastgelegde eisen.

Trust frameworks are close collaborations of different parties from industry, government and science, which provide products or services, based on defined requirements.

Gebaseerd op (Based on): Logius

Afsprakenstelsel DSGVO (DSGO trust framework)

Het [afsprakenstelsel DSGVO](#) is een set afspraken tussen [deelnemers](#) aan het DSGVO en is het fundament voor harmonisatie en vertrouwen om een [federatief ecosysteem](#) voor [data delen](#) te realiseren.

The DSGVO [trust framework](#) is a set of unified agreements between [participants](#) of the DSGVO and facilitates harmonisation and trust to realise a [federated ecosystem](#) for [data sharing](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Application programming interface

Een application programming interface (API) is een gestructureerd en gedocumenteerd koppelvlak voor communicatie tussen applicaties.

An application programming interface (API) is a structured and documented interface for communication between applications.

Gebaseerd op (Based on): Geonovum Nederlandse API Strategie

Authenticatie (Authentication)

Het proces waarmee de geldigheid van een geclaimde [identiteit](#) van een partij wordt geverifieerd

The process where the validity of a partij claiming an [identity](#) is verified.

Gebaseerd op (Based on): Data Sharing Coalition

Authenticatie JWT (Authentication JWT)

een getekende JSON Web Token gedefinieerd in het [DSGO](#) om authenticatie informatie veilig te verzenden tussen partijen.

A signed JSON Web Token defined in the [DSGO](#) to securely transmit authentication information between parties.

Gebaseerd op (Based on): n.v.t. (n/a)

Authenticatiedienst (Authentication service)

Een partij die diensten biedt voor het creëren, onderhouden, beheren en valideren van identiteiten van natuurlijke personen (mensen) tijdens het gebruik van [datadiensten](#) en/of het registreren van [autorisaties](#) in het [DSGO](#)

A party that offers services to create, maintain, manage and validate identities form natural persons (people)while using [data services](#) and/or registering [authorizations](#) in the [DSGO](#)

Gebaseerd op (Based on): [iSHARE \(v2.0\)](#)

Autorisatie (Authorization)

Het hebben van rechten of toestemming en het proces waarbij een partij rechten of toestemming krijgt om een specifieke actie uit te voeren.

Having rights or permission and the process by which a party obtains rights or permission to perform a specific action.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Autorisatie-informatie (Authorization information)

De informatie die wordt opgehaald en getoetst tegen het [autorisatiebeleid](#) om een [autorisatiebesluit](#) te nemen

The information retrieved and tested against the [authorization policy](#) to make an [authorization decision](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Autorisatiebeleid (Authorization policy)

Per [datadienst](#) wordt autorisatiebeleid vastgelegd wat de logica en voorwaarden beschrijft waaraan moet worden voldaan om specifieke rechten te verkrijgen in de context van de dienst.

Per [data service](#) the authorization policy defines the logic and conditions which must be met to obtain specific rights in the context of the service.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Autorisatiebesluit (Authorization decision)

Het autorisatiebesluit is het proces waarbij een [datadienst](#) verzoek wordt gecontroleerd of deze voldoet aan de gestelde eisen van het [autorisatiebeleid](#).

The authorisation decision is the process whereby a [data service](#) request is validated against the requirements of the of the [authorisation policy](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Autorisatieregister (Authorization register)

De Partij die diensten biedt voor het registreren, beheren en ontsluiten van [delegaties](#) van [datarechthebbenden](#) aan derden, zodat derden toegang kunnen krijgen tot een [datadienst](#).

The party that offer services for registering, managing and disclosing [delegations](#) from [data entitled parties](#) to third parties so that third parties can access a [data service](#).

Gebaseerd op (Based on): [iSHARE \(v2.0\)](#)

Beheerorganisatie DSGO (DSGO trust framework authority)

De Beheerorganisatie DSGO is verantwoordelijk voor de borging van de continuïteit van [DSGO](#) door het uitvoeren van taken m.b.t. beheer, adoptie & doorontwikkeling van het DSGO.

The [DSGO trust framework authority](#) is responsible for ensuring the continuity of the [DSGO](#) by performing tasks related to management, adoption & further development of the DSGO.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Betrouwbaarheidsniveaus (Level of assurance)

De mate waarin een geclaimde [identiteit](#) gegarandeerd kan worden.

The degree of confidence in the claimed [identity](#) of a person.

Gebaseerd op (Based on): [iSHARE \(v2.0\)](#)

Change Advisory Board

Gremium in de governance van de [Beheerorganisatie DSGO](#) die bestaat uit [deelnemers](#) aan het [DSGO](#) die adviseert over het aanpassen en uitbreiden van het DSGO.

Council in the governance of the [DSGO trust framework authority](#) consisting of [DSGO participants](#) that advises on the modification and expansion of the DSGO.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Conformiteitstest-tool (Conformance test-tool)

Een software hulpmiddel om te verifiëren of [datadiensten](#) voldoen aan de generieke afspraken zoals opgesteld in het [afsprakenstelsel DSGO](#)

A software tool to verify that [data services](#) comply with the generic agreements as established in the [DSGO trust framework](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Data

Een herinterpreteerbare digitale weergave van ruwe gegevens, informatie of documenten, geschikt voor communicatie, interpretatie of verwerking.

A reinterpretable digital representation of raw data, information or documents, suitable for communication, interpretation, or processing.

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

Data delen (Data sharing)

De machinaal verwerkbare uitwisseling van computer leesbare en/of menselijk leesbare gestructureerde [data](#) via een [datadienst](#) tussen een [datadienstaanbieder](#) en [datadienstgebruiker](#).

The machine actionable exchange of machine readable and/or human readable structured [data](#) through a [data service](#) between a [data service provider](#) and a [data service consumer](#).

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

Datadienst (Data service)

Een dienst aangeboden door een [datadienstaanbieder](#) met als doel om [data te delen](#) en/of het bewerken van [data](#).

Any service offered by a [data service provider](#) aimed at [sharing](#) and/or processing [data](#).

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

Datadienstaanbieder (Data service provider)

De partij die verantwoordelijk is voor het definiëren van één of meer [datadiensten](#) en deze aan te bieden en leveren conform haar [datadienstspecificatie](#)

The party that is responsible for defining one or more [data services](#) and to offer and deliver those in accordance with their [data service specification](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Datadienstbroker (Data service broker)

Een partij die bij uitvoering van een [datadienst](#) optreedt als (technisch) dienstverlener namens een [datadienstaanbieder](#) en/of [datadienstgebruiker](#)

A party acting as a (technical) service provider on behalf of a [data service provider](#) and/or [data service consumer](#) while executing a [data service](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Datadienstgebruiker (Data service consumer)

De partij die verantwoordelijk is voor het afnemen van een [datadienst](#), voor het voldoen aan de voorwaarden, verplichtingen en mogelijke [delegatie](#) voorwaarden van de [datadienst](#) conform de [datadienstspecificatie](#)

The party that is responsible for using a [data service](#), complying with the requirements, obligations and possible [delegation](#) requirements of the [data service](#) accordance with the [data service specification](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Datadienstspecificatie (Data service specification)

Een gestandaardiseerde wijze om een implementatie van een [datadienst](#) door een [datadienstaanbieder](#) vast te leggen en communiceren in het [DSGO](#)

A standardized way to capture and communicate a [data service provider's](#) specific implementation of a [data service](#) in the [DSGO](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Datadienst ontdekking (Data service discovery)

Het mechanisme waarmee een [datadienstgebruiker](#) een [datadienst](#) en haar [datadienstaanbieder](#) kan vinden gebruikmakend van een [stelselcatalogus](#).

The mechanism through which a [data service consumer](#) can find a [data service](#) and its [data service provider](#) by making use of the [trust framework catalogue](#).

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

Datarechthebbende (Data entitled party)

De entiteit die gebruiksrechten heeft over [data](#) en zeggenschap heeft over het gebruikersrecht van derde partijen betreffende die data

The entity that holds user rights over [data](#) and can transfer user rights regarding that data to third parties

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Deelnameovereenkomst (Participation agreement)

De deelnameovereenkomst verklaart het [afsprakenstelsel DSGO](#) van toepassing waarmee het onlosmakelijk verbonden is met het afsprakenstelsel. Met het tekenen van de deelnameovereenkomst wordt een partij [deelnemer](#) aan het [DSGO](#).

The participation agreement declares the [DSGO trust framework](#) applicable with which it is inseparable from the trust framework. By signing the participation agreement, a party becomes a [participant](#) in the [DSGO](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Deelnemer (Participant)

Deelnemers (aan het [DSGO](#)) zijn partijen die succesvol zijn toegetreden tot het DSGO en een deelnameovereenkomst hebben gesloten met de [Beheerorganisatie DSGO](#) en zich daarmee commiteren aan het [afsprakenstelsel](#).

([DSGO](#)) participants are parties who have successfully joined the DSGO and have signed a participation agreement with the [DSGO Trust framework authority](#) and thus commit to the [trust framework](#).

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

Delegatie (Delegation)

Het overdragen van een bevoegdheid aan een ander dat de bevoegdheid gaat uitoefenen.

Transferring a power to another person who will exercise the power.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Developer portal

Een online interface wat ontwikkelaars ondersteunt bij implementatie van [datadiensten](#) op basis van het [afsprakenstelsel DSGO](#)

An online interface that supports developers in implementing [data services](#) based on the [DSGO trust framework](#)

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

DSGO

Het DSGO faciliteert een netwerk van [datadiensten](#) om in de gebouwde omgeving [data te delen](#) en/of te bewerken in een [federatief ecosysteem](#) o.b.v. het [afsprakenstelsel](#) en [voorzieningen](#).

The DSGO facilitates a network of data services to to [share](#) and/or process data in the built environment within a [federated ecosystem](#) based on a [trust framework](#) and [facilities](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a))

DSGO-programma (DSGO-programme)

Het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving (DSGO) programma loopt tot mid 2024 met als doel het ontwerpen, realiseren en in beheer (doen) nemen van het DSGO.

The 'Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving' (DSGO) programme runs until mid 2024 with the goal of designing, implementing and take (or have taken) into management of the DSGO.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Ecosysteem (Ecosystem)

een gedistribueerd, aanpassend, open systeem die eigenschappen toont van zelforganisatie, schaalbaarheid en duurzaamheid.

a distributed, adaptive, open system with properties of self-organisation, scalability and sustainability.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

EORI

Een Europees identificatienummer dat binnen de EU wordt gebruikt om partijen op uniforme wijze te identificeren.

An European identification number that is used to identify parties in a uniform manner with the EU.

Gebaseerd op (Based on): Belastingdienst

Federatief ecosysteem (Federated ecosystem)

Een ecosysteem waar partijen in verschillende rollen samenwerken en op elkaar vertrouwen terwijl ze hun eigen zelfstandigheid houden.

An ecosystem where parties in various roles cooperate and trust each other while maintaining their own independence.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Gebruikersraad (Council of Participants)

Gremium in de governance van de beheerorganisatie DSGO die betrokkenheid van deelnemers op strategisch niveau borgt door inhoudelijke besluiten over beheer, adoptie & doorontwikkeling van het DSGO.

Council in the governance of the DSGO trust framework authority that secures involvement of participants at the strategic level through substantive decisions on management, adoption & further development of the DSGO.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Gebruiksvoorwaarden (Terms of use)

De voorwaarden waaraan datadienstgebruikers en datarechthebbers zich moet houden ten aanzien van het gebruik van datadiensten en data in het DSGO.

The terms of use to which data service consumers and data entitled parties must adhere regarding the use of data services and data in the DSGO.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Gebeurtenis (Event)

Een (door de datadienstaanbieder) gedefinieerde specifieke wijziging in de bronsystemen van een [datadienstaanbieder](#). Bijvoorbeeld het wijzigen van de brondata.

A specific change (defined by the data service provider) to a [data service provider's](#) source systems. For example, changing the source data.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Human-to-machine

Een human-to-machine interactie is een interactie waarbij een persoon met een machine communiceerd middels een user-interface.

A human-to-machine interaction is one in which a person communicates with a machine through a user-interface.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Identificatie (Identification)

het proces waarbij een identiteit wordt aangeduid aan of wordt geclaimd door een partij die een rol vervuld in het [afsprakenstelsel](#).

The process by which an identity is designated to or is claimed by a party fulfilling a role within the [trust framework](#).

Gebaseerd op (Based on): [iSHARE \(v2.0\)](#)

Identificatiedienst (Identity Provider)

Zie [Authenticatiedienst](#)

see [Authentication service](#)

Gebaseerd op (Based on): [iSHARE \(v2.0\)](#)

Identificerend kenmerk (Identifier)

Een uitdrukking van een identiteit.

An expression of an identity.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Incident (Incident)

Een incident is een ongewenste gebeurtenis die niet direct oplosbaar is en:

- niet tot de standaardoperatie van het [DSGO](#) of de beschikbare [datadiensten](#) behoort, en/of
- mogelijk leidt tot het verlies van vertrouwen, veiligheid en integriteit van het [afsprakenstelsel](#) en/of daarop geïmplementeerde datadiensten.

An incident is an undesired event that is not immediately solvable and:

- is not part of the standard operation of the [DSGO](#) or available [data services](#) and/or
- potentially results in the loss of trust, security and integrity of the [trust framework](#) and/or data services implemented on it.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Incidentcoördinator (Incident coordinator)

De incidentcoördinator is een neutrale partij verantwoordelijk voor het coördineren van het incidentbeheer proces.

The incident coordinator is a neutral party responsible for coordinating the incident management proces.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Inlogmiddel (login)

Nader nog uit te werken

To be determined

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Interoperabiliteit (Interoperability)

De mogelijkheid van partijen om te interacteren om wederzijds voordelige doelen, waarbij informatie en kennis tussen deze partijen worden uitgewisseld via de bedrijfsprocessen die zij ondersteunen, door middel van de uitwisseling van [data](#) tussen hun ICT-systemen.

The ability of organisations to interact towards mutually beneficial goals, involving the sharing of information and knowledge between these organisations, through the business processes they support, by means of the exchange of [data](#) between their ICT systems.

Gebaseerd op (Based on): [New European Interoperability Framework](#)

Licenties (License)

De gebruiksrechten die de [datadienstgebruiker](#) als beperkt recht verkrijgt om [data](#) van een [datadienstaanbieder](#) (met toestemming van de [datarechthebbende](#)) te delen en/of te bewerken.

The rights of use that the [data service consumer](#) obtains as a limited right to share and/or edit [data](#) from a [data service provider](#) (with permission from the [data entitled party](#)).

Gebaseerd op (Based on): nvt. (n/a)

Machine-to-machine

Een machine-to-machine interactie is een interactie tussen twee machines zonder tussenkomst van een persoon.

A machine-to-machine interaction is an interaction between two machines without the intervention of a person.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Marktvorzieningen (Market facilities)

[Vorzieningen](#) die geleverd worden door marktpartijen in de gebouwde omgeving

[Facilities](#) which are provided by the market parties in the built environment

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Notificatie (Notification)

Een melding van een event van de [datadienstaanbieder](#), ontvangen door de [datadienstgebruiker](#) onder de voorwaarden van een [abbonnement](#).

A notification of an event from the [data service provider](#), received by the [data service consumer](#) under the condition of a [subscription](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Organisatie ID (Organisation ID)

Uniek [identificerend kenmerk](#) gebruikt in het [DSGO](#). Het Organisatie ID is een geldig [EORI](#)-nummer of KvK-nummer

Unique [identifier](#) used in the [DSGO](#). The Organisation ID is a valid [EORI](#) number or Dutch Chamber of Commerce number

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Overtreding (Violation)

Een overtreding is een [incident](#) dat wordt veroorzaakt doordat een [deelnemer](#) zich niet aan de in het [DSGO afsprakenstelsel](#) opgestelde afspraken houdt

A violation is an [incident](#) caused by a [participant's](#) failure to comply with the agreements set out in the [DSGO trust framework](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Onweerlegbaarheid (Non-repudiation)

De borging dat een bewerking of gebeurtenis niet nu noch later ontkend kan worden door de betrokken partijen.

The assurance that an operation or event cannot be denied now or later by the parties involved.

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Onweerlegbaarheid JWT (Non-repudiation JWT)

een getekende JSON Web Token gedefinieerd in het [DSGO](#) welke additionele informatie bevat ten opzichte van de [Authenticatie JWT](#) om [onweerlegbaarheid](#) van inhoud waar in de JWT naar wordt verwezen te garanderen.

A signed JSON Web Token defined in the [DSGO](#) that contains additional information compared to the [Authentication JWT](#) to ensure [non-repudiation](#) of content referenced in the JWT.

Gebaseerd op (Based on): n.v.t. (n/a)

Resource

Een resource is een object met een type, bijbehorende [data](#), relaties met andere resources en een aantal operaties om deze te bewerken.

A resource is an object with a type, associated [data](#), relationships to other resources and operations to manipulate it.

Gebaseerd op (Based on): [Geonovum Nederlandse API Strategie](#)

Richtinggevende principes (Guiding principles)

Principes die richting geven aan besluiten over afspraken gedurende het vaststellen en onderhouden van het afsprakenstelsel.

Principles that give direction in the decision-making process of establishing and maintaining the [trust framework](#).

Gebaseerd op (Based on): [Data Sharing Coalition](#)

SLAs

Servicelevel-overeenkomsten (of dienstenniveau-overeenkomsten) zijn afspraken over de kwaliteit, beschikbaarheid en verantwoordelijkheden van [datadiensten](#).

Service Level Agreements are agreements on the quality, availability and responsibilities of [data services](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Sleutelrol (Key role)

Sleutelrollen zijn direct betrokken bij elke [datadienst](#) en zijn essentieel voor het functioneren van het [DSGO](#). Het DSGO kent drie sleutelrollen, de [datadienstaanbieder](#), [datadienstgebruiker](#) en [datarechthebbende](#).

Key roles are directly involved in any [data service](#) and are essential to the functioning of the [DSGO](#). The DSGO has three key roles, the [data service provider](#), [data service consumer](#) and the [data entitled party](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Stelselcatalogus (Trust framework catalogue)

Catalogus die alle nodige informatie bevat om [datadiensten](#), [deelnemers](#), en [voorzieningen](#) te vinden, begrijpen en gebruiken.

Catalogue that contains all necessary information to find, understand, and make use of [data services](#), [participants](#), and [facilities](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Stelselvoorzieningen (Trust framework facilities)

[Voorzieningen](#) die geleverd worden door de [Beheerorganisatie DSGO](#).

[Facilities](#) which are provided by the [DSGO trust framework authority](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

Voorzieningen (Facilities)

Componenten die ondersteunende functionaliteiten bieden die nodig zijn voor het functioneren van het [DSGO](#). Zoals bijvoorbeeld een [autorisatieregister](#), [authenticatiedienst](#) en de [stelselcatalogus](#).

Components that provide supporting functionalities necessary for the operation of the [DSGO](#). For example, an [authorization register](#), [authentication service](#) and the [scheme catalogue](#).

Gebaseerd op (Based on): nvt (n/a)

FAQ

Deze sectie bevat een overzicht van enkele veel gestelde vragen met antwoorden:

▼ Wat is een afsprakenstelsel?

[Afsprakenstelsels](#) zijn nauwe samenwerkingsvormen van verschillende partijen uit het bedrijfsleven, de overheid en de wetenschap, die producten of diensten leveren, op basis van vastgelegde eisen.

Het [afsprakenstelsel DSGO](#) is een set afspraken tussen [deelnemers](#) aan het [DSGO](#) en is het fundament voor harmonisatie en vertrouwen om een [federatief ecosysteem](#) voor [data delen](#) te realiseren.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Doel van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving](#)

[Kern van het afsprakenstelsel DSGO](#)

[Het BLOFT-raamwerk](#)

▼ Wat is een datadienst?

Een [datadienst](#) maakt het mogelijk om data te delen tussen een [datadienstaanbieder](#) en [datadienstgebruiker](#) en/of data te bewerken bij een datadienstaanbieder door een datadienstgebruiker. Allebei met toestemming van de [datarechthebbende](#). Het is de verantwoordelijkheid van een datadienstaanbieder om een datadienst te definiëren en implementeren binnen de kaders van het afsprakenstelsel.

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Wat is een datadienst?](#)

[Het DSGO rollenmodel](#)

▼ Wat is de rol van richtinggevende principes in het DSGO?

Bij het maken van het [afsprakenstelsel](#) moeten keuzes worden gemaakt over de inhoud van de afspraken. Om het besluitvormingsproces te ondersteunen, wordt gewerkt met een set vooraf opgestelde [richtinggevende principes](#).

De principes zijn op een zodanig abstractieniveau geformuleerd dat ze richting geven en ondertussen voldoende ruimte bieden om verschillende keuzes te maken. Zo fungeren de principes niet als harde eisen, randvoorwaarden of kader, maar meer als kompas. Hiermee wordt de ruimte voor het verkennen van en experimenteren met verschillende opties en uitwerkingen gemaximaliseerd.

Voor meer informatie zie deze pagina:

[Richtinggevende principes](#)

▼ Sluit het DSGO aan op andere (datadeel) initiatieven? Zo ja, hoe wordt interoperabiliteit met die initiatieven geborgd?

Het [DSGO-programma](#) houdt ([datadeel](#)) ontwikkelingen buiten de gebouwde omgeving in de gaten. De [richtinggevende principes](#) borgen dat het [DSGO](#) streeft om [interoperabel](#) te zijn. Echter, het [DSGO](#) is niet verantwoordelijk voor afhankelijkheden met andere sectoren. Wanneer dit relevant is voor een specifieke use case zal dit worden meegenomen in mogelijk specifieke afspraken.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Richtinggevende principes](#)

[Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#)

▼ Hoe wordt het afsprakenstelsel DSGO verder ontwikkeld?

Voor het komen tot afspraken geldt een standaard proces: Input voor mogelijke afspraken wordt geleverd op basis van best practices, voorbeelden vanuit de praktijk, werkgroepen en de resultaten van publieke review. Alle input wordt getoetst tegen de [scope](#) en de [richtinggevende principes](#) van het [DSGO](#). De input wordt vervolgens gestructureerd in onderwerpen die ter discussie kunnen worden gesteld in werkgroepen. De resultaten van de werkgroepen worden opgenomen in het [afsprakenstelsel](#) als concept afspraken en worden behandeld in de volgende iteratie van een publieke review. Op deze wijze kan de hele sector via de publieke review input leveren op de concept afspraken. Indien de publieke review daarvoor aanleiding geeft, kan een concept afspraak opnieuw als input worden ingediend.

Voor meer informatie zie deze pagina:

[Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#)

▼ Wat zijn specifieke afspraken?

Specifieke afspraken gelden voor specifieke [data](#), bedrijfsprocessen en/of toepassingen en zijn daarmee relevant voor een specifiek deel van de gebouwde omgeving. Specifieke afspraken kunnen een bredere scope hebben dan generieke afspraken en kunnen bijvoorbeeld afspraken bevatten over [datadienstspecificaties](#) en de semantiek en de kwaliteit van data die gedeeld wordt.

Voor meer informatie zie de pagina:

[Scope van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving](#)

▼ Waarom maakt het DSGO specifieke afspraken en is er niet besloten om de sector hier vrij in te laten?

Om in een specifiek geval tussen twee partijen [data](#) te kunnen delen moet over elk aspect (van elke bit van de [API](#) specificaties, en de exacte betekenis van wat er wordt uitgewisseld tot elke letter van de procesbeschrijving en contracten) duidelijkheid bestaan. Het [DSGO](#) legt in ieder geval generieke conceptafspraken vast, maar faciliteert daarnaast (op verzoek van de sector) de totstandkoming van specifieke conceptafspraken, daar waar nuttig en gewenst. De behoefte om specifieke afspraken in het DSGO op te nemen, is bovendien in de sector op bestuurlijk niveau uitgesproken en daarmee een van de doelen van het DSGO.

De generieke conceptafspraken van het [afsprakenstelsel](#), welke fungeren als basis, laten ruimte en keuzevrijheid aan partijen bij de invulling van de [datadienst](#) voor elke specifiek geval. Deze keuzevrijheid geeft partijen de mogelijkheid om een datadienst naar eigen voorkeur in te richten. Tegelijkertijd zorgt meer keuzevrijheid voor minder standaardisatie en daarmee minder schaalbaarheid van het DSGO. De schaalbaarheid van het DSGO kan echter verhoogd worden door de keuzevrijheid in te perken door middel van specifieke conceptafspraken. Specifieke conceptafspraken werken aanvullend op de generieke conceptafspraken en gelden altijd voor een gedefinieerde context in de sector, en moeten partijen die buiten die context handelen niet beperken.

Samen met de markt wordt in de verdere ontwikkeling van het afsprakenstelsel bepaald wat de juiste balans is tussen de keuzevrijheid en opstellen van specifieke afspraken/standaardisatie.

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Scope van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving](#)

[Specifieke afspraken](#)

▼ Hoe worden specifieke afspraken in het afsprakenstelsel DSGO ontwikkeld?

Vergelijkbaar met generieke afspraken komen specifieke afspraken tot stand volgens het standaard proces voor komen tot afspraken. Echter dient de eerste input voor specifieke afspraken ten allen tijde te komen uit voorbeelden uit de praktijk en geopperd door partijen die [sleutelrollen](#) in het [DSGO](#) (zullen) vervullen. Hiermee wordt geborgd dat specifieke afspraken de praktijk ondersteunen en gebruikt worden. Vervolgens wordt deze input meegenomen in het standaard proces voor komen tot afspraken.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#)

▼ Hoe worden specifieke afspraken gewijzigd en door wie wordt dit bepaald?

Gedurende de looptijd van het DSGO-programma worden specifieke afspraken gewijzigd volgens het standaard proces voor komen tot afspraken.

Wanneer het [DSGO](#) wordt overgedragen naar de [Beheerorganisatie DSGO](#) worden afspraken gewijzigd volgens het change en release management proces. Momenteel geldt voor generieke en specifieke afspraken hetzelfde proces. Omdat specifieke afspraken gelden binnen een gedefinieerde context moet hier in het beheer van specifieke afspraken rekening mee worden gehouden. Wijzigingen van specifieke afspraken kunnen alleen beoordeeld worden door een groep met de juiste specifieke expertise en waar wijzigingen directe impact op hebben.

De impact hiervan op het change en release managementproces (voor specifiek afspraken) wordt verder verkend.

Voor meer informatie zie de pagina:

[Aanpak ontwikkeling van het afsprakenstelsel DSGO](#)

[Change en release management](#)

▼ Hoe verhoudt semantiek zich tot het afsprakenstelsel DSGO?

Wanneer [data wordt gedeeld](#) is een gedeeld begrip van de semantiek van de gedeelde data essentieel. Het [DSGO](#) is gericht om data delen te realiseren in de gehele gebouwde omgeving. Waar in de ene situatie met BIM wordt gewerkt, gaat het in een andere situatie over product data. Wanneer in het [afsprakenstelsel](#) afspraken over semantiek worden opgenomen zijn dit specifieke afspraken.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Scope van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving](#)

[Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#)

[Hoe werkt een datadienst?](#)

▼ Hebben we praktische voorbeelden van het DSGO?

Op de [website van digiGO](#), zijn verschillende praktische voorbeelden van use cases die mogelijk zijn met het (toekomstige) [DSGO](#).

▼ Waarom wordt er in het DSGO gebruik gemaakt van certificaten uitgegeven onder de eIDAS-verordening?

Certificaten worden in het [DSGO](#) gebruikt voor meerdere doeleinden. Op transportniveau worden certificaten gebruikt om de [datadienstaanbieder](#) te [authenticeren](#). Op datadienstniveau worden certificaten gebruikt om de [datadienstgebruiker](#) te authenticeren. Daarnaast worden certificaten gebruikt om ontvangen berichten onweerlegbaar vast te leggen.

De eIDAS-verordening is een Europese verordening, deze verordening regelt de randvoorwaarden voor elektronische transacties in de Europese markt. Onder eIDAS worden verschillende certificaten uitgegeven. De identiteit van een aanvrager van een certificaat uitgegeven onder de eIDAS-verordening wordt zorgvuldig gevalideerd.

Met de onder eIDAS uitgegeven certificaten (QWACs en QSeals) kunnen partijen worden geauthentiseerd en transacties onweerlegbaar worden vastgelegd. Omdat de certificaten onder een Europese verordening zijn uitgegeven bieden deze voor hun doeleindes rechtszekerheid op EU-niveau. Het gebruik van de onder eIDAS uitgegeven certificaten sluiten aan bij de doelen en [richtinggevende principes](#) van het DSGO. Bovendien is de overheid in transitie van PKI-Overheid naar het gebruik van eIDAS certificaten voor veilig gebruik van digitale diensten (zoals een belastingaangifte). Door deze beweging hebben partijen op termijn eIDAS certificaten nodig, dezelfde certificaten kunnen ook worden gebruikt in het DSGO.

Het gebruik van de onder eIDAS uitgegeven certificaten wordt in het bijgevoegde informatiedeck verder toegelicht.

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Authenticatie](#)

[Authenticatie op transport niveau](#)

[Machine to machine authenticatie](#)

[Transport Layer Security](#)

[JSON Web Tokens \(JWT\)](#)

[Onweerlegbaarheid](#)

[Electronic Identification and Trust Services \(eIDAS\)](#)

Het informatiedeck over het gebruik van certificaten uitgegeven onder de eIDAS-verordening:

▼ Wat is het verschil tussen autoriseren en delegeren?

Autorisatie is het hebben van rechten of toestemming en het proces waarbij een partij rechten of toestemming krijgt om een specifieke actie uit te voeren. In het **afsprakenstelsel** is het onderwerp van autorisatie gesplitst in het **autorisatiebeleid** opstellen, **autorisatie-informatie** organiseren, en het **autorisatiebesluit** nemen. Voor elke **datadienst** moet een autorisatiebesluit worden genomen. Om dit te doen moet de **datadienstaanbieder** autorisatie informatie toetsen tegen het autorisatiebeleid.

Delegatie is het overdragen van een bevoegdheid, van de datarechtgebende, aan een ander die vervolgens die bevoegdheid kan gebruiken. Binnen het **DSGO** kan de **datarechtgebende** haar gebruikersrechten over **data** delegeren. Wanneer er sprake is van delegatie is informatie over gedelegeerde rechten benodigde autorisatie-informatie die getoetst moet worden tegen het autorisatiebeleid.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Autorisatiebeleid opstellen](#)

[Autorisatie-informatie organiseren](#)

[Delegaties](#)

[Autorisatiebesluit nemen](#)

▼ Hoe verhouden de rollen van de datarechtgebende en de datadienstaanbieder zich tot elkaar bij het bepalen van de toegangscontroleregels?

De **datadienstaanbieder** is verantwoordelijk voor het definiëren van toegangscontroleregels voor haar **datadienst**. Dit bevat o.a wie de **datarechtgebende** is, tot welke (delen van) datadiensten datarechtgebende gerechtigd zijn en of het mogelijk is om rechten te **delegeren** aan derde partijen.

Als het mogelijk is om rechten te delegeren, dan mag de datarechtgebende binnen de kaders van de toegangscontroleregels besluiten onder welke voorwaarden zij rechten delegeert aan een gedelegeerde **datadienstgebruiker**.

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Autorisatie](#)

[Autorisatiebeleid opstellen](#)

▼ Hoe wordt bepaald wie de datarechtgebende is?

De **datarechtgebende** is de partij die gebruiksrechten heeft over **data** en zeggenschap heeft over de gebruikersrechten van derde partijen betreffend die data. Welke partij gebruiksrechten over data heeft (en dus datarechtgebend is) kan voortvloeien uit wet- en regelgeving en/of contractuele afspraken. Wanneer wet- en regelgeving over desbetreffende data ontbreekt en er geen contractuele afspraken zijn is in praktijk vaak de partij waarbij data opgeslagen is datarechtgebende.

Er kunnen meerdere entiteiten datarechtgebend zijn over dezelfde data.

Voor meer informatie zie de pagina:

[Het DSGVO rollenmodel](#)

▼ Is een autorisatieregister vereist?

Een [autorisatieregister](#) is een mogelijke implementatie voor het registreren van [delegaties](#). Delegatie is het overdragen van een bevoegdheid, van de [datarechthebbende](#), aan een ander die vervolgens die bevoegdheid kan gebruiken. Delegaties moeten worden vastgelegd voordat ze tijdens een [datadienst](#) kunnen worden gebruikt. In het [DSGO](#) zijn er meerdere manieren waarop de datarechthebbende delegaties kunnen worden geregistreerd: De datarechthebbende beheert zelf delegaties, de datarechthebbende registreert zijn delegaties bij de [datadienstaanbieder](#) of de datarechthebbende registreert zijn delegaties bij een onafhankelijk autorisatieregister.

Voor meer informatie zie de pagina:

[Autorisatie-informatie organiseren](#)

▼ Waarom voorziet het afsprakenstelsel meerdere door de markt geleverde autorisatieregisters?

[Autorisatieregisters](#) worden door de markt ontworpen om innovatie te stimuleren en omdat autorisatieregisters specifieke kenmerken hebben afhankelijk van de use case of het deel van de keten waarvoor het autorisatieregister opereert. Vanwege dit specifieke karakter is die rol beter belegd bij marktpartijen. Daarnaast heeft niet elke use case een autorisatieregister nodig voor de opslag van [delegaties](#), dit kan ook bij de [datarechthebbende](#) of bij de [datadienstaanbieder](#).

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Autorisatie-informatie organiseren](#)

[Delegaties](#)

▼ Op welke wijze commiteren partijen zich juridisch aan het DSGO?

[Deelnemers](#) van het [DSGO](#) ([datadienstaanbieders](#) en [marktvoorzieningen](#)) sluiten een [deelname-overeenkomst](#) met de [Beheerorganisatie DSGO](#). Middels de deelnameovereenkomst wordt het [afsprakenstelsel](#) van toepassing verklaard waarmee een partij zich committeert aan de rechten en plichten die voor de te vervullen rol zijn opgesteld.

Partijen die geen deelnemer zijn ([datdienstgebruikers](#) en [datarechthebbenden](#)) sluiten geen overeenkomst met de Beheerorganisatie DSGO. Wanneer niet deelnemende partijen betrokken zijn bij een datadienst verklaren zij middels een overeenkomst met een deelnemer (datadienstaanbieder of marktvoorziening) de [gebruikersvoorwaarden](#) van het DSGO van toepassing. Met het accepteren van de gebruiksvoorwaarden commiteren deze partijen zich aan de rechten en plichten voor de rol die ze vervullen zonder dat ze deelnemer hoeven te worden.

Zie voor meer informatie de pagina:

[Juridische bepalingen](#)

▼ Wat kan de sector doen om nu al gebruik te maken van het DSGO?

Het [DSGO](#) is in een fase waar technische specificaties geïmplementeerd kunnen worden om datadiensten uit te voeren. De komende maanden wordt het DSGO doorontwikkeld naar een meer volwassen stelsel waarin meer functionaliteiten mogelijk worden. Ondertussen is het DSGO met verschillende use cases bezig om [datadiensten](#) op basis van het DSGO te realiseren.

Voor meer informatie zie de pagina

[Aanpak ontwikkeling van het Afsprakenstelsel DSGO](#)

▼ Hoe wordt het DSGO beheerd?

Tijdens de looptijd van het [DSGO-programma](#) wordt het [afsprakenstelsel](#) beheerd door het [DSGO](#) projectteam Afsprakenstelsel. In een apart project binnen het [DSGO-programma](#), worden de toekomstige governance en processen van het DSGO uitgewerkt waar de [Beheerorganisatie DSGO](#) onderdeel van is.

Voor meer informatie zie deze pagina's:

[Beheer](#)

[Governance](#)

▼ Hoe worden partijen uit de sector betrokken bij de governance van het DSGO?

De toekomstige governance van het [DSGO](#) bestaat uit een vertegenwoordiging van de sector & [deelnemers](#), de [Beheerorganisatie DSGO](#) en eventuele uitvoeringsorganisaties. Vertegenwoordiging uit de sector krijgt invulling middels een [Gebruikersraad \(GR\)](#) en een [Change Advisory Board \(CAB\)](#) beide bestaande uit deelnemers van het DSGO.

De Gebruikersraad borgt betrokkenheid van deelnemers op strategisch niveau door inhoudelijke besluiten over beheer, adoptie & doorontwikkeling van het DSGO. De Change Advisory Board adviseert over het aanpassen en uitbreiden van het DSGO en keuzes omtrent beheer & adoptie.

Voor meer informatie zie de pagina's:

[Governance](#)

[Gebruikersraad](#)

[Change Advisory Board](#)